

Panorama chińskiej kultury

Podręcznik do nauki języka chińskiego
dla średniozaawansowanych

Część 1

拥有悠久历史和古老文明的中国，以其深厚的文化底蕴吸引了世界各地的众多汉语学习者。目前，世界各国汉语学习者的人数不断增多，水平也在不断提高。许多外国汉语学习者，一边学习汉语，一边通过练习中国书法、绘画、太极拳，游览风景名胜、历史古迹，购买中国工艺品，吃中国菜，喝中国茶等方式亲身感受中国文化。对中国文化的感受将进一步拓展外国汉语学习者对汉语知识的认知。事实上，学习汉语与感受文化本身就是不可分割的整体。有鉴于此，语言与文化教材的编写只有立足于具体的中国文化语境，才能更好地满足汉语学习者的需求。《文化全景——中级汉语教程》就是为满足汉语学习者这方面的需求而编写的。

本教程的编者有着丰富的对外汉语教学经验，史迹、商拓、王晓艳曾先后在意大利、南非、缅甸、美国等国家任教，熟悉外国人学习汉语的兴趣点、了解他们的学习难点及实际需求。本教程根据《国际汉语教学通用课程大纲》的文化专题，精选出典型、优美和具有积极意义的汉语文化知识、文化现象作为主要学习内容，让外国汉语学习者在学习汉语的同时，体会博大精深的中国文化，并就一些文化话题用汉语进行交流。

本教程编写原则是语言与文化一以贯之，特别强调语言学习与文化感受并重。本教程的主要特色在于：通过日常生活情景设置，把语言学习与文化学习紧密结合起来，使外国学习者在学习汉语的同时感受到中国文化的魅力。选材方面，不刻意追求中国文化知识的系统性，其宗旨是从典型文化样例或现象入手，把中国古老的文化与当代中国人的生活紧密联系起来，以小见大地逐步引导学生深入学习，并给学习者留以继续学习的空间。文化选材大都蕴含着浓厚的中国情、纯正的中国味儿。此外，为了体现实用性，本套教程尽可能地降低了语言难度，尽量做到通俗易懂，使汉语知识有限的外国学习者能够很快进入中国文化的氛围。本教程始终以留学生杰克、保罗、琳达和他们的中国朋友张明、王书、李丽、李龙等固定人物贯穿全书，通过他们的对话来表现外国留学生对中国文化的切身感受。

本教程的学习对象是中等偏下水平的汉语学习者，即汉语专业的二年级学生、孔子学院有一定汉语水平的汉语学习者及汉语自学者。学习者的词汇量起点是常用汉语1100多个高频词。本教程编写时主要参照了《HSK 考试大纲》初中等的甲级1033个常用词和部分乙级词汇，以及《国际汉语教学通用课程大纲》的常用汉语1500个高频词。上册的总词汇量为1500个左右，下册的总词汇量为1800个左右。由于词汇难度不大，本教程既可以作为教材使用，也可以成为汉语文化爱好者的自学材料。

内容结构

学习目标

用英文介绍本课的主要学习内容。

Part 1 课前导入

对本课内容学习的导入。

Part 2 文化情景

1. 两篇对话：包括文化方面的风俗习惯、文化现象、经典故事等。在对话中，设置了很多外国学生想问的问题，从而使对话更加有趣、幽默。对话中的常用生词、语法点、文化背景知识等均用英语进行注释，词汇和语言点采用随文学习的方式，放在对话的左侧，并给出常用的例子。脚注中的生词和文化知识不要求学生掌握。

2. 学与用：(1) 根据对话内容安排填空练习，以达到复习对话重点内容的目的，其答案附在每课之后。(2) 选取对话中的常用词语、句型进行造句练习，使学习者掌握词语的用法，真正做到会用、会写。(3) 根据对话进行问答练习，提高学习者的口语表达能力。

Part 3 文化学习

这部分由两段短文组成，在对话的基础上进一步介绍文化现象和文化知识。文化背景知识、专有名词、生词等均用英语进行注释。短文中留有少数不影响阅读理解的生词。每篇短文后备有填空练习，便于学生了解学习重点和记忆。填空练习的答案附在每课之后。

Part 4 活动

活动部分根据每课的文化内容，设计了1~3项文化活动，比如讨论、讲故事、学唱中国歌曲、听音乐等，让学生亲身体验和欣赏中国文化的精华，并提高学生的学习兴趣。

小小文化节

本教程在上册的第8课、第15课和下册的第23课、第30课后面安排了“小小文化节”。学习者可以选取自己喜欢的节目进行表演，进一步体验中国文化。

使用建议

《文化全景——中级汉语教程》分上、下两册，每册15课，每课约4学时，可供一学年使用。上册主要包括日常生活中看得见、摸得着的文化现象和文化符号，所选内容都是外国学生比较感兴趣而且实用的话题。下册涉及到文化思维、文化观念等比较抽象的文化内容，使学生深入了解中国文化的渊源和一些哲学观念。通过学习本教程，学生可以从微观到宏观两个视角了解和欣赏中国文化。

每课随文旁注的生词和语言点要求学生掌握，文化背景知识、专有名词和非常用词通过脚注的形式只要求一般了解。本教程的练习少而精，分散在每段对话和短文后，使学生对所学的内容得到及时的巩固。由于学生的汉语水平不同，教师可以灵活处理教学内容，比如对于汉语水平较高的学生，可以按计划完成全部教材内容，而对于水平低一点的学生，重点学习对话部分，短文可作为自学材料。

由于语言、文化背景等障碍，文化学习具有一定的难度，但是只要能与学生互动，文化教学将会引起学生的浓厚兴趣。为了增进教师与学生互动，本教程设计了将课堂教学与实际文化体验相结合的教学模式。首先，每课都设计了各种启发性的问题，配有各种精美图片和丰富的课堂活动。其次，教师可以根据教学实际情况和条件采取灵活的教学方法，配合录像、幻灯、图片、实物进行教学，甚至可以带领学生到茶馆等实景进行情景教学，以最直接的方式让学生沉浸到文化情景之中，提高文化教学的效果。

为节省学生查找字典的时间，本教程在每册书之后附有词汇手册，包括汉语常用高频词和每课的生词和语言点。其中，重点生词和语言点带课文号。为提高学生的汉语听力，本教程还配有MP3格式的光盘，包含对话和短文录音。

本教程的编写工作历时两年，全体作者既有分工，又有合作。史迹任主编，负责制定编写计划，组织编写，对书稿进行统筹审改等工作。商拓、王晓艳任副主编，担任课程设计、审改、编写等工作。陈思本、王立新、陈越、全彩宜担任编写、审改、英文注释等工作。陈思本负责上册的2-7课、陈越负责8-13课，全彩宜负责下册的16-21课，王立新负责22-27课，史迹、商拓、王晓艳负责1、14、15、28、29、30课。上册由史迹、陈越负责最后审改、定稿，陈越担任上册主编。下册由史迹、全彩宜负责最后审改、定稿，全彩宜担任下册主编。

本教程在编写过程中受到各方人士的大力支持，在此表示最诚挚的感谢。非常感谢西南交通大学外语学院的领导和高等教育出版社的大力支持。感谢北京语言大学的杨惠元、鲁健骥两位专家认真审阅书稿，对本教材所做的悉心指导。感谢西南交通大学外籍教师Janie Go对本书英文部分的审校。感谢为本书提供宝贵意见的留学生们，感谢曾以不同方式直接或间接帮助完成本书的所有朋友。

本教程在编写过程中遇到了很多挑战，一方面，力求深入浅出，控制词汇量，简写文化惯用表达法的难词。另一方面，尽可能对文化背景和文化知识的描述做到准确、清晰。但是这样做本身就存在着很多矛盾。有时一句话的解释、简写的用词都要推敲较长时间，因为有些古代汉语词汇很难用现代汉语词汇解释清楚。然而，让外国学生用简单的汉语了解中国文化要比通过英语翻译了解中国文化要深刻得多。因此，用简单汉语编写文化教材是一项很有意义的工作。全体编者尽了极大努力才使这套教材得以顺利完成。对于书中的疏漏，在此诚恳专家学者、教师和广大汉语学习者不吝赐教。编者邮箱：hanyuwenhua@126.com。

史 迹
2009年8月

Wstęp

Wielowiekowa historia, stara cywilizacja oraz bogata kultura Chin zachęcają cudzoziemców do nauki języka chińskiego. Takich osób na świecie jest coraz więcej, a poziom znajomości przez nich języka chińskiego jest coraz lepszy. Wielu cudzoziemców uczy się języka chińskiego studiując chińską kaligrafię, malarstwo, taijiquan, zwiedzając historyczne tereny i malownicze miejsca, albo kupując chińskie rzemiosło, jedząc chińskie potrawy, pijąc chińską herbatę. Poznawanie i obcowanie z chińską kulturą wzbogaca ich umiejętności językowe, jak i pogłębia znajomość samej chińskiej kultury. W praktyce nie da się rozdzielić tych dwóch sfer.

Podręcznik do nauki języka chińskiego winien być oparty na konkretnym kontekście kulturowym, tak aby sprostać oczekiwaniom uczniów. *Panorama chińskiej kultury – Podręcznik do nauki języka chińskiego dla średniozaawansowanych* [Panorama Of Chinese Culture – Intermediate Chinese Course] wychodzi naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom uczącym się języka chińskiego studentom na całym świecie.

Autorzy mają bogate doświadczenie w nauczaniu języka chińskiego. W przeszłości uczyli, a niektórzy nadal uczą chińskiego za granicą. Shi Ji, Shang Tuo i Wang Xiaoyan byli nauczycielami w takich krajach jak Włochy, USA, w krajach Afryki Południowej oraz w Birmie.

Dzięki praktyce i bezpośrednim kontaktom z cudzoziemcami autorzy doskonale poznali potrzeby obcokrajowców w zakresie nauki języka, zwłaszcza problemy z jakimi oni się stykają podczas jego nauki. Ponadto, dowiedzieli się, co najbardziej interesuje zagranicznych uczniów z chińskiej kultury. W oparciu o te doświadczenia i wiedzę w podręczniku zawarte zostały charakterystyczne informacje dotyczące chińskiej kultury, które będą pomocne w nauce języka chińskiego. Zagadnienia dotyczące kultury zostały wybrane z *International Curriculum for Chinese Education*. Celem podręcznika jest zapewnienie zagranicznym studentom języka chińskiego możliwości jak najlepszego poznania bogatej kultury chińskiej z jednoczesnym przybliżeniem im współczesnego życia w Chinach. Wszystko to po to, by cudzoziemcy w Państwie Środka potrafili z łatwością porozumieć się w wybranych codziennych sprawach.

Zasadą tego podręcznika, podobnie jak w drugiej części, jest to, że poznawanie kultury i nauka języka chińskiego prowadzone jest równolegle przez cały kurs. Z kolei połączenie w każdej jednej lekcji języka, kultury oraz sytuacji z życia codziennego, daje studentom unikalną wiedzę i umiejętności praktyczne. Należy podkreślić, że podręcznik mimo bogactwa treści nie obejmuje systematycznej wiedzy o kulturze chińskiej.

Materiały do nauki zostały wybrane z uwzględnieniem powszechnej wiedzy o kulturze oraz wzbogacone scenkami z życia codziennego w Chinach, w których łączy się starą chińską kulturę ze współczesnym życiem, prowadząc w ten sposób zagranicznego ucznia przez tajniki kultury chińskiej. Jednocześnie obok obowiązkowego minimum wiedzy, studentowi pozostawiona jest duża swoboda do samodzielnego zgłębiania wiedzy o bogatej chińskiej kulturze.

Wybrane materiały prezentują ciekawostki chińskiej kultury oraz odzwierciedlają bogate kulturowe konotacje. Poza tym, stopień trudności językowej jest tak dostosowany, by uczynić go tak łatwym do zrozumienia, jak to tylko jest możliwe i, aby student mógł uczyć się chińskiej kultury z pomocą już niedużej liczby chińskich słów.

Głównymi bohaterami dialogów w książce są zagraniczni studenci: Jack, Paul, Linda oraz ich chińscy przyjaciele: Zhang Ming, Wang Shu, Li Li, Li Long. Ich dialogi dotyczą codziennego życia zagranicznych studentów w Chinach.

Kurs jest przeznaczony dla tych uczniów, którzy znają język chiński na poziomie średnim, którzy są studentami drugiego roku sinologii, bądź są studentami Instytutu Konfucjusza, a także dla tych, którzy pragną samodzielnie uczyć się języka chińskiego.

Punktem wyjścia dla uczniów jest 1100 chińskich słów najczęściej używanych w praktyce. Słownictwo w podręczniku – pod względem trudności – jest zróżnicowane i oparte jest na 1033 słowach z trzech poziomów znajomości języka chińskiego: poziomu podstawowego 甲级词汇, poziomu średniozaawansowanego 乙级词汇 oraz zaawansowanego Chinese Proficiency Test HSK 汉语水平考试. Ponadto, w książce jest jeszcze 1500 najczęściej używanych chińskich słów i zwrotów zawartych w *International Curriculum for Chinese Education* (2008). Łącznie w pierwszym tomie podręcznika jest około 1500 słów i zwrotów, a w drugim około 1800 najbardziej popularnych słów i zwrotów w języku chińskim. Dlatego też podręcznik ten może być z powodzeniem wykorzystany do nauki z pomocą nauczyciela, jak i do samodzielnego kształcenia.

Budowa lekcji

Cele (ramka)

Wskazanie najważniejszych elementów językowych oraz kulturowych, które będą omówione w danej lekcji.

Część 1 – Wstępne informacje 课本导入

Składa się z jednego lub kilku pytań oraz zawiera jeden lub więcej obrazków, które są wprowadzeniem do danej lekcji.

Część 2 – Dialogi sytuacyjne 文化情景

1. Dialogi 对话: Składa się z dwóch dialogów, w których zawarte jest typowe słownictwo z codziennego życia oraz chińskiej kultury. Nowe i ważne słowa oraz wybrane zagadnienia z chińskiej gramatyki znajdują się obok tekstu dialogu. Opanowanie nowego słownictwa oraz wiadomości z gramatyki jest niezbędne do zrozumienia danego tekstu jak i następnych w dalszej części podręcznika.

2. Nauka i praktyka 学与用: Składa się ona z trzech części:

1) Ćwiczenia, w których należy wypełnić puste miejsca zgodnie z tym, o czym jest mowa w dialogu. Służą one podkreśleniu najważniejszych wiadomości z języka i kultury. Klucz do ćwiczeń jest umieszczony na końcu każdej lekcji. 2) Ćwiczenia, w którym należy ułożyć zdania z nowymi słowami i wyrażeniami. W ten sposób uczniowie uczą się, jak korzystać w praktyce z nowych słów i wyrażen. 3) Odpowiedzi na pytania dotyczące treści dialogów, które mają na celu poprawienie chińskiej wymowy.

Część 3 – Poznaj chińską kulturę 文化学习

Ta część składa się z dwóch krótkich tekstów, które mają na celu pogłębienie wiadomości o chińskiej kulturze. Po każdym z nich znajduje się nowe słownictwo oraz jedno ćwiczenie, którego celem jest utrwalenie najważniejszych informacji. Polega ono na wypełnieniu pustych pól słowami lub zwrotami z tekstu. Klucz do ćwiczenia znajduje się na końcu każdej lekcji.

Część 4 – Zadania 活动

W tej części są dwa lub trzy zadania, polegające na przeprowadzeniu pomiędzy uczniami dyskusji na zadany temat, opowiedzeniu historii, nauce znanych chińskich piosenek. Te ćwiczenia mają na celu jeszcze bardziej przybliżyć studentom chiński język oraz chińską kulturę.

Mały Festiwal Kultury 小小文化节

Również w tym podręczniku – podobnie jak w pierwszej części podręcznika *Panorama* – po Lekcji 23 i Lekcji 30 zostały zaplanowane Małe Festiwale Kultury. Studenci mogą wybrać ulubione zagadnienia i na ich podstawie przygotować samodzielne własne przedstawienia. W ten sposób poprzez zabawę uczniowie mogą jeszcze lepiej poznać chińską kulturę oraz pogłębić swoje umiejętności językowe.

Jak korzystać z Podręcznika

Panorama chińskiej kultury – Podręcznik do nauki języka chińskiego dla średniozaawansowanych składa się z dwóch książek: Części 1 oraz Części 2. Każda lekcja jest zaplanowana na cztery godziny nauki. Każda książka zawiera 15 lekcji i 2 Małe Festiwale Kultury. Jeden podręcznik przeznaczony jest na jeden semestr w wymiarze 17 tygodni, a wszystkie 30 lekcji w obu książkach na cały rok akademicki złożony z dwóch semestrów.

W Części 1 zawarte są sytuacje i symbole kulturowe, które można zobaczyć i doświadczyć w codziennym życiu w Chinach. Z kolei Część 2 skupia się przede wszystkim na sposobie myślenia, tradycji i ideach chińskiej kultury. Taki podział merytoryczny materiału ma zapewnić studentom zdobycie jak największej wiedzy o źródłach i filozofii chińskiej kultury. Zawartość treściowa obu książek jest ze sobą ściśle powiązana w wielu aspektach. Zagraniczni studenci mają więc możliwość poznać chińską kulturę z różnych stron.

Nowe słowa i zwroty w słowniczkach oraz w przypisach mają pomóc uczniom zrozumieć dialogi i teksty, zwłaszcza kontekst kulturowy.

Ćwiczenia są krótkie, znajdują się po każdym dialogu i każdym tekście, a ich zadaniem jest utrwalenie wiedzy i informacji w nich zawartych.

Autorzy są świadomi faktu, że uczniowie reprezentują różny poziom umiejętności językowych. Dlatego też nauczycielom zapewniony został elastyczny system nauczania, tak by dla studentów z lepszą znajomością języka chińskiego mogli zrealizować cały materiał w krótszym czasie, niż to jak zaplanowali autorzy. Z kolei w przypadku studentów będących na niższym poziomie umiejętności językowych nauczyciel może skupić się na dialogach, a krótkie fragmenty tekstu mogą być pozostawione do samodzielnej nauki ucznia.

Autorzy zdają sobie sprawę, że uczenie chińskiej kultury z pewnością napotka na pewne przeszkody ze względu na trudny język. Jednakże, jeśli nauczyciele wejdą w interakcję ze studentami to zapewne przekazywana w trakcie nauczania wiedza o chińskiej kulturze i historii wzbudzi u nich zainteresowanie. W celu zachęcenia do podejmowania takiej aktywności zaplanowano w każdej lekcji kilka inspirujących pytań, zdjęcia oraz ilustracje. Nauczyciele mogą również wykorzystywać podczas nauki różne narzędzia i techniki, takie jak: filmy, slajdy, zdjęcia, prezentacje multimedialne oraz autentyczne przedmioty. Zajęcia mogą być prowadzone także w miejscach i sytuacjach

rzeczywistych, jak np. w herbaciarni, tak aby uczniowie mieli możliwość bezpośredniego kontaktu z chińską kulturą i tradycją.

Na końcu każdej części podręcznika jest Słownik. Składa się on ze słów nowych oraz używanych w lekcjach. W tym drugim przypadku przy takim wyrazie obok podany jest numer lekcji, w której dane słowo było użyte. Dzięki temu studenci mogą oszczędzić wiele czasu na jego szukanie w słownikach.

Do każdej książki dołączona jest płyta CD z nagraniami dialogów i tekstów zapisanych w formacie mp3, do samodzielnej nauki rozumienia ze słuchu.

Autorzy współpracowali ze sobą nad całością podręcznika, jak również opracowali samodzielnie niektóre rozdziały. Shi Ji, jako redaktor naczelny, był odpowiedzialny za zarządzanie całym programem, organizację pracy redakcyjnej, nanoszenie zmian i korektę. Shang Tuo i Wang Xiaoyan, jako zastępcy redaktora naczelnego byli odpowiedzialni za tworzenie programu, pisanie i nanoszenie poprawek. Chen Siben, Wang Lixin, Chen Yue i Quan Caiyi byli głównymi autorami tekstów do lekcji, dokonywali korekty i opracowali angielskie notatki i uwagi. Cały proces pisania zajął prawie dwa lata. Chen Siben napisał Lekcje 2–7, Chen Yue Lekcje 8–13. Z kolei Quan Caiyi jest autorem Lekcji 16–21. Wang Lixin napisał Lekcje 22–27. Shi Ji, Shang Tuo, a Wang Xiaoyan napisali Lekcję 1, Lekcję 14, Lekcję 15, Lekcję 29 i Lekcję 30.

Shi Ji i Chen Yue (redaktorzy tomu pierwszego) byli odpowiedzialni za opracowanie słownictwa w części pierwszej podręcznika, a Shi Ji i Quan Caiyi (redaktorzy tomu drugiego) w części drugiej.

Wszyscy autorzy pragną podziękować za pomoc the College of Foreign Languages of Southwest Jiaotong University oraz Higher Education Press za ich wsparcie, chińskim ekspertem z Beijing Language and Cultural University Yang Huiyuan oraz Lu Jianji za dokonanie korekty projektów i cenne pomysły, zagranicznym nauczycielom Janie Go za jej pomoc w przeprowadzeniu korekty tekstów napisanych w podręcznikach po angielsku, redaktorce Liang Yu z Higher Education Press za jej konstruktywne propozycje oraz wszystkim tym, którzy pomogli autorom bezpośrednio lub pośrednio w rozwoju tej książki.

W procesie pisania, autorzy spotykali się z wieloma wyzwaniami. Z jednej strony, dążyli do wyjaśnienia głębokich przemian kulturowych przy wykorzystaniu najbardziej odpowiedniego słownictwa. Z drugiej strony, starali się w sposób trafny i przejrzysty opisać tło kulturowe i przekazać wiedzę o chińskiej kulturze.

Autorzy nie raz mieli problem jak zaprezentować Czytelnikowi w sposób jasny zawiłości chińskiej kultury i języka. Dołożyli jednak wszelkich starań, aby te trudności pokonać. Zdają sobie sprawę z wielu niedoskonałości. Jednocześnie są świadomi iż oddają studentom podręcznik, który znacznie poszerzy ich wiedzę o Chinach i pogłębi umiejętności językowe. Wszystkie osoby, które mają jakiegokolwiek uwagi i chcą podzielić się z nimi z autorem proszeni są o kontakt pod adresem: hanyuwenhua@126.com.

Shi Ji
Sierpień, 2009

目 录

第一课 传统节日 7

文化情景 1. 春节
2. 赏月

文化学习 1. 元宵节
2. 端午节

第二课 著名景点 13

文化情景 1. 九寨沟
2. 丽江古城

文化学习 1. 黄山
2. 上有天堂, 下有苏杭

第三课 名胜古迹 23

文化情景 1. 北京的名胜古迹
2. 游敦煌古迹

文化学习 1. 北京故宫
2. 西安秦始皇兵马俑

第四课 太极拳和功夫 37

文化情景 1. 太极拳
2. 李小龙

文化学习 1. 功夫
2. 金庸的武侠小说

第五课 中国菜 45

文化情景 1. 怎样记菜名
2. 吃火锅

文化学习 1. 中国的菜系
2. 北京烤鸭

第六课 红色和黄色 55

文化情景 1. 红色
2. 黄色

文化学习 1. 黄河
2. 相思的红豆

第七课 梅兰竹菊 67

文化情景 1. 画梅花
2. 蜀南竹海

文化学习 1. 梅兰竹菊“四君子”
2. 岁寒三友

第八课 品 茶 79

文化情景 1. 龙井茶
2. 坐茶馆儿

文化学习 1. 中国茶
2. 成都茶馆儿

小小文化节 (一) 91

第九课 唐诗宋词 93

文化情景 1. 背唐诗
2. 苏轼的词

文化学习 1. 唐诗
2. 苏轼的《水调歌头》

第十课 中国水墨画 107

文化情景 1. 中国水墨画
2. 水墨画的神韵

文化学习 1. 齐白石
2. 徐悲鸿与张大千

第十一课 中国书法 119

文化情景 1. 行书和草书
2. 颜体和柳体

文化学习 1. 生活中的书法
2. 王羲之的小故事

第十二课 四大名著 133

文化情景 1. 逛街
2. 大闹天宫

文化学习 1. 武松打虎
2. 草船借箭

第十三课 中国音乐 147

文化情景 1. 春江花月夜
2. “知音”的故事

文化学习 1. 民乐合奏《喜洋洋》
2. 民歌《茉莉花》

第十四课 看京剧 161

文化情景 1. 京剧艺术
2. 看京剧

文化学习 1. 京剧欣赏
2. 京剧《霸王别姬》

第十五课 陶瓷和刺绣 175

文化情景 1. 中国陶瓷
2. 中国刺绣

文化学习 1. 景德镇的青花瓷
2. 绣品中的吉祥图案

小小文化节 (二) 186

词汇手册

主要人物表

Jack 杰克 (Jiékè): zagraniczny student, uczący się języka chińskiego w Chinach. Jest chłopakiem Lindy.

Linda 琳达 (Líndá): zagraniczna studentka, ucząca się języka chińskiego w Chinach. Jest dziewczyną Jacka.

Paul 保罗 (Bǎoluó): zagraniczny student, uczący się języka chińskiego w Chinach.

Zhang Ming 张明 (Zhāng Míng): nauczyciel języka chińskiego oraz przyjaciel Jacka, Lindy i Paula.

Wang Shu 王书 (Wáng Shū): chińska studentka i przyjaciółka Jacka, Lindy i Paula.

Li Long 李龙 (Lǐ Lóng): chiński student i przyjaciel Jacka, Lindy i Paula.

Li Li 李丽 (Lǐ Lì): chińska studentka i przyjaciółka Jacka, Lindy i Paula.

第一课 传统节日

Cele

- 1 Nucz się słów i zwrotów dotyczących chińskich świąt.
- 2 Zapoznaj się z tradycją obchodzenia najważniejszych chińskich świąt: Święto Wiosny (Chiński Nowy Rok) (春节 Chūn Jié), Święto Lampionów (元宵节 Yuánxiāo Jié), Święto Smoczycy Łodzi (端午节 Duānwǔ Jié), Święto Środka Jesieni (中秋节 Zhōngqiū Jié).

一 课前导入

(一) 你知道中国有哪些传统节日吗?

(二) 请试着把下面的传统节日与传统节日的食物(shíwù)连起来。

春节
Chūn Jié

元宵节
Yuánxiāo Jié

端午节
Duānwǔ Jié

中秋节
Zhōngqiū Jié

文化情景

对话 1 春节¹

过 guò
przez, mijać (np.
przechodzić przez, mija
czas); spędzać wakacje
过节; 过年; 过春
节; 过日子

福 fú
szczęście, pomyślność
福气; 贴福字; 幸福

风俗 fēngsú
przyzwyczajenie, nawyk
风俗习惯; 北方风
俗; 过春节的风俗

喜庆 xǐqǐng
świętować, cieszyć się z
czegoś, obchodzić
喜庆的节日; 喜庆的
日子; 喜庆的场合

团圆 tuányuán
spotkanie
夫妻团圆; 全家团圆

一直 yízhí...
cały czas, coś przez
cały czas; wskazuje
stan stały lub
nieprzerwane działanie
他们一直等到天亮。
雨一直下了一天一
夜。

(张明和妻子邀请杰克和琳达在农历大年三十²来家里过春节。)

杰克和琳达: 过年好! 我们给你们全家拜年³了!

张明和妻子: 过年好! 欢迎, 欢迎, 快请进!

杰克: 你家真漂亮, 贴春联⁴, 挂红灯笼⁵, 还在门上贴了“福”字。

张明: 春节到了, 人们都要在门上贴“福”字。这是中国人⁶过春节的风俗。春节是一个喜庆和家庭团圆的节日, 有的人去父母家, 有的人去儿女家, 或者去亲戚⁷家。你们的家太远了, 所以我们就请你们到我家来团圆。

杰克: 谢谢! 我和琳达是第一次在中国过春节。

张明的女儿: 叔叔、阿姨好!

杰克: 这是您女儿吧! 这是我们送给她的一件礼物。

张明的女儿: 谢谢! 给叔叔阿姨拜年! 春节快乐!

张明: 谢谢你们! 过春节了, 孩子们都要穿新衣服, 放鞭炮⁸, 还能得到大人们给的压岁钱⁹。过年的时候很多人还要守岁¹⁰, 一直玩儿到天亮。

¹ 春节: Święto Wiosny, pierwszy dzień pierwszego miesiąca w Chińskim kalendarzu; pierwszych kilka dni pierwszego miesiąca księżycowego.

² 农历大年三十: Wigilia Nowego Roku Księżycowego, która nazywana jest także “除夕”. 农历: znaczą chiński kalendarz.

³ 拜年: Szczęśliwego Nowego Roku.

⁴ 春联: świąteczne dekoracje z napisami do powieszenia np. na drzwiach domu, w mieszkaniu.

⁵ 红灯笼: czerwona latarnia.

⁶ 中国人: Chińczyk.

⁷ 亲戚: krewni, rodzina.

⁸ 鞭炮: petarda.

⁹ 压岁钱: pieniądze dawane dzieciom w prezencie na Nowy Rok.

¹⁰ 守岁: całonocne świętowanie.

Chūn Jié

(Zhāng Míng hé qīzi yāoqǐng Jiéke hé Líndǎ zài nónglǐ dānián sānshí lái jiǎo lǐ guò Chūn Jié.)

Jiéke hé Líndǎ: Guō nián hǎo! Wǒmen gěi nǐmen quán jiǎ bài nián le!

Zhāng Míng hé qīzi: Guō nián hǎo! Huānyíng, huānyíng, kuài qǐng jìn!

Jiéke: Nǐ jiā zhēn piàoliang, tiē chūnlián, guā hóng dēnglong, hǎi zài mén shàng tiē le "fú" zì.

Zhāng Míng: Chūn Jié dào le, rénmen dōu yào zài mén shàng tiē "fú" zì. Zhè shì Zhōngguó rén guò Chūn Jié de fēngsù. Chūn Jié shì yī ge xǐqǐng hé jiāting tuānyuán de jiēri, yǒude rén qū fūmǔ jiā, yǒude rén qū èrnǚ jiā, huòzhě qū qīnqī jiā. Nǐmen de jiā tài yuǎn le, suǒyǐ wǒmen jiù qǐng nǐmen dào wǒ jiā lái tuānyuán.

Jiéke: Xièxie! Wǒ hé Líndǎ shì dì yī cì zài Zhōngguó guò Chūn Jié.

Zhāng Míng de nǚ'ér: Shūshu, āyí hǎo!

Jiéke: Zhè shì nín nǚ'ér ba! Zhè shì wǒmen sòng gěi tā de yī jiàn lǐwù.

Zhāng Míng de nǚ'ér: Xièxie! Gěi shūshu āyí bǎinián! Chūn Jié kuàilè!

Zhāng Míng: Xièxie nǐmen! Guō Chūn Jié le, hǎizi men dōu yào chuān xīn yīfú, fāng biānpào, hǎi néng dēdào dǎrén men gěi de yāsùiqiān. Guō nián de shíhou hěn duō rén hǎi yào shǒu suī, yīzhí wǎn dào tiān liàng.

(“福”字)

对话 1

春 节

1-1

他学习一直很努力。

辞 cǐ
żegnać
辞旧岁；告辞

余 yú
dodatkowy, nadwyżka,
więcej niż
年年有余；
我的钱刚好够买这本书，我没有余钱。

谐音 xiéyīn
homofoniczny
“八”和“发”是谐音。“鱼”和“余”是谐音。“九”和“久”是谐音。

恭喜 gōngxǐ
gratulacje
恭喜你们成功了！

发财 fācái
bogacić się
恭喜发财；
他开了一家饭馆，生意不错，这几年发财了。

挣钱 zhèngqián
zarabiac pieniądze
挣了很多钱

…比… (形容词)
…bǐ… (adj.)
w porównaniu z
祝大家的生活一年比一年好。
今天的风比昨天更大了。

杰克：今天我们放鞭炮吗？

张明：今天是大年三十，当然要放。不过我们先吃年夜饭¹，然后看春节联欢晚会²，夜里十二点的时候放鞭炮，“辞旧岁迎新春”³。今天晚上咱们热热闹闹地玩几个痛快！

琳达：太棒了！年夜饭吃什么？

张明的妻子：吃饺子⁴。我还做了一条红烧鲤鱼⁵，这是过年必须吃的。

张明：因为鱼和“余”的发音一样，是谐音。“余”是富裕的意思。我们过年吃鱼，希望在新的一年里生活得富裕，年年有余⁶。过年人们还常常说“恭喜发财”，希望大家在新的一年里挣很多的钱。

张明的妻子：祝大家的生活一年比一年好，芝麻开花节节高⁷嘛！

张明：这是我们的愿望。来，咱们干杯，祝大家新春快乐，万事如意⁸！

大家：新春快乐，万事如意！

愿望 yuànwàng
pragnienie, życzenie
美好的愿望；上大学的愿望

干杯 gānbēi
toast; Na zdrowie!
干杯！祝大家健康幸福！

¹年夜饭：rodzinna kolacja w wigilię Chińskiego Nowego Roku.

²春节联欢晚会：wieczorne uroczyste świętowanie.

³辞旧岁迎新春：obwieścić zakończenie Starego Roku i ogłosić nadejście Nowego Roku.

⁴饺子：pierożki jiaozi.

⁵鲤鱼：karp.

⁶年年有余：“Abyś miał dostatni każdy rok” – zwrot często wypowiedany w formie życzeń podczas Święta Wiosny.

⁷芝麻开花节节高：przysłowie dotyczące poziomu życia: „Rozwijaj się tak, jak rosną kwiaty sezamu”; piąć się do góry, mieć coraz lepiej.

⁸万事如意：Wszystkiego najlepszego!

Chūn Jié

Jiékè: Jīntiān wǒmen fàng biānpào ma?

Zhāng Míng: Jīntiān shì dànián sānshí, dāngrán yào fàng. Būguǒ wǒmen xiān chī niǎnyè fān, ránhòu kǎn Chūn Jié liánhuān wǎnhuì, yělǐ shí'èr diǎn de shíhou fàng biānpào, "cǐ jiū suǐ yīng xīn chūn". Jīntiān wǎnshang zānmen rēnenaonao de wǎn ge tòngkuài!

Líndǎ: Tàì bāng le! Niǎnyè fàn chī shēnme?

Zhāng Míng de qīzi: Chī jiǎozi. Wǒ hái zuò le yī tiáo hóngshāo lí yú, zhè shì guònián bìxū chīde.

Zhāng Míng: Yīnwēi yú hé "yú" de fāyīn yīyàng, shì xiēyīn. "Yú" shì fūyú de yīsi. Wǒmen guònián chī yú, xīwǎng zài xīn de yī nián lǐ shēnghuó de fūyú, niǎnnián yōuyú. Guònián rénmen hái chángcháng shuō "gōngxǐ fā cǎi", xīwǎng dàjiā zài xīn de yī nián lǐ zhèng hěn duō de qián.

Zhāng Míng de qīzi: Zhū dàjiā de shēnghuó yī nián bǐ yī nián hǎo, zhǐma kāi huā jiéjié gāo ma!

Zhāng Míng: Zhè shì wǒmen de yuānwǎng, Lǎi, zānmen gǎn bēi, zhū dàjiā xīnchūn kuàilè, wǎnshì rúyì!

dǎjiā: Xīnchūn kuàilè, wǎnshì rúyì!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 在过春节的时候, 长辈通常要给孩子_____。
- (2) 在大年三十必须吃鱼是因为“鱼”和“_____”的发音一样。
- (3) 恭喜_____财 年年有_____ 万事_____意 热_____闹闹

2. 用下面的词语造句:

一直 …比… (形容词) 谐音 愿望

3. 回答问题:

- (1) 在过春节的时候, 人们都有哪些美好的愿望?
- (2) 在你们国家的传统节日中, 有没有用谐音来表示美好愿望的?

对话 2 赏 月

一边...，一边...
yíbian ..., yíbian ...
w tym samym czasie,
jednocześnie
他一边吃饭，一边看
电视。

月饼 yuèbǐng
ciasteczko księżycowe
(spożywane podczas
Święta Środka Jesieni)
品尝月饼；中秋月饼

赏 shàng
docenić, cenić sobie
赏月；赏花；欣赏

酒吧 jiǔbā
pub, bar
他们在酒吧里聊天。

水果 shuǐguǒ
owoc
买水果；吃水果；新
鲜水果

葡萄酒 pútáojiǔ
wino
红葡萄酒；白葡萄酒

浪漫 làngmàn
romantyczny
浪漫的故事；浪漫的
生活

每当 měi dāng
ilekroć, zawsze kiedy,
za każdym razem
每当我看到这幅画，
我就想起了以前的生
活。

思念 sīniàn
 tęsknić; tęsknota
思念故乡；思念朋友

但愿 dàn yuàn
chcieć żeby coś, życzyć
sobie żeby coś
但愿他能实现他的理
想。

表达 biāodá
wyrażać (myśli,
uczucia)
表达感情；表达我对
你的谢意；表达对亲
人的思念

张明： 杰克，今天是农历八月十五，是中国的传统节日中秋节¹。
今天晚上我请你一起过节，咱们一边喝酒、吃月饼，一边赏月。

杰克： 好。我们怎么赏月呢？

张明： 你看，今天晚上的月亮又圆又亮。走，那边有一家酒吧，
咱们去坐坐。你看我带着月饼呢，我们坐在酒吧外面一边
吃月饼、水果，一边喝葡萄酒、赏月，怎么样？

杰克： 很浪漫！

张明： 我们常常说“月到中秋分外明”²。

杰克： 是啊，今晚的月亮真漂亮！

张明： 每当看到中秋的月亮，我就会想起远方的亲人和朋友。在
中国，月亮代表着思念。我们常常用“但愿人长久，千里
共婵娟”³这句话表达我们对亲人和朋友的思念。

杰克： 听说你妻子去上海⁴工作了？你很想她吧？

张明： 有点儿想。不过下个月她就回来了。

杰克： 我也在想我的亲人和朋友。我女朋友回美国⁵去了，我真
想她呀！

张明： 你们虽然离得很远，但是看着月亮，就知道对方在思念自己。

杰克： 那不一定。我在想我女朋友，可是我不知道她想不想我
啊！因为现在美国是白天，她现在看不到月亮，只能看到
太阳！

张明： 哈哈，你这人可真幽默！来，咱们喝酒，吃月饼！

虽然...，但是/可是...
suīrán..., dànshì/ kěshì
chociaż, mimo że
他虽然工作很忙，但是天天锻炼
身体。
事情虽然小，可是意义却很大。

不一定 bù yíding
niepewny
他来不来还不一定。
她不一定喜欢这件衣
服。

幽默 yōumò
humorystyczny, dowcipny
幽默故事；这个人很幽默。

¹ 中秋节：Święto Środka Jesieni, wypada ono 15 dnia 8 miesiąca księżycowego.

² 月到中秋分外明：w noc Święta Środka Jesieni Księżyc jest najjaśniejszy, a jego tarcza wtedy jest największa.

³ 但愿人长久，千里共婵娟：Patrzeć na Księżyc i życzyć długiego życia osobie (osobom) bliskiej, które jest daleko. Kiedy członkowie rodziny lub przyjaciele są od siebie daleko często w nocy patrzą na Księżyc i życzą długiego i zdrowego życia tym wszystkim, za którymi tęsknią.

⁴ 上海：Szanghaj.

⁵ 美国：USA.

Shǎng Yuē

Zhāng Míng: Jié kè, jīntiān shì nónglì bā yuē shí wū, shì Zhōngguó de chuāntǒng jié rì Zhōngqiū Jié. Jīntiān wǎnshang wǒ qǐng nǐ yīqǐ guò jié, zánmen yībiān hē jiǔ, chī yuèbing, yībiān shàng yuē.

Jiékè: Hǎo. Wǒmen zěnmé shǎng yuē ne?

Zhāng Míng: Nǐ kàn, jīntiān wǎnshang de yuèliang yǒu yuān yǒu liàng. Zǒu, nà biān yǒu yī jiǎ jiǔbā, zánmen qù zuòzuō. Nǐ kàn wǒ dāi zhe yuèbing ne, wǒmen zuò zài jiǔbā wàimiàn yībiān chī yuèbing, shuǐguō, yībiān hē pūtàojuǐ, shǎng yuē, zěnmeyāng?

Jiékè: Hěn lǎngmǎn!

Zhāng Míng: Wǒmen chángcháng shuō "yuē dào zhōngqiū fēnwài míng".

Jiékè: Shì a, jīn wǎn de yuèliang zhēn piàoliang!

Zhāng Míng: Měi dāng kàn dào zhōngqiū de yuèliang, wǒ jiù huì xiǎng qǐ yuǎnfāng de qīnrén hé péngyou. Zài Zhōngguó, yuèliang dàibiǎo zhe sīniǎn. Wǒmen chángcháng yǒng "dàn yuān rén chángjiǔ, qiān lǐ gòng chānjuān" zhè jù huà biǎodǎ wǒmen duì qīnrén hé péngyou de sīniǎn.

Jiékè: Tīngshuō nǐ qīzi qū Shànghǎi gōngzuǒ le? Nǐ hěn xiǎng tā ba?

Zhāng Míng: Yǒudiǎnr xiǎng. Būguǒ xià ge yuē tā jiù huí lái le.

Jiékè: Wǒ yě zài xiǎng wǒde qīnrén hé péngyou. Wǒ nǚ péngyou huí Měiguó qū le, wǒ zhēn xiǎng tā ya!

Zhāng Míng: Nǐmen suǐrán lí de hěn yuǎn, dānshì kǎnzhe yuèliang, jiù zhīdào duìfāng zài sīniǎn zìjǐ.

Jiékè: Nà bù yīdìng. Wǒ zài xiǎng wǒ nǚ péngyou, kěshì wǒ bù zhīdào tā xiǎng bù xiǎng wǒ a! Yīnwèi xiānzài Měiguó shì bāitiān, tā xiānzài kàn bù dào yuèliang, zhǐ néng kàn dào tàiyáng!

Zhāng Míng: Hāha, nǐ zhè rén kě zhēn yǒumō! Lái, zánmen hē jiǔ, chī yuèbing!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 中秋节是在每年的农历_____月_____。
- (2) 但愿人_____, _____共婵娟。
- (3) 月到_____分外_____。

2. 用下面的词语造句:

表达 思念 不一定 一边...一边... 虽然...但是...

3. 回答问题:

- (1) 过中秋节有哪些风俗习惯?
- (2) “但愿人长久, 千里共婵娟”表达了什么样的心情?

三 文化学习

短文 1

元宵节¹

农历正月²十五是元宵节，是春节过后的第一个传统节日。在元宵节，人们要吃元宵³，元宵也叫汤圆。元宵（汤圆）是圆的，元宵节的月亮也是圆的。正月也叫元月，“宵”是夜晚的意思。人们就用元宵（汤圆）象征团圆、吉利⁴。人们过元宵节的一个重要活动是观灯⁵，因此元宵节也叫“灯节”。现在中国的很多城市在过元宵节的时候都要举行灯会⁶。在灯会上有各式各样的彩灯，荷花灯、白象灯、鲤鱼灯⁷等等。用来形容灯会的成语⁸有：张灯结彩、灯火辉煌、光彩夺目等等⁹。在灯会上还有耍狮子、舞龙、划旱船等各种表演¹⁰。年年的灯会都非常热闹。

Yuánxiāo Jié

Nónglì zhēngyuē shíwǔ shì Yuánxiāo Jié, shì Chūn Jié guòhòu de dī yī ge chuāntǒng jié. Zài Yuánxiāo Jié, rénmen yào chī yuánxiāo, yuánxiāo yě jiào tāngyuán. Yuánxiāo (tāngyuán) shì yuán de, Yuánxiāo Jié de yuèliang yě shì yuán de. Zhēngyuē yě jiào yuányuē, "xiāo" shì yèwǎn de yīsi. Rénmen jiù yòng yuánxiāo (tāngyuán) xiàngzhēng tuányuán, jíli. Rénmen guò Yuánxiāo Jié de yī ge zhōngyào huódòng shì guān dēng, yīncǐ Yuánxiāo Jié yě jiào "Dēng Jié". Xiànzài Zhōngguó de hěn duō chéngshì zài guò Yuánxiāo Jié de shíhou dōu yào jǔxíng dēnghuì. Zài dēnghuì shàng yǒu gē shì gē yàng de cǎi dēng, hēhuā dēng, bái xiàng dēng, lǐyú dēng dēngdēng. Yòng lái xíngóng dēnghuì de chéngyǔ yǒu: zhāng dēng jié cǎi, dēnghuǒ huīhuāng, guāngcǎi duómù dēng dēng. Zài dēnghuì shàng hái yǒu shuǎ shīzi, wǔ lóng, huà hānchuān dēng gē zhǒng biǎoyǎn. Niǎnnián de dēnghuì dōu fēichāng rènao.

(元宵节彩灯)

短文1填空练习:

1. 元宵节是在农历_____月_____。
2. 人们过元宵节要吃元宵（汤圆）是因为元宵象征_____和_____。

¹ 元宵节: Święto Lampionów.

² 正月十五: 15-ego pierwszego miesiąca księżycowego; 正月: pierwszy miesiąc księżycowy.

³ 元宵: słodkie knedle robione z kleistej mąki ryżowej w czasie Święta Lampionów, zwane także: 汤圆.

⁴ 团圆、吉利: szczęśliwe (radosne) spotkanie (w rodzinie).

⁵ 观灯: pójść oglądać kolorowe lampiony.

⁶ 灯会: pokaz lampionów.

⁷ 荷花灯、白象灯、鲤鱼灯: Kolorowe lampiony są jak kwiaty lotosu, biały słoń i karp.

⁸ 成语: idiom.

⁹ 张灯结彩、灯火辉煌、光彩夺目: Udekorowany lampami, serpentynami, mieniący się kolorami, kolorowe iluminacje.

¹⁰ 耍狮子、舞龙、划旱船等各种表演: taniec lwa, taniec smoka, taniec łodzi.

3. 将下列有关联的 (related) 词语画线连接起来:

(1) 耍	A. 灯会
(2) 划	B. 狮子
(3) 吃	C. 旱船
(4) 举行	D. 龙
(5) 舞	E. 元宵

短文 2

端午节¹

1-4

端午节也叫五月节, 在农历五月初五。传说是为了纪念²中国古代爱国诗人屈原³。屈原是战国时期⁴楚国人。因为坏人的陷害⁵, 屈原失去了官职, 回到了家乡, 但是他一直担心国家的事情。楚国灭亡时, 他的心情很悲愤⁶, 就在农历五月初五那天投江自杀⁷了。屈原家乡的人们非常爱戴他, 就划船到江里找他。现在每到端午节就举行划船比赛, 也叫“龙舟竞渡”⁸。屈原跳到江里后, 人们怕鱼吃掉屈原, 就把糯米⁹扔到江里喂鱼。现在过端午节的时候, 人们就把糯米包成粽子¹⁰。这就是人们过端午节的时候划龙舟、吃粽子的由来¹¹。

Duānwǔ Jiē

Duānwǔ Jiē yě jiào Wǔyuè Jiē, zài nónglì wǔ yuè chū wǔ. Chuānshuō shì wèile jìniàn Zhōngguó gǔdài àiguó shīrén Qū Yuān. Qū Yuān shì Zhànguó shíqī Chǔguó rén. Yīnwèi huàirén de xiǎnhài, Qū Yuān shìqū le guānzhī, huí dào le jiāxiāng, dànshì tā yīzhī dānxīn guójiā de shìqing. Chǔguó mièwáng shí, tāde xīnqíng hěn bēifèn, jiù zài nónglì wǔ yuè chū wǔ nàtiān tóu jiāng zìshā le. Qū Yuān jiāxiāng de rénmen fēichāng àidài tā, jiù huà chuán dào jiāng lǐ zhǎo tā. Xiànzài měi dào Duānwǔ Jiē jiù jǔxíng huà chuán bǐsài, yě jiào “lóngzhōu jìngdù”. Qū Yuān tiào dào jiāng lǐ hòu, rénmen pà yú chī diào Qū Yuān, jiù bǎ nuǒmǐ rēng dào jiāng lǐ wèi yú. Xiànzài guò Duānwǔ Jiē de shíhou, rénmen jiù bǎ nuǒmǐ bāo chéng zongzi. Zhè jiùshì rénmen guò Duānwǔ Jiē de shíhou huà lóngzhōu, chī zongzi de yóulái.

¹ 端午节: Święto Smoczycch Łodzi.

² 纪念: upamiętnić.

³ 屈原: Qu Yuan, starożytny chiński poeta.

⁴ 战国时期: Epoka Walczący Królestw (475-221 p.n.e).

⁵ 陷害: zmotwić się, ukartować, fałszywie oskarżyć.

⁶ 悲愤: żal i oburzenie.

⁷ 投江自杀: popełnić samobójstwo nad rzeką.

⁸ 龙舟竞渡: wyścig smoczycch łodzi.

⁹ 糯米: kleisty ryż.

¹⁰ 粽子: kluski w kształcie piramidy zrobione z kleistego ryżu zawinięte w bambusowe trzciniowe liście.

¹¹ 由来: pochodzenie, korzenie.

短文2填空练习：

1. 端午节是在农历_____月_____。
2. 屈原是中国古代战国时期_____国人。
3. 人们在端午节举行划船比赛，也叫_____。
4. 过端午节人们吃_____。
5. 传说端午节是为了_____屈原

（龙舟竞渡）

四 活动

1. 说说传统节日“春节”、“元宵节”、“端午节”、“中秋节”分别体现(tǐxiàn)了下面哪种意义？为什么？

团圆 喜庆 思念 纪念 jìniàn (upamiętnić)

2. 说说中国春节的风俗与你们国家的新年风俗有哪些相似和不同，并填写表格。

中国春节风俗	Twój kraj	
	相 似	不 同
1. 贴春联、贴福字		
2. 挂红灯笼		
3. 吃年夜饭、吃饺子		
4. 守岁		
5. 拜年		
6. 放鞭炮		
7. 看电视节目		

3. 学唱 《恭喜恭喜》第一段和第二段。

Gongxi Gongxi (Świętowanie) to radosna pieśń, która jest śpiewana w gronie rodzimym i przyjaciół podczas Święta Wiosny. Jej słowa niosą nadzieję, że ten najbliższy rok będzie lepszy od tego, który właśnie się zakończył.

Klucz do ćwiczeń

对话1 春节	(1) 压岁钱	(2) 余	(3) 发余如热
对话2 赏月	(1) 八十五	(2) 长久千里	(3) 中秋明
短文1 元宵节	1. 正十五	2. 团圆 吉利	3. (1) B (2) C (3) E (4) A (5) D
短文2 端午节	1. 五初五	2. 楚	3. 龙舟竞渡
			4. 粽子
			5. 纪念

第二课 著名景点

Cele

- 1 *Nauč się słów i zwrotów opisujących krajobraz.*
- 2 *Dowiedz się jak najwięcej o atrakcyjnych miejscach turystycznie, takich jak: Huang Shan (黄山), Jiuzhaigou (九寨沟), Suzhou (苏州), Hangzhou (杭州), Lijiang (丽江).*

一 课前导入

(一) 你知道中国有哪些著名的旅游景点？
你去过那些地方吗？

(二) 请把下面的风景图片和相应(xiāngyīng)的地名连起来。

九寨沟
Jiǔzhàigōu

黄山
Huáng Shān

苏州园林
Sūzhōu Yuánlín

丽江古城
Lìjiāng Gǔchéng

(三) 从上面的图片中，你能看出这些旅游景点有什么特点吗？

二 文化情景

对话 1

九寨沟¹

名胜 míngshèng
slawne miejsce pod
względem krajobrazu
lub wydarzeń
historycznych
名胜古迹: 北京有很
多名胜古迹。

景点 jǐngdiǎn
malownicze miejsce
旅游景点: 著名景点:
今天我游览了两个景点。

风景 fēngjǐng
krajobraz, pejzaż
九寨沟的风景像画一
样美。
我想去看看黄山的风景。

省 shěng
provincia
四川省: 云南省
只有..., 才...
zhǐyǒu..., cái...
tylko gdy, pod
warunkiem, że
他是工程师, 只有他来
了, 才能解决问题。

亲自 qīnzì
osobiście, w osobie
你亲自去一趟。
这是她亲自做的饭。

魅力 mèilì
urok, powab,
atrakcyjność
人格魅力: 艺术魅力:
九寨沟的水很有魅力。

游客 yóukè
turysta, zwiedzający
去九寨沟的游客

图片 túpiàn
zdjęcie, fotografia
这是一张丽江古城的
图片。
这张图片上有一朵花。
除了..., 还/也/只...
chūle..., hái/yě/zhǐ...
ponadto, poza tym,
zresztą
他除了写小说, 有时
也写诗。

(杰克和保罗来到成都², 一边看地图, 一边在商量去哪儿旅游。)

保罗: 咱们先看看成都有哪些旅游景点。

杰克: 咱们去九寨沟怎么样? 九寨沟的风景很美!

保罗: 九寨沟? 听说过, 好像在四川省西北部³。

杰克: 对。你看, 这儿有介绍: 九寨沟有九个藏族村寨⁴, 所以叫九寨沟。九寨沟的人把湖泊⁵叫做‘海子’。九寨沟有很多海子, 各种各样的海子从高到低连成一片⁶。五彩池、珍珠滩和五花海⁷等都是九寨沟的著名景点。水里的枯树⁸、草、石头都能看得清清楚楚。九寨沟的水有各种颜色, 蓝的、绿的、黄的…

保罗: 这么多的颜色!

杰克: 九寨沟水的颜色太漂亮了, 书上说只有亲自去才能看到九寨沟水的魅力, 很多游客都是去九寨沟看水的。

保罗: 你看这张图片多美啊, 除了漂亮的海子还有雪山、森林, 真像是“人间仙境”⁹。

杰克: 九寨沟的树有各种颜色, 有红色的, 有黄色的, 还有绿色的, 看起来真美啊!

保罗: 是啊! 看上去像一个彩色森林!

杰克: 你看这儿, 书上说, 到九寨沟旅游最好是在秋天, 秋天的九寨沟满山都是红色和黄色的树叶, 漂亮极了。

保罗: 秋天? 现在正是秋天, 咱们准备一下出发吧!

杰克: 黄龙¹⁰离九寨沟很近, 我们游览了九寨沟以后, 还可以去游览黄龙。那儿也是著名的旅游景点。

保罗: 好! 我们就这样决定。

看上去 kàn shàngqu
wygląda na to, że, wydaje się że
去这幅画看上去很美。
她看上去大概20岁。

…极了...jile
niezwykle, nadzwyczajnie,
niezmiernie
忙极了: 好极了: 这里舒服极
了。

游览 yóulǎn
zwiedzać
游览长城: 游览黄山

¹九寨沟: Jiuzhaigou – miejsce słynące z pięknych krajobrazów.

²成都: Chengdu – stolica prowincji Sichuan.

³四川省西北部: północno-zachodnia część prowincji Sichuan.

Jiǔzhàigōu

(Jié kē hé Bǎoluó lái dào Chéngdū, yībiān kàn dìtǔ, yībiān zài shāngliang qū nǎr lǚyóu.)

Bǎoluó: Zánmen xiān kànkan Chéngdū yǒu nǎxiē lǚyóu jīngdiǎn.

Jié kē: Zánmen qù Jiǔzhàigōu zěnmeyàng? Jiǔzhàigōu de fēngjǐng hěn měi!

Bǎoluó: Jiǔzhàigōu? Tíngshuō guō, hǎoxiàng zài Sìchuān shěng xībēi bù.

Jié kē: Duì. Nǐ kàn, zhèr yǒu jiěshāo: Jiǔzhàigōu yǒu jiǔ ge Zǒng zǔ cūnzhài, suǒyǐ Jiǎo Jiǔzhàigōu. Jiǔzhàigōu de rén bǎ hūpō jiàozuò 'hǎizi'. Jiǔzhàigōu yǒu hěn duō hǎizi, gē zhōng gē yāng de hǎizi cōng gāo dào dī liánchéng yī piàn. Wúcǎi Chī, Zhēnzhū Tān hé Wúhuā Hǎi dēng dōu shì Jiǔzhàigōu de zhūmíng jīngdiǎn. Shuǐ lí de kǔ shù, cǎo, shítou dōu néng kàn de qīngqīngchǔchǔ. Jiǔzhàigōu de shuǐ yǒu gē zhōng yānsè, lǎn de, lǜ de, huāng de...

Bǎoluó: Zhēme duō de yānsè!

Jié kē: Jiǔzhàigōu shuǐ de yānsè tài piǎoliang le, shū shang shuō zhǐyǒu qīnzǐ qū cái néng kàn dào Jiǔzhàigōu shuǐ de měilì, hěn duō yóukē dōu shì qù Jiǔzhàigōu kàn shuǐ de.

Bǎoluó: Nǐ kàn zhè zhāng túpiàn duō měi a. chūle piǎoliang de hǎizi hái yǒu xuěshān, sēnlín, zhēn xiàng shì "rénjiān xiānjìng".

Jié kē: Jiǔzhàigōu de shù yǒu gē zhōng yānsè, yǒu hóngsè de, yǒu huāngsè de, hái yǒu lǜsè de, kàn qǐlái zhēn měi a!

Bǎoluó: Shì a! Kàn shàngqu xiàng yī ge cǎisè sēnlín!

Jié kē: Nǐ kàn zhèr, shū shang shuō, dào Jiǔzhàigōu lǚyóu zuìhǎo shì zài qiūtiān, qiūtiān de Jiǔzhàigōu mǎn shān dōu shì hóngsè hé huāngsè de shù yě, piǎoliang jí le.

Bǎoluó: Qiūtiān? Xiānzài zhèng shì qiūtiān, zánmen zhǔnbèi yīxiē chūfā ba!

Jié kē: Huānglóng lí Jiǔzhàigōu hěn jìn, wǒmen yóulǎn le Jiǔzhàigōu yǐhòu, hái kěyǐ qù yóulǎn Huānglóng. Nǎr yě shì zhūmíng de lǚyóu jīngdiǎn.

Bǎoluó: Hǎo! Wǒmen jiù zhèyàng juéding.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

(1) 九寨沟在_____省_____部。

(2) 九寨沟最吸引(xīyǐn)游客的是_____。

(3) 九寨沟除了漂亮的海子以外, 还有_____, _____, 真像是“人间仙境”。

2. 用下面的句型造句:

位于 只有..., 才... 除了..., 还... ...极了

3. 回答问题:

(1) 九寨沟最吸引人的景色是什么? 为什么? 九寨沟还有哪些漂亮的景点?

(2) 为什么九寨沟的秋天最美?

⁴藏族村寨: tybetańska wieś.

⁵湖泊: jezioro; jeziora w Jiuzhaigou. zwane są "海子".

⁶连成一片: długie jezioro.

⁷五彩池、珍珠滩、五花海: trzy sławne widoki w Jiuzhaigou.

⁸枯树: uschnięte drzewo.

⁹人间仙境: (gdý chcemy powiedzieć, że coś jest niezwykle piękne) raj na ziemi.

¹⁰黄龙: urocze miejsce w pobliżu Jiuzhaigou, które słynie z kolorowych stawów, gór pokrytych śniegiem, kanionów i lasów.

对话 2

丽江古城¹

2-2

位于 wèiyú
być położony w, być
zlokalizowany w,
znajduje się w, leży
上海位于中国的东部。
丽江位于中国的西南部。

独特 dútè
wyjątkowy, jedyny
w swoim rodzaju,
charakterystyczny
风景独特; 风格独特

诗意 shīyì
poetycka atmosfera;
poetyczny
充满诗意

气温 qìwēn
temperatura powietrza
这里的气温是20°C。
气温高; 气温低

俗语 sùhuà
porzekadło, przysłowie
俗话说: 世上无难事,
只怕有心人。

以免 yǐmiǎn
uniknąć, zapobiec
多穿点衣服, 以免感冒。

凉爽 zhǎoliáng
przeziębic się
快进屋, 外面很冷,
别着凉了。

雨具 yǔjù
sprzęt przeciw
deszczowy (np.
parasol, płaszcz
przeciwdeszczowy)
今天要下雨, 带上雨具。

旅馆 lǚguǎn
hotel
住旅馆; 家庭旅馆

尝 cháng
próbować, smakować
尝美食; 尝新鲜

特色菜 tèsècài
specjalność lokalna,
lokalne jedzenie
纳西烤肉是丽江的特
色菜之一。

订 dīng
rezerwować (np. bilet,
pokój w hotelu)
订房间; 订车票

杰克: 嗨, 王书, 你好!

王书: 杰克, 你好啊! 你看什么呢?

杰克: 地图。我的几个美国朋友要来中国。西藏和新疆²我都去过了, 这次想带他们去云南³看看。

王书: 好啊! 你们可以去丽江古城。

杰克: 丽江? 你能介绍一下吗?

王书: 当然, 我就是在丽江长大的。丽江古城位于云南省的西南部。丽江的风景很独特。小溪⁴穿过丽江城里, 城里到处都有流水。那儿的人喜欢在院子里种花、种草, 那儿的柳树⁵也很漂亮。你到那儿会看到“家家流水, 户户垂柳”⁶的独特风景。

杰克: 听起来很有诗意。

王书: 在丽江还能听到优美的音乐。丽江的纳西古乐⁷很有名。在那儿, 你可以看到七八十岁的老人表演古老的纳西古乐, 他们还经常到国外去表演。

杰克: 那我们一定去听听纳西古乐。那儿的天气和住的条件怎么样?

王书: 丽江的气温变化很大, 俗话说“一天过四季”⁸。因此, 到丽江得多带些衣服, 以免着凉。另外, 六、七、八月是雨季⁹, 要带上雨具。丽江城里有很多家庭旅馆, 很方便。游客可以和家庭旅馆的主人一起吃饭, 尝尝丽江的特色菜。

杰克: 听了你的介绍, 我决定去丽江旅游! 我现在就去订机票, 等朋友们一到, 我们就去。

王书: 到了那儿你会发现丽江比我介绍的还要美。希望你们玩得开心!

杰克: 谢谢!

机票 jīpiào
bilet lotniczy
单程机票; 往返机票

——, 竟... yì... jiù...
jak najszybciej
他一走出机场, 就看见了他的朋友。

¹ 丽江古城: Lijiang, stare miasto w prowincji Yunnan.

² 新疆: Region Autonomiczny Xinjiang, położony w północno-zachodniej części Chin, zamieszkały przez Ujgurów i Han.

³ 云南: prowincja Yunnan.

⁴ 小溪: strumyk, potok.

⁵ 柳树: wierzba.

⁶ 家家流水, 户户垂柳: Przy każdym domu przepływa strumień i przy każdym domu rośnie wierzba.

Lǐjiāng Gǔchéng

Jiēkē: Hāi, Wáng Shū, nǐ hǎo!

Wáng Shū: Jiēkē, nǐ hǎo a! Nǐ kān shénme ne?

Jiēkē: Dìtū. Wǒde jǐ ge Měiguó péngyou yào lái Zhōngguó. Xīzāng hé Xīnjiāng wǒ dōu qù guò le, zhè cǐ xiǎng dài tāmen qù Yúnnán kànkàn.

Wáng Shū: Hǎo a! Nǐmen kěyǐ qù Lǐjiāng gǔchéng.

Jiēkē: Lǐjiāng? Nǐ néng jiěshào yíxià ma?

Wáng Shū: Dāngrán, wǒ jiùshì zài Lǐjiāng zhǎng dà de. Lǐjiāng gǔchéng wèiyú Yúnnán shěng de xīnān bō. Lǐjiāng de fēngjǐng hěn dūtè. Xiǎoxī chuān guò Lǐjiāng chéng lí, chéng lí dào chū dōu yǒu liúshuǐ. Nār de rén xǐhuan zài yuǎn zǐ zhōng huā, zhōng cǎo, nār de liú shuǐ yě hěn piāoliang. Nǐ dào nār huì kàn dào "jiājiā liúshuǐ, hūhū chūfǎ" de dūtè fēngjǐng.

Jiēkē: Tīng qǐlái hěn yǒu shīyì.

Wáng Shū: Zài Lǐjiāng hái néng tīng dào yǒuměi de yīnyuè. Lǐjiāng de Nàxī gǔyuè hěn yǒumíng. Zài nār, nǐ kěyǐ kàn dào qī bā shí suǐ de lǎorén biāoyǎn gǔlǎo de Nàxī gǔyuè, tāmen hái jīngcháng dǎo guǒwài qū biāoyǎn.

Jiēkē: Nǎ wǒmen yīdìng qù tīngting Nàxī gǔyuè. Nār de tiānqì hé zhū de tiáojiàn zěnmeyàng?

Wáng Shū: Lǐjiāng de qīwēn biānhuà hěn dà, sūhuà shuō "yītiān guò sìjī". Yīncǐ, dào Lǐjiāng dǎi duō dài xiē yīfu, yímiàn zhāo liàng. Língwǎi, liú, qī, bā yuè shì yǔjì, yào dài shàng yǔjū. Lǐjiāng chéng lí yǒu hěn duō jiātíng lǔguǎn, hěn fāngbiàn. Yóukè kěyǐ hé jiātíng lǔguǎn de zhǔrén yīqǐ chīfàn, chángchang Lǐjiāng de tèsècāi.

Jiēkē: Tīng le nǐ de jiěshào, wǒ juéding qù Lǐjiāng lǚyóu! Wǒ xiānzài jiù qù dīng jī piào, děng péngyoumen yī dào, wǒmen jiù qù.

Wáng Shū: Dào le nār nǐ huì fāxiàn Lǐjiāng bǐ wǒ jiěshào de hái yào měi. Xīwǎng nǐmen wǎnr de kǎixīn!

Jiēkē: Xièxiè!

学与应用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 丽江古城在_____省的_____部。丽江的_____很独特。
- (2) 丽江城里到处有_____, 那儿的人喜欢种_____, 种_____, 种树。
- (3) 丽江的气温_____很大, 俗话说“一天过_____季”。
- (4) 丽江城里有很多_____旅馆, 在那儿游客可以_____丽江的特色菜。

2. 用下面的词语造句:

看看 听听 尝尝 以免 一...就...

3. 回答问题:

- (1) 丽江有什么独特的风景?
- (2) 丽江的天气怎么样?

⁷ 纳西古乐: Muzyka Naxi - to etniczna stara klasyczna muzyka, zawierająca w sobie elementy taoistycznych rytuałów, konfucjańskie ceremonii, literatury, poezji oraz melodii z różnych chińskich dynastii (Tang, Song, Yuan). Główne jej odmiany to: Muzyka Baisha (Baisha Yinyue), Muzyka Dongjing (Dongjing Yinyue), Muzyka Huangjing (Huangjing Yinyue), które grane są na chińskich instrumentach muzycznych.

⁸ 一天过四季: Doświadczycie cztery pory roku jednego dnia - to powiedzenie na zmienność pogody w danym miejscu.

⁹ 雨季: pora deszczowa.

三 文化学习

短文 1

黄 山

2-3

黄山位于中国安徽省南部,是中国著名的旅游胜地。黄山的奇松、怪石、云海、温泉¹都很有名,被称为“黄山四绝”²。其中,黄山奇松最著名的是迎客松³。迎客松的树枝向前伸出,好像伸出手臂⁴欢迎客人。我们在很多地方都能看到“迎客松”这幅中国画。黄山怪石的形态各种各样,有的像人,有的像动物。黄山云海一年四季都有,而冬季是看云海最好的季节。黄山的莲花⁵峰、天都峰、光明顶这些景点都是看云海的好地方。黄山温泉的水温在42度左右,爬山累了,就洗洗温泉,睡个好觉,可以得到很好的休息。黄山一年四季的景色都不相同,春天有野花,夏天有绿草,秋天有红叶,冬天有白雪。俗话说“九寨归来不看水,黄山归来不看岳”⁶,这是对黄山最好的赞美⁷。

Huāng Shān

Huāng Shān wèiyú Zhōngguó Ānhuī shěng nán bù, shì Zhōngguó zhūmíng de lǚyóu shèngdì. Huāng Shān de qīsōng, guāishí, yúnhǎi, wēnquǎn dōu hěn yǒumíng, bèi chēng wéi “Huāng Shān sì jué”. Qízhōng, Huāng shān qí sōng zuì zhūmíng de shì yíng kē sōng. Yíng kē sōng de shù zhī xiāng qián shēn chū, hǎoxiàng shēn chū shǒubì huānyíng kèrén. Wǒmen zài hěn duō dìfāng dōu néng kàn dào “yíng kē sōng” zhè fú zhōngguóhuà. Huāng Shān guāishí de xíngtài gē zhōng gē yàng, yǒude xiàng rén, yǒude xiàng dòngwù. Huāng Shān yúnhǎi yī nián sìjì dōu yǒu, ér dōngjì shì kàn yúnhǎi zuì hǎo de jìjì. Huāng Shān de Liánhuā Fēng, Tiāndū Fēng, Guāngmíng Dǐng zhèxiē jǐngdiǎn dōu shì kàn yúnhǎi de hǎo dìfāng. Huāng Shān wēnquǎn de shuǐ wēn zài 42 dù zuǒyòu, pá shān lèi le, jiū xǐxi wēnquǎn, shuì ge hǎo jiào, kěyǐ dédào hěn hǎo de xiūxi. Huāng Shān yī nián sìjì de jǐngsè dōu bù xiāngtóng, chūntiān yǒu yě huā, xiàtiān yǒu lǜ cǎo, qiūtiān yǒu hóngyè, dōngtiān yǒu bái xuě. Sūhuà shuō “Jiǔzhāi guīlái bù kàn shuǐ, Huāng Shān guīlái bù kàn yuē”, zhè shì duì Huāng Shān zuì hǎo de zānměi.

短文1填空练习:

1. 黄山“四绝”是奇_____、怪_____、云_____和温_____。
2. 黄山位于中国_____省_____部,是中国著名_____之一。

¹ 奇松、怪石、云海、温泉: sosny o nieregularnych kształtach, baśniowe kamienie i skały, zachmurzone morza, gorące źródła.

² 黄山四绝: cztery unikalne malownicze miejsca w górach Huang Shan.

³ 迎客松: sosny witające gości.

⁴ 手臂: ramię.

⁵ 莲花: lotos.

⁶ 九寨归来不看水,黄山归来不看岳: Po zobaczeniu Jiuzhaigou nie będziesz chciał oglądać innych miejsc, a po powrocie z Huang Shan nie będziesz chciał oglądać innych gór.

⁷ 赞美: wychwalać, chwalić pod niebiosa.

3. 将下列季节与相应的景物画线连接起来:

(1) 秋天	A. 绿草
(2) 冬天	B. 红叶
(3) 春天	C. 野花
(4) 夏天	D. 白雪

(迎客松)

短文 ② 上有天堂，下有苏杭

中国有句古话“上有天堂，下有苏杭”¹，这句话的意思是，苏州和杭州是天下最美丽的地方。苏州是一座有着“小桥、流水、人家”的水城²。苏州的园林最有名。苏州园林把山、水和石头巧妙³地结合在一起，很有诗情画意。苏州的沧浪亭、狮子林、拙政园和留园⁴都是最经典的园林。杭州⁵的主要景点是西湖⁶。西湖风景秀丽，文物古迹⁷非常丰富。西湖的苏堤春晓、平湖秋月、三潭印月⁸等景点都很有诗情画意。杭州的灵隐寺⁹也是一个著名景点。灵隐寺已有一千六百多年历史，是印度僧人¹⁰慧理来到杭州修建的，是中国佛教禅宗十刹¹¹之一。灵隐寺旁的飞来峰¹²也是杭州的名胜。中国有句俗语“百闻不如一见”，所以要欣赏苏杭的美丽风景，就要亲自去那里游览。

¹ 上有天堂，下有苏杭： Suzhou i Hangzhou są tak piękne jak raj.

² 苏州是一座有着“小桥、流水、人家”的水城： Suzhou jest miejscem pełnym mostów i wody, a o ludziach tu mieszkających mówi się, że mieszkają w mieście na wodzie.

³ 巧妙： pomysłowy.

⁴ 沧浪亭、狮子林、拙政园和留园： pawilon Canglang, Ogród Lasu Lwów, Ogród Pokornego Administratora, Ogród Pozostawania.

⁵ 杭州： Hangzhou – jest sławnym historycznym miejscem w Chinach, dziś to także stolica prowincji Zhejiang.

⁶ 西湖： Jezioro Zachodnie to prawdziwa perła krajobrazu Wschodnich Chin, położona u ujścia do Zatoki Hangzhou. Jego powierzchnia wynosi 6,5 km². Krajobraz Jeziora Zachodniego zachwyca swoją prostotą.

⁷ 古迹： historyczne miejsce.

⁸ 苏堤春晓、平湖秋月、三潭印月： Wiosenny Poranek nad Groblą Su, Księżyc nad Jeziorem, Trzy Stawy w Których Odbija się Światło Księżycy – to najbardziej sławne krajobrazy Jeziora Zachodniego.

⁹ 灵隐寺： Świątynia Ling Yin położona jest w długiej i wąskiej dolinie Fei Lai Feng (Góra, Która Przyleciała z Daleka – patrz niżej) a Północnym Szczytem w północno-zachodniej części Jeziora Zachodniego.

¹⁰ 僧人： mnich buddyjski.

¹¹ 刹： świątynia buddyjska.

¹² 飞来峰： „Góra, Która Przyleciała z Daleka” – według legendy ten wapienny szczyt przyleciał z Indii, gdzie był częścią świętej góry. Jest ona szczególnie odwiedzana przez buddystów, a także przez te osoby, które interesują się przestrzenną rzeźbą.

Shāng Yǒu Tiāntāng, Xiǎ Yǒu Sū Háng

Zhōngguó yǒu jū gūhuà “shāng yǒu tiāntāng, xiǎ yǒu sū háng”, zhè jū huà de yìsī shì, Sūzhōu hé Hángzhōu shì tiānxià zuì měilì de dìfang. Sūzhōu shì yī zuò yōuzhe “xiǎo qiāo, liúshuǐ, rénjiā” de shuǐ chéng. Sūzhōu de yuánlín zuì yǒumíng, Sūzhōu yuánlín bǎ shān, shuǐ hé shí tou qiāomiào de jiéhé zài yīqǐ, hěn yǒu shì qíng huà yì. Sūzhōu de Cānglǎng Tíng, Shìzi Lín, Zhuōzhēng Yuán hé Liú Yuán dǒu shì zuì jīngdiǎn de yuánlín. Hángzhōu de zhǔyào jīngdiǎn shì Xī Hū. Xī Hū fēngjǐng xiūlì, wénwū gǔjī fēichāng fēngfù. Xī Hū de Sūdī Chūnxiǎo, Pínghú Qiūyuè, Sāntán Yīnyuè děng jīngdiǎn dōu hěn yǒu shì qíng huà yì. Hángzhōu de Língyǐn Sì yě shì yī ge zhūmíng jīngdiǎn. Língyǐn Sì yǐ yǒu yīqiān liǔbǎi duō nián lìshǐ, shì Yīndū sēnggrēn Huīlǐ lái dào Hángzhōu xiūjiàn de, shì Zhōngguó Fōjiào chánzōng shī chā zhī yī. Língyǐn Sì pāng de Fēilái Fēng, yě shì Hángzhōu de míngshèng. Zhōngguó yǒu jū sūhuà “bǎi wēn bù rǔ yī jiàn”, suǒyǐ yào xīnshǎng Sū Háng de měilì fēngjǐng, jiù yào qīnzī qū nǎi yóulǎn.

短文2填空练习：

1. 苏州是一座有着小_____、_____水、人_____的水城。
2. “上有天堂，下有苏杭”中的“上”是指_____，“下”是指_____，“苏”是_____，“杭”是_____。
3. 西湖的著名景点有：苏堤_____晓、平湖_____月、三潭印_____等。

（苏州园林）

四 活动

下面是《弯弯的月亮》这首歌的歌词，请大家一边听歌，一边把没有写出来的汉字写在括号(kuòhào)里，然后学唱这首歌。

Wanwan de Yueliang (Pólksiężyc) jest nostalgiczną piosnką. Opowiada ona o pięknie księżycy, uroku nocnej ciszy i muzyce szumiącego potoku.

- ♪ 遥远的夜空（ ）一个弯弯的月亮，弯弯的月亮（ ）是那弯弯的小桥，小桥的（ ）有一条弯弯的小船，弯弯的小船悠悠是那童年的阿娇。呜…
- ♪ 阿娇（ ）着船，（ ）着那古老的歌谣，歌声随风（ ）啊，飘到我的脸上，脸上淌着泪，像那条弯弯的河水，弯弯的河水（ ）啊，流进我的心上。呜…

 我的心充满惆怅，不为那弯弯的月亮，只为那今天的村庄，还唱着过去的（ ）谣。啊，故乡的月亮，你那弯弯的忧伤（ ）了我的胸膛。呜…

Yāoyuǎn de yèkōng yǒu yī ge wānwān de yuèliang,
wānwān de yuèliang xiāmian shì nà wānwān de xiǎo qiāo,
xiǎo qiāo de pāngbiān yǒu yī tiáo wānwān de xiǎo chuán,
wānwān de xiǎo chuán yōuyōu shì nà tóngnián de Ā Jiāo.
Wū ...

Ā Jiāo yāo zhe chuán, chàng zhe nà gūlǎo de gēyāo, gēshēng
suí fēng piāo a, piāo dào wǒde liǎn shang, liǎn shang
tǎng zhe lèi, xiǎng nà tiáo wānwān de hēshuǐ, wānwān de
hēshuǐ liú a, liú jìn wǒde xīn shāng. Wū ...

Wǒ de xīn chōngmǎn chōuchàng, bù wéi nà wānwān de
yuèliang, zhǐ wéi nà jīntiān de cūnzhuāng, hái chàng zhe
guòqù de gē yāo. Ā, gūxiāng de yuèliang, nǐ nà wānwān de
yōushāng chuán tōu le wǒ de xiōngtāng. Wū ...

有下面旁边 摇唱 飘流 歌穿透

歌曲《弯弯的月亮》

3. 春 秋 月

1. 桥 流 家

2. 天 上 地 上 (人 间) 苏 州 杭 州

短文2 上有天堂，下有苏杭

1. 松 石 海 泉

2. 安 徽 南 风 景

3. (1) B (2) D (3) C (4) A

短文1 黄山

(4) 家 庭 尝 尝

(1) 云 南 西 南 风 景

(2) 流 水 花 草

(3) 变 化 四

对话2 丽江古城

(1) 四 川 西 北

(2) 水

(3) 雪 山 森 林

对话1 九寨沟

Kilucz do Cwiczeń

第三课

名胜古迹

Cele

- 1 Naucz się wybranych nazw i zwrotów związanych z chińskimi miejscami historycznymi.
- 2 Dowiedz się jak najwięcej na temat dwóch starożytnych stolic Chin: Xi'an (西安 Xī'ān) oraz Pekin (北京 Běijīng).

一 课前导入

(一) 你到过中国的哪些城市?

(二) 你知道下面的古迹吗? 把你知道的古迹和图片连起来。

八达岭长城
Bādǎlíng Chángchéng

什刹海
Shíchà Hǎi

故宫
Gùgōng

天坛
Tiān Tán

颐和园
Yìhé Yuán

文化情景

对话 1

北京的名胜古迹¹

古迹 gǔjī
historyczne miejsce
北京有很多古迹。

顾客 gùkè
klient, kupujący
老顾客; 顾客至上;
商店里顾客很多。

建筑 jiànzhù
budynek, budowla;
budować, wznosić
古老的建筑; 建筑风格

现存 xiàncún
ocalały
现存的古代城墙;
现存的古画

建筑群 jiànzhùqún
kilka budynków
o takiej samej
architekturze
在中国有很多精美
的建筑群。

博物馆 bówùguǎn
muzeum
参观博物馆

精美 jīngměi
piękny, wytworny,
elegancki
精美的工艺品;
精美的建筑

(在北京的一家书店里)

保罗: 老板, 我想买一本介绍北京名胜古迹的书, 能给我介绍一下吗?

老板: 没问题, 我这儿正好有一个旅游专业的大学生, 他非常了解北京的名胜古迹和各个旅游景点。他姓王, 我们都叫他小王。你看, 他在那儿。

(老板对小王说话)

老板: 小王, 过来一下, 你给这位顾客介绍一下, 再帮他选一本书。

小王: 您好! 欢迎您来北京! 您想了解些什么?

保罗: 我在北京的时间很短, 你能给我介绍几个北京的名胜古迹吗?

小王: 好的。您可以去看看故宫¹, 看看中国古代建筑。故宫是中国现存最大的古代建筑群和古代文化艺术博物馆, 就在天安门广场²北边。

保罗: 好! 那我先去参观故宫, 然后呢?

小王: 然后您可以去天坛³看看。天坛是明朝和清朝⁴两代皇帝祭天⁵的地方, 是中国现存的精美的古代建筑群之一。

¹ 故宫: Pałac Cesarski w Zakazanym Mieście/Pałac Cesarski w Zakazanym Mieście.

² 天安门广场: Plac Tian'anmen - jego powierzchnia to 44 hektary i może pomieścić około miliona ludzi. Z nim związanych jest wiele historycznych wydarzeń współczesnych Chin, takie jak na przykład proklamowanie przez Mao Zedonga Chińskiej Republiki Ludowej w dniu 1 października 1949 roku. Na Placu organizowanych jest wiele uroczystości państwowych oraz kulturalnych.

³ 天坛: Świątynia Nieba znajduje się w południowej części Pekinu. Wybudowana została w 1420 roku. W miejscu tym cesarze z Dynastii Min i Qing oddawali cześć bogu i modlili się o dobre zbiory zbóż. Zajmuje powierzchnię 273 hektarów i jest to największy świecący kompleks architektoniczny dla celów religijnych.

⁴ 明朝和清朝: Dynastia Ming i Dynastia Qing.

⁵ 祭天: składać w ofierze.

Běijīng De Míngshèng Gǔjì

(Zài Běijīng de yī jiā shū diān lǐ)

Bào luó: Lǎobǎn, wǒ xiǎng mǎi yī běn jièshào Běijīng míngshèng gǔjì de shū, néng gěi wǒ jièshào yīxià ma?

Lǎobǎn: Méi wēntí, wǒ zhè zhèng hǎo yǒu yī ge lǚyóu zhuānyē de dàxuéshēng, tā fēicháng liǎojiě Běijīng de míngshèng gǔjì hé gēgē lǚyóu jǐngdiǎn. Tā xìng Wǎng, wǒmen dòu jiào tā xiǎo Wǎng. Nǐ kàn, tā zài nàr.

(Lǎobǎn duì xiǎo Wǎng shuōhuà)

Lǎobǎn: Xiǎo Wǎng, guānlái yīxià, nǐ gěi zhè wèi gùkè jièshào yīxià, zài bāng tā xuǎn yī běn shū.

Xiǎo Wǎng: Nín hǎo! Huānyíng nín lái Běijīng! Nín xiǎng liǎojiě xiē shénme?

Bào luó: Wǒ zài Běijīng de shíjiān hěn duǎn, nǐ néng gěi wǒ jièshào jǐ ge Běijīng de míngshèng gǔjì ma?

Xiǎo Wǎng: Hǎo de. Nín kěyǐ qū kǎnkān Gùgōng, kǎnkān zhōngguó gǔdǎi jiànzhù. Gùgōng shì Zhōngguó xiàncūn zuì dà de gǔdǎi jiànzhùqūn hé gǔdǎi wénhuà yǐshū bówùguǎn, jiù zài Tiān'ān Mén guāngchǎng běibīān.

Bào luó: Hǎo! Nǎ wǒ xiǎn qū cānguān Gùgōng, ránhòu ne?

Xiǎo Wǎng: Ránhòu nín kěyǐ qū Tiān Tǎn kǎnkān. Tiān Tǎn shì Míng Chāo hé Qīng Chāo liǎng dài huāngdì jī tiān de dìfang, shì Zhōngguó xiàncūn de jīngmǎi de gǔdǎi jiànzhùqūn zhīyī.

(长城)

对话 1

北京的名胜古迹

3-1

郊区 jiāoqū
przedmieście, dzielnica
podmiejska
郊区的旅游景点: 郊
区的空气比城里新
鲜。

古典 gùdiǎn
klasyyczny; klasyka
古典文学: 古典音乐;
古典园林

园林 yuánlín
ogród, park
园林艺术: 皇家园林

如果不...就不...
rúguǒ bù...jiù bù...
jeśli nie..., to nie...
如果不去那儿, 你就
不知道那儿的况。

由...组成 yóu...zùchéng
składać się z
故宫由很多宫殿组成。

周围 zhōuwéi
wokół, naokoło
周围环境: 周围建筑

岸 àn
brzeg
河岸: 海岸; 船靠岸
了。

保罗: 谢谢你给我介绍的市内景点。北京郊区有什么景点?

小王: 有啊。您可以去逛逛颐和园¹。颐和园是中国著名的皇家园林²。昆明湖和万寿山³是颐和园的主要景区。在颐和园可以看到中国的古典建筑和园林。

保罗: 颐和园远吗?

小王: 不远。还有, 八达岭长城⁴您一定要去。我们经常说: “不到长城非好汉”⁵, 意思是: 一个人如果不到长城去看看, 就不是一个勇敢的人。

保罗: 那我一定要当一次好汉, 这个周末就去爬长城。

小王: 北京的景点太多了, 您先去这几个吧! 这本书不错, 您可以买回去看看。

保罗: 太感谢了!

小王: 不客气。您要是有时间还可以去看看北京的什刹海⁶。什刹海由前海、后海、西海和岸边的名胜古迹组成, 周围有一些古寺庙⁷。

保罗: 是吗, 那我要去看看。再见!

¹ 颐和园: Pałac Letni.

² 皇家园林: cesarski ogród.

³ 昆明湖和万寿山: Jezioro Kunming i Pawilon Długowieczności to dwie główne atrakcje Pałacu Letniego.

⁴ 八达岭长城: Chiński Mur w Badaling.

⁵ 好汉: odważny człowiek, bohater.

⁶ 什刹海: Morze Shicha - świątynia buddyjska i piękne miejsce krajobrazowo.

⁷ 寺庙: świątynia.

Běijīng De Míngshèng Gǔjī

Bǎo luō: Xièxie nǐ gěi wǒ jièshāo de shì nēi jǐngdiǎn. Běijīng jiāoqū yǒu shēnme jǐngdiǎn?

Xiǎo Wáng: Yǒu a. Nǐn kěyǐ qū guāngguāng Yíhē Yuǎn. Yíhē Yuǎn shì Zhōngguó zhūmíng de huángjiā yuánlín. Kūnmíng Hú hé Wànshòu Shān shì Yíhē Yuǎn de zhūyào jǐngqū. Zài Yíhē Yuǎn kěyǐ kàn dào Zhōngguó de gùdiàn jiānzhù hé yuánlín.

Bǎo luō: Yíhē Yuǎn yuǎn ma?

Xiǎo Wáng: Bù yuǎn. Hǎi yǒu. Bādǎilǐng Chángchéng nǐn yīdìng yào qū. Wǒmen jīngcháng shuō: "bù dào Chángchéng fēi hǎohǎn", yìsi shì: yī ge rén rúguǒ bù dào Chángchéng qū kǎnkǎn, jiù bù shì yī ge yǒnggǎn de rén.

Bǎo luō: Nà wǒ yīdìng yào dǎng yī cì hǎchǎn, zhège zhōumō jiù qū pǎ Chángchéng.

Xiǎo Wáng: Běijīng de jǐngdiǎn tài duō le, nǐn xiǎn qū zhè jǐ ge ba! Zhè běn shū bǔcuō, nǐn kěyǐ mǎi huíqū kǎnkǎn.

Bǎo luō: Tài gǎnxiē le!

Xiǎo Wáng: Bù kěqǐ. Nǐn yǎoshi yǒu shíjiān, hǎi kěyǐ qū kǎnkǎn Běijīng de Shǐchā Hǎi. Shǐchā Hǎi yǒu Qiǎn Hǎi, Hòu Hǎi, Xī Hǎi hé ànbiān de míngshèng gǔjī zǔchéng, zhōuwéi yǒu yīxiē gū sīmào.

Bǎo luō: Shǐ ma, nà wǒ yào qū kǎnkǎn. Zàijiàn!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 对话里介绍的北京名胜古迹有_____、_____、_____、_____和_____。
- (2) 人们常常说: “不到长城非_____。”
- (3) 在颐和园可以看到中国的古典_____和_____。

2. 用下面的词语造句:

古典建筑 名胜古迹 如果不... 就不... 周围 由...组成

3. 回答问题:

- (1) 北京市内的古迹主要有哪些? 郊区的古迹主要有哪些?
- (2) 天坛在古代是做什么用的?

对话 2 游敦煌古迹

3-2

旅行社 lǚxíngshè
biuro podróży
旅行社有各种各样的
服务。

雕塑 diāosù
rzeźba
敦煌雕塑; 雕塑艺术

壁画 bīhuà
fresk
敦煌壁画

导游 dǎoyóu
przewodnik (osoba)
英语导游; 旅行团的
导游

画册 huàcè
album na zdjęcia, album
malarstwa
精美画册; 敦煌壁画的
画册

文物 wénwù
relikty kulturowy, relikty
historyczny
历史文物; 文物保护

丰富 fēngfù
bogaty, obfity
丰富的知识; 丰富的
经验

反映 fǎnyǐng
odbijać, odzwierciedlać
这个电影反映了现实
生活。

公元 gōngyuán
nasza era, Anno Domini
公元280年; 公元1980年

民族 mínzú
narodowość
民族舞蹈; 民族服装

风格 fēnggé
styl
艺术风格; 民族风格

保罗: 杰克, 你去哪儿了? 好久没见了。

杰克: 你听说过敦煌¹吗? 我去敦煌了。

保罗: 敦煌在哪儿?

杰克: 敦煌位于中国西北的甘肃省。

保罗: 太远了, 你怎么去的?

杰克: 我是跟旅行社坐火车去的。

保罗: 你都看到了什么?

杰克: 敦煌是一座历史文化名城, 到现在已经有2000多年的历史了。敦煌的建筑、雕塑、壁画太美了, 真是一座艺术宝库²。导游用英语给我们介绍了很多, 我还买了一本敦煌画册。你看!

保罗: 我挺感兴趣的, 给我介绍介绍。

杰克: 好吧。在敦煌可以看到很多古典建筑。敦煌最著名的古迹是莫高窟³, 也叫千佛洞。莫高窟里有很多壁画、彩色雕塑以及各种文物。敦煌壁画的内容非常丰富, 有佛像⁴画, 有佛教⁵故事, 也有反映现实社会生活⁶的故事画, 还有建筑画、花鸟画等等。莫高窟还有很多彩色雕塑, 多以彩色佛像为主。这些艺术品反映了中国从公元六世纪到十四世纪的部分社会生活和历代造型艺术⁷的发展情况。敦煌艺术的内容太丰富了。

保罗: 我在电视上看过丝绸之路⁸的舞剧, 很有民族风格。但是我想不起名字了。

杰克: 你看的是不是舞剧《丝路花雨》⁹?

¹ 敦煌: Dunhuang – miejscowość w prowincji Gansu, słynie ze starożytnych fresków i rzeźb.

² 艺术宝库: skarbiec dzieł sztuki.

³ 莫高窟: Grota Mo Kao w Dunhuang.

⁴ 佛像: statua Buddy.

⁵ 佛教: buddyzm.

⁶ 现实社会生活: realne życie w społeczeństwie.

⁷ 造型艺术: formy rzeźby, architektury, malarstwa.

⁸ 丝绸之路: Jedwabny szlak.

⁹ 《丝路花雨》舞剧: pantomima pt. *Wzdłuż jedwabnej drogi*.

Yóu Dūnhuāng Gǔjī

Bǎoluó: Jiěkē, nǐ qū nǎr le? Hǎojiū měi jiān le.

Jiěkē: Nǐ tíngshuō guò Dūnhuāng ma? Wǒ qū Dūnhuāng le.

Bǎoluó: Dūnhuāng zài nǎr?

Jiěkē: Dūnhuāng wēiyú Zhōngguó xīběi de Gǎnsū shěng.

Bǎoluó: Tāi yuǎn le, nǐ zěnmē qū de?

Jiěkē: Wǒ shì gēn lǐxíngshè zuò huòchē qū de.

Bǎoluó: Nǐ dōu kǎn dào le shēnmē?

Jiěkē: Dūnhuāng shì yī zuǒ lìshǐ wénhuà míng chéng, dǎo xiānzǎi yǐjīng yǒu 2000 duō nián de lìshǐ le. Dūnhuāng de jiànzhū, diāosù, bǐhuà tài měi le, zhēn shì yī zuǒ yìshù bǎokǔ. Dǎoyóu yòng Yīngyǔ gěi wǒmen jiěshào le hěn duō. Wǒ hái mǎi le yī běn Dūnhuāng huàcǎi. Nǐ kǎn!

Bǎoluó: Wǒ tǐng gǎn xìngqū de, gěi wǒ jiěshào jiěshào.

Jiěkē: Hǎo ba. Zài Dūnhuāng kěyǐ kǎn dào hěn duō gǔdiǎn jiànzhū. Dūnhuāng zuì zhūmíng de gǔjī shì Mōgāo Kū, yě jiào Qiānfó Dōng. Mōgāo Kū lǐ yǒu hěn duō bǐhuà, cǎisè diāosù yǐjí gē zhǒng wénwù. Dūnhuāng bǐhuà de nèiróng fēichāng fēngfù, yǒu fóxiàng huà, yǒu Fōjiào gūshi, yě yǒu fānyīng xiànsí shèhuì shēnghuó de gūshi Mōgāo Kū háiyou hěnduo cǎisè diāosù, duō yī cǎisè fóxiàng wēizhū, háiyou jiànzhū huà, huà niǎo huà dēngdēng. Zhèxiē yìshùpǐn fǎnyīng le Zhōngguó cóng gōngyuán liú shìjì dào shíshì shìjì de bùfēn shèhuì shēnghuó hē lìdài zǎoxíng yìshù de fāzhǎng qíngkuāng. Dūnhuāng yìshù de nèiróng tài fēngfù le.

Bǎoluó: Wǒ zài diànshì shàng kǎn guò sīchóu zhī lǚ de wǔjū, hěn yǒu mínzú fēnggé. Dànshì wǒ xiǎng bǔ qǐ míngzi le.

Jiěkē: Nǐ kǎn de shì bùshì wǔjū "Sīlū Huāyǔ"?

(鸣沙山月牙儿泉)

对话 2

游敦煌古迹

经典 jīngdiǎn
klasyka; świętość
经典著作: 经典作品

期间 qījiān
okres, czasu
春节期间: 寒假期间

不仅..., 而且...
bùjǐn..., érqiě...
nie tylko..., ale
również...
他不仅会跳舞, 而且
还会唱歌。

奇观 qíguān
cud, piękno
沙漠奇观: 黄山奇观

保罗: 对, 就是《丝路花雨》。这是一部非常经典的舞剧。

杰克: 你知道“丝路”是什么意思吗?

保罗: 丝路?

杰克: “丝路”就是丝绸之路。大约在公元前二世纪到公元八世纪期间, 大量的中国丝绸和其它商品都是经过丝绸之路运到西方的。敦煌是古代丝绸之路的一个重镇¹。到敦煌旅游不仅可以看到敦煌艺术, 而且还可以看到沙漠奇观²。你看这张照片。

保罗: 你骑着骆驼³走在沙漠上, 好帅啊!

杰克: 你再看这张图片, 这是鸣沙山月牙泉⁴, 是著名的沙漠奇观。

保罗: 真是一个奇观啊! 我也准备去敦煌旅游。

(莫高窟)

¹ 重镇: miejsce o strategicznym znaczeniu.

² 沙漠奇观: wspaniałe widoki pustyni.

³ 骆驼: wielbłąd.

⁴ 鸣沙山月牙泉: półksiężyc nad górą Mingsha.

Yóu Dūnhuāng Gǔjì

Bǎoluó: Duì, jiùshì "Sīlù Huāyǔ". Zhè shì yī bù fēichāng jīngdiǎn de wǔjū.

Jiēkè: Nǐ zhīdào "sīlù" shì shēnme yìsi ma?

Bǎoluó: Sīlù?

Jiēkè: "Sīlù" jiùshì sīchóu zhī lù. Dàyuē zài gōngyuǎn qián èr shìjǐ dào gōngyuǎn bā shìjǐ qǐjiān, dàliàng de Zhōngguó sīchóu hé qítā shāngpǐn dōu shì jīngguǒ sīchóu zhīlù yūn dào xīfāng de. Dūnhuāng shì gǔdài sīchóu zhī lù de yī ge zhōngzhēn. Dào Dūnhuāng lǚyóu bùjīn kěyǐ kàn dào Dūnhuāng yìshù, érqiě hái kěyǐ kàn dào shānmō qǐguān. nǐ kàn zhè zhāng zhàopiān.

Bǎoluó: Nǐ qí zhe luōtuo zǒu zài shānmō shàng, hǎo shuāi ā!

Jiēkè: Nǐ zài kàn zhè zhāng túpiān, zhè shì Míngshā Shān Yuēyà Quān, shì zhūmíng de shānmō qǐguān.

Bǎoluó: Zhēn shì yī ge qǐguān ā! Wǒ yě zhūnbēi qù Dūnhuāng lǚyóu.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 在敦煌可以看到_____、_____、_____。
- (2) 《丝路花雨》是一部_____。
- (3) 骑着_____在沙漠上行走, 可以看到很多沙漠_____。

2. 用下面的词语造句:

民族风格 奇观 经典 不仅... 而且...

3. 回答问题:

- (1) 敦煌艺术主要是指什么艺术?
- (2) 丝绸之路是一条什么样的路?
- (3) 在敦煌, 最著名的沙漠奇观是什么?

三 文化学习

短文 1

北京故宫

北京有很多名胜古迹,其中最著名的就是故宫。故宫又叫紫禁城,是明朝和清朝两个朝代的皇宫¹。故宫是从1406年开始修建,在1420年建成的。故宫的主要建筑分为外朝²和内廷³两大部分。外朝以太和殿、中和殿、保和殿为中心,是皇帝行使权力和举行大典⁴的地方;内廷是皇帝办公和居住的地方。故宫里有大大小小的房间9000多间。故宫周围有十多米高的城墙和五十多米宽的护城河⁵。城墙和房屋建筑主要是红色和黄色。故宫是中国最大、最完整的古代建筑群,也是中国最大的历史文化博物馆,里面有很多珍贵的文物,如陶瓷⁶、书画、青铜器⁷、玉器⁸等各种艺术品。你去故宫参观之前,可以先在“故宫博物院”的网站⁹上看一看。

Běijīng Gùgōng

Běijīng yǒu hěn duō míngshèng gǔjì, qízhōng zuì zhūmíng de jiùshì Gùgōng. Gùgōng yòu jiào Zǐjìn Chéng, shì Míng Cháo hé Qīng Cháo liǎng ge chāodài de huānggōng. Gùgōng shì cóng 1406 nián kāishǐ xiūjiàn, zài 1420 nián jiàn chéng de. Gùgōng de zhǔyào jiànzhù fēn wéi wàicháo hé nèitíng liǎng dà bùfēn. Wàicháo yǐ Tàihé Diàn, Zhōnghé Diàn, Bǎohé Diàn wéi zhōngxīn, shì huángdì xíngshǐ quánlì hé jǔxíng dàdiǎn de dìfāng; nèitíng shì huángdì bāngōng hé jūzhù de dìfāng. Gùgōng lǐ yǒu dàdà xiǎoxiǎo de fāngjiān jiǔqiān duō jiān. Gùgōng zhōuwéi yǒu shí duō mǐ gāo de chéngqiāng hé wúshí duō mǐ kuān de hùchéng hé. Chéngqiāng hé fāngwū jiànzhù zhǔyào shì hóngsè hé huāngsè. Gùgōng shì Zhōngguó zuì dà, zuì wánzhěng de gǔ jiànzhù qún, yě shì Zhōngguó zuì dà de lìshǐ wēnhuà bówùguǎn, lǐmiàn yǒu hěn duō zhēnguāi de wēnwù, rú tāocǐ, shūhuà, qīngtóng qì, yùqì děng gè zhǒng yìshùpǐn. Nǐ qù Gùgōng cānguān zhīqián, kěyǐ zài "Gùgōng Bówùyuàn" de wǎngzhàn shàng kàn yí kǎn.

短文1填空练习:

1. “故宫”也叫_____, 是_____朝和_____朝的皇宫。
2. 故宫外朝的三大殿是_____、_____、_____。
3. 故宫是中国最大、最完整的_____, 也是中国最大的历史文化_____。

(故宫)

¹ 皇宫: pałac cesarski.

² 外朝: zewnętrzna część pałacu służąca do wykonywania prawa i odprawiania ceremonii.

³ 内廷: cesarska rezydencja.

⁴ 大典: wielka uroczystość.

⁵ 护城河: miejska fosa, służąca w przeszłości do obrony.

⁶ 陶瓷: ceramika i porcelana.

⁷ 青铜器: przedmioty z brązu.

⁸ 玉器: przedmioty z nefrytu (jadcitu).

⁹ 网站: witryna internetowa.

短文 2

西安秦始皇兵马俑

3-4

西安，古时候叫长安，历史上有13个王朝在这里建都¹。西安最著名的古迹是秦始皇陵²。在秦始皇陵有秦始皇兵马俑博物馆。在那里，大批的兵马俑排列整齐，规模庞大⁴，手里拿着各式各样的兵器。陶俑⁵平均身高1.7米左右，最高的达1.9米，造型生动、刻画精致⁶，反映了中国古代雕塑艺术的成就。陶马⁷高1.5米左右，身长2米左右。木质的战车跟真的战车⁸一样大。游客们看见这些兵马俑就好像看见了秦始皇的庞大军队。除了秦始皇兵马俑，西安还有半坡遗址、阿房宫遗址、古城墙、大雁塔、小雁塔等名胜古迹。

Xī'ān Qín Shǐhuáng Bīngmǎyǒng

Xī'ān, gǔ shíhòu jiào cháng'ān, lìshǐ shàng yǒu 13 ge wángcháo zài zhèlǐ jiàndū. Xī'ān zài zhūmíng de gǔjì shì Qín Shǐhuáng líng. Zài Qín Shǐhuáng líng yǒu Qín Shǐhuáng Bīngmǎyǒng Bówūguǎn. Zài nǎlǐ, dàpī de bīngmǎyǒng páiliè zhěngqí, guīmó pāngdà, shǒu lǐ nǎ zhe gè shì gè yāng de bīngqì. Tǎo yǒng píngjūn shēngāo 1.7 mǐ zuǒyòu, zuì gāo de 1.9 mǐ, zāoxíng shēngdòng, kèhuà jīngzhì, fǎnyǐng le Zhōngguó gǔdài diāosù yìshù de chéngjiù. Tǎo mǎ gāo 1.5 mǐ zuǒyòu, shēncháng 2 mǐ zuǒyòu. Mù zhī de zhānchē gēn zhēn de zhānchē yíyàng dà. Yóukè men kànjiàn zhèxiē bīngmǎyǒng jiù hǎoxiàng kànjiàn le Qín Shǐhuáng de pāngdà jūnduì. Xī'ān hái yǒu Bàn pō yízhǐ, Ē fáng gōng yízhǐ, gǔ chéngqiáng, Dà yàn tǎ, Xiǎo yàn tǎ děng míngshèng gǔjì.

短文2填空练习:

1. 西安在古时候叫_____，一共有_____个王朝在这里建立首都。
2. 秦始皇兵马俑反映了中国古代_____的艺术成就。
3. 陶马高_____左右，身长_____左右。木质的战车跟真的战车_____。

(秦始皇兵马俑)

1 建都: założyć stolicę.

2 秦始皇陵: mauzoleum cesarza Qin Shihuana (pierwszy cesarz z Dynastii Qin).

3 奇迹: cud (w sensie piękno).

4 规模庞大: na dużą skalę i w szerokim zakresie.

5 陶俑: terakotowi wojownicy.

6 造型生动，刻画精细: dokładnie uformowany i delikatnie grawerowany.

7 陶马: terakotowy koń.

8 木质战车: drewniany rydwan.

四 活动

1. 看中国地图，了解北京，西安的位置。大家再互相介绍一下这两个地方的历史和名胜古迹，不清楚的地方问老师。

2. 学唱歌曲《前门情思大碗茶》第一段。

Pieśń Qianmen Qingsi Dawancha jest podobna melodyjnie do *Jing Yun Da Gu* (京韵大鼓), a śpiewana jest przy akompaniamencie hejna. *Qianmen* to stary teatr w Pekinie, która jest symbolem miasta. *Dawancha* to orzeźwienie i niska cena. W przeszłości jedna filiżanka herbaty kosztowała tylko dwa centy. Piosenka *Qianmen* to nostalgiczne wspomnienie mieszkańców Pekinu za minionym czasem.

	我爷爷小的时候，常在这里玩耍。	Wǒ yéye xiǎo de shíhou, cháng zài zhèlǐ wǎnshuǎ.
	高高的前门，仿佛接着我的家。	Gāogāo de Qiánmēn, fǎngfú āi zhe wǒ de jiā.
	一蓬衰草，几声蛐蛐儿叫，	Yīpēng shuāi cǎo, jǐ shēng qūqū er jiào,
	伴随他度过了那灰色的年华。	bānsuī tā dùguò le nà huīsè de niánhuá.
	吃一串儿冰糖葫芦就算过节，	Chī yī chuānr bīngtáng húlú jiù suàn guò jié,
	他一日那三餐，	tā yī rì nà sān cān,
	窝头咸菜么就着一口大碗儿茶。	wōtóu xiāncǎi me jiù zhe yī kǒu dàwǎnr chā.
	味...	Lai...
	世上的饮料有千百种，	Shì shàng de yǐnlǎo yǒu qiān bǎi zhǒng,
	也许它最廉价。	yěxǔ tā zuì liánjià.
	可谁知道，谁知道，	Kě shuí zhīdao, shuí zhīdao,
	谁知道它醇厚的香味儿，	shuí zhīdao tā chún hòu de xiāngwèi er,
	饱含着泪花，它饱含着泪花。	bǎohán zhe lèihuā, tā bǎohán zhe lèihuā.

短文2 西安秦始皇兵马俑 1. 长安 13 古都 2. 雕塑 3. 1.5米 2米 一様大

短文1 北京故宫 1. 紫禁城 明 清 2. 太和殿 中和殿 保和殿 3. 古建筑群 博物馆

对话2 游敦煌古迹 (1) 古典建筑 雕塑 壁画 (2) 经典舞剧 (3) 骆驼 奇闻

对话1 北京的名胜古迹 (1) 故宫 颐和园 天坛 八达岭长城 什刹海 (2) 好汉 (3) 建筑 园林

klucz do ćwiczeń

第四课 太极拳和功夫

Cele

- 1 Nucz się słów i zwrotów związanych z *taijiquan* (太极拳) i *gongfu* (功夫).
- 2 Dowiedz się jak najwięcej na temat gwiazd filmów *gongfu*, takich jak: Bruce Lee (李小龙), Jet Li (李连杰), Jackie Chan (成龙) oraz Louis Cha (金庸).

一 课前导入

(一) 你听说过中国的功夫吗?

(二) 试着把下面功夫明星的照片和他们的名字连起来。

李小龙
Lǐ Xiǎolóng

李连杰
Lǐ Liánjié

成龙
Chéng Lóng

二 文化情景

对话 1

太极拳

拳 quán
chiński boks
打拳: 醉拳

节奏 jiézòu
rytm
快节奏: 音乐节奏

适合 shìhé
(o aktualnych
okolicznościach lub
wymaganiach) pasować,
odpowiadać
这种拳适合老年人。
这个计划适合现在的
情况。

哲学家 zhéxuéjiā
filozof
老子和庄子是中国古
代的哲学家。
亚里士多德是古希腊
的哲学家。

根据 gēnjù
na podstawie, według
根据你的意见, 我们
修改了计划。

宇宙 yǔzhòu
wszechświat, kosmos
宇宙飞船: 宇宙空间

规律 guīlǚ
prawo, model prawa (np.
prawo naturalne)
自然规律: 生活规律

神秘 shénmì
tajemniczy, zagadkowy
神秘感: 这故事听起来
很神秘。

包含 bāohán
zawierać, obejmować
这本书包含了很多内容。
这句话包含了很多意
思。

深刻 shēnkè
głęboki, przenikliwy
内容深刻: 思想深刻

(李龙和杰克在公园里看老人们打太极拳。)

杰克: 那些老年人在做什么?

李龙: 他们在打太极拳。

杰克: 什么是太极拳?

李龙: 太极拳是一种传统拳术¹, 有很多流派²。现在人们常常打太极拳锻炼身体。你看, 太极拳的动作简单、节奏³慢, 很适合老年人。

杰克: 我也想像学太极拳锻炼身体, 回国后教我家的老人们打太极拳。

李龙: 没问题, 我爷爷就在那边打太极拳呢, 我们过去找他吧, 让他教教你。

杰克: 我想问问你, “太极”⁴是什么意思?

李龙: 关于“太极”有很多解释。中国古代哲学家认为“太极”是宇宙最早的样子, 也就是宇宙的本原⁵。古人们根据自己的感觉和想象画出了“太极图”⁶来说明宇宙的规律和现象。

杰克: 哎呀, 听起来挺神秘的。

李龙: “太极”包含了很多深刻的哲学思想。

杰克: 我挺感兴趣的。太极跟太极拳有什么联系?

李龙: 太极拳跟古人的太极哲学思想有一定的联系, 不过我还没有认真研究过。打太极拳对身体有好处, 你先学打太极拳吧。以后有时间我们慢慢讨论“太极”的问题。

杰克: 好吧! 也许练太极拳会帮助我理解“太极”的奥秘。

不过 bùguò
ale, lecz
你的想法很好, 不过有
些问题可能解决不了。

也许 yěxǔ
(być) może,
prawdopodobnie
你仔细找一找, 也许能
找到。

奥秘 àomì
wielka tajemnica,
głęboka tajemnica
宇宙的奥秘

¹ 拳术: chiński boks.

² 流派: szkoła.

³ 节奏: rytm.

⁴ 太极: najwyższy szczyt; taiji.

⁵ 宇宙的本原: Prawda Absolutna w chińskiej kosmologii przedstawiana jest jako źródło wszystkich stworzonych rzeczy. Najwyższy Szczyt.

⁶ 太极图: starożytny chiński diagram wszechświata składający się z yin i yang, dziś jest to logo taoizmu.

Tàijí Quān

(Lǐ Lóng hé Jiékē zài gōngyuǎn lǐ kàn lǎorén men dǎ tàijí quān.)

Jiékē: Nàxiē lǎoniǎnrén zài zuò shénme?

Lǐ Lóng: Tāmen zài dǎ tàijí quān.

Jiékē: Shénme shì tàijí quān?

Lǐ Lóng: Tàijí quān shì yī zhǒng chuāntǒng quānshù, yǒu hěn duō liúpái. Xiànzài rénmen chángcháng dǎ tàijí quān duānliàn shēntǐ. Nǐ kàn, tàijí quān de dōngzuò jiǎndān, jiézhōu mǎn, hěn shìhē lǎoniǎnrén.

Jiékē: Wǒ yě xiǎng xué tàijí quān duānliàn shēntǐ, huí guó hòu jiāo wǒ jiā de lǎorén men dǎ tàijí quān.

Lǐ Lóng: Méi wēntí, wǒ yěye jiū zài nà biān dǎ tàijí quān ne, wǒmen guò qū zhǎo tā ba, ràng tā jiāojiao nǐ.

Jiékē: Wǒ xiǎng wēnwēn nǐ, "tàijí" shì shénme yìsi?

Lǐ Lóng: Guānyú "tàijí" yǒu hěn duō jiěshì. Zhōngguó gǔdài zhèxuéjiā rénwéi "tàijí" shì yǔzhōu zuì zǎo de yāngzi. yě jiūshì yǔzhōu de běnyuán. Gǔrén men gēnjū zìjǐ de gǎnjué hé xiǎngxiǎng huà chū le "tàijítú" lái shuōmíng yǔzhōu de guāitiú hé xiānxiàng.

Jiékē: Āiyā, tīng qǐlái tīng shēnmǐ de.

Lǐ Lóng: "Tàijí" bāochān le hěn duō shēnkè de zhèxué sīxiǎng.

Jiékē: Wǒ tīng gǎn xīngqū de. Tàijí gēn tàijí quān yǒu shénme liánxì?

Lǐ Lóng: Tàijí quān gēn gǔrén de tàijí zhèxué sīxiǎng yǒu yīdìng de liánxì, bùguò wǒ hái méiyǒu rénzhēn yānjiū guō. Dǎ tàijí quān duì shēntǐ yǒu hǎochū, nǐ xiān xué dǎ tàijí quān ba. Yǐhòu yǒu shíjiān wǒmen mǎnmǎn tàolùn "tàijí" de wēntí.

Jiékē: Hǎo ba! Yěxū liǎn tàijí quān huí bāngzhū wǒ lǐjiě "tàijí" de āomì.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 太极拳是一种_____的拳术。现在人们打太极拳_____身体。
- (2) 中国古代哲学家认为“太极”是宇宙的_____, 人们根据自己的感觉和想象画出了_____。
- (3) “太极”包含了很深的_____思想, 很难懂。

2. 用下面的词语造句:

根据 适合 深刻 也许 不过

3. 回答问题:

- (1) 太极拳的特点是什么?
- (2) “太极”有很多奥秘, 中国古代的人们是怎么理解太极的?

对话 2

李小龙

了不起 liǎobuqǐ
zdumiewający, straszny,
okropny, niezwykły
他是一个了不起的科
学家。

功夫 gōngfū
kung fu
少林功夫; 功夫明星

厉害 lìhài
gwałtowny, radykalny
他的功夫很厉害。

棒 bàng
dobry
他汉字写得真棒。
他踢球踢得太棒了。

明星 míngxīng
gwiazda (o słynnym
artyście lub sportowcu)
电影明星; 足球明星

比不上 bǐ bù shàng
not as well as
我的汉语口语比不上
杰克。

你可别 nǐ kě bié
nie tak dobry jak
今天的会很重要, 你
可别迟到!

保罗: 我想问你一个问题。你为什么叫李龙呢?

李龙: 我爸妈望子成龙¹, 希望我以后成为一个了不起的人。所以他们叫我李龙。我喜欢功夫明星李小龙, 所以我也很喜欢我的名字。

保罗: 哦, 是这样。我听说李小龙的功夫很厉害! 你也会功夫吗?

李龙: 会一点儿。你看过李小龙演的电影吗?

保罗: 没有。不过我看过李连杰演的电影《少林寺》、《黄飞鸿》、《霍元甲》和成龙演的电影《红番区》、《尖峰时刻》。

李龙: 他们都是很棒的功夫明星。

保罗: 你能给我讲一讲李小龙的故事吗?

李龙: 可以。李小龙在美国旧金山²出生, 后来回到香港³。他创造了“截拳道”⁴。他的双节棍⁵也很厉害。

保罗: 他演过哪些电影?

李龙: 他演过电影《唐山大兄》、《精武门》和《猛龙过江》。

保罗: 我真想看看他的电影。

李龙: 我这里有他的电影DVD, 我们现在看, 好吗?

保罗: 太好了! 看完电影你能教我一点儿中国功夫吗?

李龙: 可以啊! 我的功夫比不上李小龙, 他太厉害了。不过教你没问题。你可别怕疼啊!

保罗: 不怕! 你别打得太重就行了!

¹ 望子成龙: mieć nadzieję, że syn jest utalentowany, wiązać duże nadzieje z dzieckiem.

² 旧金山: San Francisco.

³ 香港: Hongkong.

⁴ 截拳道: sztuka walki Jeet Kune Do.

⁵ 双节棍: nunczaku.

Lǐ Xiǎolóng

- Bǎoluó: Wǒ xiǎng wèn nǐ yí ge wēntí. Nǐ wèi shénme jiào Lǐ Lóng ne?
- Lǐ Lóng: Wǒ bà mā wǎng zì chéng lóng, xīwǎng wǒ yǐhòu chéngwéi yí ge liǎobuāi de rén. Suǒyǐ tāmen jiào wǒ Lǐ Lóng. Wǒ xǐhuan gōngfu míngxīng Lǐ Xiǎolóng, suǒyǐ wǒ yě hěn xǐhuan wǒ de míngzi.
- Bǎoluó: Ò, shì zhèyàng. Wǒ tīngshuō Lǐ Xiǎolóng de gōngfu hěn lìhai! Nǐ yě huì gōngfu ma?
- Lǐ Lóng: Huì yīdiǎnr. Nǐ kànguò Lǐ Xiǎolóng yǎn de diányǐng ma?
- Bǎoluó: Méiyǒu. Bùguò wǒ kànguò Lǐ Liánjié yǎn de diányǐng "Shāolínshī", "Huǎng Fēihóng", "Huǒ Yuǎnjiǎ" hé Chéng Lóng yǎn de diányǐng "Hóngfān Qū", "Jiǎnfēng shíké".
- Lǐ Lóng: Tāmen dōu shì hěn bàng de gōngfu míngxīng.
- Bǎoluó: Nǐ néng gěi wǒ jiǎng yí jiǎng Lǐ Xiǎolóng de gūshī ma?
- Lǐ Lóng: Kěyǐ. Lǐ Xiǎolóng zài Měiguó Jìujīnshān chūshēng, hòulái huí dào Xiānggǎng. Tā chuàngzǎo le "Jiěquándào". Tā de shuāngjié gūn yě hěn lìhai.
- Bǎoluó: Tā yǎnguò nǎxiē diányǐng?
- Lǐ Lóng: Tā yǎnguò diányǐng "Tángshān Dàxiōng", "Jīngwūmēn" hé "Měnglóng Guò Jiāng".
- Bǎoluó: Wǒ zhēn xiǎng kǎnkan tā de diányǐng.
- Lǐ Lóng: Wǒ zhèlǐ yǒu tā de diányǐng DVD, wǒmen xiānzāi kǎn, hǎo ma?
- Bǎoluó: Tài hǎo le! Kǎn wǎn diányǐng nǐ néng jiào wǒ yīdiǎnr Zhōngguó gōngfu ma?
- Lǐ Lóng: Kěyǐ a! Wǒ de gōngfu bǐ bǔ shàng Lǐ Xiǎolóng, tā tài lìhai le. Bùguò jiào nǐ méi wēntí. Nǐ kě bié pà téng a!
- Bǎoluó: Bū pà! Nǐ bié dǎ de tài zhōng jiū xíng le!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 李龙的爸妈_____，希望李龙以后成为一个了不起的人。
- (2) 李小龙创造了_____。他的_____也很厉害。
- (3) 李连杰和成龙都是著名的_____明星。
- (4) 李连杰演过_____，成龙演过_____，李小龙演过_____。

2. 用下面的词语造句:

厉害 很棒 望子成龙 了不起 你可别…

3. 回答问题:

- (1) 李龙的名字有哪两种特别的意思?
- (2) 你看过哪些中国功夫电影?

短文 1

功夫

功夫的基本意思是技艺¹、技术、才能，也指武术²。武术是打拳³和使用兵器⁴的技术，是中国的传统体育运动。武术的种类很多，喜欢武术的人也很多。武打的意思是在戏曲、电影、电视剧中用武术表演的搏斗⁵。功夫片就是以武打为主的故事片。功夫片不只是表现了武打的内容，还有很多吸引人的故事情节⁶。故事的主人公⁷一般都很正直、善良⁸、武艺高强。中国有很多功夫明星，像李小龙、李连杰、成龙都是著名的功夫明星，他们在中国和世界上都很有名。

Gōngfū

Gōngfū de jīběn yìsī shì jìyì, jìshù, cáinéng, yě zhǐ wǔshù. Wǔshù shì dǎquǎn hé shǐyòng bīngqì de jìshù, shì Zhōngguó de chuántǒng tǐyù yùndòng. Wǔshù de zhǒnglèi hěn duō, xǐhuan wǔshù de rén yě hěn duō. Wǔdǎ de yìsī shì zài xìqǔ, diànyǐng, diànshìjù zhōng yòng wǔshù biǎoyǎn de bó dòu. Gōngfūpiàn jiù shì yǐ wǔdǎ wéi zhǔ de gùshìpiàn. Gōngfūpiàn bùzhǐ shì biǎoxiǎn le wǔdǎ de nèiróng, hái yǒu hěn duō xīyǐn rén de gùshì qíngjié. Gùshì de zhǔrén gōng yībān dōu hěn zhèngzhí, shànliáng, wǔyì gāoqiáng. Zhōngguó yǒu hěn duō gōngfū míngxīng, xiàng Lǐ Xiǎolóng, Lǐ Liánjié, Chéng Lóng dōu shì zhūmíng de gōngfū míngxīng, tāmen zài Zhōngguó hě shì jìe shàng dōu hěn yǒumíng.

短文1填空练习:

- 功夫的基本意思是 _____、_____、_____，也指武术。
- _____ 是打拳和使用兵器的技术。
- _____ 是指在戏曲、电影、电视剧中用武术表演的搏斗。
- 功夫片是指以_____为主的故事片。
- 功夫片的主人公_____、_____、武艺高强。

(中国功夫)

¹ 技艺: sztuka, mistrzostwo.

² 武术: sztuka walki.

³ 打拳: boks cieni.

⁴ 兵器: broń (np. włócznia, miecz).

⁵ 搏斗: walczyć.

⁶ 情节: akcja (np. w książce, w filmie); okoliczności.

⁷ 主人公: bohater, bohaterka, wojownik.

⁸ 正直、善良: uczciwy, prawy i życzliwy.

短文 2

金庸的武侠小说

武侠小说¹是中国小说的一种。武侠小说的主人公一般都是路见不平拔刀相助的侠客²。金庸(Louis Cha)是中国著名的武侠小说作家。从五十年代末到七十年代初,金庸一共写了15部武侠小说。金庸的武侠小说表现了正直和善良的人性³和中国传统文化,既有精彩⁴的武打情节,也有感人的爱情故事。金庸的小说很受读者们的喜爱。中国有很多“金庸迷”⁵。金庸的《笑傲江湖》⁶和《射雕英雄传》⁷都被拍成了电视剧。这两部电视剧吸引了成千上万的电视观众。他的很多小说被翻译成了各种文字,可以说金庸的小说传遍了全世界。

Jīn Yōng De Wǔxiá Xiǎoshuō

Wǔxiá xiǎoshuō shì Zhōngguó xiǎoshuō de yī zhǒng. Wǔxiá xiǎoshuō de zhǔréngōng yībān dōu shì lù jiàn bù píng bá dāo xiāng zhù de xiǎokè. Jīn Yōng shì Zhōngguó zhūmíng de wǔxiá xiǎoshuō zuǒjiā. Cóng wǔshí niǎndài mò dào qīshí niǎndài chū, Jīn Yōng yīgòng xiě le shíwǔ bù wǔxiá xiǎoshuō. Jīn Yōng de wǔxiá xiǎoshuō biǎoxiǎn le zhèngzhí hé shānliáng de rénxìng hé Zhōngguó chuántǒng wénhuà, jì yǒu jīngcǎi de wǔdǎ qíngjié, yě yǒu gǎnrén de àiqíng gùshi. Jīn Yōng de xiǎoshuō hěn shǒu dǎzhě men de xǐ'ài. Zhōngguó yǒu hěn duō "Jīn Yōng mí". Jīn Yōng de "Xiào Ào Jiānghú" hé "Shè Diào Yīngxióng Zhuàn" dōu bèi pāi chéng le diànshìjù. Zhè liǎng bù diànshìjù xīyǐn le chéng qiān shàng wàn de diànshì guānzhòng. Tā de hěn duō xiǎoshuō bèi fānyì chéng le gè zhǒng wénzì, kěyǐ shuō Jīn Yōng de xiǎoshuō chuān biān le quǎn shìjiè.

短文2填空练习:

1. 金庸是中国著名的_____小说作家。
2. 因为金庸的小说很受欢迎,所以说,中国有很多“金庸_____”。
3. 金庸的小说《笑傲江湖》和《射雕英雄传》被拍成了_____。

¹ 武侠小说: powieść akcji, powieść sensacyjna.

² 路见不平拔刀相助的侠客: Osoba idąca drogą widzi, że innej dzieje się krzywda, wyciąga miecz i staje w jej obronie. 侠客: Osoba ucząca się sztuk walki i przestrzegająca rycerskiego kodeksu honorowego.

³ 人性: natura człowieka.

⁴ 精彩: wspaniały.

⁵ 金庸迷: fan Jinyong.

⁶ 《笑傲江湖》: tytuł popularnej powieści akcji.

⁷ 《射雕英雄传》: tytuł popularnej powieści akcji.

四 活动

1. 请根据图片试着画一张太极图。大家认识一下太极图，由老师简要地介绍一下中国古代“阴阳”的观念。
2. 欣赏歌曲《中国功夫》，并学唱第一段。

Pieśń *Zhongguo Gongfu* opowiada o chińskiej sztuce walki. Ten kto jej słucha odczuwa siłę i moc taką, jaką mają najwięksi mistrzowie

(太极图)

	卧似一张弓，站似一棵松。
不功不摇坐如钟，走路一阵风。	Wò sì yī zhāng gōng, zhàn sì yī kē sōng.
Bù gōng bù yáo zuò rú zhōng, zǒulù yīzhēnfēng.
	南拳和北腿，少林武当功，
太极八卦连环掌，中华有神功。	Nánquán hé běituǐ, shàolín wūdāng gōng.
Tàijí bāguǎ liánhuānzhang, Zhōnghuá yǒu shéngōng.
	棍扫一大片，枪挑一条线。
身轻好似云中燕，豪气冲云天。	Gùn sǎo yī dàpiàn, qiāng tiǎo yī tiáo xiàn.
Shēn qīng hǎosì yún zhōng yān, háoqì chōng yúntiān.
	外练筋骨皮，内练一口气。
刚柔并济不低头，心中有天地。	Wài liàn jīngǔ pí, nèi liàn yīkǒuqì.
Gāngrǒu bìng jì bù dītóu, xīnzhōng yǒu tiāndì.

1. 武侠	2. 迷	3. 电视剧
短文2 金庸的武侠小说		
1. 武艺	2. 武术	3. 武术
4. 武术	5.	
短文1 功夫		
1. 技艺	2. 技术	3. 才能
正真 善良		
短文2 李小龙		
(1) 望子成龙	(2) 截拳道	(3) 双节棍
(4) 《少林寺》	《红番区》《唐山大兄》	
对话1 太极拳		
(1) 传统	(2) 本原	(3) 哲学
对话2 太极拳		

Klucz do ćwiczeń

第五课

中国菜

Cele

- 1 Nucz się nazw niektórych chińskich potraw.
- 2 Dowiedz się na czym polega specyfika chińskiej kuchni.

课前导入

(一) 你最喜欢吃的中国菜是什么？

(二) 猜一猜下面的中国菜是用什么做的？

北京烤鸭

BDijUng kAoyQ

糖醋鱼

tWngcM yP

涮羊肉

shuSn yWng rHu

A 羊肉

yáng ròu

B 鸭子

yázi

C 鱼

yú

二 文化情景

对话 1

怎样记菜名

饭馆 fànguǎn
restauracja

在饭馆吃饭。
这家饭馆不错。
糖醋鱼是的特色菜。

点 diǎn

zamówić
点菜: 点酒水; 点歌

比如 bǐrú

na przykład
我看过很多功夫片, 比如《少林寺》。

试 shì

próbować
你试试这件衣服。
你试一下这种方法。

菜单 càidān

menu
看完菜单再点菜。

丝 sī

nitkowaty jedwab
肉丝; 土豆丝; 萝卜丝

家常菜 jiācháng cài

prosta/niewyszukana
potrawa
回锅肉是四川人的家常菜。

指 zhǐ

(o potrawie) oznaczać,
być dokładnie tym
鱼香是指鱼的香味。

豆腐 dòufu

doufu (tofu)
麻婆豆腐这个菜很好吃。

锅 guō

garek (w szerokim
rozumieniu)
饭锅: 炒菜锅; 火锅;
砂锅

先... 然后... 再...

xiān... ránhòu... zài...
na pierwsze...
następnie...

先把肉切成丝, 然后把甜面酱炒一下, 再把肉丝放进锅里炒。这样, 京酱肉丝就做成了。

煮 zhǔ

gotować, ugotować
煮饺子; 煮饭; 煮鸡蛋

琳达: 中国菜很好吃, 可是很多菜我不知道叫什么。我在饭馆点菜的时候, 经常说错菜名。比如, 有一次我想吃糖醋鱼¹, 可是不知道怎么说, 服务员只听懂了一个“鱼”字, 就给我端上了一盘酸菜鱼²。你说, 我怎样才能记住菜名呢?

李丽: 我有个主意, 我给你写个菜单, 你每天吃一个菜。如果好吃, 你就想一想这个菜是用什么做的, 菜的名字是什么意思。不懂的地方来问我。这样可能比较容易记住。

琳达: 那我试一试?

李丽: 我现在给你写菜单: 鱼香肉丝、麻婆豆腐、回锅肉、京酱肉丝、东坡肘子³...我把拼音⁴写在菜名的旁边。这些菜都是家常菜。你看, “鱼香肉丝”是用什么做的? 这个菜为什么叫“鱼香肉丝”?

琳达: 我猜猜看。“鱼香”是指鱼的香味儿, “肉丝”就是猪肉丝, 我说得对吗?

李丽: 对。更准确地说, 鱼香肉丝就是带有鱼香味儿的炒肉丝。

琳达: 我记住了。可是其他的菜我就知道了。

李丽: 别急, 我告诉你: “麻婆豆腐”的“麻婆”是人名⁵; “东坡肘子”中的“东坡”也是人名; “回锅肉”是先把肉煮一下, 然后切片, 再放回锅里炒; “京酱肉丝”是用北京的甜面酱⁶炒的肉丝。

琳达: 这样记好像容易一点, 但是我还是觉得挺难记的。

李丽: 慢慢来嘛! 你一天吃一个菜, 把好吃的菜记住就不难了。等你把这些菜名记住了, 我再给你写其它的菜名。我觉得记菜名还可以帮你学汉语呢!

琳达: 好, 我听你的。

切 qiē

kroić, pokroić
切菜: 把肉切成丝

片 piàn

kawalek, plaster.
pasterek, cześć.
土豆片; 肉片

炒 chǎo

szybko usmażyć, smażyć na sposób
chiński: saute
炒花生; 炒菜; 炒肉片; 炒肉丝

¹糖醋鱼: rybka słodko-kwaśna.

²酸菜鱼: ryba w kwaszonej chińskiej kapuście.

³肘子: golonka.

Zěnyang Jì Cǎi Míng

Líndǎ: Zhōngguó cǎi hěn hǎo chī, kěshì hěn duō cǎi wǒ bù zhīdào jiào shēnme. Wǒ zài fānguǎn qiān cǎi de shíhou, jīngcháng shuō cuò cǎimíng. Bìrú, yǒu yī cǐ wǒ xiǎng chī tāngcū yú, kěshì bù zhīdào zěnmē shuō, fúwúyuǎn zhī tīng dòng le yī ge “yú” zì, jiù gěi wǒ duān shàng le yī pǎn suāncāi yú. Nǐ shuō, wǒ zěnyāng cǎi néng jì zhū cǎi míng ne?

Lǐ Lì: Wǒ yǒu ge zhūyī, wǒ gěi nǐ xiě ge cǎidān, nǐ měi tiān chī yī ge cǎi. Rúguǒ hǎochī, nǐ jiù xiǎng yī xiǎng zhège cǎi shì yǒng shēnme zuò de, cǎi de míngzì shì shēnme yìsi. Bù dòng de dīfang lái wèn wǒ. Zhèyāng kěnéng bǐjiào róngyì jì zhū.

Líndǎ: Nǎ wǒ shì yī shì?

Lǐ Lì: Wǒ xiānzài gěi nǐ xiě cǎidān: yúxiāng ròusī, mǎpó dòufu, huíguō ròu, jīngjiāng ròusī, dōngpō zhǒuzi ... Wǒ bǎ pīnyīn xiě zài cǎi míng de pángbiān. Zhèxiē cǎi dōu shì jiāchǎng cǎi. Nǐ kàn, “yúxiāng ròusī” shì yǒng shēnme zuò de? Zhège cǎi wèi shēnme jiào “yúxiāng ròusī”?

Líndǎ: Wǒ cǎicái kǎn. “Yúxiāng” shì zhī yú de xiāngwèir, “ròusī” jiùshì zhū ròu sī, wǒ shuō de duì ma?

Lǐ Lì: Duì. Gēng zhǔnquē de shuō, yúxiāng ròusī jiùshì dài yǒu yú xiāngwèir de chǎo ròusī.

Líndǎ: Wǒ jì zhū le. Kěshì qítā de cǎi wǒ jiù bù zhīdào le.

Lǐ Lì: Bié jí, wǒ gāosu nǐ, “mǎpó dòufu” de “mǎpó” shì rén míng; “dōngpō zhǒuzi” zhōng de “dōngpō” yě shì rén míng; “huíguō ròu” shì xiān bǎ ròu zhǔ yīxià, ránhòu qiē piàn, zài fàng huí guō lǐ chǎo; “jīngjiāng ròusī” shì yǒng Běijīng de tiānmiànjiāng chǎo de ròusī.

Líndǎ: Zhèyāng jì hǎoxiàng róngyì yīdiǎn, dànshì wǒ hǎishi juéde tīng nǎn jì de.

Lǐ Lì: Mǎnman lái ma! Nǐ yītiān chī yī ge cǎi, bǎ hǎochīde cǎi jì zhū jiù bù nǎn le. Dèng nǐ bǎ zhèxiē cǎimíng jì zhū le, wǒ zài gěi nǐ xiě qítā de cǎi míng. Wǒ juéde jì cǎi míng hái kěyǐ bāng nǐ xué Hànyǔ ne!

Líndǎ: Hǎo, wǒ tīng nǐ de.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 琳达在饭馆遇到的麻烦是经常_____菜名。
 (2) 李丽给琳达写了一个_____。
 (3) 请把五个菜名写出来: _____肉丝、麻婆____、回锅____、京酱____、_____肘子。

2. 用下面的词语造句:

点菜 主意 指 比如 先..., 然后..., 再...

3. 回答问题:

- (1) 琳达在饭馆吃饭遇到了什么麻烦?
 (2) 李丽打算怎么帮助琳达? 你觉得这个方法怎么样?

* 拼音: pinyin - fonetyczny zapis chińskich znaków.

* 人名: nazwisko.

* 甜面酱: słodki sos robiony ze sfermentowanej maki.

对话 2 吃火锅

5-2

火锅 huǒguō

hotpot

吃火锅: 川味火锅;

火锅店

辣 là

ostry, palący

这个菜太辣了。

生意 shēngyì

business; trade

做生意: 生意很好

火 huǒ

prosperujący

这家饭馆的生意很

红火。

这种衣服卖得很火。

他家的日子过得

红红火火。

蘸 zhàn

zanurzyć (np. w sosie)

蘸作料: 黄瓜蘸甜面

酱; 粽子要蘸糖吃。

作料 zuóliào

przyprawa, przyprawy

这家火锅店的作料有

点辣。

做这个菜要放很多作料。

麻 má

czuć klucie, pieczenie

(np. w język)

吃了花椒 (Chinese

prickly ash), 舌头

有点麻。

受不了 shòu bù liǎo

nie móc znieść, nie móc

wytrzymać

太辣了, 受不了!

这里的天气太热了,

真让人受不了。

出汗 chūhàn

spocić się

运动时要出汗。

外面太热了, 一出去

就出汗。

牛肉 niúròu

wołowina

红烧牛肉: 牛肉面; 铁

板牛肉

(王书和保罗在火锅店¹吃火锅。)

王书: 四川的火锅很有名, 今天我带你来尝尝。你看桌子中间放的是火锅, 你可以在锅里煮你喜欢吃的东西。锅的中间是分开的, 锅里的汤有两种颜色, 一边是白色的, 是不辣的; 另一边是红色的, 是辣的。你喜欢吃辣的, 就把菜放在红汤里煮; 喜欢吃不辣的, 就把菜放在白汤里煮。

保罗: 听说四川火锅很辣, 我先尝尝辣的。

王书: 好, 把鱼放在红汤里煮一会儿。四川人不怕辣, 很喜欢吃辣火锅, 几天不吃就想。所以火锅店的生意总是很火。你看, 这块鱼煮好了, 把鱼取出来放在碗里, 蘸点作料, 来, 尝尝!

保罗: 嗯, 挺香的, 就是有点儿辣……

王书: 还有点儿麻, 四川火锅的特点就是又麻又辣。

保罗: 哇, 太辣了, 我受不了了!

王书: 那你快喝点儿可乐²吧! 你觉得味道怎么样?

保罗: 嗯, 不错, 挺香的, 再吃一块鱼。哎呀, 我出汗了!

王书: 可能是辣出汗来了, 那你少吃点儿吧! 这儿还有很多蔬菜, 想吃什么菜, 就煮什么菜。

保罗: 火锅虽然辣, 但是很好吃。再煮一块牛肉! 北方人喜欢吃火锅吗?

王书: 喜欢, 北京的涮羊肉³就是一种很有名的火锅, 把羊肉片和蔬菜放在锅里涮一下就取出来, 放在碗里蘸作料吃。涮羊肉的汤和作料都不辣, 因为北方人比较怕辣。

保罗: 我也想尝尝涮羊肉。

王书: 北京东来顺⁴的涮羊肉很有名, 你可以去尝尝。

保罗: 好, 我一定去。

涮 shuān

przepłukać, oplukać

涮羊肉; 涮锅子

羊肉 yángróu

baranina

清炖羊肉; 烤羊肉串; 烤羊肉; 焖羊肉

蔬菜 shūcài

warzywa

他很喜欢吃蔬菜。

¹火锅店: restauracja hotspot.

²可乐: Cola.

³涮羊肉: baranina gotowana na szybko.

⁴东来顺: Restauracja Donglaishun została założona w 1903 roku. Serwowana w niej baranina gotowana na szybko przyrządzana jest z cienkich plasterków jagnięciny, gotowanych w gamku hot pot z wieloma składnikami i podawana jest ze słodkim, kruchym marynowanym czosnkiem.

Chī Huǒguō

(Wáng Shū hé Bǎoluó zài huǒguō diǎn chī huǒguō.)

Wáng Shū: Sìchuān de huǒguō hěn yǒumíng, jīntiān wǒ dài nǐ lái chángchang. Nǐ kàn zhuōzi zhōngjiān fāng de shì huǒguō, nǐ kěyǐ zài guō lǐ zhǔ nǐ xǐhuan chīde dōngxī. Guō de zhōngjiān shì fēnkāi de, guō lǐ de tāng yǒu liǎng zhǒng yānsè, yībiān shì báisè de, shì bǔ lǎ de; líng yībiān shì hóngsè de, shì lǎ de. Nǐ xǐhuan chī lǎ de, jiù bǎ cài fāng zài hóng tāng lǐ zhǔ; xǐhuan chī bǔ lǎ de, jiù bǎ cài fāng zài báitāng lǐ zhǔ.

Bǎoluó: Tīngshuō Sìchuān huǒguō hěn lǎ, wǒ xiǎn chángchang lǎ de.

Wáng Shū: Hǎo, bǎ yǐ fāng zài hóng tāng lǐ zhǔ yīhuìr. Sìchuānrén bǔ pǎ lǎ, hěn xǐhuan chī lǎ huǒguō, jī tiān bǔ chī jiù xiǎng. Suǒyǐ huǒguō diǎn de shēngyì zǒng shì hěn huǒ. Nǐ kàn, zhè kuài yú zhǔ hǎo le, bǎ yǐ qǔ chūlái fāng zài wǎn lǐ, zhǎn diǎn zuǒliáo, lǎ, chángchang!

Bǎoluó: Ñg, tīng xiǎng de, jiùshì yǒudiǎn lǎ ...

Wáng Shū: Hǎi yǒudiǎn mǎ. Sìchuān huǒguō de tèdiǎn jiùshì yǒu mǎ yǒu lǎ.

Bǎoluó: Wǎ, tài lǎ le, wǒ shǒu bǔ liǎo le!

Wáng Shū: Nǎ nǐ kuài hē diǎn kēlè ba! Nǐ juéde wèidào zěnmeyàng?

Bǎoluó: Ñg, būcuò, tīng xiǎng de, zài chī yī kuài yú. Āiyā, wǒ chū hàn le!

Wáng Shū: Kěnéng shì lǎ chū hàn lái le, nǎ nǐ shǎo chī diǎn ba! Zhèr hǎi yǒu hěn duō shūcǎi, xiǎng chī shénme cǎi, jiù zhǔ shénme cǎi.

Bǎoluó: Huǒguō suīrán lǎ, dànshì hěn hǎo chī. Zài zhǔ yī kuài niú ròu! Běifāng rén xǐhuan chī huǒguō ma?

Wáng Shū: Xǐhuan, Běijīng de shuān yāng ròu jiùshì yī zhǒng hěn yǒumíng de huǒguō, bǎ yāng ròupiàn hé shūcǎi fāng zài guō lǐ shuān yīxià jiù qǔ chūlái, fāng zài wǎn lǐ zhǎn zuǒliáo chī. Shuān yāng ròu de tāng hé zuǒliáo dōu bǔ lǎ, yīnwèi běifāng rén bǐjiào pǎ lǎ.

Bǎoluó: Wǒ yě xiǎng chángchang shuān yāng ròu.

Wáng Shū: Běijīng Dōnglǎishùn de shuān yāng ròu hěn yǒumíng, nǐ kěyǐ qù chángchang.

Bǎoluó: Hǎo, wǒ yīdìng qù.

学与应用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 四川火锅的特点就是_____。
- (2) 因为四川人很喜欢吃辣火锅, 所以火锅店的_____总是很火。
- (3) 北京最有名的火锅叫_____。

2. 用下面的词语造句:

受不了 生意 麻辣 蘸

3. 回答问题:

- (1) 四川火锅是怎么吃的?
- (2) 四川火锅和北方的涮羊肉有什么不同?

短文 ①

中国的菜系

在中国, 由于各地饮食¹习惯不同, 逐渐形成了不同的菜系², 通常分为八大菜系: 鲁(山东)菜、川(四川)菜、粤(广东)菜、闽(福建)菜、苏(江苏)菜、浙(浙江)菜、皖(安徽)菜、湘(湖南)菜。中国的菜系也可分为四大菜系: 鲁菜(北京、天津、山东等北方地区的菜); 苏菜(江苏、浙江、安徽等地区的菜); 粤菜(包括广东、福建、台湾、海南等地区的菜); 川菜(四川、云南、贵州等地区的菜)。鲁菜带有宫廷³菜的特点, 以前是供皇室享用⁴的。苏菜既有北方菜、又有南方菜的特点, 比较清淡。粤菜比较鲜嫩⁵、清淡。川菜的特点是麻辣。中国有句俗话“南甜北咸, 东辣西酸”, 意思是南方菜甜, 北方菜咸, 东部的菜辣, 西部的菜酸。当然这种说法也不是绝对⁶的。全国各地的饭馆各式各样, 有的饭馆很传统, 在那儿可以吃到传统的地方菜; 有的饭馆综合⁷了各地的风味儿, 也很难分清是哪个菜系的。只要好吃, 人们就喜欢吃。

Zhōngguó De Cǎixì

Zài Zhōngguó, yóuyú gēdì yīnshí xíguàn bùtóng, zhújiàn xíngchéng le bā dà cǎixì: lǔ (Shāndōng) cài, chuān (Sìchūān) cài, yuè (Guǎngdōng) cài, mǐn (Fújiàn) cài, sū (Jiāngsū) cài, zhè (Zhèjiāng) cài, wǎn (Ānhuī) cài, xiāng (Húnán) cài. Zhōngguó de cǎixì yě kě fēn wéi sì dà cǎixì: lǔ cài (Běijīng, Tiānjīn, Shāndōng děng běifāng dìqū de cài); sū cài (Jiāngsū, Zhèjiāng, Ānhuī děng dìqū de cài); yuè cài (bāokuò Guǎngdōng, Fújiàn, Tàiwān, Hǎinán děng dìqū de cài); chuān cài (Sìchūān, Yúnnán, Guìzhōu děng dìqū de cài). Lǔ cài dài yǒu gōngtīng cài de tèdiǎn, yǐqián shì gōng huángshì xiǎngyòng de. Sū cài jì yǒu běifāng cài, yǒu yǒu nánfāng cài de tèdiǎn, bǐjiào qīngdàn. Yuè cài bǐjiào xiānnèn, qīngdàn. Chuān cài de tèdiǎn shì mǎ là. Zhōngguó yǒu jǔ sūhuà “nán tián běi xiān, dōng là xī suān”, yìsī shì nánfāng cài tián, běifāng cài xiān, dōng bù de cài là, xī bù de cài suān. Dāngrán zhè zhōng shuōfǎ yě bùshì juéduì de. Quánguó gē dì de fànguǎn gē shì gē yàng, yǒude fànguǎn hěn chuāntǒng, zài nàr kěyǐ chī dào chuāntǒng de dìfāng cài; yǒude fànguǎn zōnghé le gē dì de fēngwèir, yě hěn nán fēnqīng shì nǎge cǎixì de. Zhǐyào hǎo chī, rénmen jiù xǐhuan chī.

¹ 饮食: jedzenie i napoje.

² 菜系: sposób gotowania według ściśle określonych zasad, metod i z określonym smakiem.

³ 宫廷: pałac cesarski.

⁴ 享用: korzystać (z prawa, przywilejów).

⁵ 鲜嫩: świeży i miękki.

⁶ 绝对: syntetyzować.

⁷ 综合: Synthesize; to gather together parts or elements of different kinds or different properties.

短文1填空练习:

1. 根据上面短文, 中国的四大菜系是_____、_____、_____和_____。
2. 鲁菜带有_____的特点。苏菜比较_____。粤菜比较_____、清淡。川菜的特点是_____。

(涮羊肉)

短文 2

北京烤鸭

5-4

北京烤鸭(Beijing roast duck)是北京的名菜。烤鸭的制作¹方法很复杂:先要把鸭子洗干净、挂好,用开水烫,然后在鸭皮上洒糖水,这样制作的烤鸭的颜色会更好看。鸭子晾干²后,挂在烤炉³里,用木柴⁴烧火烤熟。

北京烤鸭的色泽红艳、肉质细嫩、肥而不腻、味道醇厚⁵。北京烤鸭有不同的吃法。一般的吃法是把烤鸭肉卷⁶在一种薄饼⁷里吃,根据个人的口味儿,还可以在薄饼里卷一些新鲜蔬菜。在北京吃烤鸭最好去全聚德烤鸭店。全聚德已经有一百多年的历史了,在国内、国外都很有名。

Běijīng Kǎoyā

Běijīng kǎoyā shì Běijīng de míng cài. Kǎoyā de zhìzuò fāngfǎ hěn fùzá: Xiān yào bǎ yāzi xǐ gānjìng, guā hǎo, yòng kāishuǐ tàng, ránhòu zài yā pí shàng sǎ tángshuǐ, zhèyàng zhìzuò de kǎoyā de yánsè huì gèng hǎokān. Yāzi liàng gān hòu, guā zài kǎolú lǐ, yòng mùchái shāohuǒ kǎo shú.

Běijīng kǎoyā de sèzē hóng yàn, ròuzhī xīnèn, fēi ér bù nì, wèidào chún hòu. Běijīng kǎoyā yǒu bù tóng de chī fǎ. Yībān de chī fǎ shì bǎ kǎoyā ròu juǎn zài yī zhǒng bāobǐng lǐ chī, gēnjù gèrén de kǒuwèi, hái kěyǐ zài bāobǐng lǐ juǎn yīxiē xīnxiān shūcài. Zài Běijīng chī kǎoyā zuì hǎo qù Quǎnjūdé Kǎoyā Diàn. Quǎnjūdé yǐjīng yǒu yībǎi duō nián de lìshǐ le, zài guó nèi, guó wài dōu hěn yǒumíng.

¹制作: robić jedzenie, gotować.

²晾干: suszyć.

³烤炉: grill; piekarnik.

⁴木柴: drewno na opał.

⁵色泽红艳、肉质细嫩、肥而不腻、味道醇厚: (o kaczce po pekińsku) zarumieniona lub brązowy kolor, miękkie mięso, niezym niezmaczony i intensywny smak, soczysta.

⁶卷: zawijać.

⁷薄饼: cienkie ciasto.

短文2填空练习：

1. 北京烤鸭做起来很_____。
2. 北京烤鸭的_____红艳，_____细嫩，_____不腻，_____醇厚。
3. 在北京吃烤鸭最好去_____烤鸭店。
4. 北京烤鸭一般的吃法是把_____和蔬菜卷在一种_____里吃。

（北京烤鸭）

四 活动

1. 学习下面的词语，你可以用它们做出哪些好吃的中国菜？

猪肉	(zhūròu)	wieprzowina	胡椒	(hújiāo)	pieprz
鸭子	(yāzi)	kaczka	鸡肉	(jīròu)	mięso kurczaka
鱼	(yú)	ryba	芹菜	(qín)	seler naciowy
黄瓜	(huángguā)	ogórek	花生	(huāshēng)	orzeszki ziemne
洋葱	(yángcōng)	cebula	大蒜	(dàsuàn)	czosnek
姜	(jiāng)	imbir	番茄	(fānqié)	pomidor
红辣椒	(hóng lǎjiāo)	papryczka chilli	羊肉	(yángròu)	baranina
豆腐	(dòufu)	doufu (tofu)	醋	(cù)	ocet

2. 大家谈一谈吃过的中国菜，或介绍一下自己国家的名菜。

（麻婆豆腐）

3. 学唱歌曲《卖汤圆》。

Tangyuan (汤圆) to knedle robione z kleistej mąki ryżowej. Podaje się je w zupie podczas Święta Lampionów (元宵节). *Tangyuan* jest symbolem jedności całej rodziny. *Selling Tangyuan* is a Taiwan folk song with a lively melody. The song tells that *Tangyuan* is delicious and cheap, and if you are late, *Tangyuan* will be sold out.

Klucz do ćwiczeń

对话1 怎样记录名

(1) 说错 (2) 菜单

(3) 鱼香 豆腐 肉 肉丝 东坡

对话2 吃火锅

(1) 又麻又辣 (2) 生意

(3) 涮羊肉

短文1 中国的菜系

1. 鲁菜 苏菜 粤菜 川菜

2. 宫廷菜 清淡 鲜嫩 麻辣

短文2 北京烤鸭

1. 复杂

2. 色泽 肉质 肥而 味道

3. 全聚德

4. 烤鸭肉 薄饼

第六课

红色和黄色

Cele

- 1 Nucz się zwrotów opisujących rzeczy codziennego użytku w kolorze czerwonym i żółtym.
- 2 Dowiedz jakie znaczenie dla Chińczyków mają kolory czerwony i żółty.

一 课前导入

- (一) 你最喜欢什么颜色？为什么？
- (二) 你看见过中国的红灯笼(hóng dēnglong)吗？你知道中国人喜欢在什么时候挂红灯笼吗？
- (三) 你知道中国的黄河吗？你知道黄河代表的意义吗？

红灯笼

黄河

二 文化情景

对话 1 红色

(张明和妻子邀请杰克和琳达来家里过元旦。)

杰克和琳达: 新年好!

张明和妻子: 新年好! 欢迎光临¹!

杰克: 你家门前挂的红灯笼真漂亮!

张明的妻子: 过节的时候我们喜欢在门前挂红灯笼, 表示节日的喜庆。

杰克: 元旦、春节、元宵节、五·一劳动节²、国庆节³、中秋节都挂红灯笼来表示节日的喜庆, 是吗?

张明: 是的。在生活中, 红色代表很多意义。除了喜庆以外, 红色还象征着吉祥、活力、爱情等等。你送给琳达的红玫瑰⁴不也是红色的吗?

琳达: 是啊, 红玫瑰象征着美好爱情。你们看, 我今天穿了红衣服, 也是表示节日的喜庆, 是吧?

张明的妻子: 当然了! 中国人结婚的时候, 新娘⁵也要穿红衣服, 在门上、窗户上贴上大红的双喜字⁶, 都是为了表示喜庆、幸福、吉利。

邀请 yāoqǐng
zaprosić, zapraszać;
zaproszenie
邀请客人; 热情邀请

元旦 Yuándàn
Nowy Rok
元旦快乐!
欢度元旦!

灯笼 dēnglong
lampion, latarnia
挂灯笼; 红灯笼

代表 dàibiào
reprezentować,
oznaczać
红色代表喜庆。
这三个人物代表了三种不同的性格。

象征 xiàngzhēng
symbolizować
红色象征着吉利。

吉祥 jíxiáng
pomyślny, sprzyjający
吉祥如意; 吉祥物;
吉祥的话

活力 huólì
wigor, werwa, energia
充满活力; 青春活力

爱情 àiqíng
miłość
爱情小说; 爱情歌曲;
爱情生活

玫瑰 meiguī
róża
红玫瑰; 玫瑰花; 白玫瑰

窗户 chuānghu
okno
开窗户; 关窗户; 擦窗户

吉利 jílì
obiecujący, pomyślny
6和8是吉利的数字。

¹ 欢迎光临: Serdecznie witamy – zwrot wypowiedziany przez obsługę hoteli, restauracji, sklepów itp. w chwili wejścia klienta do środka.

² 五·一劳动节: Święto Pracy 1 Maja.

³ 国庆节: Święto Narodowe 1 Października (powstanie Chińskiej Republiki Ludowej).

⁴ 红玫瑰: czerwona róża.

⁵ 新娘: panna młoda.

⁶ 红双喜字: podwójny chiński znak “囍” w kolorze czerwieni oznacza szczęście i często są nim udekorowane ślubne sale.

Hōngsè

(Zhāng Míng hé qīzi yāoqǐng Jiěkē hé Líndǎ lái jiā lǐ guò yuándàn.)

Jiěkē hé Líndǎ: Xīnniǎn hǎo!

Zhāng Míng hé qīzi: Xīnniǎn hǎo! Huānyíng guānglín!

Jiěkē: Nǐ jiā ménqián guā de hóng dēnglong zhēn piàoliang!

Zhāng Míng de qīzi: Guō jié de shíhou wǒmen xǐhuan zài mén qián guā hóng dēnglong, biǎoshì jiěrì de xǐqǐng.

Jiěkē: Yuándàn, Chūn Jié, Yuánxiǎo Jié, Wū • Yī Lǎodòng Jié, Guōqing Jié, Zhōngqiū Jié dōu guā hóng dēnglong lái biǎoshì jiěrì de xǐqǐng, shì ma?

Zhāng Míng: Shì de. Zài shēnghuó zhōng, hōngsè dàibiāo hěn duō yìyì. Chūle xǐqǐng yǐwài, hōngsè hái xiāngzhēng zhe jíxiǎng, huāli, àiqíng dēngdeng. Nǐ sòng gěi Líndǎ de hóng méiguī bù yě shì hōngsè de ma?

Líndǎ: Shì a, hóng méiguī xiāngzhēng zhe měihǎo àiqíng. Nǐmen kǎn, wǒ jīntiān chuān le hóng yīfu, yě shì biǎoshì jiěrì de xǐqǐng, shì ba?

Zhāng Míng de qīzi: Dāngrán le! Zhōngguó rén jiéhūn de shíhou, xīnniǎng yě yào chuān hóng yīfu, zài mén shàng, chuānghu shàng tiē shàng dàhōng de shuāngxǐ zì, dōu shì wéile biǎoshì xǐqǐng, xǐngfú, jǐlì.

(双喜字)

对话 1

红色

红酒 *hóng jiǔ*
czerwone wino
 喝红酒: 倒一杯红酒
 用...做的 *yòng... de zuò*
coś zrobione z
 烹酱肉丝是用肉和甜面酱做的。
 柿子椒 *shìzǐjiāo*
słodka papryka
 柿子椒炒肉
 运气 *yùnqì*
szczęście, fortuna
 碰运气: 祝你好运气!

张明: 来, 大家都坐下, 咱们的家宴¹开始了! 今天是元旦, 是新年的第一天, 我们喝红酒!

张明的妻子: 我还做了一个菜, 叫“开门红”²。你们看漂亮不漂亮?

琳达: 哇, 菜的红色真漂亮!

张明的妻子: 这是用红柿子椒做的, 柿子椒下面还有鱼呢! 今天是新年的第一天, 希望大家在新的一年里有好运气!

张明: 来, 咱们干一杯³, 祝大家新年好运!

大家: 干杯!

(庆新年)

¹ 家宴: rodzinny obiad.

² 开门红: na dobry początek, na szczęście i powodzenie.

³ 干一杯: (zwrot używany wtedy, gdy chcemy kogoś namówić do wypicia kieliszka alkoholu lub z okazji toastu); można także mówić w skrócie: “干杯”.

Hōngsè

Zhāng Míng: Lái, dàjiā dōu zuò xiǎo, zánmen de jiǎyān kāishǐ le! Jīntiān shì yuāndān, shì xīnnián de dì yī tiān, wǒmen hē hóng jiǔ!

Zhāng Míng de qīzi: Wǒ hái zuò le yī ge cài, jiāo "Kāimēn Hóng". Nǐmen kǎn piǎoliang bù piǎoliang?

Líndā: Wa, cài de hōngsè zhēn piǎoliang!

Zhāng Míng de qīzi: Zhè shì yǒng hōng shìzìjiāo zuò de, shìzìjiāo xiāmǐàn hái yǒu yú ne! Jīntiān shì xīnnián de dìyī tiān, xīwǎng dàjiā zài xīn de yī nián lǐ yǒu hǎo yùna!

Zhāng Míng: Lái, zánmen gān yī bēi, zhū dàjiā xīnnián hǎoyùn!

Dàjiā: Gān bēi!

学与应用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 中国人在过节的时候喜欢挂_____。
- (2) 中国人结婚的时候在窗户上和门上贴上大红的_____字, 新娘的_____也是红的。
- (3) 在中国红色代表_____、_____和_____。

2. 用下面的词语造句:

邀请 代表 象征 喜庆 用...做的

3. 回答问题:

- (1) 中国人一般在什么时候挂红灯笼? 为什么?
- (2) 中国人结婚的时候有什么传统风俗习惯?
- (3) 在中国有哪些常见的东西是红色的? 猜一猜红色代表了什么意思。

对话 2

黄色

高贵 gāoguì
szlachetny,
wielkoduszny
高贵的品格: 出身高
贵

甚至 shènzhì
tak bardzo, że; nawet że
这个道理, 甚至小孩
都知道。
天气热得甚至都睡不
着觉。

专门 zhuānmén
specjalny, wyjątkowy
专门技术: 我是专门来
看你的。

神话 shénhuà
mitologia, mit
神话故事: 神话传说;
古代神话

神奇 shénqí
magiczny, mistyczny
神奇的故事: 神奇的色彩

想象力 xiǎngxiànglì
wyobraźnia, siła
wyobraźni
丰富的想象力: 这个
小孩想象力丰富。

皮肤 pífū
skóra
黄皮肤: 白皮肤: 黑皮肤

其中之一 qízhōngzhīyī

jeden z
我有很多好朋友, 王
书就是其中之一。
她会唱很多歌, 这首
歌是其中之一。

书籍 shūjí
książki, literatura, prace
历史书籍: 文学书籍

保罗: 嗨! 我昨天去了故宫。故宫的围墙¹是红色的, 房顶²是黄色的, 宫殿³里的很多东西也都是黄色的。

张明: 是的。在中国古代, 人们喜欢红色和黄色, 认为红色和黄色是高贵的颜色; 不喜欢黑色和白色, 甚至认为白色是不吉利的。因此, 很多中国古典建筑的颜色都是红色和黄色的。

保罗: 在故宫, 我看到皇帝的衣服也是黄色的, 故宫里的很多东西也都是黄色的。是不是皇帝喜欢黄色?

张明: 对, 在古代, 黄色是皇帝专门使用的颜色。这也许跟古老的神话有关系。传说黄帝和炎帝⁴是中华民族的祖先⁵, 因此, 我们都自称是炎黄子孙⁶。在中国还有一个神话, 说人是用黄土做出来的。

保罗: 听起来很神奇!

张明: 人们的想象力非常丰富, 常常把黄土地⁷、黄河⁸水和我们的黄皮肤联系在一起。

保罗: 我想这可能是中国人喜欢黄色的原因吧。

张明: 也许吧。我们有很多歌曲和电影都是描写黄土地、黄河的。这些歌曲和电影描写了我们的历史和生活, 比如电影《黄土地》就是其中之一。今晚我请你看这部电影。

保罗: 好, 我一定去。

¹ 围墙: ogrodzenie, otoczony murem.

² 房顶: dach.

³ 宫殿: pałac.

⁴ 黄帝、炎帝: Huangdi oraz Yandi - legendarni władcy Chin w zamierzonych czasach, których uważa się za przodków Chińczyków.

⁵ 中华民族的祖先: przodkowie narodowości chińskiej; 中华: Chiny, narodowość chińska.

⁶ 炎黄子孙: potomkowie Yandi oraz Huangdi - tak mówią sami o sobie Chińczycy.

⁷ 黄土地: less, gleba lessowa.

⁸ 黄河: Żółta Rzeka, uważana jest za kolebkę chińskiej kultury.

Huāngsè

Bǎoluō: Hāi! Wǒ zuótiān qù le Gùgōng. Gùgōng de wéiqiáng shì hóngsè de, fāng dǐng shì huāngsè de, gōngdiàn lǐ de hěn duō dōngxī yě dōu shì huāngsè de.

Zhāng Míng: Shìde. Zài Zhōngguó gùdài, rénmen xǐhuan hóngsè hé huāngsè, rénwéi hóngsè hé huāngsè shì gǔogui de yānsè; bǔ xǐhuan hēi sè hé báisè, shēnzhì rénwéi báisè shì bùjǐlǐ de. Yīncǐ, hěn duō Zhōngguó gùdiǎn jiānzhǔ dōu shì hóngsè hé huāngsè de.

Bǎoluō: Zài Gùgōng, wǒ kàn dào huāngdǐ de yīfu yě shì hóngsè de. Gùgōng lǐ de hěn duō dōngxī yě dōu shì huāngsè de. Shì bù shì huāngdǐ xǐhuan huāngsè?

Zhāng Míng: Duì, zài gùdài huāngsè shì huāngdǐ zhuānmén shǐyòng de yānsè. Zhè yěxū gēn gǔlǎo de shēnhuà yǒu guānxì. Chuānshuō Huāngdǐ hé Yāndǐ shì Zhōnghuà Míncú de zǔxiān, yīncǐ, wǒmen dōu zīchēng shì Yán Huāng zǐsūn. Zài Zhōngguó hái yǒu yī ge shēnhuà, shuō rén shì yòng huāngtǔ zuò chūlái de.

Bǎoluō: Tīng qǐlái hěn shēnqǐ!

Zhāng Míng: Rénmen de xiǎngxiànglǐ fēicháng fēngfù, chángcháng bǎ huāng tǔdǐ, Huāng Hé shuǐ hé wǒmen de huāng píjī liǎnxì zài yīqǐ.

Bǎoluō: Wǒ xiǎng zhè kěnéng shì Zhōngguó rén xǐhuan huāngsè de yuányīn ba.

Zhāng Míng: Yěxū ba. Wǒmen yǒu hěn duō gēqǔ hé diǎnyǐng dōu shì miǎoxiè huāng tǔdǐ, Huāng Hé de. Zhèxiē gēqǔ hé diǎnyǐng miǎoxiè le wǒmen de lǐshì hé shēnghuó, bǐrú diǎnyǐng "Huāng Tǔdǐ" jiùshì qízhōng zhī yī. Jīn wǎn wǒ qǐng nǐ kàn zhè bù diǎnyǐng.

Bǎoluō: Hǎo, wǒ yīdìng qū.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 中国的神话里说人是用_____做出来的。
- (2) 故宫的围墙是红色的, 故宫的房顶是_____的, _____里的很多东西也都是黄色的。
- (3) 今天晚上张明请保罗看电影, 电影的名字叫《_____》。

2. 用下面的词语造句:

神奇 其中之一 甚至 专门

3. 回答问题:

- (1) 保罗从哪儿看出中国人喜欢黄色的?
- (2) 为什么皇帝的衣服是黄色的, 皇宫里的很多东西都是黄色的?
- (3) 中国的哪些神话与黄色相关?

短文 1

黄河

6-3

黄河是中国的第二长河，发源于青海省，经过青海、四川、甘肃、宁夏、内蒙古、陕西、山西、河南、山东等9个省和自治区，在山东省流入渤海¹，全长5400多公里。黄河在经过黄土高原²的时候，大量的黄土被带进河水里，暴雨³也把黄土冲进河水里，这样黄河的水就变成黄色了。从地图上看，黄河就像一条巨龙横卧在中国的北方⁴。黄河是中华民族的摇篮⁵和最早产生中华文化的地方。黄河流域⁶土地肥沃⁷，中国人的祖先们就生活在那里。从古到今⁸，有很多作家、诗人、画家留下了赞美黄河的作品。《黄河大合唱》就是音乐家冼星海⁹创作的一部歌颂¹⁰黄河、赞美中华民族精神的著名音乐作品。

Huáng Hé

Huáng Hé shì Zhōngguó de dì èr cháng hé, fāyuán yú Qīnghǎi shěng, jīngguò Qīnghǎi, Sìchuan, Gānsū, Níngxià, Nèimēnggǔ, Shānxī, Shānxī, Hénán, Shāndōng děng jiǔ ge shěng hé zìzhìqū, zài Shāndōng shěng liú rù Bó Hǎi, quán cháng wǔqiān sìbǎi duō gōnglǐ. Huáng Hé zài jīngguò Huángtǔ Gāoyuán de shíhòu, dàliàng de huángtǔ bèi dài jìn héshuǐ lǐ, bàoyǔ yě bǎ huángtǔ chōng jìn héshuǐ lǐ, zhèyàng Huáng Hé de shuǐ jiù biàn chéng huángsè le. Cóng dìtú shàng kàn, Huáng Hé jiù xiàng yī tiáo jù lóng hēng wò zài Zhōngguó de běifāng. Huáng Hé shì Zhōnghuá Mínzú de yāolán hé zuì zǎo chǎnshēng Zhōnghuá wénhuà de dìfāng. Huáng Hé liúyù tǔdì fěiwò, Zhōngguó rén de zǔxiān men jiù shēnghuó zài nǎlǐ. Cóng gǔ dào jīn, yǒu hěn duō zuòjiā, shīrén, huàjiā liú xià le zǎn měi Huáng Hé de zuòpǐn. "Huánghé Dàhéchàng" jiùshì yīnyuèjiā Xiǎn Xīnghǎi chuàngzuò de yī bù gēsòng Huáng Hé, zǎn měi Zhōnghuá Mínzú jīngshén de zhūmíng yīnyuè zuòpǐn.

¹ 渤海: Zatoka Bohai (Morze Bohai).

² 黄土高原: Płaskowyż Lessowy.

³ 暴雨: ulewa, nawalnica.

⁴ 像一条巨龙横卧在中国的北方: Tak długi jak smok w Północnych Chinach.

⁵ 摇篮: kołyska.

⁶ 黄河流域: dorzecze Żółtej Rzeki. 流域: Rive basin.

⁷ 土地肥沃: żyzna ziemia.

⁸ 从古到今: od starożytności do dziś.

⁹ 冼星海: Xian Xinghai – chiński kompozytor, słynic z koncertu fortepianowego Żółta Rzeka.

¹⁰ 歌颂: wychwalać pod niebiosa, chwalić.

短文1填空练习:

1. 黄河是中国的第_____长河, 全长5400多_____。
2. 黄河是中华民族的_____, 中国人的_____就生活在黄河流域。
3. 冼星海创作的歌颂黄河的著名音乐作品叫_____。

短文 2

相思的红豆¹

在中国南方生长着一种美丽的植物, 它的果实²是一颗一颗的红豆。这种红豆非常坚硬³, 可以保存很长时间。红豆的颜色是中国人喜欢的红色。红豆常被人们用来表达美好的感情。在中国古代, 有时候红豆用来表达对朋友的思念, 有时候也是代表男女爱情的信物⁴。因此, 红豆也叫“相思豆”。唐代的时候就流行用红豆表达对朋友的思念。唐代诗人王维为红豆写了一首非常美的诗: “红豆生南国, 春来发几枝? 愿君多采⁵撷, 此物最相思。” 这首诗的名字就叫《相思》, 表达了诗人对朋友的思念。这首诗的意思是: 红豆生长在南方, 在春天的时候生长出红豆, 希望人们多采红豆, 因为它最能代表思念的心情。在现代的中国, 红豆常常用来表达男女之间纯洁的爱情。在中国南方城市, 用红豆做成的项链、戒指⁶很受人们的喜爱。

Xiāngsī De Hóngdòu

Zài Zhōngguó nánfāng shēngzhǎng zhe yī zhǒng měilì de zhíwù, tā de guǒshí shì yī kē yī kē de hóngdòu. Zhè zhǒng hóngdòu fēicháng jiānyìng, kěyǐ bǎocún hěn cháng shíjiān. Hóngdòu de yánsè shì Zhōngguó rén xǐhuan de hóngsè. Hóngdòu cháng bèi rénmen yòng lái biǎodá měihǎo de gǎnqíng. Zài Zhōngguó gǔdài, yǒu shíhòu hóngdòu yòng lái biǎodá duì péngyou de sīniǎn, yǒu shíhòu yě shì dàibiao nǎnnǚ àiqíng de xīnwù. Yīncǐ hóngdòu yě jiào “xiāngsī dòu”. Táng Dài de shíhòu jiù liúxíng yòng hóngdòu biǎodá duì péngyou de sīniǎn. Táng Dài shīrén Wáng Wéi wéi hóngdòu xiě le yī shǒu fēicháng měi de shī: “Hóngdòu shēng nánguó, chūn lái fā jǐ zhī? Yuàn jūn duō cǎixiē, cǐ wù zuì xiāngsī.” Zhè shǒu shī de míngzì jiù jiào “Xiāngsī”, biǎodá le shīrén duì péngyou de sīniǎn. Zhè shǒu shī de yìsī shì: Hóngdòu shēngzhǎng zài nánfāng, zài chūntiān de shíhòu shēngzhǎng chū hóngdòu, xīwǎng rénmen duō cǎi hóngdòu, yīnwèi tā zuì néng dàibiao

相思的红豆: czerwona fasola symbolizuje tęsknotę między kochankami lub przyjaciółmi.

²果实: owoce.

³坚硬: twardy.

⁴信物: symbol, pamiątka.

⁵采: zerwać, zrywać.

⁶项链、戒指: naszyjnik, pierscionek.

sīniǎn de xīnqíng. Zài xiǎndài de Zhōngguó, hóngdòu chángcháng yòng lái biǎodá nǎnnǚ zhī jiān
chūnjié de àiqíng. Zài Zhōngguó nánfāng chéngshì, yòng hóngdòu zuò chéng de xiāngliǎn, jiēzhī
hěn shǒu rénmen de xǐ'ài.

短文1填空练习:

1. 红豆又叫“_____”，中国人常用红豆代表_____。
2. 红豆生_____，_____发几枝？愿君多采撷，此物最_____。
3. 在中国南方城市，常常会看到用红豆做成的_____、_____。

(红豆荚)

四

四 活动

1. 根据下面的句子，选择相应的图画。

- (1) 花红柳绿的景象，让我心里十分欢喜。
- (2) 过年的时候，我喜欢穿红色的衣服，为了表示喜庆。
- (3) “黄河流之水天上来，奔流到海不复回。”（李白《将进酒》）
- (4) 人们结婚的时候要在窗户上贴红双喜字。
- (5) 黄土地，一片神奇的土地。

A

B

C

D

E

2. 欣赏歌曲《黄土高坡》。

Pieśń *Huangtu Gaopo* opowiada o głębokiej miłości do ziemi przodków, którzy żyli przez wieki na wzgórzach i zboczach lessowych w północno-zachodnich Chinach, przez które płynie Żółta Rzeka i gdzie narodziła się chińska kultura.

1. (1) — C
四活动

1. 相思豆 思念 2. 南国 春来 相思 3. 项链 戒指

短文2 相思的红豆

1. 二 公里 2. 摇篮 祖先们 3. 《黄河大合唱》

短文1 黄河

(1) 黄土

(2) 黄色 宫殿 (3) 黄土地

对话2 黄色

(1) 红灯笼 (2) 双喜 衣服 (3) 喜庆 活力 爱情

对话1 红色

Klucz do ćwiczeń

第七课

梅兰竹菊

Cele

- 1 Nacucz się słów i zwrotów takich jak: kwiat śliwy (梅花), orchidea (兰花), bambus (竹) i chryzantema (菊花) oraz związanych z nimi powszechnie znanych powiedzeń.
- 2 Zrozum symbolikę i znaczenie w chińskiej kulturze czterech roślin 梅兰竹菊 “四君子”¹ (méi lán zhú jǔ „sì jūn zǐ”).

课前导入

(一) 你喜欢什么花? 为什么?

(二) 说一说下面的四幅画儿画的是什么? 你喜欢哪一幅画儿?

梅
méi

兰
lán

竹
zhú

菊
jú

梅兰竹菊“四君子”：W chińskiej kulturze kwiat śliwy i chryzantema są symbolami męstwa i niezłomnego charakteru, bambus zaś prawości i uczciwości, a orchidea jest symbolem elegancji i czystości. Łącznie te cztery kwiaty są symbolem człowieka honoru.

二 文化情景

对话 1

画梅花

梅花 méihuā
kwiat śliwy
赏梅花: 画梅花

花瓣 huābān
płatek
玫瑰花瓣: 梅花有五个花瓣。

生长 shēngzhǎng
rosnąć, urosnąć
他生长在北方。
竹子生长在温暖的地方。

寒冷 hánlěng
lodowaty, zimny
天气寒冷: 寒冷的冬天

闻 wén
pachnieć
你闻到香味儿了吗?
梅花闻起来很香。

清馨 qīngxiāng
łagodny zapach, słaby
zapach
梅花的清香: 茶的清香:
这个菜清香可口。

描写 miáoxiě
opisywać, przedstawiać
描写人物的内心性格:
描写风景

坚强 jiānqiáng
uparty, wierny
坚强的性格: 意志坚强

高尚 gāoshàng
wspaniałomyślny,
wielkoduszny, wspaniały
高尚的情操: 高尚的行为

品格 pǐngé
moralność, charakter
moralny; jakość i styl
(o utworach literackich i
artystycznych)
高尚的品格

这就是为什么...
zhè jiùshì wèi shénme...
z tego właśnie powodu,
z tej przyczyny
这就是为什么他没有参加晚会。

(美术¹老师在教同学们画梅花。)

老师: 同学们,今天我教大家画梅花。在上课之前,我想问问大家,梅花是什么样的?有哪些特点?

李丽: 我知道梅花有五个花瓣,有清香味。梅花的品种很多,颜色有红色、白色、黄色和粉红色。

老师: 很好!谁会背关于梅花的诗?

王书: 我会一首宋代诗人王安石写的《咏梅》²:“墙角数枝梅,凌寒独自开。遥知不是雪,为有暗香来。”

老师: 你能说一说这首诗的意思吗?

王书: 这首诗的意思是: 墙角³是人们不注意的地方,在那儿生长着一丛⁴梅花,在寒冷的冬天,只有梅花在开放。远远地看去,人们知道树枝⁵上不是白雪,是梅花,因为闻到了梅花的清香。这首诗描写了梅花的坚强性格。

老师: 你说得很对。梅花花姿秀美⁶,闻起来清香。因为不怕寒冷,梅花被认为具有高尚的品格。这就是为什么我们喜欢梅花的原因。

杰克: 老师,我很喜欢的一句诗是“梅花香自苦寒来”。

老师: 很好。你为什么喜欢这句诗呢?

杰克: 梅花开在寒冷的冬天,所以说梅花的清香来自苦和寒。如果一个人想成功,就要像梅花一样能吃苦,不怕困难。

老师: 对,我们学美术,也需要这种性格。今天的美术课我们一起画“梅花”。

如果...,就...
rúguo...,jiù...

如果你和我们一起去
玩儿,你就得早点来。
powinieneś...
如果你想在中國工作,

就要学好汉语。
如果你能和我们一起去
玩儿,你就得早点来。

像...一样
xiàng...yíyàng
tak...jak
像雪一样的白:
像梅花一样坚强

吃苦 chīkǔ
zniesić, wytrzymać,
znosić
吃苦精神:
在学习上,他很好吃
苦,学习特别好。

¹ 美术: malarstwo.

² 《咏梅》: *Oda do kwiatu śliwy* napisana przez Wang Anshi (王安石, 1021-1086) w czasach dynastii Song.

³ 墙角: róg muru.

⁴ 一丛: kępa.

⁵ 树枝: gałąź.

⁶ 花姿秀美: oglądać ładne kwiaty.

Huā Měihuā

(Měishū lǎoshī zài jiāo tóngxué men huā měihuā.)

Lǎoshī: Tóngxué men, jīntiān wǒ jiāo dàjiā huā měihuā. Zài shàng kē zhīqián, wǒ xiǎng wēnwēn dàjiā, měihuā shì shénme yàng de? Yǒu nǎxiē tèdiǎn?

Lǐ Lì: Wǒ zhīdao měihuā yǒu wǔ ge huābān, yǒu qīngxiāng wèi. Měihuā de pǐnzhǒng hěn duō, yānsè yǒu hōngsè, bāisè, huāngsè hē fēnhóng sè.

Lǎoshī: Hěn hǎo! Shuí huì bēi guānyú měihuā de shì?

Wáng Shū: Wǒ huì yī shǒu Sòng Dài shīrén Wáng Ānshì xiě de “Yǒng Mèi”: Qīngjiǎo shù zhī mēi, líng hǎn dūzī kāi. Yào zhī bùshì xuě, wèi yǒu àn xiāng lái.”

Lǎoshī: Nǐ néng shuō yī shuō zhè shǒu shī de yìsi ma?

Wáng Shū: Zhè shǒu shī de yìsi shì: qīngjiǎo shì rénmen bǔ zhū yì de dìfāng, zài nàr shēngzhǎng zhe yī cōng měihuā, zài hǎnlěng de dōngtiān, zhǐyǒu měihuā zài kāifāng. Yuǎnyuǎn de kǎn qū, rénmen zhīdào shùzhī shàng bùshì bǎi xuě, shì měihuā, yīnwèi wéndào le měihuā de qīngxiāng. Zhè shǒu shī miǎoxiè le měihuā de jiǎnqǐng xìnggé.

Lǎoshī: Nǐ shuō de hěn duì. Měihuā huā zī xiūměi, wén qīlái qīngxiāng. Yīnwèi bù pà hǎnlěng, měihuā bēi rēnwèi jūyǒu gāoshàng de pǐnggé. Zhè jiǔshì wèi shénme wǒmen xǐhuan měihuā de yuānyīn.

Jiékè: Lǎoshī, wǒ hěn xǐhuan de yī jū shī shì “měihuā xiāng zì kūhán lái”.

Lǎoshī: Hěn hǎo. Nǐ wèi shénme xǐhuan zhè jū shī ne?

Jiékè: Měihuā kāi zài hǎnlěng de dōngtiān, suǒyǐ shuō měihuā de qīngxiāng lái zì kǔ hē hǎn. Rùguǒ yī ge rén xiǎng chénggōng, jiūyào xiàng měihuā yīyàng néng chīkǔ, bù pà kǔnnán.

Lǎoshī: Duì, wǒmen xué měishū, yě xūyào zhè zhǒng xìnggé. Jīntiān de měishū kè wǒmen yīqǐ huà “měihuā”.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

(1) 根据上面的短文我们知道, 梅花有五个_____、四种_____。

(2) “梅花香自_____来”, 梅花的品格高尚是因为不怕_____。

(3) 宋代诗人王安石写了一首《咏梅》: 墙角数枝_____, 凌寒独自_____。遥知不是_____, 为有暗_____来。

2. 用下面的词语造句:

闻 描写 如果..., (就)像...一样 这就是为什么...

3. 回答问题:

(1) 梅花有哪些特点?

(2) 根据梅花的特点, 谈一谈梅花的品格。

对话 2 蜀南竹海

7-2

(张明和杰克一起在蜀南竹海¹旅游。)

凉快 liángkuai

mīly chǎod

下了一场雨，天气凉快多了。

山里很凉快。

清新 qīngxīn

czysty i świeży

空气清新

竹子 zhúzi

bambus

这儿有一片竹子。

熊猫喜欢吃竹子。

粗 cū

szeroki (średnica) i

gruby

树很粗；粗绳

一般 yībān

ogólny, zwykle

一般情况下；

他一般五点回家。

翠 cui

szmaragdowozielony

翠玉；翠绿；翠竹

硬 yìng

sztywny, twardy

这种木料很坚硬。

这双鞋鞋底很硬，走路不舒服。

诗人 shīrén

poeta

他想当诗人。

画家 huàjiā

malarz

一位国画的画家

张明： 你看，我们到竹海了！

杰克： 我从来都没见过这么大的竹海！这就是四川宜宾²的蜀南竹海吗？

张明： 是的。这里面很凉快！这儿的空气清新，好舒服啊！

杰克： 是啊！这儿的竹子又高、又粗、又直，跟我以前看到的竹子不一样。

张明： 竹子有很多种，有毛竹、紫竹、箭竹等等³。这里的竹子是毛竹。我们在公园，或者花园里看到的竹子一般都是紫竹、箭竹。

杰克： 这里的竹子都是绿色的！

张明： 我们常常把绿色的竹子叫做“翠竹”。“翠”是绿色的意思。

杰克： 哦，明白了，绿色的竹子叫“翠竹”。

张明： 竹子是一节一节生长的。竹子的节很硬，象征着坚强、正直的高尚品格。竹子是古代诗人和画家喜欢的“四君子”⁴之一。

杰克： “四君子”是什么意思？

¹ 蜀南竹海： Park „Bambusowe Morze” uważany jest za perłę malowniczych zakątków Chin. Położony jest w południowo-zachodniej części prowincji Syczuan w pobliżu miasta Yibin.

² 宜宾： Yibin miasto w na południu prowincji Syczuan, słynie z bambusowych krajobrazów.

³ 紫竹： czarny bambus (Phyllostachys nigra); 箭竹： bambus z gatunku Sinarundiria nitida, jest to przysmak pandy wielkiej.

⁴ 君子： człowiek honoru i z zasadami.

Shūnán Zhūhǎi

(Zhāng Míng hé Jiēkè yìqǐ zài Shūnán Zhūhǎi lǚyóu.)

Zhāng Míng: Nǐ kàn, wǒmen dào zhūhǎi le!

Jiēkè: Wǒ cónglái dōu měi jiàn guō zhème dà de zhūhǎi! Zhè jiùshì Sìchuān Yībīn de Shūnán Zhūhǎi ma?

Zhāng Míng: Shì de. Zhè límiàn hěn liángkuai! Zhèr de kōngqì qīngxīn, hào shùfú ā!

Jiēkè: Shì a! Zhèr de zhūzi yǒu gāo, yǒu cǎi, yǒu zhī, gēn wǒ yìqián kàn dào de zhūzi bù yíyàng.

Zhāng Míng: Zhūzi yǒu hěn duō zhǒng, yǒu mǎozhū, zǐzhū, jiǎnzhū děngdeng. Zhèlǐ de zhūzi shì mǎozhū. Wǒmen zài gōngyuán, huòzhě huāyuán lí kàn dào de zhūzi yībān dōu shì zǐzhū, jiǎnzhū.

Jiēkè: Zhèlǐ de zhūzi dōu shì lǜsè de!

Zhāng Míng: Wǒmen chángcháng bǎ lǜsè de zhūzi jiāozuō "cuìzhū". "Cuì" shì lǜsè de yìsi.

Jiēkè: Ò, míngbai le, lǜsè de zhūzi jiào "cuìzhū".

Zhāng Míng: Zhūzi shì yī jié yī jié shēngzhǎng de. Zhūzi de jié hěn yǐng, xiāngzhēng zhe jiānqiáng, zhèngzhí de gāoshàng pǐngé. Zhūzi shì gǔdài shīrén hé huàjiā xǐhuan de "sì jūnzǐ" zhī yī.

Jiēkè: "Sì jūnzǐ" shì shénme yìsi?

(蜀南竹海)

对话 2 蜀南竹海

纯洁 chúnjié
czysty, niewinny,
bezinteresowny
心地纯洁; 纯洁的爱
情

用处 yòngchù
zastosować,
zastosowanie; przewaga
竹子的用处很多。

茶馆 chātǎn
herbaciarnia
在茶馆喝茶

既... 又(也) ...
ji... yòu (yě)...
zarówno... jak i...
i... i...
这家旅馆既干净又便宜。

刚 gāng
dopiero
这是我刚买的书。

竹笋 zhúsǔn
pędy bambusa
竹笋做菜很好吃。

熊猫 xióngmāo
panda wielka
熊猫是中国的国宝。

张明: “君子”被认为是具有高尚品格的人。“四君子”是指梅花、兰花、翠竹和菊花,因为这四种植物象征着高尚纯洁的品格。

杰克: 哦,竹子还有象征意义呢!

张明: 是啊。竹子不仅漂亮,还有很多用处呢!

杰克: 这我知道。竹子可以做筷子。看,这儿有个茶馆儿,桌子、椅子都是用竹子做的。我们在这里喝杯茶吧,在竹林里喝茶,既清新又安静。

张明: 好啊。竹子还可以做成很多工艺品¹。你看那边有一个卖竹子工艺品的商店。

杰克: 一会儿我们过去看看!你看,这地上长的是什么呢?

张明: 这是刚长出来的竹子,叫竹笋。竹笋很好吃,是中国的名菜。今天中午我请你吃竹笋做的菜。

杰克: 我听说过熊猫喜欢吃竹子,我们吃竹笋不也成了熊猫了吗?

张明: 你这人真幽默!我们要真成了熊猫就好了,那我们就成“国宝”²了,到哪儿都受到欢迎。

¹ 工艺品: rękodzieło.

² 国宝: narodowe skarby; panda jest zaliczana do narodowych skarbów Chin.

Shǔnán Zhúhǎi

Zhāng Míng: “Jūnzǐ” bèi rěnwéi shì yǒu gāoshàng pǐngē de rén. “sì jūnzǐ” shì zhī mēihuā, lánhuā, cuìzhú hé jūhuā, yīnwèi zhè sì zhǒng zhǐwù xiāngzhēng zhe gāoshàng chūnjié de pǐngē.

Jiěkē: Ò, zhūzi háiyǒu xiāngzhēng yīyì ne!

Zhāng Míng: Shì a. Zhūzi bùjǐn piàoliang, hái yǒu hěn duō yòngchǔ ne!

Jiěkē: Zhè wǒ zhīdào. Zhūzi kěyǐ zuò kuāizi. Kān, zhèr yǒu ge chāguānr, zhuōzi, yīzi dōu shì yòng zhūzi zuò de. Wǒmen zài zhèlǐ hé bēi chá ba, zài zhūlín lǐ hē chá, jì qīngxīn yǒu ānjìng.

Zhāng Míng: Hǎo a. Zhūzi hái kěyǐ zuò chéng hěn duō gōngyìpǐn. Nǐ kān nà biān yǒu yī ge mǎi zhūzi gōngyìpǐn de shāngdiàn.

Jiěkē: Yīhuìr wǒmen guòqū kǎnkān! Nǐ kān, zhè dì shàng zhǎng de shì shénme?

Zhāng Míng: Zhè shì gāng zhǎng chūlái de zhūzi, jiāo zhūsūn. Zhūsūn hěn hǎo chī, shì Zhōngguó de míng cǎi. Jīntiān zhōngwǔ wǒ qǐng nǐ chī zhūsūn zuò de cǎi.

Jiěkē: Wǒ tīngshuō guò xióngmāo xǐhuan chī zhūzi, wǒmen chī zhūsūn bù yě chéng le xióngmāo le ma?

Zhāng Míng: Nǐ zhè rén zhēn yǒumō! Wǒmen yào zhēn chéng le xióngmāo jiù hǎo le, nà wǒmen jiù chéng “guōbǎo” le, dāo nǎr dōu shǒu dāo huānyíng.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) “蜀南竹海”在_____。
- (2) “四君子”是指_____、_____、_____和_____。
- (3) 刚长出来的竹子叫_____，可以做菜吃。

2. 用下面的词语造句:

清新 用处 刚 一般 既...又...

3. 回答问题:

- (1) 根据课文内容说说“竹海”是什么意思。
- (2) 诗人和画家们为什么喜欢竹子?
- (3) 竹子在生活中有哪些用处?

短文 1

梅兰竹菊“四君子”

在中国古代,梅花、兰花、竹子和菊花代表了高尚和纯洁的品格:梅花在冬天或早春开放,兰花在春天开放,竹子在夏天生长得最旺盛¹,菊花在秋天开放。梅兰竹菊这四种植物可以算是春、夏、秋、冬四季的代表。因为在中国人的眼里,梅花和菊花不仅美丽,而且不怕寒冷,代表着坚强的性格。兰花有着淡淡²的清香,象征着清雅纯洁³。竹子不仅长得又直又高,而且竹节还非常坚硬,所以就象征着正直和坚强。古代的诗人们、画家都喜欢为梅兰竹菊写诗、作画,把它们称为“四君子”。

Měi Lán Zhū Jū "Sì Jūnzǐ"

Zài Zhōngguó gǔdài, méihuā, lánhuā, zhúzi hé júhuā dàibiǎo le gāoshàng hé chúnjié de pǐngé: méihuā zài dōngtiān huò zǎochūn kāifāng, lánhuā zài chūntiān kāifāng, zhúzi zài xiàtiān shēngzhǎng de zuì wǎngshèng, júhuā zài qiūtiān kāifāng. Měi lán zhū jū zhè sì zhǒng zhíwù kěyǐ suànshì chūn, xià, qiū, dōng sìjì de dàibiǎo. Yīnwèi zài Zhōngguó rén de yǎn lǐ, méihuā hé júhuā bùjǐn měilì, ěrqiě bù pà hánlěng, dàibiǎo zhe jiǎnqiáng de xìnggé. Lánhuā yǒuzhe dàndàn de qīngxiāng, xiàngzhēng zhe qīngyǎ chúnjié. Zhúzi bùjǐn zhǎng de yòu zhí yòu gāo, ěrqiě zhújié hái fēicháng jiānyìng, suǒyǐ jiù xiàngzhēng zhe zhèngzhí hé jiǎnqiáng. Gǔdài de shīrén, huàjiā dōu xǐhuan wéi měi lán zhū jū xiě shī, zuò huà, bǎ tāmen chēng wéi "sì jūnzǐ".

短文1填空练习:

1. 根据短文我们知道, _____在冬天或者早春开放, _____在春天开放, _____在夏天长得最旺盛, _____在秋天开放。
2. 古代诗人和画家把梅兰竹菊称为_____。
3. 中国人喜欢梅兰竹菊是因为它们象征着_____。

(兰花)

¹旺盛: kwitnący, bujny.

²淡淡: łagodny, stały.

³清雅纯洁: elegancki i czysty.

短文 2

岁寒三友

7-4

在古代, 很多文人¹常常在院子里种一些松树²、竹子、梅花等花木。因为松树、竹子、梅花都不怕寒冷, 人们就把这三种植物称为“岁寒三友”。人们把松、竹、梅看做是在寒冷季节里陪伴³自己的好朋友。有了“岁寒三友”的陪伴, 人们就不会感到孤独⁴。梅花和竹子既是“四君子”中的君子, 也是“岁寒三友”中的朋友。梅花在冬天开放, 不怕寒冷还散发着淡淡的清香。竹子一年四季都是绿色的, 不怕风雪, 而且因为竹心是空的, 还象征着谦虚⁵的品格。松树一年四季都是绿色的, 不怕严寒, 象征着一一种很强的生命力。这就是人们为什么喜欢“岁寒三友”的原因。

Suì Hǎn sānyǒu

Zài gǔdài, hěn duō wénrén chángcháng zài yuǎnzǐ lǐ zhòng yīxiē sōngshù, zhúzi, měihuā děng huāmù. Yīnwèi sōngshù, zhúzi, měihuā dōu bù pà hánlěng, rénmen jiù bǎ zhè sān zhǒng zhīwù chēng wéi "suì hǎn sān yǒu". Rénmen bǎ sōng, zhú, měi kānzhuō shì zài hánlěng jìjié lǐ péibàn zìjǐ de hǎo péngyou. Yǒu le "suì hǎn sān yǒu" de péibàn, rénmen jiù bù huì gǎndào gūdú. Méihuā hé zhúzi jìshì "sì jūnzǐ" zhōng de jūnzǐ, yě shì "suì hǎn sān yǒu" zhōng de péngyou. Méihuā zài dōngtiān kāifāng, bù pà hánlěng hái sǎnfā zhe dāndān de qīngxiāng. Zhúzi yī nián sìjì dōu shì lǜsè de, bù pà fēng xuě, érqiě yīnwèi zhú xīn shì kōng de, hái xiāngzhēng zhe qiānxū de pǐngé. Sōngshù yī nián sìjì dōu shì lǜsè de, bù pà yánhán, xiāngzhēng zhe yī zhǒng hěn qiáng de shēngmìnglì. Zhè jiùshì rénmen wéi shénme xǐhuan "suì hǎn sān yǒu" de yuányīn.

短文2填空练习:

1. 松树、竹子、梅花因为不怕严寒被称为“岁寒_____”。
2. 竹子的中心是空的, 象征着_____的品格。
3. 松树象征着很强的_____。

(松树)

¹ 文人: literat.

² 松树: sosna.

³ 陪伴: dostrzymywać kogoś towarzystwa.

⁴ 孤独: samotny.

⁵ 谦虚: skromny, trzymający się z na uboczu.

四 活动

1. 梅花、兰花、菊花、翠竹和松树是中国著名的花木，请欣赏下面的几幅画，谈谈为什么中国人喜欢它们。

2. 请简单地介绍一下你们国家有代表性的植物。

3. 学唱歌曲《一剪梅》。🎵 7-5

Pieśń *Yi Jian Mei* (一剪梅) jest jedną z najbardziej znanych w Chinach. Opowiada o głębokiej miłości między kochankami. Kwiat śliwy jest symbolem wiernej miłości, pozostającej na zawsze w sercu.

一剪梅

- 🎵 真情像草原广阔，层层风雨不能阻隔，总有云开日出时候，万丈阳光照耀你我。
真情像梅花开过，冷冷冰雪不能淹没，就在最冷枝头绽放，看见春天走向你我。
- 🎵 雪花飘飘北风呼啸，天地一片苍茫，一剪寒梅傲立雪中，只为伊人飘香。
爱我所爱，无怨无悔。此情长留心间！

Zhēnqíng xiàng cǎoyuǎn guǎngkuò, céngcéng fēngyǔ bù néng zǔgē, zǒng yǒu
yún kāi rì chū shíhòu. wànzhàng yāngguāng zhào yào nǐ wǒ.

Zhēnqíng xiàng mēihuā kāi guò, lěnglěng bīngxuě bù néng yǎnmò, jiù zài zuì

lěng zhī tóu zhān fàng, kān jiàn chūn tiān zōu xiàng nǐ wǒ.
 Xuě huā piāo piāo běi fēng xiǎo xiǎo, tiān dī yī piàn cāng máng, yī jiàn hán méi āo
 lǐ xuě zhōng, zhī wēi yī rén piāo xiāng.
 Ài wǒ suǒ ài, wú yuàn wú huǐ, Cǐ qíng chāng liú xīn jiān!

Klucz do ćwiczeń

对话1 画梅花

(1) 花瓣 颜色

(2) 苦寒 寒冷

(3) 梅 开 雪 香

对话2 蜀南竹海

(1) 四川宜宾

(2) 梅花 兰花 翠竹 菊花

(3) 竹笋

短文1 梅兰竹菊“四君子”

1. 梅花 兰花 菊花 竹子 2. 四君子

3. 高尚和纯洁的品格

短文2 岁寒三友

1. 三友

2. 谦虚

3. 生命力

第八课 品茶

Cele

1. Naucz się słów i zwrotów związanych z chińską herbatą.
2. Dowiedz się jak najczęściej o chińskiej kulturze picia herbaty oraz o dziele (《茶经》) autorstwa Lu Yu.

一 课前导入

(一) 你有喝茶的习惯吗?

(二) 下面是几种中国茶, 根据图片说一说这几种茶叶有什么不同。

绿茶
lǜchá

红茶
hóngchá

花茶
huāchá

乌龙茶
wūlóngchá

二 文化情景

对话 1 龙井茶

(星期天王书请杰克来家里玩儿。)

杰克: 我还是第一次来你家。你的家很有中国特色。

王书: 谢谢, 请坐。我请你喝杯茶, 这种茶叫龙井茶¹。

杰克: 什么是龙井茶?

王书: 龙井茶是一种绿茶, 也是中国的名茶。龙井是一个地名, 它在浙江省杭州市²。龙井茶就是在龙井那个地方生产的茶。你看这就是龙井茶。龙井茶的茶叶扁平, 颜色翠绿、光润³。来, 我给你泡一杯。

杰克: 谢谢!

(王书泡完茶, 杰克准备喝茶。)

王书: 别着急, 等一会儿, 等茶的味道出来了再喝。

杰克: 龙井茶的味道怎么样?

王书: 龙井茶的味道很清香。我们通常是一边喝茶一边闻茶的香味儿, 仔细品尝茶的味道, 也就是人们常常说的品茶。可以说中国人的生活离不开茶, 比如朋友们喜欢在一起喝茶聊天, 诗人们喜欢品茶作诗, 画家们喜欢品茶作画。

杰克: 嗯, 喝茶挺有意思的!

王书: 是啊! 中国人喝茶很有情调的。另外, 喝茶还可以消除疲劳。

杰克: 我这个星期学习有点儿累, 得多喝点儿。现在我可以喝茶了吧?

泡 pào
zmozyć, namoczyć
用开水泡茶; 泡两杯茶

通常 tōngcháng
ogólny, zwykły
通常的情况:
他通常六点起床。

聊天 liáotiān
pogawędzić, pogadać,
czatować
聊了一会儿天;
一边喝茶, 一边聊天

情调 qíngdiào
sentyment, odczucie,
健康的情调:
这样喝茶很有情调。

消除 xiāochú
wyliminować,
zlikwidować
消除担心; 消除误会

疲劳 pí láo
zmęczony, wyczerpany;
zmęczenie, wyczerpanie
很疲劳; 消除疲劳

糖 táng
cukier
白糖: 红糖; 奶糖

¹ 龙井茶: Herbata Longjing to bardzo słynna odmiana zielonej herbaty produkowanej w Hangzhou.

² 浙江省杭州市: Hangzhou w prowincji Zhejiang.

³ 茶叶扁平、颜色翠绿、光润: Liście herbaty winny być gładkie, cienkie i koloru szmaragdowej zieleni.

Lóngjǐng Chā

(Xīngqītīān Wáng Shū qǐng Jiēkē lái jīa lǐ wǎnr.)

Jiēkē: Wǒ hǎishi dī yī cì lái nǐ jiā. Nǐ de jiā hěn yǒu Zhōngguó tèshè.

Wáng Shū: Xièxie, qǐng zuò. Wǒ qǐng nǐ hē bēi chā, zhè zhǒng chā jiào lóngjǐng chā.

Jiēkē: Shēnme shì lóngjǐng chā?

Wáng Shū: Lóngjǐng chā shì yī zhǒng lǚchā, yě shì Zhōngguó de míngchā. Lóngjǐng shì yī ge dīmíng, tā zài Zhèjiāng shēng Hángzhōu shì. Lóngjǐng chā jiū shì zài Lóngjǐng nàge dìfang shēngchǎn de chā. Nǐ kàn zhè jiūshì Lóngjǐng chā. Lóngjǐng chā de chāyè biǎnpíng, yānsè cuīlǚ, guāngrūn. Lái, wǒ gěi nǐ pào yī bēi.

Jiēkē: Xièxie!

(Wáng Shū pào wǎn chā, Jiēkē zhǔnbèi hē chā.)

Wáng Shū: Bié zhāojí děng yīhuìr, děng chā de wēidào chūlái le zài hē.

Jiēkē: Lóngjǐng chā de wēidào zěnmeyàng?

Wáng Shū: Lóngjǐng chā de wēidào hěn qīngxiǎng. Wǒmen tōngchāng shì yībiān hē chā yībiān wén chā de xiāngwèir, zìxì pǐnchāng chā de wēidào, yě jiūshì rénmen chángcháng shuō de pǐn chā. Kěyǐ shuō Zhōngguóren de shēnghuó lí bù kāi chā, bǐrú pēngyou men xǐhuan zài yīqǐ hē chā lái tiān, shìrén men xǐhuan pǐn chā zuò shì, huàjiā men xǐhuan pǐn chā zuò huà.

Jiēkē: Āg, hē chā tǐng yǒu yìsi de!

Wáng Shū: Shì a! Zhōngguóren hē chā hěn yǒu qīngdiào de. Língwài, hē chā hái kěyǐ xiāochū píào.

Jiēkē: Wǒ zhège xīngqī xuéxí yǒudiǎnr lái, děi duō hē diǎnr. Xiànzài wǒ kěyǐ hē chā le ba?

(龙井茶园)

对话 1 龙井茶

8-1

柠檬 níngméng

cytryna

柠檬水; 柠檬茶; 柠檬树

牛奶 niúǎi

mleko

喝牛奶; 煮牛奶

什么的 shénme de

i tak dalej

这儿有糖、蛋糕、水果什么的。

修电脑、手机什么的，他都会。

一般来说

yībān lái shuō

ogólnie mówiąc

一般来说，我喝茶什么都不放。

王书：可以了，你看茶泡好了，茶水是鲜绿色的¹。

杰克：我喝茶一般都要加糖、柠檬、牛奶什么的。我能不能往茶里放点儿糖？

王书：喝绿茶是不放糖的，加糖就喝不出来茶的清香味儿了。一般来说，中国人喝绿茶什么都不放。

杰克：噢，我怎么没喝出来茶的香味儿？

王书：可能你还不太习惯喝绿茶。绿茶味道清香，得慢慢地品尝，要经常喝才能喝出茶的清香。

杰克：噢，那我得经常喝茶。

王书：如果你喜欢，我带你去坐茶馆儿，一边喝茶，一边听人们聊天儿，可有意思了。

杰克：好！等有空儿了，我跟你去茶馆儿坐坐。

王书：在茶馆儿喝茶，你还可以了解一些中国的茶文化。

(青花瓷茶具)

¹ 茶水是鲜绿色的：Dobra herbata winna mieć jasnozielony kolor.

Lǒngjǐng Chā

Wáng Shū: Kěyǐ le, nǐ kǎn chá pǎo hào le, cháshuǐ shì xiān lǜsè de.

Jiékè: Wǒ hē chá yībiān dōu yào jiǎ táng, níngmēng, niūnǎi shénme de. Wǒ néng bù néng wǎng chá lǐ fāng diǎnr tāng?

Wáng Shū: Hē lǚchá shì bù fāng táng de, jiǎ táng jiù hē bù chūlái chá de qīngxiāng wēir le. Yībiān lái shuō, Zhōngguórén hē lǚchá shénme dū bù fāng.

Jiékè: Yí, wǒ zěnme méi hē chūlái chá de xiāngwēir?

Wáng Shū: Kěnéng nǐ hái bù tài xíguàn hē lǚchá. Lǚchá wéidào qīngxiāng, děi mǎnmǎn de pīncháng, yào jīngcháng hē cǎinéng hē chū chá de qīngxiāng.

Jiékè: Ò, nà wǒ déi jīngcháng hē chá.

Wáng Shū: Rúguǒ nǐ xǐhuan, wǒ dài nǐ qù zuò chāguǎnr, yībiān hē chá, yībiān tīng rénmen liáo tiānr, kě yǒu yìsi le.

Jiékè: Hǎo! Děng yǒu kōngr le, wǒ gēn nǐ qù chāguǎnr zuòzuò.

Wáng Shū: Zài chāguǎnr hē chá, nǐ hái kěyǐ liǎojiě yīxiē Zhōngguó de chá wēnhuà.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 龙井茶是一种_____茶, 也是中国的名茶。龙井茶的茶叶_____, 颜色_____、_____。
- (2) 中国人的生活中离不开_____。
- (3) 朋友们喜欢在一起喝茶_____, 诗人们喜欢品茶_____, 画家们喜欢品茶_____。

2. 用下面的词语造句:

通常 品尝 什么的 一般来说

3. 回答问题:

- (1) 为什么说中国人喝茶很有情调?
- (2) 中国人喝茶有什么特点?

对话 2 坐茶馆儿

(王书请杰克到茶馆儿喝茶。)

热闹 rénào

tętniący życiem, żywy
这条街总是很热闹。

盖子 gāizi

wiek, przykrycie,
pokrywka
茶杯盖子

碟子 diézi

talerz płaski
装水果的碟子

茶具 chájù

zestaw do parzenia i
picia herbaty
这套茶具很精致。

特别 tèbié

szczegól­nie
这种衣服式样很特别;
这个菜的味道很特别。

茶壶 cháhú

czajniczek do herbaty
铜茶壶; 玻璃茶壶

奇特 qítè

osobliwy, szczegól­ny
奇特的景色; 奇特的
服装

倒 dào

rozlać, nalać, nasypać
倒茶; 倒水

训练 xùnlìan

szkolić, musztrować,
trenować
经过训练; 训练茶艺

拨 bō

ruszać lub nastawiać
regulować coś ręką,
nogą, patykiem itp.
拨开; 拨电话

吹 chuī

dmuchać

用嘴吹一下; 吹蜡烛

杰克: 这儿的人真多, 好热闹。

王书: 我们来两碗“盖碗茶”怎么样?

杰克: 什么叫“盖碗茶”?

王书: 就是茶碗上面盖个盖子, 下面放个小碟子。

杰克: 哦, 我懂了。

王书: 坐在这儿喝茶, 你感觉怎么样?

杰克: 不错! 这儿的茶具很特别, 有盖子、茶碗和碟子。茶壶也很奇特, 壶嘴那么长。

王书: 这是倒茶用的长嘴铜壶¹, 也是传统茶馆儿的特色之一。用长嘴茶壶倒茶的技术是要经过专门训练的。

杰克: 哦, 那“盖碗茶”要怎么喝?

王书: 端起碟子, 用盖子把茶叶轻轻地拨到碗边儿, 一边吹气, 一边慢慢地喝。

杰克: 是这样吗?

王书: 对, 你学得很快嘛。

杰克: 旁边那几位老人在谈什么?

王书: 他们在谈论他们的鸟儿, 他们在比谁家的鸟儿聪明、漂亮。

¹ 长嘴铜壶: dzbanek do herbaty z brązu z długim dziubkiem.

Zuò Chǎguǎn

(Wǎng Shū qǐng Jié kè dào chǎguǎn hē chá.)

Jié kè: Zhèr de rén zhēn duō, hǎo rénào.

Wǎng Shū: Wǒmen lái liǎng wǎn "gāiwǎn chá" zěnme yàng?

Jié kè: Shēnme jiào "gāiwǎn chá"?

Wǎng Shū: Jiūshì chá wǎn shàngmiàn gāi ge gāizi, xiàmiàn fàng ge xiǎo diézi.

Jié kè: Ò, wǒ dǒng le.

Wǎng Shū: Zuǒ zāi zhèr hē chá, nǐ gǎnjué zěnme yàng?

Jié kè: Bùcuò! Zhèr de chá jū hěn tèbié, yǒu gāizi, chá wǎn hé diézi. Chá hū yě hěn qīte, hū zuǐ nǎme cháng.

Wǎng Shū: Zhè shì dǎo chá yǒng de chǎngzuǐ tóng hū, yě shì chuāntǒng chǎguǎn de tè sè zhī yī. Yǒng chǎngzuǐ chá hū dào chá de jīshù shì yào jīngguò zhuānmén xūnlìan de.

Jié kè: Ò, nǎ "gāiwǎn chá" yào zěnme hē?

Wǎng Shū: Duān qǐ diézi, yǒng gāizi bǎ chāyè qīngqīng de bō dào wǎn biān, yībiān chuī qǐ, yībiān mǎnmǎn de hē.

Jié kè: Shì zhèyàng ma?

Wǎng Shū: Duì, nǐ xué de hěn kuài ma.

Jié kè: Pāngbiān nǎ jǐ wéi lǎorén zài tān shénme?

Wǎng Shū: Tāmen zài tānlùn tāmen de niǎor, tāmen zài bǐ shuǐ jiǎ de niǎor cōngmíng, piǎoliang.

(盖碗茶)

对话 2 坐茶馆儿

遗憾 yíhàn
żałować, współczuć
表示遗憾; 十分遗憾

不仅…, 还…
bùjǐn…, hái…
nie tylko…, ale także…
我到中国来不仅可以
学汉语, 还可以旅
游、交朋友。

露天 lùtiān
na świeżym powietrzu,
na zewnątrz
看露天电影: 露天茶
馆

休闲 xiūxián
czas wolny, czas
odpoczynku, relaks
生活很休闲; 休闲场
所

室内 shìnèi
wewnątrz, w środku
室内茶馆: 室内游泳
池

杰克: 真有意思! 可是很遗憾, 他们说的话, 我只能听懂一点
儿。

王书: 那你好好学汉语, 学好了汉语就可以在茶馆儿听大家聊
天儿啦。

杰克: 不错! 坐茶馆儿不仅是喝茶, 还可以学汉语、交朋友。

王书: 在露天茶馆儿大家可以坐在一起聊天儿、看报, 挺休闲
的。有些室内茶馆儿还有各种表演。北京的老舍茶馆¹
就非常有名。在老舍茶馆儿可以一边喝茶, 一边看茶艺、
京剧、杂技、变脸等各种表演², 内容可丰富了。

杰克: 是吗? 等有空儿的时候, 我要再去室内茶馆儿坐坐。

(老舍茶馆)

¹老舍茶馆: Herbaciarnia Laoshe – najbardziej sławna herbaciarnia w Pekinie. a jej nazwa pochodzi od nazwiska pisarza Lao She, który napisał sztukę teatralną *Herbaciarnia*.

²茶艺、京剧、杂技、变脸等各种表演: sztuka parzenia herbaty, opera pekińska, pokaz akrobatyczny, pokaz zmiany masek.

Zuò Chāguǎn

Jiékē: Zhēn yǒu yìsī! Kěshì hěn yīhǎn, tāmen shuō de huà, wǒ zhǐ néng tīng dòng yīdiǎnr.

Wáng Shū: Nǎ nǐ hǎohào xué Hànyǔ, xuéhǎo le Hànyǔ jiù kěyǐ zài chāguǎn tīng dàjiā liáo tiānr la.

Jiékē: Būcuō! Zuò chāguǎn bǐjīn shì hē chá, hǎi kěyǐ xué Hànyǔ, jiāo péngyou.

Wáng Shū: Zài lùtiān chāguǎn dàjiā kěyǐ zuò zài yīqǐ liáo tiānr, kǎn bāo, tīng xiūxiǎn de. Yǒuxiē shìnèi chāguǎn hái yǒu gē zhǒng biǎoyǎn. Běijīng de Lǎoshě Chāguǎn jiù fēichǎng yǒumíng. Zài Lǎoshě Chāguǎn kěyǐ yībiān hē chá, yībiān kǎn cháyǐ, jīngjiǔ, zǎji, biānlǎn děng gē zhǒng biǎoyǎn, nèiróng kě fēngfù le.

Jiékē: Shì ma? Děng yǒu kǒngr de shíhou, wǒ yào zài qū shìnèi chāguǎn zuòzuo.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) “盖碗茶”的喝法是: _____起碟子, 用盖子把茶叶轻轻地 _____到碗边儿, 一边 _____气, 一边慢慢地 _____。
- (2) “盖碗茶”的茶具有_____、_____和_____。
- (3) 在传统的茶馆儿里, 倒茶用的是_____。倒茶的_____是要经过训练的。
- (4) 北京的_____非常有名。在那儿喝茶, 还可以看_____、_____、_____、_____等各种表演。

2. 用下面的词语造句:

特色 特别 奇特 遗憾 不仅..., 还...

3. 回答问题:

- (1) 传统茶馆儿的“盖碗茶”有什么特色?
- (2) 露天茶馆和室内茶馆儿有什么不同?
- (3) 北京的什么茶馆儿很有名?

三 文化学习

短文 1

中国茶

8-3

中国是茶的故乡，中国人饮茶¹已经有很长的历史了。据说中国茶发源于四川。最初人们只是把茶叶当做一种草药²，后来人们认识到茶不但可以治病，还是一种很好的饮料³。茶变成了饮料以后传到了国外。在唐朝，陆羽（733—804）写了一本《茶经》。《茶经》是世界上第一本关于茶的书。《茶经》写了茶叶的历史、产地、制茶⁴工具、制茶过程、茶具等等。陆羽因为对中国和世界茶文化的贡献⁵，被后人称为“茶圣”⁶。

中国茶的品种很多，有红茶、绿茶、乌龙茶、花茶、奶茶、酥油茶⁷等等。在中国，不同地方的人饮茶习惯也不同。一般来说，北方人喜欢喝花茶，南方人喜欢喝绿茶，福建人和广东人喜欢喝乌龙茶。饮茶既对人的身体健康有好处，又体现着中国的茶文化。

Zhōngguó Chá

Zhōngguó shì chá de gùxiāng, Zhōngguórén yǐn chá yǐjīng yǒu hěn cháng de lìshǐ le. Jùshuō Zhōngguó chá fāyuán yú Sìchuān. Zuìchū rénmen zhǐshì bǎ chāyè dāngzuò yī zhǒng cǎoyào, hòulái rénmen rènshì dào chá bùdàn kěyǐ zhì bīng, hǎishi yī zhǒng hěn hǎo de yǐnliào. Chā biàn chéng le yǐnliào yǐhòu chuán dào le guó wài. Zài Táng Cháo, Lù Yǔ (733-804) xiě le yī běn "Chā Jīng". "Chā Jīng" shì shìjiè shàng dì yī běn guānyú chá de shū. "Chā Jīng" xiě le chāyè de lìshǐ, chāndì, zhì chá gōngjù, zhì chá guòchéng, chájù dēngdēng. Lù Yǔ yīnwèi duì Zhōngguó hé shìjiè chá wénhuà de gòngxiàn, bèi hòurén chēng wéi "Chā Shèng".

Zhōngguó chá de pǐnzhǒng hěn duō, yǒu hóngchá, lǜchá, wūlóngchá, huāchá, nǎichá, sūyóuchá dēngdēng. Zài Zhōngguó, bù tóng dìfāng de rén yǐn chá xíguān yě bù tóng. Yībān lái shuō, běifāng rén xǐhuan hē huāchá, nánfāng rén xǐhuan hē lǜchá, fújiàn rén hé Guǎngdōng rén xǐhuan hē wūlóngchá. Yǐn chá jǐ duì rén de shēntǐ jiànkāng yǒu hǎochū, yòu tǐxiǎn zhè Zhōngguó de chá wénhuà.

¹ 饮茶: napój z herbaty.

² 草药: medycyna ziołowa.

³ 饮料: napoje.

⁴ 制茶: produkcja herbaty.

⁵ 贡献: ofiarować, poświęcić.

⁶ 茶圣: „Święty herbaty”.

⁷ 红茶、绿茶、乌龙茶、花茶、奶茶、酥油茶: czerwona herbata, zielona, herbata wulongcha (oolong), jaśminowa herbata, mleczna herbata, maślana herbata.

短文1填空练习:

1. 中国人_____已经有很长的历史了。中国是茶的_____。最早的时候人们把茶当作一种_____。到了唐朝,茶变成了一种_____。
2. 唐朝的陆羽写了一本《_____》,他被人们称为“_____”。
3. 中国茶主要有_____、_____、_____、_____。

(中国茶)

短文 2

成都茶馆儿

8-4

成都是一个很休闲的城市。成都有很多茶馆,有露天的,也有室内的。坐茶馆是成都人喜欢的休闲方式之一。人们习惯在茶馆儿喝茶、摆龙门阵¹、看书、下棋²、打牌³、打麻将⁴。有时候人们还喜欢在茶馆儿交流信息、谈生意。室内茶馆儿还有川剧、变脸、杂技、茶艺等各种表演。茶馆儿里有瓜子、花生以及成都的各种小吃。在茶馆儿泡上一碗香浓的盖碗茶,往竹椅上一靠,听听川剧、看看表演、尝尝小吃⁵,非常舒服,而且你想“泡”多久都行,坐一整天也没关系。到成都旅游一定要到茶馆儿坐坐,这样才能体验到真正的成都生活。

Chéngdū Chāguǎnr

Chéngdū shì yí ge hěn xiūxián de chéngshì. Chéngdū yǒu hěn duō chāguǎnr, yǒu lùtiān de, yě yǒu shìnèi de. Zuǒ chāguǎnr shì Chéngdū rén xīhuan de xiūxián fāngshì zhī yī. Rénmen xíguàn zài chāguǎnr hē chá, bǎi lóngménzhèn, kàn shū, xià qí, dǎ pái, dǎ mǎjiǎng. Yǒu shíhòu rénmen hái xǐhuan zài chāguǎnr jiāoliú xīnxi, tán shēngyì. Shìnèi chāguǎnr hái yǒu chuānjù, biànlǎn, zǎjì, chāyì děng gè zhǒng biǎoyǎn. Chāguǎnr lǐ yǒu guāzi, huāshēng yǐjí Chéngdū de gè zhǒng xiǎochī. Zài chāguǎnr pǎo shàng yī wǎn xiāng nóng de gāiwǎn chá, wǎng zhúyǐ shàng yī kào, tīngting chuānjù, kǎnkǎn biǎoyǎn, chángchang xiǎochī, fēichāng shūfu, érqǐě nǐ xiǎng “pào” duō jiǔ dōu xíng, zuò yī zhěng tiān yě méi guānxi. Dào Chéngdū lǚyóu yīdìng yào dào chāguǎnr zuòzuò, zhěyàng cái néng tǐyàn dào zhēnzhèng de Chéngdū shēnghuó.

¹摆龙门阵: plotki; (po)plotkować.

²下棋: grać w szachy.

³打牌: grać w karty.

⁴打麻将: grać w madzonga.

⁵小吃: przekąski.

短文2填空练习:

1. 成都是一个很_____的城市。成都有很多_____, 有_____的, 也有_____的。
2. 人们坐在茶馆里喝茶、_____、看书、_____、打牌、_____。
3. 在茶馆泡上一杯茶, 想“泡”_____都行, 坐_____也没关系。
4. 到成都的茶馆坐坐, 才能_____到真正的成都。

四 活动

1. 根据课文的内容, 谈谈中国人为什么喜欢喝茶、喜欢坐茶馆儿?
2. 比较一下中国人的喝茶习惯和你们国家的有什么相同和不同的地方。

对话1 龙井茶

- (1) 绿 扁平 翠绿 光润 (2) 茶 (3) 聊天(儿) 作诗 作画

对话2 坐茶馆

- (1) 端 拨 吹 喝 (2) 盖子 茶碗 碟子 (3) 长嘴铜壶 技术
(4) 老舍茶馆(儿) 茶艺 京剧 杂技 变脸

短文1 中国茶

1. 饮茶 故乡 草药 饮料 2. 茶经 茶圣 3. 红茶 绿茶 乌龙茶 花茶

短文2 成都茶馆

1. 休闲 茶馆(儿) 露天 室内 2. 摆龙门阵 下棋 打麻将 3. 多久一整天 4. 体验 休闲

小小文化节(一)

根据第一课到第八课学习的内容,请同学们从下面的节目表中选一个自己喜欢的节目,课后准备,在课堂上进行表演。每个人至少要表演一个节目。

1 双人活动:根据小故事设计对话(同学们也可以自己设计对话)

(1) 过圣诞节和新年

新年/圣诞节快要到了,杰克在中国学习汉语,不能回美国过新年/圣诞节。他很想家。他的中国朋友王书安慰他,请他到家中做客。请根据这个情节和所学的句子编一个小对话。

(2) 端午节吃粽子

在端午节的时候,张明请杰克到一家饭馆吃粽子,并给他讲端午节的故事。杰克没吃过粽子。他拿起粽子看了看,然后用嘴咬,但却咬不动。张明告诉他,要把粽子外面包的叶子去掉,吃里面的糯米。杰克这才明白。他吃完粽子,很有感触地说:“这粽子好吃,可是粽子皮不好吃!”根据这个情节编一个幽默的小对话。

2 当导游

(1) 根据在网上查到的资料,给大家介绍一下丽江这座旅游城市,并试着做一个“丽江三日游”的计划。

(2) 如果你在北京当导游,给一位刚到北京的游客安排旅游活动,并向他(她)介绍你的安排。

3 打一段太极拳

4 介绍你知道的有名的饭馆,讲一讲这些饭馆的特色菜和一些著名的美食(可以上网查一查)

5 谈谈红色和黄色的象征意义

根据在网上查到的故宫图片或者其他图片,简单介绍一下哪些东西是红色的,哪些东西黄色的。然后谈一谈你的看法。

6 做游戏

把要记忆的花名分给同学,每位同学代表一种花。比如代表梅花的同学说,梅花开,梅花开,梅花开完兰花开。代表兰花的同学接着站起来说,兰花开,兰花开,兰花开完菊花开…依次轮流下去,并逐渐加快速度。说错了或者说慢了的同学就站起来表演一个节目。

7 演唱歌曲

从学过的歌曲中选一首，或者唱一首自己最喜欢的中文歌曲，可以加舞蹈动作。

- (1) 《恭喜恭喜》
- (2) 《弯弯的月亮》
- (3) 《前门情思大碗茶》
- (4) 《中国功夫》（加动作）
- (5) 《卖汤圆》（加表演）
- (6) 《黄上高坡》
- (7) 《一剪梅》

第九课

唐诗宋词

Cele

- 1 Nucz się znanego wiersza z Dynastii Tang (唐诗 tángshī).
- 2 Dowiedz się jak najwięcej o najsłynniejszych chińskich wierszach, tak wielkich poetów, jak Li Bai, Du Fu, Su Shi i innych.

一 课前导入

(一) 你知道中国古代有哪些大诗人吗？请说出一至两位。

(二) 你听过下面这些诗句吗？猜猜它们是什么意思。

举头望明月，低头思故乡。
明月几时有？把酒问青天。
不识庐山真面目，只缘身在此山中。

(庐山)

二 文化情景

对话 1

背唐诗

9-1

怪不得 guàibùde
nic dziwnego, że
怪不得这么闷热, 天气
预报说今晚有雨。

熟悉 shúxī
znać kogoś lub coś
dobrze, dobrze kogoś
znać
他不熟悉这里的情况。

意境 yìjìng
atmosfera artystyczna,
uczucia lub nastrój
artystyczny w sztuce
lub literaturze
优美的意境; 深远的
意境

哲理 zhélǐ
filozofia
人生哲理: 深刻的哲
理

夜景 yèjǐng
nocny krajobraz
(ogłądać coś w nocy.
np. Szanghaj nocą jest
piękny)
上海的夜景很美丽。

(杰克和琳达在谈论唐诗。)

杰克: 你看, 今晚的月亮多圆。

琳达: 看见明亮的月亮, 我就想家。“举头望明月, 低头思故乡。”你知道这是谁写的诗吗?

杰克: 这是李白¹的《静夜思》。

琳达: 我很喜欢这首诗, 因为我经常会想远在美国的爸爸妈妈。

杰克: 怪不得你这么熟悉这首诗。唐诗的特点之一是诗中有画, 画中有诗。只要多读就很容易记住。你还会背别的唐诗吗?

琳达: 还有一首诗我也特别喜欢, 就是唐朝诗人王之涣²写的《登鹳雀楼》。你听我给你背一下: “白日依山尽, 黄河入海流。欲穷千里目, 更上一层楼。”这首诗就像一幅画一样美, 而且还有一种“站得高, 看得远”的意境和哲理。

杰克: 我也给你背一首诗, 你猜猜是哪位大诗人写的。“好雨知时节, 当春乃发生。随风潜入夜, 润物细无声。”这首诗写出了春雨的夜景和春雨对植物的滋润³。

琳达: 这是唐朝大诗人杜甫⁴写的《春夜喜雨》。

杰克: 我再给你背一首诗: “春眠不觉晓, 处处闻啼鸟。夜来风雨声, 花落知多少?”你猜猜这是哪位诗人写的?

¹ 李白 (701-762): Li Bai (701-762 r.) – poeta w czasach Dynastii Tang.

² 王之涣 (688-742): Wang Zhihuan (688-742 r.) – poeta w czasach Dynastii Tang.

³ 滋润: zwilżyć, nasączyć.

⁴ 杜甫 (712-770): Du Fu (712-770 r.) – poeta w czasach Dynastii Tang.

Běi Tángshī

(Jiékē hé Líndá zài tānlùn Tángshī.)

Jiékē: Nǐ kàn, jīn wǎn de yuèliang duō yuán.

Líndá: Kǎnjiàn míngliǎng de yuèliang, wǒ jiù xiǎng jiā. "Jǔ tóu wàng míngyuè, dī tóu sī gūxiāng." Nǐ zhīdào zhè shì shuǐ xiě de shī ma?

Jiékē: Zhè shì Lǐ Bái de "Jīng Yè Sī".

Líndá: Wǒ hěn xǐhuan zhè shǒu shī, yīnwèi wǒ jīngcháng huì xiǎng yuǎn zài Měiguó de bàba māma.

Jiékē: Guāibude nǐ zhème shùxī zhè shǒu shī. Táng shī de fèidiǎn zhī yī shì shī zhōng yǒu huà, huà zhōng yǒu shī. Zhīyào duō dú jiù hěn róngyì jì zhǔ. Nǐ hái huì bēi bié de Tángshī ma?

Líndá: Hái yǒu yī shǒu shī wǒ yě tèbié xǐhuan, jiù shì Táng Cháo shīrén Wáng Zhīhuān xiě de "Dēng Guānquè Lóu". Nǐ tīng wǒ gěi nǐ bēi yīxià: "Bǎirì yī shān jīn, Huáng Hé rù hǎi liú. Yǔ qiǒng qiānlǐ mù, gēng shàng yī céng lóu." Zhè shǒu shī jiù xiàng yī fú huà yīyàng měi, érqiě hái yǒu yī zhǒng "zhān de gāo, kǎn de yuǎn" de yìjīng hé zhēitī.

Jiékē: Wǒ yě gěi nǐ bēi yī shǒu shī, nǐ cǎicai shì nǎ wèi dà shīrén xiě de. "Hǎo yǔ zhī shíjié, dāng chūn nǎi fāshēng, suí fēng qiǎnrù yè, rǔn wū xī wúshēng." Zhè shǒu shī xiě chū le chūn yǔ de yǎjīng hé chūn yǔ duì zhíwù de zīrùn.

Líndá: Zhè shì Táng Cháo dà shīrén Dù Fǔ xiě de "Chūn Yè Xī Yǔ".

Jiékē: Wǒ zài gěi nǐ bēi yī shǒu shī: "Chūn miǎn bǔ jué xiǎo, chūchū wén tí niǎo. Yè lái fēngyǔ shēng, huā luò zhī duōshao?" Nǐ cǎicai zhè shì nǎ wèi shīrén xiě de?

(大草原)

对话 1

背唐诗

9-1

忧伤 yōushāng
zasmucony,
przygnębiony
看到花落了, 她很忧伤。

烧 shāo
upiec, piec
燃烧: 烧饭; 烧开水;
烧鸡: 发烧了

露馅儿 lóu xiànr
wygadać się, wyjść na
jaw

他说他会做麻婆豆腐, 可是真的让他做, 就露馅儿了, 其实他根本就不会做。

露一手 lòu yīshǒu
popisywać się
地菜做得不错, 今天要给大家露一手。

琳达: 这是孟浩然¹写的《春晓》。

杰克: 对。这首诗的意思是: 在春天, 人们睡觉睡得很香, 到了早晨, 连天亮了都不知道。醒来以后, 听到小鸟在叫, 心情很愉快。可是看到花瓣被夜晚的风雨打落在地上, 诗人又感到有点儿忧伤。你看, 我对唐诗很有研究吧!

琳达: 是吗? 那我就考考你, 看看你是不是研究唐诗的专家。你听好: “离离原上草, 一岁一枯荣。野火烧不尽, 春风吹又生。” 这是谁写的诗? 也请你讲讲这首诗的意思。

杰克: 这是白居易²写的《赋得古原草送别》, 这首诗描写了野草³的顽强生命力⁴。野草在秋天时被烧掉了, 可是一到春天又生长出来了。一年又一年“野火烧不尽, 春风吹又生”。这首诗表现出的哲理是人们不要怕失败, 要坚强地生活。怎么样, 我讲得不错吧?

琳达: 还行。我再读一首诗: “朝辞白帝彩云间, 千里江陵一日还。两岸猿声啼不住, 轻舟已过万重山。” 你再解释一下这首诗, 怎么样?

杰克: 让我想想…不好意思, 这首诗我很熟, 但是讲不好, 唐诗太多了。

琳达: 哈哈! 露馅儿了吧!

杰克: 我只想在您面前露一手, 没想到被您给难住了。

¹ 孟浩然 (689-740): Meng Haoran (689-740 r.) – poeta w czasach Dynastii Tang.

² 白居易 (772-846): Bai Juyi (772-846 r.) – poeta w czasach Dynastii Tang.

³ 野草: dzika trawa.

⁴ 顽强的生命力: być wytrwałym (nieugiętym) w życiu.

Bèi Tángshī

Líndá: Zhè shì Mèng Hàorán xiě de "Chūn Xiǎo".

Jiékè: Duì. Zhè shǒu shī de yìsī shì: zài chūntiān, rénmen shuì jiào shuì de hěn xiāng, dào le zǎochēn, lián tiān liǎng le dōu bù zhīdào. Xīng lǎi yīhòu, tīng dào xiǎo niǎo zài jiào, xīnqíng hěn yúkuài. Kěshì kàndào huābàn bēi yèwǎn de fēngyǔ dǎ luò zài dì shàng, shīrén yǒu gǎndào yǒudiǎnr yōushāng. Nǐ kàn, wǒ duì tángshī hěn yǒu yānjiū ba!

Líndá: Shì ma? Nà wǒ jiù kǎokao nǐ, kànkan nǐ shì bù shì yānjiū tángshī de zhuānjiā. Nǐ tīng hǎo: "Lǐ lí yuán shāng cǎo, yí suǐ yī kǔ róng. Yě huǒ shāo bù jìn, chūnfēng chuī yǒu shēng." Zhè shì shuí xiě de shī? Yě qǐng nǐ jiǎngjiāng zhè shǒu shī de yìsī.

Jiékè: Zhè shì Bái Jūyì xiě de "Fū Dé Gǔyuán Cǎo sǒng Biē", zhè shǒu shī miǎoxiě le yě cǎo de wánqiáng shēngmínglǐ. Yě cǎo zài qiūtiān shí bēi shāo diào le, kěshì yī dào chūntiān yǒu shēngzhǎng chūlái le. Yī nián yǒu yī nián "Yěhuǒ shāo bù jìn, chūnfēng chuī yǒu shēng." Zhè shǒu shī biǎoxiǎn chū de zhēnlǐ shì rénmen bùyào pǎ shībài, yào jiānqiáng de shēnghuó. Zěnmeyǎng, wǒ jiǎng de búcuō ba?

Líndá: Hǎi xíng. Wǒ zài dú yī shǒu shī: "Zhāo cí bāidì cǎiyún jiān, qiānlǐ jiānglíng yī rì huān. Lǎng'àn yuǎnshēng tí bù zhū, qīngzhōu yī guò wàn chǒng shān." Nǐ zài jiěshì yīxià zhè shǒu shī, zěnmeyǎng?

Jiékè: Rǎng wǒ xiǎngxiang ... Bù hǎoyìsī, zhè shǒu shī wǒ hěn shù, dànshì jiǎng bù hǎo. Tángshī tài duō le.

Líndá: Hāhā! Lǒu xiǎnr le ba!

Jiékè: Wǒ zhǐ xiǎng zài nǐ miǎnqián lǒu yī shǒu, méi xiǎng dào bèi nǐ gèi nǎn zhū le.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 床前_____光, 疑是_____霜, _____望明月, 低头思_____。(李白)
- (2) _____知时节, _____乃发生。_____潜入夜, 润物细_____。(杜甫)
- (3) _____依山尽, _____入海流。欲穷_____日, _____一层楼。(王之涣)
- (4) _____不觉晓, _____闻啼鸟。夜来_____声, 花落知_____? (孟浩然)
- (5) _____原上草, _____一枯荣, _____烧不尽, _____吹又生。(白居易)

2. 用下面的词语造句:

怪不得 熟悉 意境 哲理 露一手 露馅儿

3. 回答问题:

- (1) 在对话中提到(wzmianka)了哪些著名诗人?
- (2) 你是怎么理解“欲穷千里日, 更上一层楼”这句诗的?
- (3) 在对话中, 有几首诗是描写春天的? 这些诗表达了诗人什么样的感情?

对话 2

苏轼¹的词

9-2

词人 círén

poeta

苏东坡是宋朝著名的词人。

好像 háoxiàng

wydawać się

他们一见面就好像是多年的老朋友。

心事 xīnshì

niepokój

他这个人心事很重。

舍不得 shěbude

mieć urazę, mieć

komuś coś za złe; uraza

妈妈舍不得孩子走。

杰克：我经常听中国人说“唐诗宋词”，这是什么意思？

张明：唐诗是指唐朝的诗，宋词是指宋朝的词。

杰克：我知道诗的作者叫做诗人，那词的作者叫什么呢？

张明：可以叫做词人。苏轼，也叫苏东坡，是宋朝最有名的词人之一。他也写诗，所以他也是诗人。

杰克：你能背一首词让我听听吗？

张明：好吧！我背几句苏东坡的词：“明月几时有？把酒问青天。”²

杰克：怎么了？你好像有心事？

张明：我要去国外工作，我的妻子舍不得离开我，但她不能跟我一起出国，因为她在国内有工作。唉，我的心情就像苏轼的词里写的“人有悲欢离合，月有阴晴圆缺，此事古难全。”³

杰克：别想太多了。哎，你能不能教我写诗词？我很想学。

张明：这样吧，我教你背苏东坡的诗词，背多了，说不定你就会写了！

杰克：好主意！你教我背吧，背熟了再说。

¹ 苏轼（苏东坡，1037-1101）：Sushi (1037-1101) znany także jako Su Dongpo (苏东坡) poeta, kaligraf, malarz w czasach Dynastii Song; 词：wiersz rymowany, narodził się w czasach Dynastii Tang, a w pełni rozwinął się w czasach Dynastii Song.

² 明月几时有，把酒问青天：Poeta trzymający w ręku kielich z winem zapytuje niebios od kiedy księżyc jest tak jasny?

³ 人有悲欢离合，月有阴晴圆缺，此事古难全：Każdy człowiek doświadczył radości i cierpienia, rozstania i powrotu, to tak jak księżyc jest raz w pełnym blasku a innym razem tylko w połowie. Już w starożytności odkryto, że nie ma jednego satysfakcjonującego rozwiązania. Życie podlega ciągłym zmianom.

Sū Shī De Cí

Jiékè: Wǒ jīngcháng tīng Zhōngguó rén shuō "Tāngshī sòngcí", zhè shì shénme yìsi?

Zhāng Míng: Tāngshī shì zhī Tāng Chāo de shī, sòngcí shì zhī Sòng Chāo de cí.

Jiékè: Wǒ zhīdao shī de zuòzhě jiàozuò shīrén, nǎ cí de zuòzhě jiào shénme ne?

Zhāng Míng: Kěyǐ jiàozuò círén. Sū Shī, yě jiào Sū Dōngpō, shì Sòng Chāo zuì yǒumíng de círén zhī yī. Tā yě xiě shī, suǒyǐ tā yě shì shīrén.

Jiékè: Nǐ néng bēi yī shǒu cí ràng wǒ tīngting ma?

Zhāng Míng: Hǎo ba! Wǒ bēi jǐ jù Sū Dōngpō de cí: "Míngyuè jǐshí yǒu? Bǎ jiǔ wēn qīngtiān."

Jiékè: Zěnmē le? Nǐ hǎoxiàng yǒu xīnshì?

Zhāng Míng: Wǒ yào qū guó wài gōngzuò, wǒ de qīzi shěbude líkāi wǒ, dàn tā bù néng gēn wǒ yīqǐ chū guó, yīnwèi tā zài guó nèi yǒu gōngzuò. Āi, wǒde xīnqíng jiù xiàng Sū Shī de cí lí xiě de "rén yǒu bēi huān lí hé, yuè yǒu yīn qíng yuán quē, cí shì gǔ nǎn quán."

Jiékè: Bié xiǎng tài duō le. Āi, nǐ néng bù néng jiāo wǒ xiě shīcí? Wǒ hěn xiǎng xué.

Zhāng Míng: Zhèyàng ba, wǒ jiāo nǐ bēi Sū Dōngpō de shīcí, bēi duō le, shuōbúdīng nǐ jiù huì xiě le!

Jiékè: Hǎo zhūyì! Nǐ jiāo wǒ bēi ba, bēi shù le zāishuō.

(沙漠明月)

对话 2 苏轼的词

朗诵 lǎngsòng
czytać na głos,
recytować, deklamować
诗朗诵会; 朗诵比赛

面目 miànmù
rys, oblicze
不识庐山真面目。
这个工厂经过一年的
改建, 现在已经面目
一新了。

回味无穷
húiwèi wúqióng
(o czymś, co pozostawia
po sobie ślad) pograćzyć
się w zadumie, głęboko
się zamyslić
这首诗令人回味无穷。

录 lù
nagrywać, zapisywać,
rejestrować
录音; 录像

算(是) suàn (shì)
uważać (coś lub kogoś)
za
他各方面都不错, 算
是一个好学生。

张明: 好, 我教你一首苏东坡的名诗《题西林壁》。我朗诵, 你先听一遍: “横看成岭侧成峰, 远近高低各不同。不识庐山真面目¹, 只缘身在此山中。” 这首诗的意思是: 正眼看庐山, 看到的是高高的山岭², 侧面³看庐山, 看到的是陡峭的山峰⁴, 庐山的高度远看近看也不一样。但是因为游人在山中, 看不到庐山各不相同的形象, 所以不知道庐山的真面目是怎样的。这首诗意境深远, 回味无穷。

杰克: 太棒了, 我一定要背下来。 “横看成岭侧成峰…” 对不起, 下句是什么?

张明: 把你的MP3打开, 我再朗诵一遍, 你录下来, 回去练习朗诵, 慢慢地就背下来了。

杰克: 好主意!

(庐山)

¹庐山真面目: Prawdziwe oblicze Góry Lu. Powiedzenie “不识庐山真面目” często jest używane do podkreślenia prawdy lub cech danej osoby albo rzeczy.

²山岭: łańcuch górski.

³侧面: zbrocze, strona.

⁴陡峭的山峰: stromy szczyt góry.

Sū Shī De Cí

Zhāng Míng: Hǎo, wǒ jiāo nǐ yī shǒu sū Dōngpō de míng shī "Tí Xīlín Bì". Wǒ lǎngsǒng, nǐ xiān tīng yī biān: "Héng kǎn chéng líng cè chéng fēng, yuǎnjìn gāodī gē bù tóng. Bù shí lú shān zhēn miǎnmǔ, zhī yuān shēn zài cǐ shān zhōng." Zhè shǒu shī de yìsī shì: Zhēngmiàn kǎn lú shān, kǎn dào de shì gāogāo de shānlíng, cèmiàn kǎn lú shān, kǎn dào de shì dǒuqiǎo de shānfēng, lú shān de gāodù yuǎn kǎn jìn kǎn yě bù yīyàng. Dǎnshì yīnwēi yóurén shēn zài shān zhōng, kǎn bù dào lú shān gē bù xiāngtóng de xíngxiàng, suǒyǐ bù zhīdào lú shān de zhēn miǎnmǔ shì zěnyàng de. Zhè shǒu shī yìjīng shēnyuǎn, huíwèi wúqióng.

Jiēkē: Tāi bāng le, wǒ yīdīng yào bèi xiàlái. "Héng kǎn chéng líng cè chéng fēng ..."
Duìbuqǐ, xiǎjū shì shénme?

Zhāng Míng: Bǎ nǐ de MP3 dǎ kāi, wǒ zài lǎngsǒng yī biān, nǐ lǚ xiàlái, huìqù liàn xí lǎngsǒng, mǎnmǎn de jū bèi xiàlái le.

Jiēkē: Hǎo zhūyī!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) “唐诗宋词”中的“唐诗”是指_____朝的诗,“宋词”是指_____朝的词。
 (2) 人有悲欢_____, 月有阴晴_____, 此事古难_____。
 (3) _____成岭侧成峰, _____高低各不同。不识庐山真_____, 只缘身在_____。

2. 用下面的词语造句:

舍不得 好像 表达 成为 算是 回味无穷

3. 把下面具有相反意义的词语画线连接起来:

- (1) 远 A. 低
 (2) 高 B. 近
 (3) 悲 C. 缺
 (4) 阴 D. 欢
 (5) 圆 E. 晴

4. 回答问题:

- (1) 根据课文, 请简单介绍一下苏东坡。
 (2) 谈谈你是怎样理解苏东坡《题西林壁》这首诗的意境和哲理的。

三 文化学习

短文 1

唐 诗

唐诗就是唐朝的诗。唐朝是中国古典诗歌发展最繁荣¹的时期。唐诗的数量非常多,现在保留下来的唐诗大概有五万首。唐诗的内容丰富,自然、社会、生活、情感等都是唐朝诗人描写的对象。唐朝的诗人特别多,著名诗人有李白、杜甫、王维、白居易、孟浩然等等。

唐诗主要由五言和七言组成,一个字叫做一言,每句五个字的诗是五言,每句七个字的诗是七言。唐诗又分绝句和律诗两种。每首诗有四句的叫做绝句,每首诗有八句的叫做律诗。绝句和律诗对每个字的声调和最后一个字的韵母都有要求。例如孟浩然的《春晓》是一首五言绝句:春眠不觉晓,处处闻啼鸟。夜来风雨声,花落知多少。王维²写的《九月九日忆山东兄弟》是一首七言绝句:独在异乡为异客,每逢佳节倍思亲。遥知兄弟登高处,遍插茱萸少一人。

尽管唐诗是一千多年前写成的,但是许多诗句直到今天人们还在传诵³。

Tángshī

Tángshī jiùshì Tāng Chāo de shī. Tāng Chāo shì Zhōngguó gǔdiǎn shīgē fāzhǎn zuì fánróng de shíqī. Tángshī de shùliàng fēicháng duō, xiànzài bǎoliú xiàlái de Tángshī dàgài yǒu wūwàn shǒu. Tángshī de nèiróng fēngfù, zìrán, shèhuì, shēnghuó, qínggǎn děng dōu shì Tāng Chāo shīrén miáoxiě de duìxiàng. Tāng Chāo de shīrén tèbié duō, zhùmíng shīrén yǒu Lǐ Bái, Dù Fǔ, Wáng Wéi, Bāi Jūyì, Mèng Hàorán děngděng.

Tángshī zhǔyào yǒu wǔ yán hé qī yán zǔ chéng. yī ge zì jiāozuò yī yán, měi jù wǔ ge zì de shī shì wǔ yán, měi jù qī ge zì de shī shì qī yán. Tángshī yǒu fēn juéjù hé lǜshī liǎng zhǒng. Měi shǒu shī yǒu sì jù de jiāozuò juéjù, měi shǒu shī yǒu bā jù de jiāozuò lǜshī. Juéjù hé lǜshī duì měi ge zì de shēngdiào hé zuìhòu yī ge zì de yūnmǔ dōu yǒu yāoqiū. Lǐ Wáng Wáng Wéi de "Chūn Xiǎo" shì yī shǒu wǔ yán juéjù: Chūn mián bù jué xiǎo, chùchù wén tí niǎo. Yè lái fēngyǔ shēng, huā luò zhī duōshao. Wáng Wéi xiě de "Jiǔ Yuè Jiǔ Rì Yì Shāndōng Xiōngdì" shì yī shǒu qī yán juéjù: Dú zài yìxiāng wéi yì kè, měi féng jiājié bèi sī qīn. Yáo zhī xiōngdì děng gāochù, biān chā zhūyú shǎo yī rén.

Jīnguǎn Tángshī shì yīqiān duō nián qián xiě chéng de, dànnshì xǔduō shījù zhí dào jīntiān rénmen hái zài chuānsòng.

¹繁荣: kwitnący, dobrze prosperujący, w rozkwicie.

²王维: (701-761): Wang Wei (701-761 r.) – poeta i malarz w czasach Dynastii Tang.

³传诵: (o opowiadaniu, wierszu, pieśni) poczytny, być ustach wszystkich.

短文1 填空练习:

1. 填空:

唐诗的数量非常多, 现在保留下来的唐诗大概有_____首。

唐诗主要由五言和七言组成, 一个_____叫做一言。

2. 将下列相对应的名词及其解释画线连接起来:

(1) 每句五个字的诗	A. 律诗
(2) 每句七个字的诗	B. 五言
(3) 每首诗有四句	C. 绝句
(4) 每首诗有八句	D. 七言

短文 2

苏轼的《水调歌头》¹

9-4

苏轼的《水调歌头》写于1076年。在中秋节的晚上, 他看着天上的月亮, 想起很久没有见面的弟弟, 就作了这首词。

明月几时有? 把酒问青天。不知天上宫阙, 今夕是何年。我欲乘风归去, 又恐琼楼玉宇, 高处不胜寒。起舞弄清影, 何似在人间!

转朱阁, 低绮户, 照无眠。不应有恨, 何事长向别时圆? 人有悲欢离合, 月有阴晴圆缺, 此事古难全。但愿人长久, 千里共婵娟。

这首词的意思是: 我(诗人)举起酒杯问青天, 从什么时候开始有月亮的呢? 不知道天宫²里现在又是哪一年呢? 我想飞到天宫去, 又怕天上太高, 受不住那儿的寒冷。孤单一人对着影子跳舞, 还不如留在人间呢。

月光透过花窗照进华丽³的房间, 使我想起亲人睡不着觉。月亮为什么要在人们离别的时候、思念亲人的时候最圆呢? 实际上, 月亮有时圆, 有时不圆, 就像人们有时伤心、有时快乐、有时分离、有时团聚一样, 是很自然的事情。只要身体健康长寿⁴, 我和亲人们虽然远隔千里, 也可以欣赏同一个美好的月亮。

Sū Shì De "Shuǐdiào Gētóu"

Sū Shì de "Shuǐdiào Gētóu" xiě yú 1076 nián. Zài Zhōngqiū Jié de wǎnshàng, tā kàn zhe tiānshàng de yuèliang, xiǎng qǐ hēn jiǔ méiyǒu jiānmiān de dìdì, jiù zuò le zhè shǒu cǐ.

Míng yuè jǐ shí yǒu? Bǎ jiǔ wèn qīngtiān. Bù zhī tiānshàng gōngquē, jīn xī shì hé nián. Wǒ yǔ chéng

¹ 《水调歌头》: wiersz pt. *Prehucium do wodnej melodii*.

² 天宫: niebiański pałac.

³ 华丽: wspaniały, śliczny.

⁴ 长寿: długie życie.

fēng guī qū, yǒu kǒng qiǒnglóu yǔyǔ, gāo chū búshèng hǎn. Qǐ wǔ nǒng qīng yīng, hé sì zài rénjiān!

Zhuǎn zhū gé, dī qī hù, zhào wú miǎn. Bū yīng yǒu hēn, hé shì cháng xiāng bié shí yuǎn? Rén yǒu bēi huān lí hé, yuē yǒu yīn qīng yuǎn quē. cǐ shì gǔ nǎn quán. Dàn yuǎn rén chángjiǔ, qiān lí gōng chānjuān.

Zhè shǒu cí de yīsi shì: Wǒ (shīrén) jǔ qī jiǔ bēi wēn qīngtiān, cóng shénme shíhou kāishǐ yǒu yuèliang de ne? Bū zhīdao tiāngōng lí xiànzài yǒu shì nǎ yī niǎn ne? Wǒ xiǎng fēi dào tiāngōng qū, yǒu pà tiānshāng tài gāo, shǒu bù zhù nǎr de hǎnlěng. Gūdān yī rén duì zhe yīngzi tiào wǔ, hái bùrú liú zài rénjiān ne.

Yuèguāng tǒu guǒ huā chuāng zhāo jīn huáilì de fāngjiān, shǐ wǒ xiǎng qǐ qīnrén shuǐ bù zhāo jiào. Yuèliang wèi shénme yào zài rénmen líbié de shíhou, sīniǎn qīnrén de shíhou zuì yuǎn ne? Shíjì shāng, yuèliang yǒushí yuǎn, yǒushí bù yuǎn, jiù xiāng rénmen yǒushí shāngxīn, yǒushí kuàilè, yǒushí fēnlí, yǒushí tuānyuán yīyāng, shì hēn zìrán de shìqing. Zhīyào shēntǐ jiǎnkāng chǎngshǒu, wǒ hé qīnrén men suǐrán yuǎn gé qiān lí, yě kěyǐ xīnshǎng tóng yī ge měihǎo de yuèliang.

短文2填空练习:

1. 苏轼的《水调歌头》这首词是写在一个_____的晚上，表达了他对_____思念。
2. _____几时有？把酒问_____。不知天上宫阙，今夕是_____。我欲乘风_____，又恐琼楼玉宇，_____不胜寒。起舞弄_____，何似在_____！
3. “但愿人长久，千里共婵娟”的意思是：亲人和朋友们虽然远隔_____，但是只要身体_____长寿，也可以_____同一个美好的_____。

四 活动

1. 诗词朗诵比赛：请课前准备一首唐诗或宋词在课上为全班朗诵。

(长江三峡)

- 谈谈唐诗宋词的特点，比较一下它们与你们国家的诗歌在表达上的差异。
- 学唱由苏轼的《水调歌头》改编的歌曲《但愿人长久》。

Klucz do ćwiczeń

对话1 背唐诗

- (1) 明月 地上 举头 故乡
 (3) 白日 黄河 千里 更上
 (5) 离离 一岁 野火 春风
- (2) 好雨 当春 随风 无声
 (4) 春眠 处处 风雨 多少

对话2 苏轼的词

1. (1) 唐 宋 (2) 离合 圆缺 全
 (3) 横看 远近 面目 此山中
3. (1) B (2) A (3) D (4) E (5) C

短文1 唐诗

1. 五万 字 2. (1) B (2) D (3) C (4) A

短文2 苏轼的《水调歌头》

1. 中秋节 亲人
 2. 明月 青天 何年 归去 高处 清影 人间
 3. 千里 健康 欣赏 月亮

第十课

中国水墨画

Cele

- 1 Nucz się słów i zwrotów związanych z chińską sztuką malowania tuszem (水墨画 shuǐmòhuà).
- 2 Dowiedz się o specyfice i zasadach malowania tuszem.

一 课前导入

(一) 请看下面的三幅画, 试着说一说你对中国水墨画的印象。

(人物画)

(山水画)

(花鸟画)

(二) 你最喜欢上面的哪一幅? 为什么?

二 文化情景

对话 1

中国水墨画¹

布置 bùyì
urządzać, udekorować
布置新房: 布置舞台

古色古香
gǔ sè gǔ xiāng
antyk, rzecz
staroświecka
古色古香的桌子;
古色古香的房间

过奖 guòjiǎng
przechwalać,
zbyttnio wychwalać,
komplementować
您过奖了。

黑白 hēibái
czarne i białe
黑白相片: 黑白电视

奔跑 bēnpǎo
biec, biegnąć; bieg
来回奔跑: 奔跑如飞

灰 huī
szary
灰色

深浅 shēnqiǎn
głębia (np. koloru)
这件衣服的颜色深浅
合适。

讲究 jiǎngjiū
przywiązywać dużą
wagę do, podkreślać
她穿衣服很讲究。
房间布置得很讲究。

(杰克和琳达一起到李丽家玩儿。)

李丽: 请坐。

杰克: 你家客厅布置得真漂亮, 古色古香的, 很有中国特色。

李丽: 过奖了!

琳达: 杰克, 你看这幅荷花图多漂亮! 还有对面墙上挂的那幅黑白的画儿, 画儿上的马真威风²!

杰克: 那匹马看起来正在奔跑。

李丽: 这是著名画家徐悲鸿³的水墨画《奔马》。

琳达: 水墨画?

李丽: 对, 水墨画是中国画的一种, 就是用水和墨画的画儿。水墨画是在唐朝时开始出现的, 在元朝⁴、明朝和清朝的时候有了很大的发展。水墨画在中国画的历史上占有重要的地位。

杰克: 所以水墨画是黑白的?

李丽: 对。水墨画主要有黑、白、灰三种颜色, 因为墨汁⁵里加的水多少不一样, 颜色的深浅也不一样。中国画很讲究“笔墨”。“笔”是指作画的笔法, 也就是作画的时候“运笔”⁶的力的大小。“墨”是指墨色的深浅。水墨画不仅讲究笔法, 还要充分发挥墨的功能。

¹ 水墨画: tradycyjne chińskie malarstwo z użyciem czarnego tuszu i wody bez zastosowania kolorów, podczas gdy 彩墨画 poza czarnym tuszem i wodą.

² 威风: imponujący.

³ 徐悲鸿: Xu Beihong (1895–1953) – chiński malarz, który połączył zachodnią technikę malowania z tradycyjnym chińskim malarstwem, słynie z koni malowanych czarnym tuszem.

⁴ 元朝: Dynastia Yuan.

⁵ 墨汁: tusz, tak samo jak: “墨”.

⁶ 运笔: trzymać pędzelek podczas malowania lub pisania.

Zhōngguó Shuǐmòhuà

(Jiékè hé Líndǎ yīqǐ dào Lǐ Lǐ jiā wǎnr.)

Lǐ Lǐ: Qǐng zuō.

Jiékè: Nǐ jiā kètīng bǔzhǐ de zhēn piǎoliang, gǔ sè gǔ xiāng de, hěn yǒu Zhōngguó tèsè.

Lǐ Lǐ: Guōjiāng le!

Líndǎ: Jiékè, nǐ kǎn zhè fú hēhuà tú duō piǎoliang! Hāiyǒu duìmiàn qiáng shàng guà de nǎ fú hēibái de huà, huǒr shàng de mǎ zhēn wēifēng!

Jiékè: Nǎ pǐ mǎ kǎn qǐlái zhèngzài bēnpǎo.

Lǐ Lǐ: Zhè shì zhūmíng huàjiā Xú Bēihóng de shuǐmòhuà "Bēn Mǎ".

Líndǎ: Shuǐmòhuà?

Lǐ Lǐ: Duì, shuǐmòhuà shì zhōngguóhuà de yī zhǒng, jiùshì yǒng shuǐ hé mò huà de huà. Shuǐmòhuà shì zài Táng Chāo shí kǎishǐ chūxiàn de, zài Yuán Chāo, Míng Chāo hé Qīng Chāo de shíhou yǒu le hěn dà de fāzhǎn. Shuǐmòhuà zài zhōngguóhuà de lìshǐ shàng zhānyǒu zhōngyāo de dìwèi.

Jiékè: Suǒyǐ Shuǐmòhuà shì hēibái de?

Lǐ Lǐ: Duì. Shuǐmòhuà zhǔyào yǒu hēi, bái, huī sān zhǒng yánsè, yīnwēi mǒzhī lǐ jiā de shuǐ duōshao bù yīyàng, yánsè de shēnqiǎn yě bù yīyàng. Zhōngguóhuà hěn jiǎngjiu "bǐmò". "Bǐ" shì zhǐ zuō huà de bǐfǎ, yě jiùshì zuō huà de shíhou "yūnbǐ" de lì de dàxiǎo. "Mò" shì zhǐ mò sè de shēnqiǎn. Shuǐmòhuà bùjǐn jiǎngjiu bǐfǎ, hāiyào chōngfēn fāhuī mò de gōngnéng.

(水墨画《高山流水》)

对话 1 中国水墨画

淡雅 dányǎ
prosty i elegancki
色彩淡雅:
这幅画看上去很淡雅。

逛 guàng
przechadzać się,
spacerować, włóczyć się,
waleśać się
逛街; 逛商场

琳达: 水墨画还有这么多讲究, 听起来挺复杂。我觉得《奔马》这幅画儿的颜色很淡雅。

李丽: 这是水墨画的特点。如果用水、墨再加上各种颜色画的画儿, 就叫做彩墨画。你看墙上的那幅荷花图就是彩墨画。很多画家画的梅花也是彩墨画。

杰克: 琳达, 我们也买几幅水墨画吧, 带回美国送给朋友。

琳达: 好, 我也是这样想的。

李丽: 我可以带你们去书画市场¹逛逛。

杰克: 太好了。

(彩墨画《荷花图》)

¹ 书画市场: rynek malarstwa i kaligrafii.

Zhōngguó Shuǐmòhuà

Líndǎ: Shuǐmòhuà háiyǒu zhème duō jiǎngjiu, tīng qǐlái tīng fūzā. Wǒ juéde "Bēn Mǎ" zhè fú huà de yánsè hěn dānyǎ.

Lǐ Lǐ: Zhè shì shuǐmòhuà de tèdiǎn. Rúguǒ yòng shuǐ, mò zài jiāshàng gè zhǒng yánsè huà de huàr, jiù jiāozuǒ cǎimòhuà. Nǐ kàn qiǎng shàng de nà fú héhuà tú jiùshì cǎimòhuà. Hěn duō huàjiā huà de měihuà yě shì cǎimòhuà.

Jiékè: Líndǎ, wǒmen yě mǎi jǐ fú shuǐmòhuà ba, dài huí Měiguó sòng gěi péngyou.

Líndǎ: Hǎo, wǒ yě shì zhèyàng xiǎng de.

Lǐ Lǐ: Wǒ kěyǐ dài nǐmen qù shūhuà shìchǎng guāngguang.

Jiékè: Tài hǎo le.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 著名画家徐悲鸿的一幅水墨画叫《_____》。
- (2) 水墨画是中国画的一种，就是用_____和_____画的画儿。
- (3) 水墨画主要是_____、_____、_____三种颜色。

2. 用下面的词语造句:

布置 古色古香 过奖 淡雅 讲究

3. 回答问题:

- (1) 谈谈水墨画的发展历史。
- (2) 中国的水墨画最讲究什么?

对话 2

水墨画的神韵¹

10-2

生动 shēngdòng
żywy, barwny
语言生动; 生动的描写

情趣 qíngqù
wycucie smaku, mieć
swój wdzięk
情趣高雅; 生活情趣;
这幅画儿画得很有情趣。

按照 ànzhào
stosownie do, zgodnie z,
na podstawie
我们要按照计划教学。

事物 shìwù
(każdego rodzaju) rzecz,
przedmiot
各种事物

实物 shíwù
(istniejące fizycznie)
rzecz, przedmiot
实物教学; 按实物画。

越... 越... yuè... yuè...
bardziej..., bardziej...
他的汉字越写越好。
这棵树越长越高。

线条 xiàntiáo
(w rysunku) linia
粗线条; 线条柔和

含义 hányì
znaczenie,
konsekwencja
话的含义; 深刻的含义

属 shǔ
wskazuje na jeden z 12
symboli zwierzęcych
znajdujących się w
chińskim zodiaku
这座房子是属于他父
母的。
我哥哥是属鸡的。

惊喜 jīngxǐ
mile zaskoczenie, miło
zaskoczyć
考试得了一百分对我
是个惊喜。

(李丽陪杰克和琳达一起逛书画市场。)

杰克: 这儿的画儿真多!

店主: 几位买画儿吗?

李丽: 这两位外国朋友想买几幅水墨画。

杰克: 我喜欢这幅小鸡的画。虽然画得简单, 但是小鸡画得很生动。

店主: 这位朋友说得不错。这幅水墨画很有意境。这幅《小鸡图》是著名画家齐白石²先生画的。齐白石先生的画儿有一种“似与不似之间”的意境, 表现了一种优美的情趣。

琳达: 什么是“似与不似之间”的意境?

店主: “似与不似之间”这句话的意思是, 一幅画儿是按照事物真实的样子去画的, 但是又不是完全按照实物的样子画出来, 而是在画儿中表现出了事物的神韵。齐白石先生的画儿看上去很简单, 但是越看越美, 越看越有趣。

琳达: 我好像懂了一点儿, 就是说, 水墨画的线条很简单, 但是表现了美的精神。我说得对吗?

店主: 差不多是这个意思。传统水墨画的特点就是用最简单的线条和颜色表现事物的深刻含义和画家的感情。

杰克: 那我们就买这幅《小鸡图》吧。李丽, 你觉得怎么样?

李丽: 这是齐白石先生的名画。买吧!

琳达: 我买两幅, 我留一幅, 另外一幅送给保罗。他很喜欢中国画, 而且他正好属鸡³, 他收到这幅画儿一定会感到惊喜!

¹ 神韵: (w literaturze i sztuce) nastrój romantyczny.

² 齐白石 (1864-1957): Qi Baishi (1864-1957) - wybitny chiński malarz kwiatów i ptaków, a szczególnie krabów i warzyw.

³ 属鸡: urodzony w Roku Koguta.

Shuǐmòhuà De Shényùn

(Lǐ Lì péi Jiékè hé Líndǎ yīqī guāng shūhuà shìchǎng.)

Jiékè: Zhèr de huār zhēn duō!

diǎnzhǔ: Jǐ wēi mǎi huār ma?

Lǐ Lì: Zhè liǎng wèi wàiguó péngyou xiǎng mǎi jǐ fú shuǐmòhuà.

Jiékè: Wǒ xǐhuan zhè fú xiǎo jī de huār. Suīrán huà de jiǎndān, dānshì xiǎo jī huà de hěn shēngdòng.

diǎnzhǔ: Zhè wèi péngyou shuō de bùcuō. Zhè fú shuǐmòhuà hěn yǒu yìjīng. Zhè fú "Xiǎo Jī Tú" shì zhūmíng huàjiā Qí Báishí xiānsheng huà de. Qí Báishí xiānsheng de huār yǒu yī zhǒng "sì yǔ bù sī zhī jiān" de yìjīng, biǎoxiǎn le yī zhǒng yōuměi de qīngqǔ.

Líndǎ: Shénme shì "sì yǔ bù sī zhī jiān" de yìjīng?

diǎnzhǔ: "Sì yǔ bù sī zhī jiān" zhè jù huà de yìsī shì, yī fú huār shì ānzhāo shìwù zhēnshí de yǎngzī qū huà de, dānshì yǒu bùshì wǎnquán ānzhāo shìwù de yǎngzī huà chūlái, ér shì zài huār zhōng biǎoxiǎn chū le shìwù de shényùn. Qí Báishí xiānsheng de huār kǎn shàngqu hěn jiǎndān, dānshì yuē kǎn yuē měi, yuē kǎn yuē yǒu qīngqǔ.

Líndǎ: Wǒ hǎoxiàng dòng le yīdiǎnr, jùshì shuō, shuǐmòhuà de xiāntiáo hěn jiǎndān, dānshì biǎoxiǎn le měi de jīngshēn. Wǒ shuō de duì ma?

diǎnzhǔ: Chābuduō shì zhège yìsī. Chuāntǒng shuǐmòhuà de tèdiǎn jùshì yǒng zuì jiǎndān de xiāntiáo hé yánsè biǎoxiǎn shìwù de shēnkè hānyì hé huàjiā de gǎnqīng.

Jiékè: Nà wǒmen jiù mǎi zhè fú "Xiǎo Jī Tú" ba. Lǐ Lì, nǐ juéde zěnmeyàng?

Lǐ Lì: Zhè shì Qí Báishí xiānsheng de mínghuà. Mǎi ba!

Líndǎ: Wǒ mǎi liǎng fú, wǒ liú yī fú, lìngwài yī fú sòng gěi Bǎoluó. Tā hěn xǐhuan zhōngguóhuà, érqǐ tā zhēnghǎo shǔ jī, tā shōu dào zhè fú huār yīdìng huì gǎndào jīngxī!

学与用

1. 根据对话填空

- (1) 齐白石先生的水墨画有一种“_____”的意境。
 (2) 琳达说要把_____这幅画送给保罗，因为保罗非常喜欢中国画，而且他属_____。
 (3) 传统水墨画的特点就是用最简单的_____和_____表现事物的深刻_____和画家的_____。

2. 用下面的词语造句：

生动 情趣 按照 惊喜

3. 回答问题：

- (1) 怎样理解齐白石先生画中的“似与不似之间”的意境？
 (2) 在画中国画的时候，怎样才能画出事物的“神韵”？

三 文化学习

短文 1

齐白石

齐白石是中国现代的大画家。他从小生活在农村，对小鸡、鱼虾、小虫、青蛙、白菜¹等有着很深的感情。这些东西都成了他笔下一幅幅生动的画儿。特别是他画的虾，像真的一样，非常有名。有一次，一位画家向他请教：“为什么我画的白菜老是不像呢？”齐白石回答说：“因为你身上没有蔬菜的味道呀。”齐白石画画儿，反对空想²，他非常注意花、鸟、虫、鱼的特点，表现它们的精神。他在画儿上写的诗句也非常巧妙，他在一幅《棉花图》上写着：“花开天下暖，花落天下寒”。这两句可以给我们带来多少想象啊！棉花开花的时候，天气是暖和的，而花落在地上的时候，天气是寒冷的，而人们穿上棉衣感到的是温暖。这两句写出了棉花的特点和带给人们的温暖。

Qí Báishí

Qí Báishí shì Zhōngguó xiàndài de dà huàjiā. Tā cóngxiǎo shēnghuó zài nóngcūn, duì xiǎo jī, yú xiā, xiǎo chóng, qīngwā, bái cài děng yǒu hěn shēn de gǎnqīng. Zhèxiē dōngxi dōu chéng le tā bǐxià yī fú fú shēngdòng de huà. Tèbié shì tā huà de xiā, xiàng zhēn de yīyàng, fēicháng yǒumíng. Yǒu yī cì, yī wèi huàjiā xiàng tā qǐngjiào: "wèi shénme wǒ huà de bái cài lǎoshì bù xiàng ne?" Qí Báishí huídá shuō: "yīnwèi nǐ shēnshàng méiyǒu shūcài de wèidào ya." Qí Báishí huà huà, fǎnduì kōngxiǎng, tā fēicháng zhùyì huā, niǎo, chóng, yú de tèdiǎn, biǎoxiàn tāmen de jīngshén. Tā zài huà shàng xiě de shījǔ yě fēicháng qiǎomiào, tā zài yī fú "Miánhua Tú" shàng xiě zhe: "huā kāi tiānxià nuǎn, huā luò tiānxià hán". Zhè liǎng jǔ kěyǐ gěi wǒmen dài lái duōshao xiǎngxiǎng a! Miánhua kāi huā de shíhòu, tiānqì shì nuǎnhuo de, ér huā luò zài dì shàng de shíhòu, tiānqì shì hánlěng de, ér rénmen chuān shàng mián yī gǎndào de shì wēnnuǎn. Zhè liǎng jǔ xiě chū le miánhua de tèdiǎn hé dài gěi rénmen de wēnnuǎn.

短文1填空练习:

1. 齐白石喜欢画小鸡、鱼、虾、虫、白菜，因为他从小生活在_____。
2. 齐白石画的_____最有名。
3. 齐白石画画儿的特点是反对_____。
4. “花开天下暖，花落天下寒”。棉花开花的时候，天气是_____的，而花落在地上的时候，天气是_____的，而人们穿上棉衣感到的是温暖。这两句写出了棉花的_____和带给人们的_____。

¹鱼虾、小虫、青蛙、白菜: ryba, krewetka, owad, zaba, chińska kapusta.

²空想: fantazja, wymysł.

短文 2

徐悲鸿与张大千¹

徐悲鸿和张大千都是中国著名的画家。徐悲鸿画的马闻名²世界。徐悲鸿对马有很深的感情。他画的画儿把马和自己的感情结合了起来。徐悲鸿画的《奔马》画出了马的“神韵”，虽然很简单，但是有很强的立体感³。张大千是一位多才多艺的大画家。他的画结合了中国画儿和西方画儿的特点。张大千的《长江万里图》非常有名。

一次徐悲鸿在一家画店发现一张名画，非常想买。店主要300块，徐悲鸿认为太贵，没有买。但他回家后越想越觉得这幅画儿好，就又去买了那幅画儿。这天，张大千正好到徐悲鸿家里来做客，徐悲鸿让张大千欣赏这幅画儿。张大千仔细看了以后说这画儿是仿制⁴的。徐悲鸿很不高兴。张大千把画儿的一角轻轻撕开⁵，露出了“大千仿制”几个字。徐悲鸿很吃惊，他没想到张大千的绘画技术这么好。张大千拿起画儿哈哈大笑说：“让我用三百块把画儿买回来吧！”张大千善于学习和研究中国的古代绘画艺术，临摹⁶了各种名画，从中学到了很多绘画技巧⁷，才成为中国的著名画家之一。

Xú Bēihóng Yǔ Zhāng Dàqiān

Xú Bēihóng hé Zhāng Dàqiān dōu shì Zhōngguó zhūmíng de huàjiā. Xú Bēihóng huà de mǎ wénmíng shìjiè. Xú Bēihóng duì mǎ yǒu hěn shēn de gǎnqíng. Tā huà de huà bǎ mǎ hé zìjǐ de gǎnqíng jiéhé le qǐlái. Xú Bēihóng huà de “Bēn Mǎ” huà chū le mǎ de “shényùn”, suīrán hěn jiǎndān, dànshì yǒu hěn qiǎng de lìtǐ gǎn. Zhāng Dàqiān shì yī wéi duō cái duō yì de dà huàjiā. Tā de huà jiéhé le zhōngguó huà hé xīfāng huà de tèdiǎn. Zhāng Dàqiān de “Cháng Jiāng Wànlǐ Tú” fēicháng yǒu míng.

Yī cì Xú Bēihóng zài yī jiā huà diàn fāxiàn yī zhāng míng huà, fēicháng xiǎng mǎi. Diǎnzhu yào sānbǎi kuài, Xú Bēihóng rènwéi tài guǐ, méiyǒu mǎi. Dàn tā huí jiā hòu yuē xiǎng yuē juéde zhè fú huà hǎo, jiù yòu qù mǎi le nà fú huà. Zhè tiān, Zhāng Dàqiān zhèng hǎo dào Xú Bēihóng jiā lǐ lái zuò kè, Xú Bēihóng ràng Zhāng Dàqiān xīnshǎng zhè fú huà. Zhāng Dàqiān zìxì kàn le yǐ hòu shuō zhè huà shì fǎngzhì de. Xú Bēihóng hěn bù gāoxìng. Zhāng Dàqiān bǎ huà de yī jiǎo qīngqīng sī kāi, lóu chū le “Dàqiān fǎngzhì” jǐ gè zì. Xú Bēihóng hěn chījīng, tā méi xiǎng dào Zhāng Dàqiān de huà huà jìshù zhème hǎo. Zhāng Dàqiān ná qǐ huà hān dà dà xiào shuō: “ràng wǒ yòng sānbǎi kuài bǎ huà mǎi huí lái ba!” Zhāng Dàqiān shānyú xuéxí hé yǎnjiū Zhōngguó de gǔdài huà huà yìshù, línmó le gè zhǒng míng huà, cóngzhōng xué dào le hěn duō huà huà jìqiǎo, cái chéngwéi Zhōngguó de zhūmíng huàjiā zhī yī.

¹ 张大千(1899-1983): Zhang Daqian (1899-1983) - chiński malarz, który słynie szczególnie ze krajobrazów tworzonych techniką rozmazanego tuszu.

² 闻名: znany, słynny.

³ 立体感: trójwymiarowy.

⁴ 仿制: naśladować, kopiować.

⁵ 撕开: podrzeć, rozdzielić.

⁶ 临摹: kopiować (kaligrafię lub obraz).

⁷ 技巧: biegłość, prawna, technika.

短文2填空练习：

1. 徐悲鸿画的_____闻名世界。
2. 徐悲鸿的画儿有很强的_____感。
3. 张大千的画儿结合了_____画儿和_____画儿的特点，他画的《_____》非常有名。
4. 徐悲鸿用300块钱买了一张_____, 结果发现是张大千_____的。他没想到张大千的_____技术这么好。

（张大千）

四 活动

1. 欣赏下面齐白石的画儿，谈谈齐白石绘画的特点。

（丝瓜图）

（杨梅图）

（白菜蝻图）

2. 欣赏下面徐悲鸿的画儿，谈谈徐悲鸿的绘画特点。

（奔马）

（雄师）

3. 请欣赏张大千的名画《长江万里图》。

Klucz do ćwiczeń

对话1 中国水墨画

(1) 奔马 (2) 水墨 (3) 黑白灰

对话2 水墨画的神韵

(1) 似与不似之间 (2) 《小鸡图》 鸡 (3) 线条 颜色 含义 感情

短文1 齐白石

1. 农村

2. 虾

3. 空想

4. 暖和 寒冷 特点 温暖

短文2 徐悲鸿与张大千

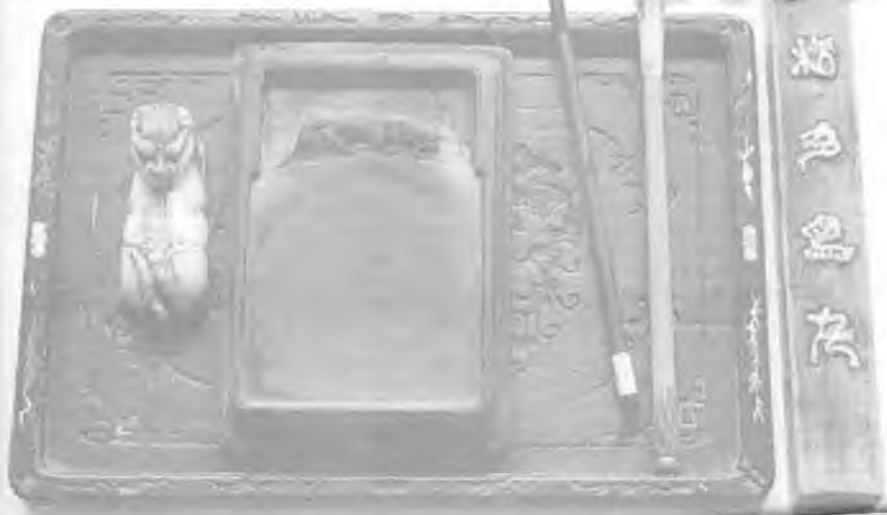
1. 马

2. 立体

3. 中国 西方 长江万里图

4. 名画儿 仿制 绘画

第十一课 中国书法

Cele

- 1 Nucz się słów i zwrotów związanych z chińską sztuką kaligrafii (中国书法).
- 2 Poznaj style i cechy charakterystyczne chińskiej kaligrafii.

一 课前导入

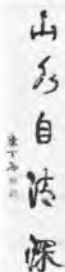
(一) 你看到过中国的书法作品吗？说说书法作品给你的印象。

(二) 试着说一说下面各种书法的特点。

(三) 看着书法图片，说说你最喜欢哪一种，为什么？

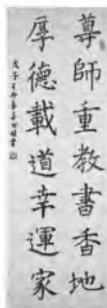
(清静自在)

(山秀自清深)

(鹤寿)

(尊师重教书香地，
厚德载道幸运家。)

二 文化情景

对话 1

行书和草书

11-1

(王书陪着杰克和琳达一起逛公园。)

亭子 tīngzi

pawilon

一座亭子; 静心亭

字体 zìtǐ

pismo, krój pisma

各种字体: 行书字体;

字体不同

写法 xiěfǎ

charakter pisma

这个字的写法不对。

这个字有不同的写法。

牌子 páizǐ

tabliczka

一块牌子; 木牌子;

这件衣服是名牌。

书法 shūfǎ

kaligrafia

书法课; 书法展览

杰克: 你们看, 那边有个亭子, 咱们过去休息一下吧。

琳达: 好啊, 我也觉得有点儿累了。

杰克: 你们看, 这上面有字。你们认识上面的字吗?

王书: 我看看, 哦, 是“静心亭”。

琳达: 我觉得这几个字跟我们学的不太一样。

王书: 这是行书¹。行书是汉字的一种字体。行书没有楷书字体端正。你们学习写汉字时, 一般学的是楷书²。楷书也是汉字的一种字体, 就是现在手写的正体字³。行书写起来比楷书快, 有些笔画是连在一起的, 对于外国人来说行书字体不好写, 也不好认。

琳达: 哦, 所以“心”字上面那两点就连成一笔了。

王书: 对! 同一个汉字, 写法不同。

杰克: 我觉得行书很好看。

琳达: 哎, 这边的牌子上也有字。可我不认识。

杰克: 我也不认识, 这字写得太乱了。

王书: 哈哈。不是写得乱, 这是草书⁴的风格。

琳达: 草书?

王书: 草书是中国书法的另一种字体, 结构简单, 笔画是连续的, 写起来很快, 看上去很潦草⁵。

¹ 行书: (w chińskiej kaligrafii) pismo bieżące - rodzaj pisma ręcznego, uproszczonego, który jest połączeniem pisma pochylego z pionowym.

² 楷书: (w chińskiej kaligrafii) pismo wzorcowe - pionowe, bez żadnych uproszczeń w zapisie znaków.

³ 正体字: pismo standardowe.

⁴ 草书: (w chińskiej kaligrafii) pismo trawiaste - odmiana pisma uproszczonego, polegająca na omijaniu fragmentów znaków.

⁵ 潦草: cechuje się stylem zapisu pośpiesznym, nieczytelnym i niechlujnym.

Xíngshū Hē Cǎoshū

(Wáng Shū péi zhe Jiēkē hé Líndǎ yīqǐ guāng gōngyuān.)

Jiēkē: Nǐmen kàn, nà biān yǒu ge tíngzi, zánmen guòqù xiūxi yīxià ba.

Líndǎ: Hǎo a, wǒ yě juéde yǒudiǎnr lèi le.

Jiēkē: Nǐmen kàn, zhè shàngmiàn yǒu zì. Nǐmen rènshi shàngmiàn de zì ma?

Wáng Shū: Wǒ kànkan, ò, shì "Jìngxīn Tíng".

Líndǎ: Wǒ juéde zhè jǐ ge zì gēn wǒmen xué de bù tài yīyàng.

Wáng Shū: Zhè shì xíngshū. Xíngshū shì Hànzì de yī zhǒng zìtǐ. Xíngshū méiyǒu kǎishū zìtǐ duānzhèng. Nǐmen xuéxí xiě Hànzì shí, yībān xué de shì kǎishū. Kǎishū yě shì Hànzì de yī zhǒng zìtǐ, jiùshì xiǎnzài shǒuxiě de zhèngtǐzì. Xíngshū xiě qǐlái bǐ kǎishū kuài, yǒuxiē bǐhuà shì liǎn zài yīqǐ de, duīyú wǎiguō rén lái shuō xíngshū zìtǐ bù hǎo xiě, yě bù hǎo rèn.

Líndǎ: Ò, suǒyǐ "xīn" zì shàngmiàn nà liǎng diǎn jiù liǎn chéng yī bǐ le.

Wáng Shū: Duì! Tóng yī ge Hànzì, xiěfǎ bùtóng.

Jiēkē: Wǒ juéde xíngshū hěn hǎokān.

Líndǎ: Āi, zhè biān de pǎizi shàng yě yǒu zì. Kě wǒ bù rènshi.

Jiēkē: Wǒ yě bù rènshi, zhè zì xiě de tài luǎn le.

Wáng Shū: Hāha. Búshì xiě de luǎn, zhè shì cǎoshū de fēnggé.

Líndǎ: Cǎoshū?

Wáng Shū: Cǎoshū shì Zhōngguó shūfǎ de lìng yī zhǒng zìtǐ. Jiégōu jiǎndān, bǐhuà shì liǎnxù de, xiě qǐlái hěn kuài, kàn shàngqù hěn liáocǎo.

对话 1

行书和草书

幸好 *xìnghǎo*
na szczęście
幸好你来了。

要不 *yàobù*
w przeciwnym razie,
albo też, lub
“要么”

幸好今天雨不大，要不
我们的衣服就湿透了。
今天的会得去一个人，
要不你去，要不我去。

结构 *jiégòu*
konstrukcja, struktura
房屋结构；句子结构；
文章结构

以…为基础
yl...wéijīchǔ
na podstawie...
以事实为基础；
以调查结果为基础

…家 *...jiā*
specjalista w jakiejś
dziedzinie
书法家；专家；画家；
科学家；艺术家

结合 *jiéhé*
łączyć, integrować
理论结合实践；
把两种方法结合起来。

形成 *xíngchéng*
kształtować, formować
形成对比；形成好的习
惯；形成自己的风格。

欣赏 *xīnshǎng*
docenić, doceniać,
podziwiać
欣赏音乐；欣赏风景

展览 *zhǎnlǎn*
wystawiać, prezentować,
pokazywać
美术展览；图画展览；
服装展览；汽车展览

杰克：太难认了。王书，你能告诉我们这几个是什么字吗？

王书：是“观景亭”，“观”是看的意思，“景”是风景，“亭”就是亭子。我们站在亭子里可以看到美丽的风景。你们再仔细看看这几个字。

琳达：这几个字很难认，草书比行书还难认。

杰克：幸好我们学的不是草书，要不书上的字我一个也看不懂了！

王书：别说你们外国人了，有的草书我们中国人也看不懂。

杰克：同一个字有这么多种写法，汉字也太难学了。

王书：汉字是挺难学的。不过，你们看到的都是中国书法艺术。书法艺术是以汉字的方形结构和线条变化为基础的。书法家把汉字的美、自然的美、自己对美的感受和汉字的结构紧密结合起来，形成了各种书法艺术。书法艺术是用来欣赏的。

杰克：我们也可以练书法吗？

王书：当然了。你们可以去上书法课。如果经常看书法展览，慢慢地就也会欣赏书法艺术了。另外，经常练书法对健康有好处。你看很多书法家的性格都很开朗，也都健康长寿。

琳达：那我们也试着练习书法吧！

对…有好处
duì...yǒu hǎochù
robić dobrze..., mieć
dobry wpływ na...
打太极拳对身体有
好处。

开朗 *kāilǎng*
optymistyczny
性格开朗；心胸开朗

长寿 *chángshòu*
długowieczność
长寿老人；健康长寿

Xíngshū Hé Cǎoshū

Jiékè: Tàì nǎn rèn le. Wǎng Shū, nǐ néng gāosu wǒmen zhè jǐ ge shì shénme zì ma?

Wǎng Shū: Shì "Guānjīng Tíng", "guān" shì kǎn de yìsì, "jīng" shì fēngjǐng, "tíng" jiùshì tíngzì. Wǒmen zhān zài tíngzì lǐ kěyǐ kàn dào měilì de fēngjǐng. Nǐmen zài zìxì kǎnkǎn zhè jǐ ge zì.

Líndá: Zhè jǐ ge zì hěn nǎn rèn, cǎoshū bǐ xíngshū hái nǎn rèn.

Jiékè: Xíngchǎo wǒmen xué de búshì cǎoshū, yàobù shū shàng de zì wǒ yī ge yě kàn bù dǒng le!

Wǎng Shū: Biéshuō nǐmen wàiguó rén le, yǒu de cǎoshū wǒmen Zhōngguó rén yě kàn bù dǒng.

Jiékè: Tóng yī ge zì yǒu zhème duō zhǒng xiěfǎ, Hānzì yě tài nǎn xué le.

Wǎng Shū: Hānzì shì tíng nǎn xué de. Būguò, nǐmen kǎn dào de dōu shì Zhōngguó shūfǎ yìshū. Shūfǎ yìshū shì yī Hānzì de fāngxíng jiégòu hé xiāntiáo biǎnhuà wéi jīchū de. Shūfǎ jiā bǎ Hānzì de měi, zìrán de měi, zìjǐ duì měi de gǎnshòu hé Hānzì de jiégòu jǐnmǐ jiēhé qǐlái, xíngchéng le gē zhǒng shūfǎ yìshū. Shūfǎ yìshū shì yǒng lái xīnshǎng de.

Jiékè: Wǒmen yě kěyǐ liǎn shūfǎ ma?

Wǎng Shū: Dānrán le. Nǐmen kěyǐ qū shàng shūfǎ kē. Rúguǒ jīngchǎng kàn shūfǎ zhǎnlǎn, mǎnmǎn de jiù huì xīnshǎng shūfǎ yìshū le. Língwài, jīngchǎng liǎn shūfǎ duì jiǎnkāng yǒu hǎochū. Nǐ kǎn hěn duō shūfǎ jiā de xínggé dōu hěn kāilǎng, yě dōu jiǎnkāng chǎngshòu.

Líndá: Nà wǒmen yě shì zhe liǎnxí shūfǎ ba!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 楷书就是现在手写的_____。
- (2) 草书是中国书法的另一种字体, 结构_____, 笔画是_____的。
- (3) 行书字体没有楷书_____, 也不像草书那么_____。
- (4) 外国人在学习写汉字时, 一般写的是_____。

2. 用下面的词语造句:

结合 幸好 对...有好处 要不 以...为基础 形成

3. 回答问题:

- (1) 为什么杰克和琳达不认识行书和草书?
- (2) 中国的书法艺术是以什么为基础的?
- (3) 中国的书法家是怎样表现汉字的美的?

对话 2

颜体和柳体

11-2

笔画 bīhuà

kreski w chińskim

piśmie

汉字的笔画：根据笔画查字典

细 xì

cienki, smukły,

delikatny

细线条；头发很细。

称(为) chēng (wéi)

wołać, nazywać

大家亲切地称她为大姐。

形象 xíngxiàng

obrazowy, barwny,

żywy

形象的描写

(杰克觉得中国书法很有意思，参加了书法学习班。)

杰克：今天我们又学习了两种字体。

琳达：汉字除了楷书、行书和草书，还有什么字体？

杰克：我说的不是这些。今天老师让我们了解的是颜体和柳体。

琳达：什么是颜体和柳体？

杰克：就是书法家颜真卿¹写的字和柳公权²写的字，他们都是唐朝的大书法家。

琳达：能让我看看是什么样的吗？

杰克：你看，这是颜体，这是柳体。

琳达：噢，看上去颜体的笔画粗一点，柳体的笔画细一点。

杰克：老师说，颜体字圆润³，柳体字瘦削⁴。人们把它们称为“颜筋柳骨”⁵。

琳达：“颜筋柳骨”是什么意思？

杰克：“颜”是颜真卿，“柳”是柳公权。“筋骨”是强壮有力的意思。“颜筋柳骨”是指颜真卿和柳公权的字体都很有力，但是风格不同。

琳达：你看，颜体和柳体的风格是不同的。颜真卿字体的“点”和“竖”⁶写得很粗壮，而柳公权字体的“竖”很瘦，很有力。

杰克：这么一说，就很形象了。老师也说人们常常用“颜肥柳瘦”来形容颜体和柳体的不同风格。我们也来学着写吧。

琳达：我很瘦我写柳体，你很胖你就写颜体，好不好？

¹ 颜真卿 (709-785): Yan Zhenqing (709-785) - chiński mistrz kaligrafii w czasach Dynastii Tang.

² 柳公权 (778-865): Liu Gongquan (778-865) - chiński mistrz kaligrafii w czasach Dynastii Tang.

³ 圆润: (o umiejętności w kaligrafii i w malarstwie) łagodny i pełny.

⁴ 瘦削: bardzo cienki.

⁵ 颜筋柳骨: kaligrafowie Yan Zhenqing i Liu Gongquan stosowali mocną i wyraźną kreskę, ale ich style różniły się od siebie; 筋骨: znaczy także mięśnie i kości.

⁶ 点、竖: kropka i linia pionowa to dwie kreski służące do zapisu chińskich znaków.

Yǎn Tǐ Hé Liǔ Tǐ

(Jiékè juéde Zhōngguó shūfǎ hěn yǒu yìsi, cānjiā le shūfǎ xuéxí bān.)

Jiékè: Jīntiān wǒmen yǒu xuéxí le liǎng zhǒng zìtǐ.

Líndā: Hānzì chūle kǎishū, xíngshū hé cǎoshū, hái yǒu shénme zìtǐ?

Jiékè: Wǒ shuō de bù shì zhèxiē. Jīntiān lǎoshī ràng wǒmen liǎojiě de shì Yǎn tǐ hé Liǔ tǐ.

Líndā: Shénme shì Yǎn tǐ hé Liǔ tǐ?

Jiékè: Jiùshì shūfǎ jiā Yán Zhēnqīng xiě de zì hé Liǔ Gōngquán xiě de zì, tāmen dōu shì Táng Cháo de dà shūfǎ jiā.

Líndā: Nēng ràng wǒ kǎnkan shì shénme yǎng de ma?

Jiékè: Nǐ kàn, zhè shì Yǎn tǐ, zhè shì Liǔ tǐ.

Líndā: Ō, kàn shàngqǔ Yǎn tǐ de bǐhuà cū yīdiǎn, Liǔ tǐ de bǐhuà xì yīdiǎn.

Jiékè: Lǎoshī shuō, Yǎn tǐ zì yuānrùn, Liǔ tǐ zì shǒuxuē. Rénmen bǎ tāmen chēng wéi "Yǎn jīn Liǔ gǔ".

Líndā: "Yǎn jīn Liǔ gǔ" shì shénme yìsi?

Jiékè: "Yǎn" shì Yán Zhēnqīng, "Liǔ" shì Liǔ Gōngquán. "Jīngǔ" shì qiángzhuàng yǒulì de yìsi. "Yǎn jīn Liǔ gǔ" shì zhǐ Yán Zhēnqīng hé Liǔ Gōngquán de zìtǐ dōu hěn yǒulì, dānshì fēnggé bù tóng.

Líndā: Nǐ kàn, Yǎn tǐ hé Liǔ tǐ de fēnggé shì bù tóng de. Yán Zhēnqīng zìtǐ de "diǎn" hé "shù" xiě de hěn cūzhuāng, ér Liǔ Gōngquán zìtǐ de "shù" hěn shǒu, hěn yǒulì.

Jiékè: Zhème yī shuō, jiù hěn xíngxiàng le. Lǎoshī yě shuō rénmen chángcháng yòng "Yǎn fēi Liǔ shǒu" lái xínggróng Yǎn tǐ hé Liǔ tǐ de bù tóng fēnggé. Wǒmen yě lái xué zhe xiě ba.

Líndā: Wǒ hěn shǒu wǒ xiě Liǔ tǐ, nǐ hěn pàng nǐ jiù xiě Yǎn tǐ, hǎo bu hǎo?

对话 2

颜体和柳体

11-2

身材 shēncái

figura, postura

身材高大; 身材矮小;
她的身材很苗条。

比喻 bǐyǔ

metafora, analogia

人们常常用早上的太阳来比喻年轻人。

担心 dānxīn

niepokoić się,

martwić się, czuć się

zatroskanym

她担心孩子们吃不好。

以及 yǐjǐ

zarówno jak (i), wraz z,

razem z

院子里种了很多水果

树以及各种花草。

杰克: 真有意思,你怎么拿我们的身材来比喻啊!

琳达: 跟你开个玩笑。

杰克: 我担心我们写的书法没有人认识。

琳达: 没关系,我们刚开始练习书法,我们自己认识就行了。

哎,你看这幅书法作品,这是什么字?

杰克: 我不认识。

琳达: 这个字是“佛”¹字,你仔细看,左边好像是一个人。这个字看上去好像是一个人在拜佛²呢!这可不是我乱说,你看这上面写着呢!

杰克: 是有点像,这么说汉字书法里还有故事呢!

琳达: 对啊!汉字本身就像是一幅幅图画。书法家把存在于天地之间的美,以及人物房屋等各种美与汉字紧密结合起来,这就是书法的艺术啊!

杰克: 我们还是多多练习吧,一边练习书法,一边体会汉字的魅力。

¹ 佛: Budda.

² 拜佛: klęknąć przed wizerunkiem Buddy. oddawać cześć.

Yǎn Tǐ Hé Liǔ Tǐ

Jiékè: Zhēn yǒu yìsi, nǐ zěnme nǎ wǒmen de shēncái lái bǐyǔ a!

Líndá: Gēn nǐ kāi ge wǎnxiào.

Jiékè: Wǒ dānxīn wǒmen xiě de shūfǎ méiyǒu rén rěnshi.

Líndá: Méi guānxi, wǒmen gāng kāishǐ liǎnxí shūfǎ, wǒmen zìjǐ rěnshi jiù xíng le. Āi, nǐ kàn zhè fú shūfǎ zuǒpǐn, zhè shì shēnme zì?

Jiékè: Wǒ bù rěnshi.

Líndá: Zhège zì shì “fó” zì, nǐ zǐxí kàn, zuǒbian hǎoxiàng shì yī ge rén. Zhège zì kàn shàngqū hǎoxiàng shì yī ge rén zài bài fó ne! Zhè kě bùshì wǒ luàn shuō, nǐ kàn zhè shàngmiàn xiě zhe ne!

Jiékè: Shì yǒudiǎn xiàng, zhème shuō Hànzì shūfǎ lǐ hái yǒu gūshi ne!

Líndá: Duì a! Hànzì běnshēn jiù xiàng shì yī fú fú túhuà. Shūfǎ jiā bǎ cúnzài yú tiāndì zhī jiān de měi, yījī rénwù fāngwū dēng gè zhǒng měi yǔ Hànzì jīnmì jiéhé qīlái le, zhè jiùshì shūfǎ de yìshù a!

Jiékè: Wǒmen háishi duō duō liǎnxí ba, yībiān liǎnxí shūfǎ, yībiān tīhuì Hànzì de měilì.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

(1) 中国书法中说的“_____体”是书法家颜真卿写的字, “_____体”是书法家柳公权写的字。

颜真卿和柳公权都是唐朝的_____。

(2) 颜体字圆润, 柳体字瘦削。人们把它们称为“_____”。

(3) 对话中提到的书法作品“佛”字, 看上去好像一个人在_____。

2. 用下面的词语造句:

称为 比喻 形象 担心 以及

3. 回答问题:

(1) 颜体和柳体有什么不同的特点?

(2) 汉字好像是一幅幅图画, 你能讲一讲你知道的关于汉字的故事吗?

三 文化学习

短文 1

生活中的书法

中国书法主要分两种：毛笔书法¹和硬笔书法²。不管是写毛笔书法，还是画中国画，都要用到文房四宝³。文房四宝是指笔、墨、纸、砚。书法作品的内容通常是诗词、名言佳句等。毛笔书法主要用来欣赏和装饰。比如人们喜欢把书法作品挂在书房、客厅、办公室的墙上。过春节的时候在门上贴的春联也是书法作品。除了家里，在一些公共场所也能看到书法作品，像公园的牌匾和古建筑的正门上面常常都是名人的书法作品。现在，一般人很少用毛笔写字了，我们平时主要用钢笔铅笔等写字。钢笔书法是硬笔书法的一种。学习硬笔书法可以使我们写的字更漂亮。

Shēnghuó Zhōng De Shūfǎ

Zhōngguó shūfǎ zhǔyào fēn liǎng zhǒng: máobǐ shūfǎ hé yìngbǐ shūfǎ. Bùguǎn shì xiě máobǐ shūfǎ, hǎishi huà zhōngguóhuà, dōu yào yòng dào wénfáng sìbǎo. Wénfáng sìbǎo shì zhǐ, bǐ, mò, zhǐ, yàn. Shūfǎ zuòpǐn de nèiróng tōngchāng shì shīcí, míngyán jiājù děng. Máobǐ shūfǎ zhǔyào yòng lái xīnshǎng hé zhuāngshì. Bǐrú rénmen xǐhuan bǎ shūfǎ zuòpǐn guà zài shūfáng, kètīng, bàngōngshì de qiāng shàng. Guò Chūn Jié de shíhòu zài mén shàng tiē de chūnjiān yě shì shūfǎ zuòpǐn. Chūle jiā lǐ, zài yīxiē gōnggōng chǎngsuǒ yě néng kàn dào shūfǎ zuòpǐn, xiàng gōngyuán de pái biǎn hé gǔ jiànzhù de zhèngmén shàng chángcháng dōu shì míngrén de shūfǎ zuòpǐn. Xiànzài, yībān rén hěn shǎo yòng máobǐ xiě zì le. Wǒmen píngshí zhǔyào yòng gāngbǐ qiānbǐ děng xiě zì. Gāngbǐ shūfǎ shì yìngbǐ shūfǎ de yī zhǒng. Xuéxí yìngbǐ shūfǎ kěyǐ shǐ wǒmen xiě de zì gèng piǎoliang.

短文1填空练习：

1. 中国书法主要有两种，一种是_____笔书法，一种是_____笔书法。
2. 书法中用的笔、墨、纸、砚被称为“_____”。
3. 现在毛笔书法主要用来_____和_____。书法作品的内容通常是_____和_____等。
4. 在一些公园的牌匾上、古建筑的正门上都能看名人的_____作品。过春节的时候在门上贴的_____也是书法作品。

(文房四宝)

¹ 毛笔书法: ohińoki pędzciek do kaligrafii.

² 硬笔书法: pióro do kaligrafii; 硬笔: hard-pointed pen in contrast to "soft brush".

³ 文房四宝: cztery skarby do nauki (pędzciek do kaligrafii, laska tuszu, kamień do rozcierania tuszu i papier).

短文 2

王羲之¹的小故事

王羲之是中国古代的一位大书法家，他的每个字都写得很漂亮，都很值钱。

王羲之喜欢白鹅²。有一次他听说一个道士³有一群白鹅，就去观赏。他看见白鹅慢悠悠、自由自在的样子，就说：“好鹅呀！”他跟道士说他想买这些鹅。道士知道他是一位著名的书法家，就说：“我不卖，但是可以用你的字来换我的鹅。”王羲之一听很高兴，就答应了。道士给他一卷《黄庭经》⁴让他写。王羲之回到家里，认真地写起《黄庭经》来。王羲之写完了《黄庭经》，交给了道士。道士非常高兴，就把一群鹅给了王羲之。王羲之看着一群鹅慢悠悠地一边走，一边叫。他心里想这简直就是诗，就是画儿！看到白鹅长长的脖子自由地摆动着，王羲之觉得好像自己在挥动毛笔自由地书写，心里非常高兴。

还有一次，王羲之看见一个老妇人在卖扇子⁵，她的扇子卖得很慢。他就走过去，在每把扇子上都写了字。老妇人说：“你别写啊，别把扇子弄脏⁶了。”王羲之说：“老人家，扇子上有我写的字，一把扇子能卖一百钱。”果然⁷，扇子很快就以高价卖完了。

Wáng Xīzhī De Xiǎo Gùshì

Wáng Xīzhī shì Zhōngguó gǔdài de yī wèi dà shūfǎ jiā, tā de měi ge zì dōu xiě de hěn piàoliang, dōu hěn zhíqián.

Wáng Xīzhī xǐhuan bái é. Yǒu yī cì tā tīngshuō yī ge dàoshi yǒu yī qún bái é, jiù qù guānshǎng. Tā kànjiàn bái é mǎnyōuyōu, zìyóu zìzài de yàngzi, jiù shuō: "hǎo é ya!" Tā gēn dàoshi shuō tā xiǎng mǎi zhèxiē é. Dàoshi zhīdào tā shì yī wèi zhūmíng de shūfǎ jiā, jiù shuō: "wǒ bù mài, dànshì kěyǐ yòng nǐ de zì lái huàn wǒ de é." Wáng Xīzhī yī tīng hěn gāoxìng, jiù dāying le. Dàoshi gěi tā yī juǎn "Huáng Tíng Jīng" ràng tā xiě. Wáng Xīzhī huí dào jiā lǐ, rènzhēn de xiě qǐ "Huáng Tíng Jīng" lái. Wáng Xīzhī xiě wán le "Huáng Tíng Jīng", jiāo gěi le dàoshi. Dàoshi fēicháng gāoxìng, jiù bǎ yī qún é gěi le Wáng Xīzhī. Wáng Xīzhī kàn zhe yī qún é mǎnyōuyōu de yībiān zǒu, yībiān jiào. Tā xīn lǐ xiǎng zhè jiǎnzhí jiùshì shī, jiùshì huà! Kàn dào bái é chángcháng de bózi zìyóu de bǎidòng zhe, Wáng Xīzhī juéde hǎoxiǎng zìjǐ zài huīdòng máobǐ zìyóu de shūxiě, xīn lǐ fēicháng gāoxìng.

¹ 王羲之 (303-361): Wang Xizhi (303-361) - chiński kaligraf w czasach Dynastii Jin.

² 白鹅: biala gęś.

³ 道士: taoista.

⁴ 《黄庭经》: „Huang Ting Jing” (Księga Żółtego Domu) - klasyczne dzieło taoizmu.

⁵ 扇子: wachlarz.

⁶ 脏: brudny, obrzydliwy.

⁷ 果然: naprawdę, faktycznie, rzeczywiście.

Hāiyōu yī cì, Wāng Xīzhī kǎn jiǎn yī ge lǎofūrén zài mài shānzi, tā de shānzi mài de hěn màn. Tā zǒu guòqù, zài měi bǎ shānzi shàng dōu xiě le zì. Lǎofūrén shuō: "nǐ bié xiě a, bié bǎ shānzi nòng zāng le." Wāng Xīzhī shuō: "lǎorenjia, shānzi shàng yǒu wǒ xiě de zì, yī bǎ shānzi néng mài yībǎi qián." Guǒrán, shānzi hěn kuài jiù yǐ gāo jiǎ mài wán le.

短文2填空练习:

1. 王羲之是中国古代的一位大_____, 他的每个字都写得很_____, 都很_____。
2. 王羲之看到白鹅长长的_____自由地_____着, 王羲之觉得好像自己在挥动_____自由地_____。
3. 王羲之看到一个老妇人在卖_____, 但是卖得很慢, 他就在扇子上_____。人们看到扇子上有王羲之的字, 就都来买, 结果扇子很快就_____了。

四 活动

1. 请看下面有题词的中国画, 谈谈书法与画的关系, 并上网查查诗的意思。

卜算子 咏梅
(宋) 陆游

驿外断桥边, 寂寞开无主。
已是黄昏独自愁, 更著风和雨。
无意苦争春, 一任群芳妒。
零落成泥碾作尘, 只有香如故。

卜算子 咏梅
毛泽东

词前序: 读陆游咏梅词,
反其意而用之。又附陆游原词:
驿外断桥边, 寂寞开无主。
已是黄昏独自愁, 更著风和雨。
无意苦争春, 一任群芳妒。
零落成泥碾作尘, 只有香如故。
风雨送春归, 飞雪迎春到。
已是悬崖百丈冰, 犹有花枝俏。
俏也不争春, 只把春来报。
待到山花烂漫时, 她在丛中笑。

2. 欣赏书法作品“龙”（龙）。

(龙)

(龙腾虎跃)

- 短文1 生活中的书法
1. 毛 硬
 2. 文房四宝
 3. 欣赏 装饰 诗词 名言佳句 4. 书法 春联
- 短文2 王羲之的小故事
1. 书法家 漂亮 值钱
 2. 脖子 摆动 毛笔 书写
 3. 扇子 写字 卖完
- 对话1 行书和草书
- (1) 正体字
 - (2) 简单 连续
 - (3) 端正 潦草
 - (4) 楷书
- 对话2 颜体和柳体
- (1) 颜 柳 大书法家
 - (2) 颜筋柳骨/颜肥柳瘦
 - (3) 拜佛

Klucz do ćwiczeń

西游记

红楼梦

三国演义

水浒

一 课前导入

(一) 你听说过中国的四大名著吗？
四大名著是哪四部书？

(二) 你知道四大名著中的主要人物吗？试着把以下人物的名字与相应的图片连起来。

Cele

- 1 Nucz się słów i zwrotów związanych z czterema dziełami klasycznymi (四大名著): *Romans Trzech Królestw* 《三国演义》, *Banici z bagien* 《水浒传》, *Wędrownka na Zachód* 《西游记》, *Sen czerwonego pawilonu* 《红楼梦》.
- 2 Zapoznaj się z kilkoma opowieściami z czterech dzieł klasycznych.

孙悟空
Sūn Wùkōng

诸葛亮
Zhūgē Liàng

武松
Wǔ Sōng

贾宝玉
Jiǎ Bǎoyù

林黛玉
Lín Dàiyù

二 文化情景

对话 1

逛 街

12-1

嗨 hai
cześć, hej
嗨, 老王! 你好!
丝绸 sīchóu
jedwab, materiał z
jedwabiu
丝绸围巾: 丝绸手帕

纪念品 jìniànpǐn
pamiątka
一份纪念品: 旅游纪念
品

人物 rénwù
postać (w filmie, w
literaturze, w sztuce)
电影中的人物;
曹操是《三国演义》
里面的人物。

富 fu
bogaty, zamożny, obfity
富人: 富裕;
那家人很富。

好奇 háoqí
być ciekawym czegoś,
ciekawiy, osobliwy
小孩子对什么都好奇。

大开眼界 ddākāi yǎnjiè
poszerzać swoje
horyzonty
这次去北京旅游, 看
到了很多新奇的东西,
真是大开眼界。

原来 yuánlái
pierwotny, pierwszy,
oryginal
他原来住在这儿。
我说夜里怎么这么
冷, 原来是下雪了。

新奇 xīnqí
nowatorski
新奇的事: 刚来的时
候, 处处都觉得新奇。

杰克: 嗨, 张明。

张明: 是杰克呀。周末过得怎么样?

杰克: 还不错。我和琳达去逛街了。

张明: 噢, 买东西了吗?

杰克: 买了很多东西, 有丝绸衬衣、中国结¹, 还有熊猫纪念品
等等。

张明: 你们还挺会买的, 这几样东西都很有中国特色。

杰克: 商品太多了, 很多东西我们都没见过, 看都看不完。

张明: 你们有点像“刘姥姥²进大观园”³!

杰克: 刘姥姥? 刘姥姥是谁? 大观园是什么意思?

张明: 你听说过古典小说《红楼梦》吧。刘姥姥是《红楼梦》里
面的一个人物。大观园是《红楼梦》里面一个富人家的别
墅⁴。刘姥姥是一个农村老太太⁵, 她进了大观园对什么都
好奇。现在人们常常用这句话比喻一个人到了新地方, 看
到了许多新东西, 大开眼界。

杰克: 原来是这样。我和琳达都成刘姥姥了, 哈哈哈!

张明: 我出国的时候, 也经常像刘姥姥进大观园一样, 看到什么
东西都感到新奇。

杰克: 世界太大了, 各国文化都不一样, 我们当然像刘姥姥啦!

张明: 是啊! 有时候我就看书周游世界, 了解世界各国的事情。

杰克: 这倒是个好主意! 你给我介绍几本中国名著怎么样?

周游 zhōuyóu
podróżować naokoło, zrobić
kółko, np. podróż dookoła świata
周游世界: 周游各国

倒是 dàoshi
(używane do określenia czegoś
niespodziewanego) ale, lecz
这倒是个好主意。
还有什么想法, 我倒是想听听。

名著 míngzhū
arcydzieło, słynna książka,
słynne dzieło
世界名著: 文学名著

¹ 中国结: chińskie supełki, węzły i plecionki wykonane z czerwonej wstążki lub sznurka o przeznaczaniu dekoracyjnym.

² 刘姥姥: stara, uboga kobieta, która przybywa ze wsi z wizytą do swoich tzw. krewnych rodziny Jia.

³ 大观园: wspaniały ogród rodziny Jia w *Sen czerwonego pawilonu*.

⁴ 别墅: willa.

⁵ 老太太: stara kobieta.

Guǎng Jiē

Jiēkè: Hāi, Zhāng Míng.

Zhāng Míng: Shì Jiēkè ya. Zhōumǒ guō de zěnmeyāng?

Jiēkè: Hāi bùcuò. Wǒ hé Líndǎ qù guǎng jiē le.

Zhāng Míng: Ō, mǎi dōngxī le ma?

Jiēkè: Mǎi le hěn duō dōngxī, yǒu sīchōu chēnyī, Zhōngguójié, hái yǒu xióngmāo jìniǎnpīn dēngdēng.

Zhāng Míng: Nǐmen hái tīng huì mǎi de, zhè jǐ yàng dōngxī dōu hěn yǒu Zhōngguó tèsè.

Jiēkè: Shāngpǐn tài duō le, hěn duō dōngxī wǒmen dōu méi jiàn guō, kǎn dōu kǎn bù wǎn.

Zhāng Míng: Nǐmen yǒudiǎn xiǎng "Liú lǎolao jìn Dàguān Yuǎn"!

Jiēkè: Liú lǎolao? Liú lǎolao shì shuí? Dàguān Yuǎn shì shénme yìsi?

Zhāng Míng: Nǐ tīngshuō guō gǔdiǎn xiǎoshuō "Hónglóu Měng" ba. Liú lǎolao shì "Hónglóu Měng" lǐmiàn de yí ge rénwū. Dàguān Yuǎn shì "Hónglóu Měng" lǐmiàn yí ge fūrén jiā de biéshū. Liú lǎolao shì yí ge nóngcūn làotǎitai, tā jìn le Dàguān Yuǎn duì shénme dōu hàoqǐ. Xiànzài rénmen chángcháng yǒng zhè jū huà bǐyǔ yí ge rén dào le xīn dīfang, kǎn dào le xǔduō xīn dōngxī, dà kāi yǎnjié.

Jiēkè: Yuánlái shì zhèyàng. Wǒ hé Líndǎ dōu chéng Liú lǎolao le, hā hā hā!

Zhāng Míng: Wǒ chūguó de shíhou, yě jīngcháng xiàng Liú lǎolao jìn Dàguān Yuǎn yīyàng, kǎn dào shénme dōngxī dōu gǎndào xīnqǐ.

Jiēkè: Shìjiè tài dà le, gè guó wénhuà dōu bù yīyàng, wǒmen dāngrán xiǎng Liú lǎolao la!

Zhāng Míng: Shì a! Yǒushíhou wǒ jiū kǎn shū zhōuyōu shìjiè, liǎojié shìjiè gè guō de shìqing.

Jiēkè: Zhè dàcshì ge hǎo zhǔyì! Nǐ gěi wǒ jièshào jǐ běn Zhōngguó míngzhū zěnmeyāng?

(中国结)

对话 1 逛 街

家喻户晓 jiā yú hù xiǎo

być powszechnie znanym

家喻户晓的人物: 孙悟空的故事家喻户晓。

典故 diǎngù

aluzja

一个出自《圣经》的典故: 历史典故。

张明: 好啊! 中国的四大名著就很好看。

杰克: 哪四大名著?

张明: 这四大名著是《三国演义》、《水浒传》、《西游记》、《红楼梦》¹, 都是中国古典小说。四大名著在中国家喻户晓。

杰克: 中国古典小说? 太难了, 我得学多长时间的汉语才能看懂啊!

张明: 别急! 有很多方法可以帮助你了解四大名著。比如你可以看DVD啊! 四大名著都被拍成了电视剧, 这些电视剧的DVD在书店里能买到。除此之外, 你还可以看四大名著的图画书, 看被翻译成英语的书等等。很多汉语的典故都出自四大名著。

杰克: 谢谢你的建议, 那我就慢慢地了解四大名著吧!

¹ 《三国演义》*Romans Trzech Królestw* to opowieść o upadku Wschodniej Dynastii Han. Akcja toczy się na przestrzeni stu lat. Opisuje dziesiątki wojennych bitew, intryg politycznych, ludzkich postaw i ludzkich historii.

《水浒传》*Banici z bagien* to opowieść o 108 banitach, którzy jednoczą się i występują przeciwko skorumpowanemu urzędnikowi. Akcja toczy się w ostatnich latach panowania Dynastii Song, będącej w kryzysie politycznym i społecznym.

《西游记》*Wędrownka na Zachód* to opowieść o mnichu Tang Seng i zwierzętach mających ludzkie cechy. Razem podróżują na zachód Indii w poszukiwaniu świętych ksiąg buddyjskich, przeżywając w tym czasie wiele przygód.

《红楼梦》*Sen czerwonego pawilonu* to wielowątkowa powieść napisana przez Cao Xueqin. Jej bohaterami jest ponad sto postaci. Cao Xueqin barwnie i realistycznie opisuje miłość, nienawiść, dobro, zło oraz ekstrawagancję i korupcję w arystokratycznych rodzinach w czasach Dynastii Qing.

Guǎng Jiē

Zhāng Míng: Hǎo a! Zhōngguó de sì dà míngzhū jiù hěn hǎokàn.

Jiēkè: Nǎ sì dà míngzhū?

Zhāng Míng: Zhè sì dà míngzhū shì "Sānguó Yǎnyì", "Shuǐhǔ Zhuān", "Xīyóujī", "Hónglóu Mèng",
dōu shì Zhōngguó gǔdiǎn xiǎoshuō. Sì dà míngzhū zài Zhōngguó jiā yú hù xiǎo.

Jiēkè: Zhōngguó gǔdiǎn xiǎoshuō? Tài nǎn le, wǒ děi xuē duō cháng shíjiān de Hànyǔ
cáinéng kàn dòng a!

Zhāng Míng: Bié jí! Yǒu hěn duō fāngfǎ kěyǐ bāngzhù nǐ liǎojiě sì dà míngzhū. Bǐrú nǐ kěyǐ kàn
DVD a! Sì dà míngzhū dōu bēi pāi chéng le diǎnshìjù, zhèxiē diǎnshìjù de DVD zài shū
diǎn lǐ néng mǎi dào. Chū cǐ zhī wài, nǐ hái kěyǐ kàn sì dà míngzhū de túhuà shū,
kàn bēi fānyǐ chéng Yīngyǔ de shū děngděng. Hěn duō Hànyǔ de diǎngǔ dōu chū zì
sì dà míngzhū.

Jiēkè: Xièxie nǐ de jiānyì, nà wǒ jiù mǎnmǎn de liǎojiě sì dà míngzhū ba!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 中国的四大名著是《_____演义》、《水浒_____》、《西游_____》和《红楼_____》。
- (2) 刘姥姥是小说《_____》里的人物。
- (3) 四大名著都拍成了_____。这些电视剧的DVD在书店里能_____。
- (4) 很多汉语的_____都出自于四大名著。
- (5) 四大名著还被_____成了各种语言。

2. 用下面的词语造句:

家喻户晓 大开眼界 好奇 纪念品 新奇 典故

3. 回答问题:

- (1) “刘姥姥进大观园”是什么意思?
- (2) 有哪些方法可以了解中国的四大名著?

对话 2 大闹天宫

12-2

看望 kànwàng
złożyć wizytę, spotkać się
看望老师; 看望朋友;
看望病人

阿姨 āyí
ciotka
李阿姨: 幼儿园的阿姨

玩具 wánjù
zabawka (-i)
电动玩具; 小孩都喜欢玩具。

淘气 táoqi
nieposłuszny, psotny
淘气的孩子; 这孩子太淘气了。

乱七八糟 luànrqibāzāo
balagan, płatamina
客人要来了, 屋子里乱七八糟的, 快点收拾一下。

假装 jiǎzhuāng
udawać, udąć, symulować
他假装没听见。
她假装糊涂。
这孩子坐在椅子上, 假装在开车。

幼儿园 yòu'eryuán
przedszkole
幼儿园的小朋友: 她的孩子在上幼儿园。

交通 jiāotōng
ruch uliczny, komunikacja
交通工具; 城市交通

警察 jīngchá
policja, policjant
交通警察; 警察局

气 qì
rozłość, rozwścieczyć, doprowadzić do wściekłości
真气人! 他把小女孩给气哭了。

动画片 dònghuàpiàn
film animowany, kreskówka
《西游记》的动画片;
这部动画片很好看。

面具 miànjù
maska
戴面具: 孙悟空面具:
动物面具

(琳达去好朋友王英家看望她和她的儿子东东。)

王英: 琳达, 你好, 快请进!

琳达: 谢谢! 东东, 这是阿姨送给你的熊猫玩具。

东东: 谢谢阿姨。

琳达: 不客气。你的儿子真可爱。

王英: 他可淘气了, 经常“大闹天宫”。

琳达: “大闹天宫”? 是不是《西游记》里的孙悟空¹大闹天宫的故事?

王英: 让你说对了。东东特别淘气, 像个小孙悟空, 经常把家里弄得乱七八糟。你看, 他在那儿跳来跳去, 假装在过河! 在幼儿园他一会儿把椅子当汽车开, 一会儿爬到桌子上当交通警察, 有时候还把小女孩儿给气哭了, 他可能闹了。

琳达: 呵呵, 看东东的样子, 他的想象力挺丰富的。

王英: 东东特别喜欢看《西游记》的电视剧和动画片, 还经常戴着孙悟空的面具, 学孙悟空的样子, 真像一只小猴子。

琳达: 东东真有意思。我也喜欢看《西游记》动画片, 里面的故事很有意思。

东东: 妈妈, 吃饭吧, 我饿了。

¹孙悟空: Małpi Król – według legendy powstał z kamienia. Posiada nie tylko niesforną naturę oraz ostry dowcip, ale także nadzwyczajną moc, dzięki której może pokonywać demony i potwory.

Dà Nǎo Tiāngōng

(Líndǎ qū hǎo péngyou Wáng Yīng jiā kǎnwǎng tā hé tā de érzǐ Dōngdōng.)

Wáng Yīng: Líndǎ, nǐ hǎo, kuài qǐng jìn!

Líndǎ: Xièxie! Dōngdōng, zhè shì āyí sòng gěi nǐ de xióngmāo wǎnjū.

Dōngdōng: Xièxie āyí.

Líndǎ: Bù kěqǐ. Nǐ de érzǐ zhēn kě'ài.

Wáng Yīng: Tā kě tāoqǐ le, jīngchǎng "dà nǎo tiāngōng".

Líndǎ: "Dà nǎo tiāngōng"? Shì bù shì "Xīyóu Jì" lǐ de Sūn Wùkōng dà nǎo tiāngōng de gūshi?

Wáng Yīng: Ràng nǐ shuō duì le. Dōngdōng tèbié tāoqǐ, xiǎng ge xiǎo Sūn Wùkōng, jīngchǎng bǎ jiǎ lǐ nòng de luànqǐbāzōo. Nǐ kǎn, tā zài nǎr tiào lái tiào qù, jiǎzhuāng zài guō hé! Zài yǒu'èryuán tā yīhuìr bǎ yīzǐ dāng qìchē kāi, yīhuìr pǎ dào zhuōzǐ shàng dāng jiāotōng jīngchá, yǒu shíhou hái bǎ xiǎonǚhái gěi qǐ kù le, tā kěnéng nǎo le.

Líndǎ: Hēhē, kǎn Dōngdōng de yǎngzi, tāde xiǎngxiānglì tǐng fēngfū de.

Wáng Yīng: Dōngdōng tèbié xǐhuan kǎn "Xīyóu Jì" de diǎnshìjù hé dōnghuāpiān, hái jīngchǎng dǎi zhe Sūn Wùkōng de miǎnjǔ, xué Sūn Wùkōng de yǎngzi, zhēn xiǎng yī zhī xiǎo hōuzi.

Líndǎ: Dōngdōng zhēn yǒu yìsi. Wǒ yě xǐhuan kǎn "Xīyóu Jì" dōnghuāpiān, lǐmiàn de gūshi hěn yǒu yìsi.

Dōngdōng: Māma, chīfàn ba, wǒ è le.

(小小“孙悟空”)

对话 2 大闹天宫

刚好 gānghǎo
właśnie, dokładnie
他打电话的时候,我
刚好不在。
弟弟刚好来了。

地道 didào
czysty, autentyczny,
prawdziwy
她的汉语说得真地道。

王英: 爸爸还没回来, 等一会儿。

王英丈夫: 我回来了!

王英: 你看, “说曹操¹, 曹操就到”。我们准备吃饭吧。

琳达: 曹先生, 你好!

王英丈夫: 你好, 可是我不姓曹, 我姓林。

琳达: 这? (对王英说) 你不是说“曹操到了”吗?

王英: 哈哈! 曹操是古典小说《三国演义》中的一个人物。

“说曹操, 曹操就到”这句话的意思是正在说一个人, 这个人刚好就来了。

琳达: 哦, 我闹笑话了。现在我懂了。刚才我还以为你先生姓曹呢!

王英: 没关系, 这回你就知道了!

琳达: 我很高兴又学到了一句地道的汉语, “说曹操, 曹操就到”。

王英: 你要是感兴趣, 我就经常跟你说一些典故。你自己经常看书也会学到很多有意思的典故。

琳达: 谢谢!

(京剧人物: 曹操)

¹ 曹操: Cao Cao – władca Wei, jednego z Trzech Królestw.

Dǎ Nào Tiāngōng

Wáng Yīng: Bāba hái méi huí lái, dēng yī huìr.

Wáng Yīng zhāngfu: Wǒ huí lái le!

Wáng Yīng: Nǐ kàn, "shuō Cáo Cāo, Cáo Cāo jiù dào". Wǒmen zhǔnbèi chī fàn ba.

Líndá: Cáo xiānsheng, nǐ hǎo!

Wáng Yīng zhāngfu: Nǐ hǎo, kěshì wǒ bù xìng Cáo, wǒ xìng Lín.

Líndá: Zhè? (Duì Wáng Yīng shuō) Nǐ bùshì shuō "Cáo Cāo dào le" ma?

Wáng Yīng: Hāhā! Cáo Cāo shì gǔdiǎn xiǎoshuō "Sānguó Yǎnyì" zhōng de yí ge rénwù.
"Shuō Cáo Cāo, Cáo Cāo jiù dào" zhè jù huà de yìsi shì zhèngzài shuō yí
ge rén, zhège rén gānghǎo jiù lái le.

Líndá: Ō, wǒ nǎo xiàohuà le. Xiānzài wǒ dǒng le. Gāngcái wǒ hái yìwéi nǐ
xiānsheng xìng Cáo ne!

Wáng Yīng: Méi guānxi, zhè huí nǐ jiù zhīdao le!

Líndá: Wǒ hěn gāoxíng yǒu xuē dào le yī jù dīdào de Hànyǔ, "shuō Cáo Cāo, Cáo
Cāo jiù dào".

Wáng Yīng: Nǐ yǎoshì gǎn xìngqù, wǒ jiù jīngcháng gēn nǐ shuō yìxiē diǎngù. Nǐ zìjǐ
jīngcháng kàn shū yě huì xuē dào hěn duō yǒu yìsi de diǎngù.

Líndá: Xièxiè!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 《西游记》里的_____“大闹天宫”。
- (2) 东东非常淘气，像个孙悟空经常_____，把家里弄得_____。
- (3) 曹操是《_____》里的一个人物。

2. 用下面的词语造句:

刚好 刚才 地道 想象力 闹 地道

3. 回答问题:

- (1) 王英为什么说东东像个孙悟空，经常“大闹天宫”？
- (2) “说曹操，曹操就到”是什么意思？怎么用这个典故？

三 文化学习

短文 ①

武松¹打虎

12-3

武松是古典小说《水浒传》里的一个人物。武松身材高大，一身好武艺²。一天武松回家看望哥哥。天黑时，路过一座山，叫景阳岗。他在山下的酒店里喝酒，一口气喝了三碗酒。酒店的老板告诉武松，在他的酒店喝了三碗酒就不能过景阳冈了。因为山上有老虎，已经有三十多个人被老虎吃了，让他明天和大家一起上山。可是武松不相信，吃了很多肉，一共喝了十八碗酒，还是要上山。酒店老板劝他不要上山。可是武松不听，非要上山不可³。到了山上，他真的看见了一只老虎。老虎很凶，一看见武松，就向他扑⁴过来，要吃他。武松拿起一根棍子⁵，打中了老虎的头。老虎又向他扑过来，武松勇敢地跳到老虎的背上，左手抓住老虎头，右手使劲地打，没多久就把老虎打得眼、耳、鼻、口到处流血，倒在地上死了。附近的人们听说武松打死了老虎，都跑来看，称赞他是打虎英雄。武松打虎这个故事从此也就传开了。

Wǔ Sōng Dǎ Hǔ

Wǔ Sōng shì gǔdiǎn xiǎoshuō "Shuǐhǔ Zhuàn" lǐ de yí ge rénwù. Wǔ Sōng shēncái gāodà, yìshēn hǎo wǔyì. Yītiān Wǔ Sōng huí jiā kǎnwǎng gēge. Tiān hēi shí, lùguò yí zuǒ shān, jiāo Jǐngyáng Gǎng. Tā zài shān xià de jiǔdiàn lǐ hē jiǔ, yīkǒuqì hē le sān wǎn jiǔ. Jiǔdiàn de lǎobǎn gāosu Wǔ Sōng, zài tāde jiǔdiàn hē le sān wǎn jiǔ bù néng guò Jǐngyáng Gǎng le. Yīngwēi shān shàng yǒu lǎohǔ, yíjīng yǒu sānshí duō ge rén bèi lǎohǔ chī le, ràng tā míngtiān hé dàjiā yìqǐ shàng shān. Kěshì Wǔ Sōng bù xiāngxìn, chīle hěn duō ròu, yīgòng hē le shíbā wǎn jiǔ, hǎishi yào shàng shān. Jiǔdiàn lǎobǎn quàn tā bùyào shàngshān. Kěshì Wǔ Sōng bù tīng, fēi yào shàng shān bùkě. Dào le shān shàng, tā zhēn de kǎnjiàn le yí zhī lǎohǔ. Lǎohǔ hěn xiōng, yí kǎnjiàn Wǔ Sōng, jiù xiàng tā pū guò lái, yào chī tā. Wǔ Sōng ná qǐ yí gēn gùnzi, dǎ zhòng le lǎohǔ de tóu. Lǎohǔ yòu xiàng tā pū guò lái, Wǔ Sōng yǒnggǎn de tiào dào lǎohǔ de bēi shàng, zuǒshǒu zhuā zhù lǎohǔ tóu, yòushǒu shǐjìn de dǎ, měi duō jiǔ jiǔ bǎ lǎohǔ dǎ de yǎn, ěr, bí, kǒu dàochù liú xiě, dǎo zài dìshàng sǐ le. Fùjìn de rénmen tīngshuō Wǔ Sōng dǎ sǐ le lǎohǔ, dōu pǎo lái kàn, chēngzàn tā shì dǎ hǔ yīngxióng. Wǔ Sōng dǎ hǔ zhège gùshì cóngcǐ yě jiù chuán kāi le.

¹ 武松: Wu Song - jeden ze 108 bohaterów opowieści *Banici z bagien*.

² 武艺: znać *wushu* (sztukę walki).

³ 非要上山不可: Wu Song nalega by przejść przez góry: 非...不可: znaczy: musieć coś.

⁴ 扑: rzucić się, zaatakować.

⁵ 棍子: laska, kij.

短文1填空练习:

1. 武松是小说《_____》里的人物。武松身材_____, 一身好_____。
2. 一天武松回家看望哥哥, 要经过_____。他在路上的一家小_____喝了酒。
3. 武松喝完了酒就上了山, 遇见了老虎。武松非常_____, 他把老虎_____了。
4. 武松被人们看做是一位打虎_____。

(武松打虎)

短文 2

草船借箭

12-4

“草船借箭”是《三国演义》中最精彩的故事之一。读了这个故事, 常常使人对诸葛亮¹的才智²赞叹不已³。这个故事是这样的:

曹操带领魏国⁴的军队打到了南方, 离吴国很近。吴国的军队准备跟曹操的军队在水上交战。当时蜀国的诸葛亮正好在吴国。吴国的大将周瑜⁵十分妒忌⁶诸葛亮的才干。在大战之前, 周瑜给诸葛亮出了个难题, 让诸葛亮在十天之内制作十万枝箭⁷。可是诸葛亮却答应三天做好。第二天, 诸葛亮请鲁肃⁸帮他准备二十条船和一千个稻草人⁹。每条船上三十个士兵。第三天, 天还不亮, 诸葛亮请鲁肃一起坐船去取箭。这时江上的雾¹⁰特别大, 对面看不清人。诸葛亮带着船来到曹操军队所在地, 命令士兵击鼓呐喊¹¹。曹操以为是周瑜的军队来了, 慌忙命令士兵朝江上的船射箭, 这样船两边稻草人身上插满了箭。这时, 诸葛亮下令划船回去, 曹操发现上了当¹², 想追也来不及了, 后悔¹³极了。诸葛亮带着二十条插满了箭的船交给了周瑜。就这样, 诸葛亮从曹操那里“借”到了十万支箭。周瑜知道借箭的经过后, 长叹一声: “我真比不上诸葛亮啊!”

“草船借箭”这个成语后来就用来形容用智谋借别人的力量来达到自己的目的。

¹ 诸葛亮: Zhuge Liang – wojskowy doradca Liu Bei i premier w Królestwie Shu.

² 才智: umiejętności i inteligencja.

³ 赞叹不已: nadzwyczajnie wychwalać, piąć z zachwytem.

⁴ 魏国: Królestwo Wei, jedno z Trzech Królestw.

⁵ 周瑜: Zhou Yu – żołnierz i oficer w Królestwie Wu.

⁶ 妒忌: być zazdrosnym.

⁷ 箭: strzała.

⁸ 鲁肃: Lu Su – doradca i czasach Królestwa Wu.

⁹ 稻草人: strach na wróble.

¹⁰ 雾: mgła.

¹¹ 击鼓呐喊: bęben i okrzyk wojenny.

¹² 上当: dać się nabrać, dać się oszukać.

¹³ 后悔: żałować, odczuwać żal.

Cǎochuán Jiè Jiǎn

"Cǎochuán Jiè Jiǎn" shì "Sānguó Yǎnyì" zhōng zuì jīngcǎi de gùshì zhī yī. Dú le zhège gùshì, chángcháng shì rén duì Zhūgě Liǎng de cǎizhì zāntàn bù yí. Zhège gùshì shì zhèyàng de:

Cáo Cāo dǎilǐng Wèi Guō de jūnduì dǎ dǎo le nánfāng, lí Wú Guō hěn jìn. Wú guō de jūnduì zhǔnbèi gēn Cáo Cāo de jūnduì zài shuǐ shàng jiāozhàn. Dāngshí Shǔ Guō de Zhūgě Liǎng zhèngchǎo zài wú guō. Wú guō de dǎjiāng Zhōu Yú shí fēn dù jì Zhūgě Liǎng de cǎigǎn. Zài dǎzhàn zhīqián, Zhōu Yú gěi Zhūgě Liǎng chū le ge nǎntí, ràng Zhūgě Liǎng zài shí tiān zhī nèi zhìzuò shí wàn zhī jiǎn. Kěshì Zhūgě Liǎng què dāying sān tiān zuò hǎo. Dì èr tiān, Zhūgě Liǎng qǐng Lǚ Sù bāng tā zhǔnbèi èrshí tiáo chuán hé yīqiān ge dàocǎorén. Měi tiáo chuán shàng yǒu sānshí ge shìbīng. Dì sān tiān, tiān hái bù liǎng, Zhūgě Liǎng qǐng Lǚ Sù yīqǐ zuò chuán qū qū jiàn. Zhè shí jiāng shàng de wú tèbié dà, duìmiàn kǎn bù qīng rén. Zhūgě Liǎng dài zhe chuán lái dào Cáo Cāo jūnduì suǒzài dì, mínglǐng shìbīng jī gǔ nǎhǎn. Cáo Cāo yīwéi shì Zhōu Yú de jūnduì lái le, huāngmáng mínglǐng shìbīng cháo jiāng shàng de chuán shèjiàn, zhèyàng chuán liǎngbiān dàocǎorén shēnshang chā mǎn le jiǎn. Zhè shí, Zhūgě Liǎng xiàlǐng huá chuán huíqū. Cáo Cāo fāxiàn shàng le dāng, xiǎng zhuī yě lái bu jí le, hòuhuǐ jí le. Zhūgě Liǎng dài zhe èrshí tiáo chā mǎn le jiǎn de chuán jiāo gěi le Zhōu Yú. Jiù zhèyàng, Zhūgě Liǎng cóng Cáo Cāo nǎi "jiè" dào le shíwàn zhī jiǎn. Zhōu Yú zhīdào jiè jiǎn de jīngguò hòu, chángtān yī shēng: "wǒ zhēn bǐ bu shàng Zhūgě Liǎng a!"

"Cǎochuán Jiè Jiǎn" zhège chéngyǔ hòulái jiù yǒng lái xíngróng yǒng zhīmóu jiè biéren de lìliàng lái dǎdào zì jǐ de mùdì.

短文2填空练习:

1. 选词填空:《三国演义》中“草船借箭”的故事是赞叹_____的才干的。
2. 周瑜妒忌诸葛亮,就给诸葛亮出了个_____,让他在10天之内制作_____枝箭。
3. 诸葛亮利用_____天气,骗了_____,从曹操的军队“借”来了10万枝箭。
4. 周瑜最后承认他的_____比不过诸葛亮。

(草船借箭)

四 活动

1. 请选一个四大名著中的著名人物进行介绍,讲解人物的性格特点和有趣的故事。
2. 学唱歌曲《好汉歌》。

Pieśń *Haoyan* jest bardzo popularna w Chinach. Jej sława rozpoczęła się w telewizyjnym wielooodcinkowym przedstawieniu *Banici z bagien*. Była śpiewana przez bardzo popularnego w Chinach śpiewaka Liu Huan. Piosenka opisuje odwagę i ducha walki banitów z bagien.

- 大河向东流哇，天上的星星参北斗哇，(嘿嘿嘿嘿参北斗哇)，
(生死之交一碗酒哇)，(不分水天一碗酒哇)！
- 说走咱就走哇，你有我有全都有哇，(嘿嘿嘿嘿全都有哇)，
(水里火里不回头哇)，(一路看天不低头哇)！
- 路见不平一声吼哇，该出手时就出手哇，风风火火闯九州哇，
(该出手时就出手哇)，(风风火火闯九州哇)
- 嘿呀依儿呀唉嘿嘿依儿呀，(嘿呀依儿呀唉嘿嘿依儿呀)，
路见不平一声吼哇，该出手时就出手哇，风风火火闯九州哇！

Dà hé xiàng dōng liú wa, tiānshàng de xīngxīng cān bēidǒu wa,
(hēihēi hēihēi cān bēidǒu wā),
(shēngsǐ zhī jiāo yì wǎn jiǔ wā), (bù fēn shuǐ tiān yì wǎn jiǔ wā)!
Shuō zǒu zǎn jiù zǒu wa, nǐ yǒu wǒ yǒu quāndǒu yǒu wa,
(hēihēi hēihēi quāndǒu yǒu wā),
(shuǐ lǐ huǒ lǐ bù huítóu wā), (yìlù kàn tiān bù dītóu wā)!
Lù jiàn bùpíng yì shēng hǒu wa, gāi chū shǒu shí jiù chū shǒu wa,
fēngfēnghuǒhuǒ chuǎng jiǔzhōu wa,
(gāi chū shǒu shí jiù chū shǒu wā), (fēngfēnghuǒhuǒ chuǎng jiǔzhōu wā)
Hēi ya yī ēr ya āi hēi āi hēi yī ēr ya, (hēi ya yī ēr ya āi hēi āi hēi yī ēr ya),
Lù jiàn bùpíng yì shēng hǒu wa, gāi chū shǒu shí jiù chū shǒu wa,
fēngfēnghuǒhuǒ chuǎng jiǔzhōu wā!

1. 诸葛亮
短文2 草船借箭
2. 难题 十万
3. 大雾 曹操
4. 才智
1. 水浒传 高大
武艺 2. 景阳冈 酒店
3. 勇敢 打死
4. 英雄
- 短文1 武松打虎
- (1) 孙悟空
对话2 大闹天宫
- (2) 大闹天宫 乱七八糟
- (3) 三国演义
- (1) 三国 传记 梦
(2) 红楼梦
- (3) 电视剧 买到
- (4) 典故
(5) 翻译
- 对话1 逛街

Klucz do ćwiczeń

第十三课 中国音乐

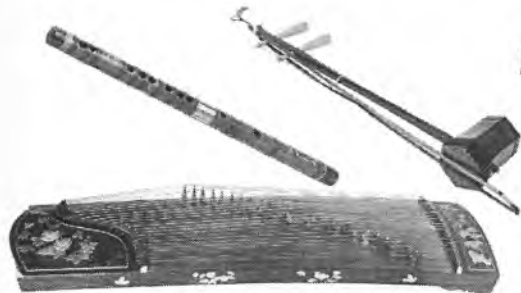
Cele

- ① Naucz się słów i zwrotów związanych z chińską klasyczną muzyką (古典 gǔdiǎn).
- ② Zapoznaj się z takimi klasycznymi utworami jak: Kwiaty nocy, Blask Księżyca nad Rzeką Wiosny (《春江花月夜》).

一 课前导入

(一) 你听过中国的古典音乐吗?

(二) 请把下面各种中国乐器 (yuèqì) 与相应的图片画线连接起来。

二胡
èrhú

古筝
gǔzhēng

笛子
dízi

扬琴
yángqín

琵琶
pípá

文化情景

对话 1

春江花月夜¹

13-1

开幕式 kaimùshì
ceremonia otwarcia
奥运会开幕式; 开幕式表演

服装 fúzhuāng
ubiór, strój
服装店: 民族服装

场地 chǎngdì
przestrzeń
活动场地: 表演场地

曲子 qǔzi
melodia
这支曲子很优美。
我听过这首曲子。

乐器 yuèqì
instrumenty muzyczne
二胡、笛子都是中国民族乐器。

演奏 yǎnzòu
dać koncert,
występować, grać na instrumentach
他会演奏二胡。

联想 liánxiǎng
połączyć z, powiązać z
看着这张照片让我联想起很多以前的事儿。

诗情画意
shī qíng huà yì
poetyckie piękno,
wspaniała koncepcja artystyczna
这里的风景真美, 富有诗情画意。

优美 yōuměi
elegancki, piękny,
cudowny
优美的音乐;
优美的夜景

代 dài
pokolenie, generacja
年轻一代;
传统文化一代一代地传了下来。

(杰克请王书到饭馆吃饭, 饭馆正在放音乐。)

王书: 这儿的环境很好, 音乐也好听。

杰克: 我很喜欢这儿。

王书: 你听, 这是什么音乐?

杰克: 我好像听过, 可是想不起来了。

王书: 你还记得北京奥运会的开幕式吗?

杰克: 开幕式…噢, 我想起来了。在奥运会²开幕式上, 当很多穿古代服装的女孩儿慢慢地走进表演场地的时候, 播放的就是这首曲子。

王书: 没错。这是中国古典音乐《春江花月夜》。

杰克: “春、江、花、月、夜”, 这几个字我都学过。这首曲子是什么意思?

王书: 《春江花月夜》是用二胡、古筝、琵琶等乐器演奏的。人们在欣赏这首曲子的时候, 常常会联想到诗情画意的景色, 也会想到《春江花月夜》这首诗。

杰克: 原来还有和这首曲子同名的诗啊。

王书: 是的, 唐朝诗人张若虚³写的《春江花月夜》非常优美。你听我背两句给你听: “春江潮水连海平, 海上明月共潮生。”这两句诗描写了春天、海水、明月。你再听我背几句: “人生代代无穷已, 江月年年只相似。不知江月待何人, 但见长江送流水。”

杰克: 这几句是什么意思?

¹《春江花月夜》: tytuł wiersza i klasycznego chińskiego utworu muzycznego.

²奥运会: Olimpiada.

³张若虚(约660-约720): Zhang Ruoxu (ok. 660 - ok. 720 r.) - chiński poeta w czasach Dynastii Tang.

Chūn Jiāng Huā Yuèyè

(Jiēkè qǐng Wáng Shū dào fānguǎn chīfān, fānguǎn zhēngzài fàng yīnyuè.)

Wáng Shū: Zhè de huánjìng hěn hǎo, yīnyuè yě hǎotīng.

Jiēkè: Wǒ hěn xīhuan zhèr.

Wáng Shū: Nǐ tīng, zhè shì shénme yīnyuè?

Jiēkè: Wǒ hǎoxiǎng tīng guǒ, kěshì xiǎng bù qǐlái le.

Wáng Shū: Nǐ hái jīde Běijīng Àoyūnhuì de kǎimùshì ma?

Jiēkè: Kǎimù shì ... Ō, wǒ xiǎng qǐlái le. Zài Àoyūnhuì kǎimùshì shàng, dāng hěn duō chuān gǔdài fúzhuāng de nǚhái mànmǎn de zǒu jìn bǎoyǎn chǎngdì de shíhou, bōfàng de jiùshì zhè shǒu qǔzi.

Wáng Shū: Měi cuō. Zhè shì Zhōngguó gǔdǎn yīnyuè "Chūn Jiāng Huā Yuèyè".

Jiēkè: "Chūn, jiāng, huā, yuè, yè", zhè jǐ ge zì wǒ dōu xué guò. Zhè shǒu qǔzi shì shénme yìsi?

Wáng Shū: "Chūn Jiāng Huā Yuèyè" shì yòng èrhú, gǔzhēng, pípā děng yuèqì yǎnzǒu de. Rénmen zài xīnshǎng zhè shǒu qǔzi de shíhou, chángchang huì liánxiǎng dào shǐ qíng huà yì de jǐngsè, yě huì xiǎng dào "Chūn Jiāng Huā Yuèyè" zhè shǒu shī.

Jiēkè: Yuānlái hǎiyǒu hē zhè shǒu qǔzi tóngmíng de shī a.

Wáng Shū: Shì de, Táng Cháo shīrén Zhāng Ruòxū xiě de "Chūn Jiāng Huā Yuèyè" fēichāng yōuměi. Nǐ tīng wǒ bèi liǎng jù géi nǐ tīng: "Chūn Jiāng chāoshuǐ liǎn hǎi píng, hǎi shàng míngyuè gōng cháo shēng." Zhè liǎng jù shì miáoxiě le chūntiān, hǎishuǐ, míngyuè. Nǐ zài tīng wǒ bèi jǐ jù: "Rénshēng dàidài wúqióng yǐ, jiāng yuè niǎnniǎn zhǐ xiāngsī. Bù zhī jiāng yuè dài hé rén, dān jiàn Cháng Jiāng sòng liúshuǐ."

Jiēkè: Zhè jǐ jù shì shénme yìsi?

对话 1 春江花月夜

短暂 duǎnzǎn
krótkotrwały, krótki
短暂的休息;
短暂的分别

停止 tíngzhǐ
przerwać, zaprzestać,
zatrzymać
而停止了。
音乐停止了。

伤感 shānggǎn
przygnębiony,
sentymentalny
一首让人感到伤感的
歌曲:
对着月亮, 思念亲
人, 无限伤感。

展现 zhǎnxiǎn
ukazał się przed
oczami, pojawił się
展现出一幅优美的画
面

美妙 měimiào
wspaniały, cudowny,
piękny
美妙的歌声;
美妙的诗句

名曲 míngqǔ
arcydzieło w muzyce,
wspaniała kompozycja
《春江花月夜》是一
首名曲。

一言为定
yī yán wéi dìng
(potocznie) Jesteśmy
umówieni, Obietnica to
obietnica. Obiecuję.
A: 我们明天去爬山。
B: 好, 一言为定。

王书: 意思是: 人的生命虽然短暂, 但是会一代一代地传下去, 生命像江水一样永远不会停止。这几句表现了诗人的伤感和深刻的哲理。

杰克: 这首乐曲听起来确实很优美! 但是在饭馆听音乐, 好像心静不下来。

王书: 你说得也对。《春江花月夜》这首曲子通过音乐展现了春天美丽的夜景和优美的意境。

杰克: 听音乐一定要静下心来听, 才能欣赏音乐的美妙。听了你的介绍, 我也要选一个有明月的、春天的、美丽的夜晚来欣赏这首名曲。

王书: 还要有水!

杰克: 对! 春、江、花、月、夜这几个字太有诗意了。等春天的时候我们带上音乐, 一起去江边欣赏美丽的夜景, 怎么样?

王书: 好, 一言为定。

(春意盎然)

Chūn Jiāng Huā Yuèyè

Wáng Shū: Yìsī shì rén de shēngmíng suīrán duǎnzǎn, dānshì huì yī dài yī dài de chuán xiàqù, shēngmíng xiǎng jiāng shuǐ yīyàng yǒngyuǎn bù huì tíngzhǐ. Zhè jǐ jǔ biǎoxiǎn le shīrén de shānggǎn hé shēnkè de zhéilǐ.

Jiékè: Zhè shǒu yuèqǔ tīng qǐlái quèshí hěn yōuměi! Dānshì zài fànguǎn tīng yīnyuè, hǎoxiǎng xīn jīng bù xià lái.

Wáng Shū: Nǐ shuō de yě duì. Zhè jǐ jǔ biǎoxiǎn le shīrén de shānggǎn hé shēnkè de zhéilǐ. "chūn jiāng huā yuèyè" zhè shǒu qǔzi tōngguò yīnyuè zhǎnxiǎn le chūntiān měilì de yǐjǐng hé yōuměi de yíjǐng.

Jiékè: Tīng yīnyuè yīdīng yào jīng xiǎ xīn lái tīng, cái néng xīnshǎng yīnyuè de měimào. Tīng le nǐ de jiěshào, wǒ yě yào xuǎn yīge yǒu míng yuè de, chūntiān de, měilì de yèwǎn lái xīnshǎng zhè shǒu míngqǔ.

Wáng Shū: Hǎi yào yǒu shuǐ!

Jiékè: Duì! chūn, jiāng, huā, yuè, yě zhè jǐ ge zì tài yǒu shīyì le. Dǎng chūntiān de shíhou wǒmen dài shàng yīnyuè, yīqǐ qù jiāng biān xīnshǎng měilì de yǐjǐng, zěnmeyàng?

Wáng Shū: Hǎo, yī yǎn wéi dīng.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 在以上对话中主要介绍了中国名曲《_____》。
- (2) 《春江花月夜》这首曲子描绘了美丽的_____。
- (3) 《春江花月夜》这首诗是_____诗人张若虚写的。
- (4) “_____潮水连海平，海上_____共潮生。”这两句诗既写出了夜景，也写出了诗人对夜色的深深的感情。
- (5) “_____代代无穷已，_____年年只相似。不知江月待_____，但见长江送_____”。这几句诗写出了诗人对人生的感叹。

2. 用下面的词语造句:

展现 美妙 一言为定 短暂 伤感

3. 回答问题:

- (1) 《春江花月夜》这首乐曲描写的是什么样的情景?
- (2) 这首曲子给人带来什么样的感受? 谈谈你的感受。

对话 2

“知音”的故事

13-2

知音 zhīyīn
przyjacieli od serca
我遇到了知音。

弹奏 tánzòu
grać na instrumencie
muzycznym
弹奏钢琴:
弹奏一首名曲

终于 zhōngyū
wreszcie, nareszcie, w
końcu
他们终于成功了。
你终于来了。

远大 yuǎndà
długofalowy,
dalekosiężny, daleko
idący
远大的理想;
远大的前途

理想 lǐxiǎng
idea, marzenie
当医生是他的理想。
她的理想实现了。

去世 qùshì
umrzeć
她的爷爷去世了。

基本上 jīběnshàng
głównie, zasadniczo
这个工作基本上完成了。
这个答案基本上是对的。

知心 zhīxīn
serdeczny, bliski;
wyrozumiały
知心话: 知心朋友

杰克: 王书, 我有个问题, “知音”这个词是什么意思?

王书: 我给你讲个故事, 你就知道了。

杰克: 好啊!

王书: 从前, 有一位音乐家叫俞伯牙¹, 他会演奏很多种乐器, 但他最喜欢弹奏古琴。他弹奏的曲子非常美妙, 可是人们都听不懂。

杰克: 那他一定觉得很遗憾。

王书: 是啊。有一天, 当他弹琴的时候, 终于有一个人听懂了。

杰克: 这个人是谁?

王书: 是个樵夫², 他叫钟子期³。俞伯牙弹完曲子时, 问钟子期: “你能不能听出我心中想的是什么?” 钟子期说: “你心里想的是高山和流水。”

杰克: 终于有人听懂了, 俞伯牙一定很高兴吧?

王书: 是的, 俞伯牙很激动, 拉着钟子期说: “我遇到‘知音’了!” 俞伯牙终于找到了一个能听懂他的音乐的人。后来, 钟子期去世了, 俞伯牙就再也不弹琴了。

杰克: 因为没有人听得懂, 他弹琴也没有意义了。

王书: 对啊! 你说说看, “知音”是什么意思?

杰克: “知音”就是指能听懂自己音乐的人。

王书: 基本上说对了。“知音”这个词是指真正了解自己的人。现在人们把了解自己的朋友叫做知音。“知心朋友”, 也是指了解自己的朋友。人们都希望有知心朋友。

杰克: 是啊, 你看, 我们就是知心朋友。

¹ 俞伯牙: Yu Boya - kompozytor i skrzypek w Okresie Wiosen i Jesieni.

² 樵夫: drwal.

³ 钟子期: drwal, który rozumie muzykę Yu Boya.

“Zhīyīn” De Gùshi

Jiěkè: Wáng Shū, wǒ yǒu ge wèntí, “zhīyīn” zhège cí shì shēnme yìsi?

Wáng Shū: Wǒ gěi nǐ jiǎng ge gùshi, nǐ jiù zhīdào le.

Jiěkè: Hǎo a!

Wáng Shū: Cōngqián, yǒu yī wèi yīnyuèjiā jiào Yú Bōyá, tā huì yǎnzòu hěnduō zhǒng yuèqì, dàn tā zuì xīhuan tǎnzòu gǔqín. Tā tǎnzòu de qǔzi fēicháng měimào, kěshì rénmen dōu tīng bù dǒng.

Jiěkè: Nà tā yīdìng juéde hěn yíhǎn.

Wáng Shū: Shì a. Yǒu yītiān, dāng tā tánqín de shíhou, zhōngyú yǒu yī ge rén tīng dǒng le.

Jiěkè: Zhège rén shì shuí?

Wáng Shū: Shì ge qiāofū, tā jiào Zhōng Zīqī. Yú Bōyá tánwǎn qǔzi shí, wèn Zhōng Zīqī: “nǐ néng bu néng tīng chū wǒ xīnzhōng xiǎng de shì shénme?”. Zhōng Zīqī shuō: “nǐ xīn lǐ xiǎng de shì gāo shān hé lǐú shuǐ.”

Jiěkè: Zhōngyú yǒu rén tīng dǒng le, Yú Bōyá yīdìng hěn gāoxìng ba?

Wáng Shū: Shì de, Yú Bōyá hěn jīdǒng, lā zhe Zhōng Zīqī shuō: “wǒ yū dào ‘zhīyīn’ le!” Yú Bōyá zhōngyú zhǎo dào le yī ge néng tīng dǒng tā de yīnyuè de rén. Hòulái, Zhōng Zīqī qūshì le, Yú Bōyá jiù zài yě bù tán qín le.

Jiěkè: Yīnwèi méiyǒu rén tīng de dǒng, tā dànqín yě méiyǒu yìyì le.

Wáng Shū: Duì a! Nǐ shuōshuō kàn, “zhīyīn” shì shénme yìsi?

Jiěkè: “Zhīyīn” jiùshì zhǐ néng tīng dǒng zìjǐ yīnyuè de rén.

Wáng Shū: Jīběnrshǒng shuō duì le. “Zhīyīn” zhège cí shì zhǐ zhēnzhēng liǎojiě zìjǐ de rén. Xiànzài rénmen bǎ liǎojiě zìjǐ de péngyou jiàozuò zhīyīn. “Zhīxīn péngyou”, yěshì zhǐ liǎojiě zìjǐ de péngyou. rénmen dōu xīwàng yǒu zhīxīn péngyou.

Jiěkè: Shì a, nǐ kàn, wǒmen jiùshì zhīxīn péngyou.

对话 2

“知音”的故事

知心话 zhīxīnhuà
rozmowa od serca,
szczerą rozmową
这两个老朋友多年不
见了，一见面就有说
不完的知心话。

王书：是啊！你了解我，我了解你，我们当然是知心朋友了。中国还有句古话“酒逢知己千杯少”¹，意思是一个人遇到了知心朋友，和朋友一起喝酒就有说不完的知心话，喝不够的酒。

杰克：“千杯少”是什么意思？是不是喝一千杯酒？

王书：是这个意思，但这只是个比喻，表示知心朋友在一起有说不完的知心话，特别是喝了酒以后，话就更多了。周末我们在一起喝两杯？

杰克：好！我们现在没喝酒，话就够多的了。周末喝酒的时候，我想跟你再好好儿聊聊中国音乐！

(弹奏古琴)

¹ 酒逢知己千杯少：Kiedy pije się z przyjacielem od serca, to nawet tysiąc filiżanek będzie za mało.

"Zhīyīn" De Cūshi

Wáng Shū: Shì! Nǐ liǎojiě wǒ, wǒ liǎojiě nǐ, wǒmen dāngrán shì zhīxīn péngyou le. Zhōngguó hái yǒu jǔ gǔhuà "jiǔ féng zhījī qiān bēi shǎo", yìsì shì yī ge rén yùdào le zhīxīn péngyou, hé péngyou yīqǐ hē jiǔ jiù yǒu shuō bù wán de zhīxīn huà, hē bùgōu de jiǔ.

Jiékē: "Qiān bēi shǎo" shì shénme yìsì? Shì bùshì hē yīqiān bēi jiǔ?

Wáng Shū: Shì zhège yìsì, dān zhè zhīshì ge bīyū, biǎoshì zhīxīn péngyou zài yīqǐ yǒu shuō bù wán de zhīxīn huà, tàbié shì hē le jiǔ yīhǒu, huà jiù gèng duō le. Zhōumō wǒmen zài yīqǐ hē liǎng bēi?

Jiékē: Hǎo! Wǒmen xiānzài měi hē jiǔ, huà jiù gōu duō de le. Zhōumō hē jiǔ de shíhou, wǒ xiǎng gēn nǐ zài hǎohāor liǎoliáo Zhōngguó yīnyuè!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) “_____”是指了解自己的朋友。
 (2) 俞伯牙的曲子表达的是_____和_____, 还有心中的远大的_____。
 (3) 俞伯牙遇到的“知音”是_____。

2. 用下面的词语造句:

终于 弹奏 理想 基本上 却

3. 回答问题:

- (1) 俞伯牙弹奏的曲子是关于什么内容的?
 (2) “酒逢知己千杯少”是什么意思?

文化学习

短文 1

民乐合奏《喜洋洋》

13-3

民乐合奏就是指用各种民族乐器在一起演奏。中国民乐乐器主要有笛子、二胡、古筝、扬琴、琵琶等等。《喜洋洋》是一首著名喜庆民乐，节奏欢快、轻松，表现了人们喜庆、愉快的心情。在过节、结婚、聚会或者有喜事的时候，人们都经常演奏或者播放这首曲子。

喜庆是中国民乐表现的音乐主题之一，表现了欢乐热闹的场面和喜庆的气氛，著名的乐曲有《花好月圆》、《采茶舞曲》、《金蛇狂舞》、《彩云追月》、《步步高》、《春节序曲》、《百鸟朝凤》、《喜庆的日子》等。

中国民乐还有一些非常优雅的乐曲，比如民乐合奏《春江花月夜》。这样的古典乐曲只能静静地、慢慢地欣赏。

Mínyuè Hézuò "Xǐyāngyāng"

Mínyuè hézuò jiùshì zhǐ yòng gè zhǒng mǐnzú yuèqì zài yìqǐ yǎnzòu. Zhōngguó mínyuè yuèqì zhūyāo yǒu dízi, èrhú, gǔzhēng, yángqín, pípá dēngděng. "Xǐyāngyāng" shì yī shǒu zhūmíng xīqīng mínyuè, jiézuò huānkuaī, qīngsōng, biǎoxiǎn le rénmen xīqīng, yǔkuài de xīnqíng. Zài guò jié, jié hūn, jùhuì huòzhě yǒu xīshì de shíhou, rénmen dōu jīngcháng yǎnzòu huòzhě bōfāng zhè shǒu qǔzi.

Xǐqīng shì Zhōngguó mínyuè biǎoxiǎn de yīnyuè zhǔtí zhī yī, biǎoxiǎn le huānlè rènao de chǎngmiàn hé xīqīng de qìfēn, zhūmíng de yuèqǔ yǒu "Huā Hǎo Yuè Yuán", "Cǎi Chā Wǔqǔ", "Jīn Shé Kuáng Wǔ", "Cǎiyún Zhuī Yuè", "Bùbù Gāo", "Chūn Jié Xūqǔ", "Bǎi Niǎo Chāo Fēng", "Xǐqīng de Rìzi" děng.

Zhōngguó mínyuè hái yǒu yīxiē fēichāng yōuyǎ de yuèqǔ, bǐrú mínyuè hézuò "Chūn Jiāng Huā Yuèyè". Zhèyàng de gǔdiǎn yuèqǔ zhǐ néng jìngjìng de, mǎnmǎn de xīnshǎng.

短文1填空练习：

1. 民乐合奏就是用各种_____乐器在一起演奏。
2. 中国民乐乐器主要有_____、_____、_____等等。
3. 《喜洋洋》是一首著名的_____。
4. 喜庆是中国民乐表现的音乐_____之一。

(民乐合奏)

短文 2

民歌《茉莉花》¹

13-4

茉莉花是一种常见的花，开白色小花，能发出淡淡清香。在生活中，人们喜欢在花园，或者家里种养茉莉花。在人们心中，洁白的茉莉花朵象征着纯洁，人们还把它称为爱情之花、友谊之花。在夏天，人们经常把茉莉花挂在胸前，享受茉莉花香。中国有一首很有名的民歌唱《茉莉花》。这首歌的意思是赏花的人看见茉莉花非常美丽和纯洁，就很想采一朵。《茉莉花》表现的是人们对茉莉花的赞美和对大自然的热爱。这首歌曲调优美，成为一首经典的中国民歌，很多人都喜欢唱，喜欢听。《茉莉花》的歌词是：

好一朵茉莉花，好一朵茉莉花，满园花开，香也香不过它，我有心采一朵戴，又怕看花的人儿要将我骂。

好一朵茉莉花，好一朵茉莉花，茉莉花开，雪也白不过它，我有心采一朵戴，又怕旁人笑话。

好一朵茉莉花，好一朵茉莉花，满园花开，比也比不过它，我有心采一朵戴，又怕来年不发芽。

Míngē “Mòlì Huā”

Mòlì huā shì yī zhǒng cháng jiàn de huā, kāi báisè xiǎo huā, néng fāchū dàndàn qīngxiāng. Zài shēnghuó zhōng, rénmen xǐhuan zāi huāyuān, huōzhě jiā lǐ zhōng yǎng mòlì huā. Zài rénmen xīn zhōng, jiébai de mòlì huāduǒ xiāngzhēng zhe chúnjié, rénmen bǎ mòlì huā chēng wéi àiqíng zhī huā, yǒuyì zhī huā. zài xiàtiān, rénmen jīngcháng bǎ mòlì huā guà zài xiōng qián, xiǎngshòu mòlì huāxiāng. Zhōngguó yǒu yī shǒu hěn yǒumíng de míngē jiào “Mòlì Huā”. Zhè shǒu gē de yìsī shì shǎng huā de rén kǎnjiàn mòlì huā fēicháng měilì hé chúnjié, jiù hěn xiǎng cǎi yī duǒ. “Mòlì Huā” biǎoxiǎn de shì rénmen duì mòlì huā de zānměi hé duì dàzìrán de rè’ài. “Mòlì Huā” zhè shǒu gē qǔdiào yōuměi, chéngwéi yī shǒu jīngdiǎn de Zhōngguó míng gē, hěn duō rén dōu xǐhuan chàng, xǐhuan tīng. “Mòlì Huā” de gēcí shì:

Hǎo yī duǒ mòlì huā, hǎo yī duǒ mòlì huā, mǎn yuán huā kāi, xiāng yě xiāng bùguò tā, wǒ yǒuxīn cǎi yī duǒ dài, yǒu pà kàn huā de rén r yào jiāng wǒ mà.

Hǎo yī duǒ mòlì huā, hǎo yī duǒ mòlì huā, mòlì huā kāi, xuě yě bái bùguò tā, wǒ yǒuxīn cǎi yī duǒ dài, yǒu pà pángrén xiǎohuà.

Hǎo yī duǒ mòlì huā, hǎo yī duǒ mòlì huā, mǎn yuán huā kāi, bǐ yě bǐ bùguò tā, wǒ yǒuxīn cǎi yī duǒ dài, yǒu pà láinián bù fāyá.

¹ 《茉莉花》：Kwiat jasminu – bardzo znana chińska ludowa pieśń.

短文2填空练习：

1. 茉莉花是一种_____色的花。
2. 人们把茉莉花称作_____之花和_____之花。
3. 《茉莉花》表现了人们对茉莉花的_____和对大自然的_____。
4. 《茉莉花》这首歌曲调_____，成为一首经典的中国_____。

四 活动

1. 欣赏中国民乐《春江花月夜》、《花好月圆》、《春节序曲(uwertura)》、《彩云追月》，说说这些音乐给你的印象。教师进行总结讲解。
2. 学唱《康定情歌》。

Mitosna piosenka z Kangding to tradycyjna chińska ludowa pieśń. Kangding to nazwa miejscowości na północy Syczuanu. Pieśń ta opowiada o pogoni za miłością, wolnością i szczęściem młodych kochanków.

 跑马溜溜的山上，一朵溜溜的云哟，端端溜溜的照在，康定溜溜的城哟，月亮弯弯，康定溜溜的城哟。

 李家溜溜的大姐，人才溜溜的好哟，张家溜溜的大哥，看上溜溜的她哟，月亮弯弯，看上溜溜的她哟。

 一来溜溜的看上，人才溜溜的好哟，二来溜溜的看上，会当溜溜的家哟，月亮弯弯，会当溜溜的家哟。

 世间溜溜的女子，任我溜溜的爱哟，世间溜溜的男子，任你溜溜的求哟，月亮弯弯，任你溜溜的求哟。

Pǎomǎ liūliū de shān shàng, yī duǒ liūliū de yún yō, duānduān liūliū de zhāo zài, kāngdìng liūliū de chéng yō, yuèliang wānwān, kāngdìng liūliū de chéng yō.

Lǐ jiā liūliū de dàjiě, réncái liūliū de hǎo yō, zhāng jiā liūliū de kànshàng, kànshàng liūliū de tā yō, yuèliang wānwān, kànshàng liūliū de tā yō.

Yī lái liūliū de kànshàng, réncái liūliū de hǎo yō, èr lái liūliū de kànshàng, huì dāng liūliū de jiā yō, yuèliang wānwān, huì dāng liūliū de jiā yō.

Shìjiān liūliū de nǚzǐ, rèn wǒ liūliū de ài yō, shìjiān liūliū de nánzǐ, rèn nǐ liūliū de qiú yō, yuèliang wānwān, rèn nǐ liūliū de qiú yō.

3. 欣赏歌曲《茉莉花》，并跟着音乐学唱。

Klucz do ćwiczeń

对话1 春江花月夜
 (1) 春江花月夜 (2) 夜色
 (3) 唐代 (4) 春江 明月(5) 人生 江月 何人 流水

对话2 “知音”的故事
 (1) 知音 / 知心朋友 (2) 高山 流水 理想 (3) 钟子期

短文1 民乐合奏《喜洋洋》
 1. 民族 2. 笛子 二胡 古筝 扬琴 琵琶
 3. 民乐

短文2 民歌《茉莉花》
 1. 白 2. 爱情 友谊 3. 赞美 热爱 4. 优美 名歌

4.

Cele

- ① Naucz się słów i zwrotów związanych z operą pekińską (京剧 Jīngjù).
- ② Zapoznaj się z podstawową wiedzą na temat opery pekińskiej.

一 课前导入

(一) 你看过中国的京剧吗?

(二) 请看下面的京剧脸谱, 说一说这些脸谱的不同。

霸王(项羽)
Báwáng (Xiàng Yǔ)

包拯
Bāo Zhēng

关羽
Guān Yǔ

曹操
Cáo Cāo

(三) 听老师讲解这些京剧脸谱的图案和京剧角色。

二 文化情景

对话 1

京剧艺术

14-1

剧照 jùzhào

fotos

电影的剧照;

戏曲的剧照

值得 zhíde

wartościowy,

interesujący; mieć

wartość

这件事值得去做。

这个电影很好, 值得

一看。

精华 jīnghuá

esencja, kwintesencja

京剧是中国文化的精华。

常识 chángshi

zdrowy rozsądek;

wiedza ogólna

生活常识; 科学常识

手段 shǒuduàn

podejście, sposób,

metoda, droga

表现手段; 艺术手段

手法 shǒufǎ

umiejętności, technika

艺术手法; 手法独特

(张明和杰克在聊天儿。)

杰克: (指着墙上的照片) 你看, 那是什么照片?

张明: 哦, 那是京剧《霸王别姬》¹的照片, 我们也叫剧照。

杰克: 京剧演员的服装真漂亮!

张明: 是啊! 你看过京剧表演吗?

杰克: 没看过。我只看见过京剧的各种脸谱²。张明: 京剧是中国的国粹³, 很值得一看。

杰克: 什么是国粹?

张明: 国粹是指一个国家的文化精华。

杰克: 哦, 怎么才能看懂京剧呢?

张明: 我先给你讲一点儿京剧的常识吧。看懂京剧首先要了解一下京剧表演的艺术手段和艺术手法。

杰克: 那你给我讲讲吧!

张明: 中国戏曲⁴讲究用“四种艺术手段”和“五种艺术手法”来表现人物。

杰克: 这个“四种艺术手段”和“五种艺术手法”是什么?

张明: 戏曲的“四种艺术手段”是: 唱、念、做、打⁵。戏曲的“五种艺术手法”是: 手、眼、身、步、法⁶。

杰克: 我来想想, 唱、念、做、打是戏曲的艺术手段; 手、眼、身、步、法是戏曲的艺术手法。

¹ 《霸王别姬》: tytuł tradycyjnej chińskiej opery (短文 2).² 脸谱: spersonalizowany makijaż, po którym można rozpoznać jakie jaką jest postacią w operze.³ 国粹: kwintesencja chińskiej kultury.⁴ 戏曲: tradycyjne chińskie opery włącznie z pekińską, kungqu i różnymi lokalnymi operami.⁵ 唱、念、做、打: (cztery środki gry operowej) śpiewanie, mówienie, taniec, akrobatyka.⁶ 手、眼、身、步、法: (umiejętności potrzebne w chińskiej operze) gestykulacja, wzrokowa ekspresja, plastyczność ciała, chód sceniczny, gra aktorska oraz kombinacje takich jak: 手、眼、身、步.

Jīngjù Yìshù

(Zhāng Míng hé Jié kè zài lǎo tiān.)

Jiékè: (Zhǐ zhe qiáng shàng de zhào piān) Nǐ kàn, nà shì shénme zhào piān?

Zhāng Míng: Ò, nà shì Jīngjù "Bāwāng Biē Jī" de zhào piān, wǒmen yě jiào jūzhào.

Jiékè: Jīngjù yǎnyuán de fúzhuāng zhēn piàoliang!

Zhāng Míng: Shì a! Nǐ kàn guò Jīngjù bǎoyǎn ma?

Jiékè: Méi kàn guò. Wǒ zhǐ kàn jiàn guò Jīngjù de gē zhǒng liǎnpǔ.

Zhāng Míng: Jīngjù shì Zhōngguó de guócuì, hěn zhí dé yī kàn.

Jiékè: Shénme shì guócuì?

Zhāng Míng: Guócuì shì zhǐ yī ge guójiā de wēnhuà jīnghuà.

Jiékè: Ò, zěnme cǎinéng kàn dòng Jīngjù ne?

Zhāng Míng: Wǒ xiān gěi nǐ jiǎng yīdiǎnr Jīngjù de chǎngshì ba. Kàn dòng Jīngjù shǒuxiān yào liǎojiě yīxiē Jīngjù bǎoyǎn de yìshù shǒuduān hé yìshù shǒufǎ.

Jiékè: Nà nǐ gěi wǒ jiǎngjiāng ba!

Zhāng Míng: Zhōngguó xīqǔ jiǎngjiu yǒng "sī zhǒng yìshù shǒuduān" hé "wǔ zhǒng yìshù shǒufǎ" lái bǎoxiǎn rénwù.

Jiékè: Zhège "sī zhǒng yìshù shǒuduān" hé "wǔ zhǒng yìshù shǒufǎ" shì shénme?

Zhāng Míng: Xīqǔ de "sī zhǒng yìshù shǒuduān" shì: chāng, niǎn, zuō, dǎ. Xīqǔ de "wǔ zhǒng yìshù shǒufǎ" shì: shǒu, yǎn, shēn, bǔ, fǎ.

Jiékè: Wǒ lái xiǎngxiang, chāng, niǎn, zuō, dǎ shì xīqǔ de yìshù shǒuduān; shǒu, yǎn, shēn, bǔ, fǎ shì xīqǔ de yìshù shǒufǎ.

(“孙悟空”剧照)

对话 1

京剧艺术

基本功 jīběngōng

podstawowe

umiejętności

绘画基本功:

语言基本功

扇子 shànzi

wachlarz

一把扇子; 工艺扇子

张明: 对了, 这些是京剧演员需要练习的基本功。

杰克: 京剧这么复杂!

张明: 除此之外, 还有演员们使用的各种道具¹。

杰克: 什么是道具?

张明: 道具就是演员们表演用的各种东西。比如, 扇子就是一种道具。

杰克: 还有什么道具?

张明: 京剧里的道具有很多种, 还有刀、枪、剑²什么的。这样吧, 明天我请你看一场京剧《空城计》。《空城计》讲的是《三国演义》中诸葛亮³的故事。你通过演员的脸谱、服装、动作、道具等等就能看懂一些内容, 体验京剧的艺术魅力。明天我们一边看, 我一边给你解释, 你就会觉得京剧不是那么难懂了。

杰克: 非常感谢!

(“诸葛亮”剧照)

¹道具: rekwizyt teatralny.

²刀、枪、剑: starożytna broń: nóż, włócznia, miecz.

³诸葛亮: Zhuge Liang – wojskowy doradca i in. premier w Królestwie Shu.

Jīngjù Yìshù

Zhāng Míng: Duì le, zhèxiē shì Jīngjù yǎnyuán xūyào liǎnxí de jīběngōng.

Jiékè: Jīngjù zhème fūzā!

Zhāng Míng: Chū cǐ zhī wài, hái yǒu yǎnyuán men shìyòng de gē zhǒng dàoju.

Jiékè: Shénme shì dàoju?

Zhāng Míng: Dàoju jiùshì yǎnyuán men biǎoyǎn yòng de gē zhǒng dōngxī, Bǐrú, shānzi jiùshì yī zhǒng dàoju.

Jiékè: Hái yǒu shénme dàoju?

Zhāng Míng: Jīngjù lǐ de dàoju yǒu hěn duō zhǒng, háiyǒu dāo, qiāng, jiǎn shēmede. Zhèyàng ba, míngtiān wǒ qǐng nǐ kàn yī chǎng Jīngjù "Kōngchéng Jì". "Kōngchéng Jì" jiǎng de shì "Sānguó Yǎnyì" zhōng Zhūgě Liǎng de gūshi. Nǐ tōng guò yǎnyuán de liǎnpǔ, fúhuāng, dōngzuò, dàoju dēngděng jiù néng kàn dǒng yíxiē nèiróng, tíyàn Jīngjù de yìshù mèilì. Míngtiān wǒmen yībiān kàn, wǒ yībiān gěi nǐ jiěshì, nǐ jiù huì juéde Jīngjù bù shì nàme nán dǒng le.

Jiékè: Fēicháng gǎnxiè!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 京剧是中国的_____。
- (2) 京剧的“四种艺术_____”是: 唱、念、做、打。
- (3) “五种艺术_____”是: 手、眼、身、步、法。
- (4) 《空城计》讲的是《三国演义》中_____的故事。

2. 用下面的词语造句:

值得 讲究 手法 基本功 ……什么的

3. 回答问题:

- (1) 京剧演员需要哪些基本功?
- (2) 京剧里有哪些道具?

对话 2 看京剧

14-2

(张明和杰克在剧场看京剧。)

描绘 miáohuì
przedstawić, opisywać
这幅画描绘了九寨沟的风景。
这本小说描绘了中国农村的生活。

图案 lú'àn
wzór
他给这个广告设计了很多图案。
他的帽子上有一个熊猫图案。

学问 xuéwèn
wiedza
他很有学问。
他的学问很精深。

扮演 bǎnyǎn
grać w sztuce, grać rolę
他在《空城计》里扮演诸葛亮。

正直 zhèngzhí
szczerzy, prawy, prostolinijny
他是一个很正直的人。

杰克: 京剧演员的脸谱是怎么画的?

张明: 脸谱代表着各种不同的戏剧人物, 是用各种色彩在演员的脸上描绘的各种不同图案。你看, 演员的脸谱图案各不一样。

杰克: 是不一样, 可是怎么才能看懂这些脸谱呢?

张明: 传统京剧中的人物有四种: 生、旦、净、丑¹。生, 是指男性角色, 分为小生、老生和武生; 旦, 指女性角色, 分为花旦、刀马旦、老旦和青衣; 净, 是指花脸²; 丑, 是指丑角, 有文丑, 也有武丑。脸谱一般是指“净”。扮演“净”的京剧人物需要画脸谱, 也就是在脸上画出不同的图案, 表现人物的不同性格。

杰克: 这里面的学问可真多!

张明: 你看, 诸葛亮是一个老生。老生一般是扮演中年以上男性, 性格正直、刚毅³的正面人物。你还记得我昨天说的四种艺术手段吗?

杰克: 我记得, “唱、念、做、打”。

张明: 哈哈! 你还真记住了。

杰克: 诸葛亮在唱什么?

张明: 诸葛亮在唱: 我正在城楼⁴观山景, 耳听得城外乱纷纷...

杰克: 这两句是什么意思?

张明: 这两句意思是: 我坐在城楼上观望山上的风景, 听到敌兵⁵来攻城⁶。

¹ 生、旦、净、丑: (w operze pekińskiej) męskie role, żeńskie role, męskie role dynamiczne i ostrym charakterze, komiczna rola.

² 花脸: to imię określenie dla “净”, w obu przypadkach znaczy malowanie twarzy.

³ 刚毅: niezłomny, wierny.

⁴ 城楼: wieża nad bramą do miasta.

⁵ 敌兵: wrogie oddziały (wojska).

⁶ 攻城: atak na miasto.

Kàn Jīngjù

(Zhāng Míng hé Jié kè zài jùchǎng kàn jīngjù.)

Jiékè: Jīngjù yǎnyuán de liǎnpǔ shì zěnme huà de?

Zhāng Míng: Liǎnpǔ dàibiǎo zhe gè zhǒng bǔ tǒng de xìjù rénwù, shì yǒng gè zhǒng sècǎi zài yǎnyuán de liǎn shàng miǎohuī de gè zhǒng bǔ tǒng tú'ǎn. Nǐ kàn, yǎnyuán de liǎnpǔ tú'ǎn dōu bù yīyàng.

Jiékè: Shì bù yīyàng, kěshì zěnme cǎinéng kàn dòng zhèxiē liǎnpǔ ne?

Zhāng Míng: Chuāntǒng jīngjù zhōng de rénwù yǒu sì zhǒng: shēng, dǎn, jīng, chǒu. Shēng, shì zhǐ nánxìng juésè, fēn wéi xiǎoshēng, lǎoshēng hé wǔshēng; dǎn, zhǐ nǚxìng juésè, fēn wéi huādàn, dāomǎdàn, lǎodàn hé qīngyī; jīng, shì zhǐ huāliǎn; chǒu, shì zhǐ chǒujué, yǒu wēnchǒu, yě yǒu wǔchǒu. Liǎnpǔ yībān shì zhǐ "jīng". Bānyǎn "jīng" de jīngjù rénwù xūyào huà liǎnpǔ, yě jiùshì zài liǎn shàng huà chū bǔ tǒng de tú'ǎn, biǎoxiǎn rénwù de bǔtǒng xìnggé.

Jiékè: Zhè lǐmiàn de xuéwen kě zhēn duō!

Zhāng Míng: Nǐ kàn, Zhūgě Liǎng shì yī ge lǎoshēng. Lǎoshēng yībān shì bānyǎn zhōngniǎn yīshàng nánxìng, xínggé zhēngzhí, gāngyì de zhēngmiǎn rénwù. Nǐ hái jìde wǒ zuótiān shuō de sì zhǒng yìshù shǒuduǎn ma?

Jiékè: Wǒ jìde, "chāng, niǎn, zuō, dǎ".

Zhāng Míng: Hāhā! Nǐ hái zhēn jì zhǔ le.

Jiékè: Zhūgě Liǎng zài chāng shénme?

Zhāng Míng: Zhūgě Liǎng zài chāng: Wǒ zhèngzài chénglǒu guān shān jīng, ěr tīng de chéng wǎi luàn fēnfēn ...

Jiékè: Zhè liǎng jù shì shénme yìsi?

Zhāng Míng: Zhè liǎng jù yìsi shì: Wǒ zuò zài chénglǒu shàng guānwǎng shān shàng de fēngjīng, tīng dào dí bīng lái gōng chéng.

对话 2

看京剧

14-2

军队 jūnduì
wojsko, armia
带领军队去攻城:
城里没有军队。

根本 gēnběn
podstawowy,
fundamentalny,
zasadniczy
我根本就沒去过
那儿。
他根本就不同意去。

害怕 hàipà
bać się, obawiać się,
wystraszyć się
他害怕上当, 就不
去了。
她害怕走夜路。

上当 shàngdàng
dać się nabrać, dać się
oszukać
小心点, 别上坏人
的当。
司马懿以前上过诸葛
亮的当。

怀疑 huáiyí
wątpliwość,
podejrzewać;
podejrzewać
他怀疑他上当了。
他很怀疑这件事。

收获 shōuhuò
zebrać, zbierać
在学习上, 他有了很
大的收获。
秋天是收获的季节。

博大精深
bódà jīngshēn
szeroko i głęboko
博大精深的文化知识

杰克: 诸葛亮坐在城楼上, 拿着扇子, 喝茶, 弹琴, 城门¹还开着! 你看, 敌兵来了!

张明: 对! 敌兵的将领叫司马懿²。你看, 就是手里拿马鞭³的那个人。他脸上的图案就是脸谱, 不管谁演司马懿, 脸上的图案都一样。

杰克: 噢, 我明白了。他拿着马鞭, 假装在骑马, 是吗?

张明: 是的, 他拿着马鞭就表示他在骑马呢! 这是京剧表演的艺术特点, “虚拟”⁴手法。

杰克: 哦, 是这样! 敌兵停住了。

张明: 你看, 司马懿不敢进城, 以为诸葛亮的城里有很多军队。

杰克: 司马懿害怕了。其实, 城里根本没有军队。

张明: 是啊, 城里没有军队, 但是诸葛亮却把城保住了。司马懿怀疑城里有军队, 害怕上当, 就后退了。以前司马懿上过诸葛亮的当, 这次司马懿还是上当了。诸葛亮知道他会怀疑, 而不敢进城, 因为他非常了解司马懿的性格, 所以用了空城计。

杰克: 诸葛亮太聪明了, 用空城计把敌兵吓跑了。京剧是挺有意思的。我没听懂演员们唱什么, 但是看演员的表演还是看懂了很多。今天的收获真大, 谢谢你!

张明: 京剧是一门博大精深的艺术, 要看懂一部京剧, 还需要了解很多历史知识。

¹ 城门: brama do miasta, miejska brama.

² 司马懿(179-251): Sima Yi (179-251) postać z powieści *Dzieje Trzech Królestw*, był generałem w państwie Wei i stoczył bitwę z Zhuge Liang.

³ 马鞭: bat.

⁴ 虚拟: zmyślony, fikcyjny.

Kǎn Jīngjù

Jiékè: Zhūgě Liàng zuò zài chénglóu shàng, nā zhe shānzi, hē chā, tán qín. chéngmén hái kāi zhe Nǐ kǎn, dí bīng lái le!

Zhāng Míng: Duì! Dí bīng de jiānglǐng jiào Sīmǎ Yì. Nǐ kǎn, jiùshì shǒu lí nā mǎbiān de nàge rén. Tā liǎn shàng de tú'ān jiùshì liǎnpǔ, bùguǎn shuǐ yǎn Sīmǎ Yì, liǎn shàng de tú'ān dōu yīyàng.

Jiékè: Ō, wǒ míngbai le. Tā nā zhe mǎbiān, jiǎzhuāng zài qí mǎ, shì ma?

Zhāng Míng: Shìde, tā nā zhe mǎbiān jiù biǎoshì tā zài qí mǎ ne! Zhè shì Jīngjù biǎoyǎn de yìshù tèdiǎn, "xūnī" shǒufǎ.

Jiékè: Ō, shì zhèyàng! Dí bīng tíng zhù le.

Zhāng Míng: Nǐ kǎn, Sīmǎ Yì bù gǎn jìn chéng, yīwéi Zhūgě Liàng de chéng lí yǒu hěn duō jūnduì.

Jiékè: Sīmǎ Yì hǎipǎ le. Qǐshí, chéng lí gēnběn méiyǒu jūnduì.

Zhāng Míng: shì a. chéng lí méiyǒu jūnduì, dànshì Zhūgě Liàng quē bǎ chéng bǎo zhù le. Sīmǎ Yì huáiyí chéng lí yǒu jūnduì, hǎipǎ shàng dǎng, jiù hòutuì le. Yíqián Sīmǎ Yì shàng guò Zhūgě Liàng de dǎng, zhè cì Sīmǎ Yì háishi shàng dǎng le. Zhūgě Liàng zhīdào tā huì huáiyí, ér bù gǎn jìn chéng, yīnwèi tā fēichāng liǎojiě Sīmǎ Yì de xìnggē, suǒyǐ yǒng le Kōngchéng Jì.

Jiékè: Zhūgě Liàng tài cōngmíng le, yǒng Kōngchéng Jì bǎ dí bīng xià pǎo le. Jīngjù shì tíng yǒu yìsi de. Wǒ měi tíng dòng yǎnyuán men chāng shénme, dànshì kǎn yǎnyuán de biǎoyǎn háishi kǎn dòng le hěn duō. Jīntiān de shǒuhuò zhēn dà, xièxie nǐ!

Zhāng Míng: Jīngjù shì yī mén bōdà jīngshēn de yìshù, yào kǎn dòng yī bù jīngjù, hái xūyào liǎojiě hěn duō lìshǐ zhīshi.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 传统京剧中人物有四种: 生、旦、净、丑。_____是指男性角色; _____指女性角色; _____是指花脸; _____是指丑角。
- (2) 在京剧人物类型中, 诸葛亮是一个_____。
- (3) 老生, 就是扮演中年以上_____, 性格_____, _____的_____人物。
- (4) 司马懿手里拿着马鞭, 表示他在_____。

2. 用下面的词语造句:

扮演 学问 收获 图案

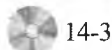
3. 回答问题:

- (1) 诸葛亮是怎么把空城保住的?
- (2) 敌兵将领司马懿为什么不敢进城?
- (3) 诸葛亮和司马懿相比, 谁更有智慧 (zhìhuì, mąduósc, rozsądek)?

三 文化学习

短文 ①

京剧欣赏

14-3

京剧是中国流行最广、影响最大的一个剧种，有200多年的历史。京剧艺术的特点之一是“虚拟”环境。演员表演的环境是“虚拟”的，但是演员的表演使观众通过想象很容易地了解京剧的内容。比如一个主要人物喊一声“人马列开”¹，其余的演员在台上快步走几圈²就可以通过想象看到一个战场³了，也就是说演员走了几圈就换了一个新的环境。一个人物拿着马鞭走几圈，就可以想象这个人是从骑马来的。又比如，舞台上没有房间，但是演员用动作表示敲门、开门、关门，观众一看就明白了。这就是京剧舞台上的自由时空的表演艺术。另外，京剧脸谱夸张⁴地表现了各种人物性格。红色脸谱表示忠诚、勇敢，比如关羽⁵；黑色脸谱表示正直、勇猛，比如包拯、张飞等⁶；白色脸谱一般表示奸臣、坏人，如司马懿、曹操、赵高等等⁷。人们看京剧主要是欣赏演员的表演艺术。

Jīngjù Xīnshǎng

Jīngjù shì Zhōngguó liúxíng zuì guǎng, yǐngxiǎng zuì dà de yī ge jùzhǒng, yǒu èrbǎi duō nián de lìshǐ. Jīngjù yǎnshū de tèdiǎn zhī yī shì "xūnǐ" huánjīng. Yǎnyuán biǎoyǎn de huánjīng shì "xūnǐ" de, dānshì yǎnyuán de biǎoyǎn shì guānzhōng tóngguò xiǎngxiǎng hěn róngyì de liǎojiě Jīngjù de nèiróng. Bǐrú yī ge zhǔyào rénwù hǎn yī shēng "rénmǎ liè kāi", qíyú de yǎnyuán zài tái shàng kuàibù zǒu jǐ quān jiù kěyǐ tóngguò xiǎngxiǎng kàn dào yī ge zhànchǎng le, yě jiùshì shuō yǎnyuán zǒu le jǐ quān jiù huàn le yī ge xīn de huánjīng. Yī ge rénwù ná zhe mǎbiān zǒu jǐ quān, jiù kěyǐ xiǎngxiǎng zhège rén shì qí mǎ lái de. Yòu bǐrú, wǔtái shàng méiyǒu fāngjiān, dānshì yǎnyuán yòng dòngzuò biǎoshì qiāo mén, kāi mén, guān mén, guānzhōng yī kǎn jiù míngbai le. Zhè jiùshì jīngjù wǔtái shàng de zìyóu shíkōng de biǎoyǎn yìshù. Lìngwài, jīngjù liǎnpǔ kuāzhāng de biǎo xiǎn le gē zhǒng rénwù xìnggé. Hóngsè liǎnpǔ biǎoshì zhōngchéng, yǒnggǎn, bǐrú Guān Yǔ; hēisè liǎnpǔ biǎoshì zhèngzhí, yǒngměng, bǐrú Bāo Zhēng, Zhāng Fēi děng; báisè liǎnpǔ yībān biǎoshì jiǎnchén, huàirén, bǐrú Sī mǎ Yì, Cáo Cāo, Zhào Gāo děngděng. Rénmen kàn jīngjù zhǔyào shì xīnshǎng yǎnyuán de biǎoyǎn yìshù.

¹ 人马列开: żołnierze o konie stoją w jednym szeregu i przygotowują się do bitwy.

² 快步走几圈: biegać wokół kilka razy.

³ 战场: pole bitwy.

⁴ 夸张: przecenić, wyolbrzymić.

⁵ 红色脸谱忠诚、勇敢，比如关羽: czerwony makijaż wskazuje na lojalność, męstwo takie jak Guan Yu.

⁶ 黑色脸谱表示正直、勇猛，比如包拯、张飞等: czarny makijaż wskazuje na prawość, dzielność taką jak u Bao Zheng i Zhang Fei.

⁷ 白色脸谱表示奸臣、坏人，比如曹操、赵高等: biały makijaż wskazuje na podstęp i nieczne działania takie jak u Cao Cao i Zhao Gao.

短文1填空练习:

- _____是中国流行最广、影响最大的一个剧种。
- 京剧表演的艺术特点之一是_____环境。
- 京剧脸谱是具有中国民族特色的一种特殊的化妆方法。_____的脸谱表示忠诚勇敢; _____的脸谱表示正直、勇猛; _____的脸谱一般表示奸臣、坏人。

短文 2

京剧《霸王别姬》¹

14-4

京剧有许多剧目来自历史故事,《霸王别姬》就是中国历史上的一个著名故事。故事的内容是这样的:

在秦朝末年,项羽年轻勇猛,本领出众。他带领部队以少胜多,消灭了秦军三十多万人,使秦王朝最终灭亡,他也自立为西楚霸王。

消灭秦朝以后,项羽²非常骄傲霸道,渐渐失去了民心。项羽后来和刘邦争夺天下,由于不听别人的意见,项羽兵败³,被刘邦的军队包围在垓下(Gāixià)。虞姬⁴是项羽最喜欢的妃子⁵,一直陪伴在项羽身边,她美貌聪明,常为丈夫分忧解难。项羽被包围后,知道自己肯定要失败了,想到自己英雄一生,心里非常难过,在晚宴上对虞姬唱了一首歌:力拔山兮气盖世,时不利兮骓不逝。骓不逝兮可奈何,虞兮虞兮奈若何!意思是说:“我是一个举世无双的英雄,由于天时不利,我所骑的名马“骓”也不能向前行进了,使我陷入了失败的绝境,虞姬啊,虞姬啊,我拿你怎么办呢?”虞姬听了,泣不成声。

第二天,刘邦的军队冲杀进来,虞姬不愿意拖累丈夫,趁项羽不注意,突然抽出他身上的宝剑自杀⁶身亡。面对倒在血泊中的爱妃,项羽知道,虞姬宁肯死也不愿意被俘。项羽带着800士兵杀出了包围。但是因为没有脸面去见家乡的人们,项羽也在乌江边用宝剑自杀了,死时只有31岁。

¹ 《霸王别姬》: tytuł opery pekińskiej, w której Yi Ji żona Xiang Yu potężnego władcy popełnia samobójstwo, w chwili gdy ten otaczał armię Liu Bang.

² 项羽(232-202 B.C.) Xiang Yu (232-202 p.n.e) – wybitny generał Dynastii Qin, postrzegany jako człowiek o porywczą naturze o niezdolnego do uświadomienia sobie swoich braków co było przyczyną porażki w walce z Liu Bang o supremację nad Chinami.

³ 兵败: całkowita porażka.

⁴ 虞姬: Yu Ji konkubina Xiang Yu.

⁵ 妃子: cesarska konkubina.

⁶ 自杀: samobójstwo.

项羽和虞姬之间的真挚爱情感动了很多。他们的故事一直流传到现在。京剧《霸王别姬》讲述的就是这段英雄与美人的悲剧故事。著名京剧表演艺术家梅兰芳¹就曾在《霸王别姬》中扮演虞姬。

Jīngjū "Bāwáng Bié Jī"

Jīngjū yǒu xūduō jūmù lái zì lìshǐ gùshi, "Bāwáng Bié Jī" jiùshì Zhōngguó lìshǐ shàng de yī ge zhūmíng gùshi. Gùshi de nèiróng shì zhēyàng de:

Zài Qín Cháo mǎnlǎn, Xiàng Yǔ niánqīng yǒngměng, běnlǐng chūzhǒng. Tā dàilǐng bùduì yī shǎo shēng duō, xiāomiè le Qín jūn sānshí duō wàn rén, shǐ Qín wángcháo zuìzhōng mièwáng, tā yě zìlì wéi Xīchǔ Bāwáng.

Xiāomiè Qín Cháo yǐhòu, Xiàng Yǔ fēichāng jiāo'āo bàdào, jiànjiàn shìqù le mínxīn. Xiàng Yǔ hòulái hé liú Bāng zhēngduō tiānxià, yǒuyú bù tīng biérén de yìjiàn, Xiàng Yǔ bīng bǎi, bèi Liú Bāng de jūnduì bāowéi zài Gāixià. Yú Jī shì Xiàng Yǔ zuì xīhuan de fēizi, yīzhí péibàn zài Xiàng Yǔ shēnbiān, tā měimào cōngmíng, cháng wèi zhāngfū fēn yōu jiě nǎn. Xiàng Yǔ bèi bāowéi hòu, zhīdào zìjǐ kěndìng yāo shìbǎi le, xiǎng dǎo zìjǐ yīngxióng yīshēng, xīnlǐ fēichāng nánguō, zài wǎnyǎn shàng duì Yú Jī chǎng le yī shǒu gē: Lì bā shān xī qì gāishì, shí bù lì xī zhuī bù shì. Zhuī bù shì xī kě nàihé, Yú xī Yú xī nǎi ruò hé! Yīsi shì shuō: "Wǒ shì yī ge jǔshì wúshuāng de yīngxióng, yǒuyú tiānshí bùlì, wǒ suǒ qí de míng mǎ "zhuī" yě bù néng xiàng qián xíngjìn le, shǐ wǒ xiǎnrù le shìbǎi de juéjīng, Yú Jī a, Yú Jī a, wǒ nǎ nǐ zěnme bàn ne?" Yú Jī tīng le, qì bù chéng shēng.

Dì èr tiān, Liú Bāng de jūnduì chōngshā jìnlǎi, Yú Jī bù yuǎnyì tuōlèi zhāngfū, chēn Xiàng Yǔ bù zhùyì, tūrán chōu chū tā shēnshàng de bǎojiàn zìshā shēn wáng. Miǎn duì dǎo zài xuèpō zhōng de ài fēi, Xiàng Yǔ zhīdào, Yú Jī nīngkěn sǐ yě bù yuǎnyì bèi fú. Xiàng Yǔ dāi zhe bābǎi shìbīng shā chū le bāowéi. Dànshì yīnwèi měiyǒu liǎnmiàn qū jiàn jiāxiāng de rénmen, Xiàng Yǔ yě zài Wú Jiāng biān yǒng bǎojiàn zìshā le, sǐ shí zhīyǒu sānshíyī suì.

Xiàng Yǔ hé Yú Jī zhī jiān de zhēnzhì àiqíng gǎndòng le hěn duō rén. Tāmen de gùshi yīzhí liúchuán dào xiānzài. Jīngjū "Bāwáng Bié Jī" jiǎngshù de jiùshì zhè duàn yīngxióng yǔ měirén de bèijū gùshi. Zhūmíng jīngjū biǎoyǎn yīshùjiā Měi Lánfāng jiù céng zài "Bāwáng Bié Jī" zhōng bǎnyǎn Yú Jī.

短文2填空练习:

1. 在秦朝末年，项羽带领军队以少胜多，消灭秦军三十多万人，使秦王朝最终灭亡，他也自立为西楚_____。
2. 虞姬是项羽最喜欢的妃子，一直_____在项羽身边，她_____聪明，常为丈夫分忧解难。
3. 《霸王别姬》是历史上_____与_____的爱情故事。
4. 著名京剧艺术家_____在京剧《霸王别姬》中扮演虞姬。

(《霸王别姬》剧照)

¹梅兰芳(1894-1961): Mei Lanfang (1894-1961) – aktor opery pekińskiej, który odtwarzał rolę dan (żeńską).

四 活动

1. 认识一下下面的脸谱图片，简单说说这些脸谱代表了什么样京剧人物。

关羽
Guān Yǔ

包拯
Bāo Zhēng

张飞
Zhāng Fēi

曹操
Cáo Cāo

赵高
Zhào Gāo

2. 欣赏京剧《空城计》中诸葛亮的唱段《我正在城楼观山景》。

Poniżej tekst jednej ze słynnych arii Zhuge Liang z opery *Strategia pustego miasta*. Zhuge Liang na wieść o zbliżających się wojskach Sima Yi nakazał ewakuację miasta, a po jej zakończeniu pozostawił otwartą bramę. Gdy nadeszła armia Sima on siedział na parapecie okna i grał spokojnie na cytrze. Sima był przekonany, że to podstęp i się wycofał..

- 我正在城楼观山景，耳听得城外乱纷纷。
 旌旗招展空翻影，却原来是司马发来的兵。
 我也曾差人去打听，打听得司马领兵往西行。
 一来是马谡无谋少才能，二来是将帅不和失街亭。
 连得三城多侥幸，贪而无厌你又夺我的西城。
 诸葛亮在敌楼把驾等，等候你到此谈、谈、谈心。
 西城外街道打扫净，准备着司马好屯兵。
 我诸葛并无有别的敬，早预备下羊羔美酒犒赏你的三军。
 你到这就该把城进，为什么你犹疑不定、进退两难，所为的何情？
 我只有琴童人两个，我是又无有埋伏又无有兵。

(《空城计》剧照)

你莫要胡思乱想心不定，
你就来来来，请上城楼听我抚琴。

Wǒ zhèngzài chénglóu guān shānjīng, ěr tīng de chéng wài luàn fēnfēn.
Jīngqí zhāozhǎn kōng fān yǐng, què yuānlái shì sīmǎ fā lái de bīng.
Wǒ yě céng chāi rén qū dǎtīng, dǎtīng de sīmǎ líng bīng wǎng xī xíng.
Yī lái shì mǎ sù wú móu shǎo cāinéng, èr lái shì jiàngshuài bùhé shì jiē tīng.
Liǎn dé sān chéng duō jiǎoxìng, tān ěr wú yǎn nǐ yǒu duō wǒ de xī chéng.
Zhūgē liǎng zài dí lóu bǎ jià děng, děnghǒu nǐ dào cǐ tǎn, tǎn, tǎn xīn.
Xī chéng wài jiēdào dǎsǎo jīng, zhǔnbèi zhe sīmǎ hǎo tún bīng.
Wǒ Zhūgē bīng wú yǒu bié de jīng, zǎo yǔbèi xià yānggāo měijiǔ kǎoshǎng
nǐ de sānjūn.
Nǐ dào cǐ jiù gāi bǎ chéng jìn, wèi shénme nǐ yóuyī bùdìng, jìn tuì liǎng
nān, suǒ wéi de hé qíng?
Wǒ zhīyǒu qín tóng rén liǎng ge, wǒ shì yǒu wú yǒu mǎfū yǒu wú yǒu bīng.
Nǐ mò yào hú sī luàn xiǎng xīn bùdìng.
Nǐ jù lái lái lái, qǐng shàng chénglóu tīng wǒ fǔqín.

1. 霸王 2. 陪伴 美貌 3. 英雄 美人 4. 梅兰芳

短文2 京剧《霸王别姬》

1. 京剧 2. 虚拟 3. 红色 黑色 白色

短文1 京剧欣赏

(1) 生旦净丑 (2) 老生 (3) 男性 正直 刚毅 正面 (4) 骑马

对话2 看京剧

(1) 国粹 (2) 手段 (3) 手法 (4) 诸葛亮

对话1 京剧艺术

- Klucz do ćwiczeń

第十五课

陶瓷和刺绣

Cele

- 1 Nucz się słów i zwrotów związanych z ceramiką (陶器 táoqi), porcelaną (瓷器 cǐqi) i haftowaniem (刺绣 cǐxiù).
- 2 Zapoznaj się z podstawową wiedzą na temat ceramiki, porcelany i haftowania.

一 课前导入

(一) 请看下面的图片，说一说中国陶器和瓷器的特点。

(二) 请看下面的图片，猜猜刺绣上面的图案是什么？

文化情景

对话 1

中国陶瓷

(杰克和琳达周末来到张明家做客。)

陶制品 táo zhìpǐn
wytroby ceramiczne
(garncarskie)
这个盘子是一件陶制品。

仿制 fǎngzhì
kopiować, wzorować
się
这件陶器是仿制的。

鼓掌 gǔzhǎng
oklaskiwać, klaskać
热烈鼓掌: 鼓掌欢迎

轻巧 qīngqiǎo
pomysłowy,
praktyczny, przydatny
这辆自行车真轻巧。
这双鞋很轻巧。

琳达: 这是什么? 好漂亮啊!

张明的妻子: 噢, 那是唐三彩¹。我拿给你看看吧。

杰克: 什么是唐三彩?

张明: “唐”是唐朝的“唐”, “三”是一二三的“三”, “彩”是彩色的“彩”。

杰克: “唐三彩”这三个字我都学过, 可是我还是不懂。

琳达: 你知道“唐三彩”的意思吗?

张明的女儿: 知道。老师教过我们。唐三彩, 就是唐代陶器和陶俑²的釉色³。唐三彩并不是只有三种颜色, 有浅黄、浅绿、深绿、蓝色、褐色⁴等多种颜色。也指有这种釉色的陶制品, 不过现在大多数的陶制品是仿制的。妈妈, 我说得对吗?

张明的妻子: 对!

杰克: (鼓掌) 谢谢我们的小老师!

琳达: 我经常听别人说景德镇⁵瓷器和景泰蓝⁶。它们都姓“景”, 它们之间有什么关系吗?

张明: 哈哈, 你可真会联想! 景德镇瓷器和景泰蓝不是一回事⁷。景德镇是一个地名, 在江西省⁸。景德镇瓷器是指景德镇生产的瓷器。景德镇被称为中国的“瓷都”⁹, 景德镇生产的瓷器轻巧精美。

¹ 唐三彩: Tang-Dynasty triple-colored glazed pottery or figurines that come in such colors as yellow, green, brown, and blue.

² 陶俑: ceramiczna figurka.

³ 釉色: glazurować.

⁴ 褐色: brąz (kolor).

⁵ 景德镇: Jingdezhen – miasto w prowincji Jiangxi, słynące z produkcji porcelany.

⁶ 景泰蓝: emalia komórkowa (cloisonné) oraz sposób malowania chińskiego rękodzieła.

⁷ 不是一回事: nie ta sprawa, to inna kwestia; 四: jest klasyfikatorem dla spraw i działania (akcji), np. 两回事。znaczy: dwie różne sprawy.

⁸ 江西省: prowincja Jiangxi.

⁹ 瓷都: stolica porcelany.

Zhōngguó Táocǐ

(Jié kè hé Lín dá zhōu mō lái dào Zhāng Míng jiā zuò kè.)

Lín dá: Zhè shì shēn me? Hǎo piào liang a!

Zhāng Míng de qī zi: Ō, nà shì táng sān cǎi. Wǒ nǎ gěi nǐ kǎn kan ba.

Jié kè: Shén me shì táng sān cǎi?

Zhāng Míng: "Tāng" shì Tāng Cháo de "Tāng", "sān" shì yī èr sān de "sān", "cǎi" shì cǎi sè de "cǎi".

Jié kè: "Tāng sān cǎi" zhè sān ge zì wǒ dōu xué guò, kě shì wǒ hǎi shì bù dòng.

Lín dá: Nǐ zhī dào "tāng sān cǎi" de yì si ma?

Zhāng Míng de nǚ ér: Zhī dào. Lǎo shī jiāo guò wǒ men. Tāng sān cǎi, jiù shì Tāng Dài táo qì hé táo yǒng de yǒu sè. Tāng sān cǎi bìng bú shì zhī yǒu sān zhǒng yān sè, yǒu qiǎn huáng, qiǎn lǜ, shēn lǜ, lǎn sè, hē sè děng duō zhǒng yān sè. Yě zhǐ yǒu zhè zhǒng yǒu sè de táo zhì pǐn, bú guò xiān zài dà duō shù de táo zhì pǐn shì fǎng zhì de. Mā ma, wǒ shuō de duì ma?

Zhāng Míng de qī zi: Duì!

Jié kè: (Gǔ zhǎng) xiè xiè wǒ men de xiǎo lǎo shī!

Lín dá: Wǒ jīng cháng tīng bié rén shuō Jīng dé Zhèn cí qì hé Jīng tǎi lán. Tā men dōu xīng "Jīng", tā men zhī jiān yǒu shén me guān xi ma?

Zhāng Míng: Hā ha, nǐ kě zhēn huì lián xiǎng! Jīng dé Zhèn cí qì hé Jīng tǎi lán bú shì yī huī shì. Jīng dé Zhèn shì yī ge dì míng, zài Jiāng xī Shěng. Jīng dé Zhèn cí qì shì zhǐ Jīng dé Zhèn shēng chǎn de cí qì. Jīng dé Zhèn bēi chéng wéi Zhōng guó de "Cí Dōu", Jīng dé Zhèn shēng chǎn de cí qì qīng qiǎo Jīng měi.

(唐三彩)

对话 1

中国陶瓷

15-1

工艺品 gōngyìpǐn
rękodzieło, rzemiosło
artystyczne
竹子可以做成很多漂亮
的工艺品。

工序 gōngxù
sposób (etapy)
wykonania
做这个产品需要三道工
序。

观赏 guānshǎng
patrzeć i podziwiać
观赏表演; 观赏花草

花瓶 huāpíng
wazon na kwiaty
这是景德镇的花瓶。
景泰蓝花瓶。

琳达: 那景泰蓝呢?

张明: 景泰蓝是北京著名的工艺品之一。这种工艺是在明朝景泰年间发展起来的, 当时使用的釉色是蓝色, 所以人们就把这种工艺品称为“景泰蓝”。景泰蓝产品的制作一般需要30多种工序。景泰蓝工艺品看上去美丽多彩。如果你感兴趣, 我们一起去工艺品商店仔细观赏景泰蓝的工艺。

琳达: 好啊! 我要买一个景德镇的花瓶和一个景泰蓝花瓶。

(景泰蓝)

Zhōngguó Táocǐ

Líndá: Nǎ jǐngtǎilán ne?

Zhāng Míng: Jǐngtǎilán shì Běijīng zhūmíng de gōngyìpǐn zhī yī. Zhè zhǒng gōngyì shì zài Míng Chǎo Jǐngtǎi niánjiān fāzhǎn qīlái de, dāngshí shíyòng de yāo sè shì lǎn sè, suǒyǐ rénmen jīu bǎ zhè zhǒng gōngyìpǐn chēngwéi "Jǐngtǎilán". Jǐngtǎilán chǎnpǐn de zhìzuò yībān xūyào sānshí duō zhǒng gōngxū. Jǐngtǎilán gōngyìpǐn kān shāngqū měilì duō cǎi. Rúguǒ nǐ gǎn xìngqù, wǒmen yīqǐ qù gōngyìpǐn shāngdiǎn zīxì guānshāng Jǐngtǎilán de gōngyì.

Líndá: Hǎo a! Wǒ yào mǎi yī ge Jǐngdézhèn de huāpíng hé yī ge Jǐngtǎilán huāpíng.

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) “唐三彩”是盛行于_____代的陶器。
- (2) 景德镇在中国的_____省，被称为中国的“_____”。
- (3) 景泰蓝是_____著名的工艺品。

2. 用下面的词语造句:

仿制 联想 一回事 制作 …之间

3. 回答问题:

- (1) 什么是唐三彩?
- (2) 景泰蓝是在什么时候发展起来的? 景泰蓝的制作需要多少道工序?

对话 2 中国刺绣¹

15-2

刺绣 cìxiù
haftować; haft,
haftowanie
刺绣产品: 刺绣服装

丝线 sīxiàn
nić jedwabna
这件衬衣上的花纹是
用彩色丝线绣的。

各式各样
gè shì gè yàng
najprzeróżniejsze,
najróżniczsze
在过生日的时候, 她
收到了各式各样的
礼物。
这家商店有各式各样
的刺绣工艺品。

花纹 huāwén
wzór, wzór
dekoracyjny
精美的花纹: 红色的
花纹

品种 pínzhǒng
rozmaitość,
różnorodność,
bogactwo
陶瓷的品种很多, 你
喜欢哪种就买哪种。

绣 xiù
wyhaftować, wyszyć
绣花: 绣鞋; 绣荷包

景德镇 yàoshì
jěshì
要是想买瓷器, 就买
景德镇的瓷器。

随处可见 suìchù kějiàn
coś może być w
każdym miejscu, coś
może być wszędzie
这种小饭馆在城里随
处可见。
这种衣服哪儿都有卖
的, 随处可见。

帽子 màozi
nakrycie głowy
(kapelus, czapka itp.)
他想买一顶帽子。
冬天要戴帽子。

琳达: 老师, 您衣服上的花纹真漂亮!

老师: 哈哈。谢谢! 这花纹是绣上去的。

琳达: 绣? 怎么绣啊?

老师: 绣就是刺绣, 是中国著名的传统手工艺品, 有三千多年的历史了。人们用丝线在丝绸和布上绣出各式各样美丽的花纹和图案。中国刺绣的品种很多, 江苏的苏绣、湖南的湘绣、广东的粤秀和四川的蜀绣, 被人们称为“中国的四大名绣”²。我衣服上的花纹就是绣上去的。这件衣服不仅可以穿, 还可以当工艺品欣赏, 我很喜欢。

琳达: 您这件衣服上的花纹绣得这么精美, 要是我, 可舍不得穿呢!

老师: 是吗? 其实在生活中, 刺绣随处可见。比如在农村, 男孩子的帽子、衣服、鞋上面绣老虎就是一种风俗习惯。因为相传老虎可以避邪³, 另外, 人们也希望男孩子像老虎一样健康成长。

琳达: 我在中国旅游时见过小孩儿穿着虎头鞋⁴到处跑。我还给小男孩子照过一张照片呢。

老师: 在农村或少数民族地区⁵, 姑娘们也常常绣荷包⁶给自己心爱的小伙子。荷包上面绣着吉祥图案表达自己的爱情。

琳达: 真浪漫! 当小伙子接到一个绣得精美的荷包时, 他肯定激动得心都要跳出来了。

老师: 你可真会形容啊!

琳达: 我也想送给杰克一个荷包, 让荷包带给我们幸福!

老师: 好啊! 祝你爱情幸福!

鞋 xié
buty
布鞋: 皮鞋; 运动鞋;
这双绣花鞋很漂亮。

老虎 láohǔ
tygrys
孩子们喜欢老虎;
老虎看上去很有生气。

相传 xiāngchuán
według legendy, tradycja
mówi, że
相传老虎可以避邪。

成长 chéngzhǎng
rosnąć, dorosnąć
希望孩子们健康成长。

激动 jīdòng
ekscytować się, pobudzić
看足球比赛的人总是很
激动。

形容 xíngróng
opisywać, przedstawiać
高兴的心情无法形容。

¹ 刺绣: haft.

² 中国四大名绣: cztery najsłynniejsze style: Su z prowincji Jiangsu (江苏省), Xiang z prowincji Hunan (湖南省), Yue z prowincji Guangdong (广东省), Shu z prowincji Syczuan (四川省).

³ 避邪: chronić przed złymi mocami, duchami.

⁴ 虎头鞋: haftowane dziecięce buty ze wzorem smoka.

Zhōngguó Cìxiù

- Líndǎ: Lǎoshī, nín yīfu shàng de huāwén zhēn piǎoliang!
- Lǎoshī: Hāha. Xièxiè! Zhè huāwén shì xiū shàngqū de.
- Líndǎ: Xiū? Zěnme xiū a?
- Lǎoshī: Xiū jiùshì cìxiù, shì Zhōngguó zhǔmíng de chuántǒng shǒugōngyìpǐn, yǒu sānqiān duō nián de lìshǐ le. Rénmen yǒng sīxiān zài sīchóu hé bù shàng xiū chū gē shì gē yāng měilì de huāwén hé tú'àn. Zhōngguó cìxiù de pīnzhǒng hěn duō, Jiāngsū de sūxiù, Húnán de xiāngxiù, Guǎngdōng de yuèxiù hé Sìchuān de shǔxiù, bēi rénmen chēng wéi "Zhōngguó de sí dǎ míngxiù". Wǒ yīfu shàng de huāwén jiùshì xiū shàngqū de. Zhè jiàn yīfu bùjīn kěyǐ chuān, hái kěyǐ dāng gōngyìpǐn xīnshàng. wǒ hěn xīhuan.
- Líndǎ: Nín zhè jiàn yīfu shàng de huāwén xiū de zhème jīngměi, yāoshi wǒ, kě shěbude chuān ne!
- Lǎoshī: Shì ma? Qíshí zài shēnghuó zhōng, cìxiù suí chù kějiàn. Bǐrú zài nóngcūn, nánhàir de mǎozì, yīfu, xié shàngmiàn xiū làohǔ jiù shì yī zhǒng fēngsù xíguān. Yīnwèi xiāngchuān làohǔ kěyǐ bìxié, lìngwǎi, rénmen yě xīwǎng nánhàir xiāng làohǔ yīyàng jiǎnkāng chéngzhǒng.
- Líndǎ: Wǒ zài Zhōngguó lǚyóu shí jiàn guò xiǎohàir chuānzhe hǔtóu xié dǎochū pǎo. Wǒ hái gěi xiǎo nánhàir zhào guò yī zhāng zhāopiān ne.
- Lǎoshī: Zài nóngcūn huò shǎoshù mínzú dìqū, gūniang men yě chángcháng xiū hébāo gěi zǐjī xīn'ài de xiǎohuǒzi. Hébāo shàngmiàn xiū zhe jíxiāng tú'àn biǎodā zǐjī de àiqíng.
- Líndǎ: Zhēn lǎngmàn! Dāng xiǎohuǒzi jiē dào yī ge xiū de jīngměi de hébāo shí, tā kěndìng jīdǒng de xīn dǒu yào tiào chūlái le.
- Lǎoshī: Nǐ kě zhēn huì xīngróng a!
- Líndǎ: Wǒ yě xiǎng sòng gěi Jiěkè yī ge hébāo, ràng hébāo dài gěi wǒ xīngfú!
- Lǎoshī: Hǎo a! Zhū nǐ àiqíng xīngfú!

学与用

1. 根据上面的对话填空:

- (1) 中国的四大名绣是四川的_____绣、湖南的_____绣、广东的_____绣和江苏的_____绣。
- (2) 在男孩的鞋上面绣_____是农村的一种风俗习惯。
- (3) 刺绣是中国著名的传统手工艺品，已经有_____多年历史了。

2. 用下面的词语造句:

各式各样 随处可见 相传 生气 要是

3. 回答问题:

- (1) 在农村人们为什么在男孩的鞋上面绣老虎?
- (2) 姑娘们绣荷包给谁? 荷包表达了她们什么样的愿望?

⁵ 少数民族地区: obszar mniejszości narodowej.

⁶ 荷包: haftowany woreczek.

三 文化学习

短文 ①

景德镇的青花瓷

15-3

早在六七千年以前,中国就出现了陶器。瓷器是从陶器发展来的,中国的瓷器大约有三千多年的历史了。

江西景德镇是中国历史上著名的瓷都,景德镇的瓷器造型¹优美、品种多样、风格独特。景德镇瓷器的特点是“白如玉,明如镜,薄如纸,声如磬”²。青花瓷又称白地青花瓷器(niebieska i biała porcelana),是一种白地蓝花的瓷器。青花瓷的釉质透明如水,瓷器精巧,在洁白的瓷上面有蓝色花纹,颜色淡雅、清新。中国传说中的瑞兽³有龙、凤、麒麟、龟。这些瑞兽是中国各种工艺品的传统图案。著名的元代“青花瑞兽纹盘”是青花瓷中的精品,大盘上的图案把瑞兽与竹子、石头、瓜、水果组合在一起,颜色十分鲜艳美丽。

景德镇的青花瓷器有盘、瓶、壶、碗、杯等各种工艺制品。青花瓷器内容丰富,画法自由,成为景德镇最著名的传统瓷器。

Jǐngdé Zhèn De Qīnghuā Cǐ

Zǎo zài liù qī qiān nián yǐqián, Zhōngguó jiù chūxiàn le tāoqì. Cǐqì shì cóng tāoqì fāzhǎn lái de, Zhōngguó de cǐqì dàyuē yǒu sānqiān duō nián de lìshǐ le.

Jiāngxī Jǐngdé Zhèn shì Zhōngguó lìshǐ shàng zhūmíng de Cǐ Dū, Jǐngdé Zhèn de cǐqì zāoxíng yōuměi, pǐnzhǒng duō yàng, fēnggé dūtè. Jǐngdé Zhèn cǐqì de tèdiǎn shì “bái rú yù, míng rú jìng, báo rú zhǐ, shēng rú qìng”. Qīnghuā Cǐ yǒu chéng bāidì qīnghuā cǐqì, shì yī zhǒng bāidì lánhuā de cǐqì. Qīnghuā Cǐ de yǒuzhì tǒumíng rú shuǐ, cǐqì jīngqiǎo, zài jiébái de cǐ shàngmiàn yǒu lán sè huāwén, yánsè dànyǎ, qīngxīn. Zhōngguó chuānshuō zhōng de ruì shǒu yǒu lóng, fēng, qílín, guī. Zhèxiē ruì shǒu shì Zhōngguó gè zhǒng gōngyìpǐn de chuāntǒng tú'ǎn. Zhūmíng de Yuán Dài “Qīnghuā Ruì shǒu Wénpán” shì Qīnghuā Cǐ zhōng de jīngpǐn. Dàpán shàng de tú'ǎn bǎ ruì shǒu yǔ zhúzi, shí tou, guā, shuǐguō zūhé zài yīqǐ, yánsè shífēn xiānyàn měilì.

Jǐngdé Zhèn de qīnghuā cǐqì yǒu pán, píng, hú, wǎn, bēi děng gè zhǒng gōngyì zhìpǐn. Qīnghuā cǐqì nèiróng fēngfù, huà fǎ zìyóu, chéngwéi Jǐngdé Zhèn zuì zhūmíng de chuāntǒng cǐqì.

¹造型: modelling.

²白如玉,明如镜,薄如纸,声如磬: porcelana z Jingdezhen jest biała jak jadeit, błyszcząca jak lustro, cienka jak papier i dźwięczy jak buddyjski dzwon.

³瑞兽: chińskie zwierzęta szczęścia, jak: smok, kyllin, żółw.

1. 瓷器是从_____发展来的, 中国的瓷器大约有三千多年的历史了。
2. 景德镇瓷器的特点是看起来“_____如玉, _____如镜, _____如纸, _____如磐”。
3. 青花瓷的釉质_____如水, 瓷器_____, 在洁白的瓷器上有_____花纹, 颜色_____、_____。

(青花瓷盘)

绣品中的吉祥图案

短文 2

15-4

在中国的绣品中, 有各种吉祥图案给人们的生活带来了喜庆和幸福。桃子¹是健康长寿的象征, 绣品中的仙桃、寿桃是祝老人健康长寿。在民间结婚的风俗中, 喜鹊²、凤凰、鸳鸯等图案是喜庆、吉祥、爱情的象征。这些吉祥图案有“喜鹊登梅”、“龙凤呈祥”、“鸳鸯戏水”³等。老虎也是瑞兽, 可以驱邪。绣品中的老虎造型多样, 很有活力。男孩儿的帽子、衣服、鞋子等上面绣上老虎是希望孩子们像老虎一样健康成长。在中国民间, 各种各样的吉祥图案不仅出现在绣品中, 在民间的风俗画、剪纸⁴、陶瓷等各种艺术品中也随处可见。这些传统的吉祥图案反映了人们追求和平、幸福、吉祥、长寿的美好愿望。

Xiùpǐn Zhōng De Jíxiáng Tú'àn

Zài Zhōngguó de xiùpǐn zhōng, yǒu gē zhǒng jíxiáng tú'àn gěi rénmen de shēnghuó dài lái le xǐqǐng hé xìngfú. Táozi shì jiǎnkāng chángshòu de xiǎngzhēng, xiù pǐn zhōng de xiān táo, shòutáo shì zhù lǎorén jiǎnkāng chángshòu. Zài mǐnjiān jié hūn de fēngsú zhōng, xǐquè, fēnghuāng, yuānyāng dǎng tú'àn shì xǐqǐng, jíxiáng, àiqíng de xiàngzhēng. Zhèxiē jíxiáng tú'àn yǒu "Xǐquè Dēng Méi", "Lóngfēng Chéng Xiǎng", "Yuānyāng Xì Shuǐ" děng. Lǎohǔ yě shì ruì shòu, kěyǐ qū xié. Xiùpǐn zhōng de lǎohǔ zàoxíng duōyàng, hěn yǒu huó lì. Nánhǎi de màozi, yīfú, xiézi děng shàngmiàn xiù shàng lǎohǔ shì xīwǎng hái zǐ men xiàng lǎohǔ yí yàng jiǎnkāng chéngzhǎng. Zài Zhōngguó mǐnjiān, gē zhǒng gē yàng de jíxiáng tú'àn bùjǐn chūxiàn zài xiùpǐn zhōng, zài mǐnjiān de fēngsúhuà, jiǎnzhǐ, táo cí děng gē zhǒng yìshùpǐn zhōng yě suí chù kějiàn. Zhèxiē chuántǒng de jíxiáng tú'àn fǎnyìng le rénmen zhuīqiú héping, xìngfú, jíxiáng, chángshòu de měihǎo yuǎnwàng.

¹ 桃子: brzoskwinia jest symbolem długiego życia, a w sztuce jest określana jako "仙桃" brzoskwinia nieśmiertelności oraz "寿桃" brzoskwinia długowieczności.

² 喜鹊、凤凰、鸳鸯: sroka, feniks, mandarynka.

³ "喜鹊登梅"、"龙凤呈祥"、"鸳鸯戏水": „Sroka na kwitnącej gałęzi śliwy”, „Smok i feniks przynoszą dobrobyt”, „Dwie radosne mandarynki w wodzie”.

⁴ 剪纸: wycinanka z papieru.

短文2填空练习:

1. 桃子是健康长寿的象征, 绣品中的_____、_____是祝老人健康长寿。
2. 在民间结婚的风俗中, _____、_____, 鸳鸯等图案是喜庆、吉祥、爱情的象征。
3. 男孩的_____, _____、_____上面绣上老虎是希望孩子们像老虎一样健康成长。
4. 在中国民间, 各种各样的吉祥图案不仅出现在_____中, 在民间的_____, _____、_____等各种艺术品中也随处可见。

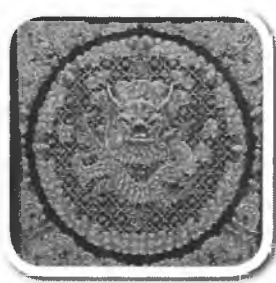
(刺绣)

四 活动

1. 你们国家有什么样刺绣的工艺品? 跟中国的刺绣工艺品一样吗? 用学过的词汇简单描述一下。

(凤凰)

(龙)

2. 青花、青花玲珑、粉彩和高温颜色釉是江西景德镇的四大名瓷。请欣赏下面的瓷器图片, 谈一谈你的感受。
 - (1) 青花瑞兽纹盘 qīnghuā ruì sǒu wén pǎn (Talerz ze wzorem zwierzęcia przynoszącego szczęście w kolorze niebieskim na białej porcelanie)
 - (2) 青花玲珑瓷碗 qīnghuā línglóng (Miska z białej porcelany ze wzorami w kolorze niebieskim)
 - (3) 粉彩鹌鹑图瓶 fēncǎi ānchūn túpíng (Wazon z porcelany z rysunkiem przepiórki i kwiatów)
 - (4) 高温颜色釉花瓶 gāowēn yánsè yóu (Wazon w kolorach utrwalanych w wysokich temperaturach)

青花瑞兽纹盘

青花玲珑瓷

粉彩鹤鹤图瓶

高温颜色釉

Klucz do ćwiczeń

对话1 中国陶瓷

(1) 唐 (2) 江西 瓷都 (3) 北京

对话2 中国刺绣

(1) 蜀 湘 粤 苏 (2) 老虎 (3) 三千

短文1 景德镇的青花瓷

1. 陶器

3. 透明 精巧 蓝色 淡雅 清新

短文2 绣品中的吉祥图案

1. 仙桃 寿桃

3. 帽子 衣服 鞋子

2. 喜鹊 凤凰

4. 绣品 风俗画 剪纸 陶瓷

2. 白 明 薄 声

小小文化节 (二)

根据第九课到第十五课学习的内容，请同学们从下面的节目表中选一个自己喜欢的节目，课后准备，在课堂上进行表演。每个人至少要表演一个节目。

1 唐诗宋词朗诵比赛

让学生朗诵一首唐诗或一首宋词，可以选学过的唐诗或宋词。

2 演唱中国的经典歌曲

- (1) 《水调歌头》 (2) 《好汉歌》 (3) 《康定情歌》
(4) 《茉莉花》 (5) 《好汉歌》

或者选择演唱其它你会唱的中文歌曲。

3 欣赏中国画和中国书法艺术

- (1) 简单介绍齐白石的画和艺术特色。 (2) 简单介绍徐悲鸿的画和绘画特点。

4 学生展示自己的绘画或者书法作品

5 讲故事

- (1) 《空城计》 (2) 《霸王别姬》 (3) 《草船借箭》
(4) 《武松打虎》 (5) 《大闹天宫》 (6) 《刘姥姥进大观园》
(7) 四大名著其他人物的故事。

6 教师指导《空城计》小话剧表演，4-5人一组

7 教师指导《草船借箭》小话剧表演，4-5人一组

8 教师指导《霸王别姬》小话剧表演，4-5人一组

Podręczny słownik chińsko-polski

词汇手册

Chiński

Polski

A

a	啊	<wykrzy.> ach, och	
āyí	阿姨	ciotka; opiekunka	12
ài	唉	<wykrzy.> przy westchnięciu z żalu lub smutku	
āi	哎	<wykrzy.> przy zaskoczeniu lub niezadowoleniu	
āiyā	哎呀	<wykrzyk.> wyraża zaskoczenie	
ài	爱	miłość	
àiqíng	爱情	miłość	6
ānjìng	安静	cisza, spokój	
ānpái	安排	załatwić	
àn	岸	brzeg, wybrzeże, linia brzegowa	3
àn	按	1. naciskać, przyciskać 2. zgodnie z, na podstawie	
ànzhào	按照	zgodnie z, w świetle, na podstawie	10
àomì	奥秘	głęboka tajemnica	4

B

bā	八	osiem	
bǎ	把	1. (przym.) używany wtedy, gdy dopełnienie występuje po czasowniku 2. (klasyfikator) dla rzeczy z rączką, np. nóż, parasol, szczoteczka do zębów	
bàba	爸爸	ojciec, tata	
ba	吧	(słowo posiłkowe) używane do wskazywania sugestii, próśb, zgody itp.	
bái	白	biały	
báise	白色	kolor biały	
báitiān	白天	dzień	
bàn	半	połowa	
bàn	办	załatwić	
bànfǎ	办法	metoda, sposób	
bàngōngshì	办公室	biuro, gabinet	
bànyǎn	扮演	grać w sztuce, grać rolę	14
bāng	帮	pomóc, pomagać	
bāngzhù	帮助	pomóc, pomagać	
bàng	棒	dobry, mocny, świetny	4
bāo	包	1. (klasyfikator) paczka, pakunek 2. torba 3. opakowanie	

bāohán	包含	zawierać, ucieleśniać	4
bǎohù	保护	zabezpieczyć, chronić	
bào	报	oświadczać, zawiadamiać	
bēi	杯	filiżanka, kieliszek, kubek	
bēi	背	nieść coś na plecach lub na ramionach	
běi	北	północ, północny	
bèi	背	1. plecy; tył 2. recytować z pamięci	
bèi	被	służy do oznaczania strony biernej	
bēnpǎo	奔跑	biec, biegnąć; bieg	10
běn	本	(klasyfikator) używany do książek	1
bǐ	比	(przymek) niż (w sensie porównywać)	
bǐ bù shàng	比不上	nie tak dobry jak	4
bǐjiào	比较	1. porównać, porównywać 2. całkiem, dość, porównywalnie	
bǐrú	比如	na przykład	5
bǐsài	比赛	mecz, konkurs	
bǐyù	比喻	metafora; analogia	11
bǐ	笔	1. przyrząd do pisania lub malowania 2. (klasyfikator) używany do określania sumy pieniędzy	
bǐhuà	笔画	kreski w chińskim piśmie	11
bìhuà	壁画	fresk	3
bìxū	必须	musieć	
biān	边	brzeg, kant, krawędź	
biàn	变	zmieniać; zmiana	
biànchéng	变成	zmienić w	
biànhuà	变化	zmiana	
biàn	便	w ten sposób, więc	
biàn	遍	wszędzie, wokół	
biǎodá	表达	wyrazić, ująć	1
biǎoshì	表示	oznaczać	
biǎoxiàn	表现	pokazać, zmanifestować	
biǎoyǎn	表演	przedstawienie; występ	
bié	别	nie (w sensie czegoś nie robić)	
biéde	别的	inny, inne	
biérén	别人	inna osoba	
bō	拨	ruszać ręką, palcami, patykiem itp.	8
bódà jīngshēn	博大精深	szeroki i głęboki	14
bówùguǎn	博物馆	muzeum	3
bù	布	tkanina, płótno	
bù	步	krok	
bù	部	rodzajnik dla utworów literackich, filmów	
bùfen	部分	część, fragment, dział	
bù	不	nie	
bùcuò	不错	dobrze, prawidłowo; nieźle	10

bùguǎn	不管	niezależnie od, mimo wszystko	
bùguò	不过	1. tylko, jedynie, zaledwie 2. ale	4
bùhǎoyisi	不好意思	być zakłopotanym, być speszonym; nieśmiały	
bùjīn	不仅	nie tylko... (ale również...)	
bùjīn, érqiě	不仅...,而且...	nie tylko..., ale również...	3
bùjīn..., hái...	不仅...,还...	nie tylko..., ale jeszcze...	8
bùtóng	不同	różny	
bùyīding	不一定	niepewny	1
bùzhi	布置	urządzić, udekorować	10

C

cāi	猜	odgadnąć, zgadnąć	
cái	才	dopiero	
cáiliào	材料	materiał, surowiec, tworzywo	
cǎi	彩	kolor	
cǎisè	彩色	wielokolorowy	
cài	菜	1. potrawa 2. warzywa	
càidān	菜单	menu	5
cānguān	参观	zwiedzać	
cānjiā	参加	brać/wziąć udział	
cǎo	草	trawa	
cǎoyuán	草原	trawiasty obszar; preria	
chā	差	różnica	
chá	茶	herbata	
cháguǎn	茶馆	herbaciarnia	7
cháhu	茶壶	czajniczek do herbaty	8
chájù	茶具	zestaw do parzenia i picia herbaty	8
cháyè	茶叶	liść (-cie) herbaty	
chàbuduō	差不多	prawie że	
chǎnpǐn	产品	produkt, wyrób	
cháng	长	długi	
cháng	尝	próbować, smakować	2
cháng	常	często	
chángcháng	常常	bardzo często	
chángshí	常识	zdrowy rozsądek; wiedza ogólna	14
chángshòu	长寿	długowieczność	11
chǎng	场	(klasyfikator) używany dla dyscyplin sportowych i rekreacji	
chǎngdì	场地	przestrzeń	13
chàng	唱	śpiewać	
cháo	朝	w kierunku, w stronę; dynastia	
chǎo	炒	szybko usmażyć, smażyć na sposób chiński; saute	5
chē	车	pojazd, samochód	

chèn yī	衬衣	koszula	11
chēng(wéi)	称(为)	nazywać, wołać	
chéng	成	zmienić się w coś, stać się czymś	
chéngwéi	成为	zmienić, zostać	
chéngzhǎng	成长	urosnąć, wyrosnąć	15
chéng	城	miasto	
cynghū	城里	w mieście	
chéngshì	城市	miasto, miasteczko	
chī	吃	jeść	
chīfàn	吃饭	jeść obiad/kolację	
chīkǔ	吃苦	znieść, wytrzymać, znosić	7
chōng	冲	popędzić (do przodu, z pomocą)	
chōngxǐ	冲洗	plukać, wypłukać	
chōngfèn	充分	obfity, pełny, obszerny	
chóng	重	znów, jeszcze raz	
chóngbài	崇拜	uwielbiać, wielbić; kult	6
chū	出	wyść	
chūfā	出发	wyruszyć, wystartować; odjazd, wyjazd, odlot	
chūhàn	出汗	spocić się	5
chūlai	出来	ukazać się, pojawić się	
chūshēng	出生	urodzić się	
chūxiàn	出现	wyłonić się, pojawić się	
chūzì yú...	出自于...	pochodzić z...	
chúcí zhīwài	除此之外	pomijając, poza	
chúle hái/yě/zhǐ	除了..., 还/也/只...	Oprócz ... jeszcze/również/tylko	2
chù	处	miejsce; agencja; dział, departament	
chuān	穿	1. ubierać, zakładać 2. przebić się 3. przejść przez/po	
chuán	传	rozprzestrzenić, rozpowszechnić, przekazać	
chuánshuō	传说	legenda	
chuántǒng	传统	tradycja, zwyczaj	
chuānghù	窗户	okno	6
chuàngzào	创造	tworzyć, produkować	
chuī	吹	dmuchać	8
chūnjié	春节	Chiński Nowy Rok, Święto Wiosny	
chūntiān	春天	wiosna	
chúnjié	纯洁	czysty, niewinny, bezinteresowny	7
cí	词	słowo	
círén	词人	poeta	9
cíyǔ	词语	słowo, wyraz; fraza	
cí	辞	żegnać	1
cíqì	瓷器	porcelana	
cǐ	此	ten, to, te	

ci	次	1. porządek, kolejność 2. następny 3. raz, np. drugi raz, trzy razy	
cixiù	刺绣	haftować; haft, haftowanie	15
cōngmíng	聪明	mądry, inteligentny, zdolny	
cóng	从	z, od	
cóngbù	从不	nigdy	
cónglái	从来	zawsze	
cóngqián	从前	przed, w przeszłości, dawniej	
cū	粗	szeroki	7
cùi	翠	szmaragdowozielony	7
cúnzài	存在	być, istnieć	
cuò	错	błąd, pomyłka	
cuòwù	错误	błąd	

D

dǎ	打	bić, uderzać	
dǎdiànhuà	打电话	telefonować	
dǎsuàn	打算	planować; plan	
dà	大	duży	
dàgài	大概	około, w przybliżeniu	
dàjiā	大家	wszyscy	
dǎkāi yǎnjiè	打开眼界	poszerzać swoje horyzonty	12
dàrén	大人	osoba dorosła, pełnoletni, dorosły	
dàshēng	大声	głośny	
dàxué	大学	uniwersytet	
dàxuéshēng	大学生	student (-ka)	
dàyuē	大约	w przybliżeniu, około	
dāi	待	zostać, zatrzymać się	
dài	代	1. mieć miejsce 2. okres historyczny 3. pokolenie	13
dàibiǎo	代表	reprezentacja; reprezentować	6
dài	带	przynieść, przywieźć	
dàilái	带来	przynieść, przywieźć	
dài	待	1. traktować 2. czekać na	
dài	戴	założyć, włożyć (np. kapelusz)	
dānxīn	担心	zmartwić się, martwić się, obawiać się	11
dàn	但	ale, lecz	
dànshì	但是	ale, lecz, jednak	
dànyuàn	但愿	życzyć, jeśli tylko, gdybym	1
dànyǎ	淡雅	prosty i elegancki	10
dāng	当	służyć	
dāngrán	当然	oczywiście, bez wątpienia	

dǎorù	导入	wprowadzić; wprowadzenie (do czegoś)	
dǎoyóu	导游	przewodnik	3
dǎo	倒	1. przewrócić, wywrócić	8
		2. upaść, obalić	
dàoshì	倒是	(używane do określenia czegoś niespodziewanego)	
		ale, lecz	12
dào	到	1. przybyć, przyjechać	
		2. do	
dàochù	到处	wszędzie	
dào	道	droga, ścieżka; mówić	
dàoli	道理	zasada, prawo, reguła, sens, znaczenie, prawda	
de	地	odpowiednik przysłówkowy, np. 用心地学	
		koncentrować się na uczeniu się	
de	的	1. zaimek dzierżawczy wskazujący na czyjąś własność, np. 你的 twój	
		2. w konstrukcji 是...的 służy do podkreślenia podmiotu lub czasu	
de	得	używany po czasowniku służy do pokazania zakresu działania, np. 说得好 mówić poprawnie	
dédào	得到	dostać, uzyskać, zdobyć	
dēng	灯	lampa	
dēnglong	灯笼	latarnia	6
dēng	等	1. czekać	
		2. i tak dalej (itd.)	
dēngděng	等等	i tak dalej	
dī	低	niski, nisko	
dì	地	ziemia, grunt, pole	
dìdao	地道	czysty, autentyczny, prawdziwy	12
dìfang	地方	miejsce, przestrzeń	
dìfāng	地方	okolica	
dìqū	地区	region, strefa, dzielnica	
dìshàng	地上	na podłodze, na ziemi	
dì yī	第一	pierwszy	
diǎn	点	punkt, kropka; zamówić (np. potrawę)	5
diǎnr	点儿	mało, niewiele (tak samo: 一点儿)	
diǎngù	典故	aluzja	12
diǎnxíng	典型	typowy, charakterystyczny, typowy przypadek	
diàn	店	sklep; hotel	
diànzhǔ	店主	sklepikarz	
diànhuà	电话	telefon	
diànnǎo	电脑	komputer	
diànshì	电视	telewizja	
diànyǐng	电影	film	
diāosù	雕塑	rzeźba	3
diào	掉	wypaść	

diézi	碟子	talerz płaski	8
dǐng	顶	szczyt; wierzchołek; apogeum	
dìng	订	rezerwować (np. bilet, pokój w hotelu)	2
dìng	定	(z)decydować, postanowić, ustalić	
diū	丢	1. zgubić, stracić 2. wyrzucić, rzucić	
dōng	东	wschód	
dōngxi	东西	rzeczy	
dōngtiān	冬天	zima	
dǒng	懂	rozumieć	
dòng	动	ruszać; ruch	
dònghuàpiàn	动画片	film animowany, kreskówka	12
dòngwù	动物	zwierzę	
dòngzuò	动作	ruch, akcja	
dōu	都	wszystko, wszyscy	
dòufu	豆腐	doufu (tofu)	5
dú	读	czytać	
dúshū	读书	czytać książkę	
dútè	独特	wyjątkowy, jedyny w swoim rodzaju, charakterystyczny	2
duān	端	kraniec, koniec	
duǎn	短	krótki, krótko	
duǎnzàn	短暂	krótkotrwały, krótki	13
duànliàn	锻炼	ćwiczyć	
duì	对	1. racja 2. poprawnie, dobrze 3. przeciw, wobec 4. w kierunku	
duìbùqǐ	对不起	przepraszam	
duìhuà	对话	dialog	
duì... yǒu hǎochù	对...有好处	być dobrze	11
duìyú	对于	wbrew	
duō	多	dużo, wiele	
duōcǎi	多彩	wielokolorowy	
duōme	多么	jak, co	
duōshao	多少	ile; nieco	

E

è	饿	głodny	
èr	儿	1. syn; dziecko 2. cząstka retrofleksyjna	
érzi	儿子	syn	
ér	而	tak dobrze jak; a/i, ale, lecz, podczas gdy	
érqiě	而且	a także, ponadto, poza tym	
èr	二	dwa (2)	

F

fā	发	przesłać	
fāxiàn	发现	znaleźć, odnaleźć	
fāzhǎn	发展	rozwijać; rozwój	
fācái	发财	bogacić się	1
fǎ	法	prawo, reguła, zasada	
fà	发	włos (-y)	
fān	翻	odwracać	
fānyì	翻译	tłumaczyć, przetłumaczyć; tłumaczenie	
fǎnyǐng	反映	odbijać, odzwierciedlać	3
fàn	饭	1. ryż	
		2. posiłek	
fàndiàn	饭店	1. hotel	
		2. restauracja	
fànguǎn	饭馆	restauracja	5
fāngbiàn	方便	dogodny	
fāngfǎ	方法	metoda, sposób	
fāngxíng	方形	kwadrat	
fáng	房	mieszkanie, dom	
fángjiān	房间	pokój, lokal, sala	
fángzi	房子	dom; pokój	
fǎngzhì	仿制	kopiować, wzorować się	15
fàng	放	1. kłaść, umieścić, położyć	
		2. zwolnić, uwolnić, wypuścić	
fēi	飞	latać	
fēijī	飞机	samolot	
fēi	非	nie	
fēicháng	非常	bardzo	
fēn	分	1. rozprowadzić, podzielić	
		2. oddzielić, rozdzielić	
fēn zhōng	分钟	minuta	
fēng	风	wiatr	
fēnggé	风格	styl	3
fēngjǐng	风景	krajobraz, pejzaż	2
fēngsú	风俗	przyzwyczajenie, nawyk	1
fēng	封	1. rodzajnik dla listów	
		2. opieczętować, zapieczętować, zakleić	
fēngfù	丰富	obfity, bogaty	3
fú	幅	rodzajnik dla tkanin, obrazów	
fú	福	szczęście, fortuna	1
fúwùyuán	服务员	kelner (kelnerka)	
fúzhuāng	服装	ubranie, strój, ubiór, odzież	13
fù	富	bogaty, zamożny, obfity	12
fùmǔ	父母	rodzice	
fùqīn	父亲	ojciec	

fù	付	zapłacić, płacić
fùzá	复杂	skomplikowany

G

gài	盖	zakryć, nakryć; wieko, przykrycie	
gàizi	盖子	wieko, przykrycie, pokrywka	8
gān	干	1. suchy, wyschnięty 2. wytrawny (o winie)	
gānbēi	干杯	toast; Na zdrowie!	1
gǎnjīn	赶紧	w pośpiechu, nie tracić czasu, przyspieszyć	
gǎn	敢	odważyć się, ośmielić się	
gǎn	感	czuć, odczuwać, wyczuwać	
gǎndào	感到	poczuć, odczuć	
gǎnjué	感觉	1. uczucia, emocje 2. czuć, poczuć	
gǎnqíng	感情	uczucia, emocje	
gǎnxiè	感谢	dziękować, być wdzięcznym	
gāng	刚	dopiero	7
gāngcái	刚才	dopiero co, w tym momencie, w tej chwili	
gānghǎo	刚好	właśnie, dokładnie	12
gāo	高	wysoki	
gāodù	高度	wysokość	
gāoguì	高贵	szlachecki, uprzywilejowany	6
gāoshàng	高尚	wyniosły	7
gāoxìng	高兴	cieszyć się; radosny, zadowolony	
gàosù	告诉	powiedzieć, opowiedzieć	
gē	歌	pieśń, piosenka; śpiewać	
gēgē	哥哥	starszy brat	
gēqǔ	歌曲	pieśń, piosenka	
gè	个	rodzajnik dla rzeczowników bez własnego rodzajnika	
gè	各	każdy	
gèdì	各地	gdziekolwiek, w różnych częściach np. kraju/ miasta itp.	
gè shì gè yàng	各式各样	najprzeróżniejsze, najróżniejsze	15
gèzhǒng	各种	każdego rodzaju, rozmaite	
gěi	给	dać, dawać	
gēn	根	korzeń; korzenie, pochodzenie	
gēnběn	根本	podstawowy, fundamentalny, bazowy	14
gēnjù	根据	na podstawie, według, stosownie do	4
gèng	更	bardziej	
gèngjiā	更加	jeszcze bardziej	
gōngfu	功夫	sztuka walki <i>kung fu</i>	4
gōngnéng	功能	funkcja	
gōngxǐ	恭喜	gratulacje	1
gōngyìpǐn	工艺品	wyrób rękodzielniczy	15
gōngxù	工序	sposób (etapy) wykonania	15

gōngzuò	工作	praca; pracować	
gōngyuán	公元	nasza era, Anno Domini	3
gōngyuán	公园	park	
gòu	够	dość, dosyć, wystarczająco	
gòuchéng	构成	stanowić	
gǔdài	古代	starożytne czasy, starożytność	
gǔdiǎn	古典	klasyczny	3
gǔjī	古迹	historyczne miejsce	3
gǔ sè gǔ xiāng	古色古香	antyk, rzecz staroświecka	10
gǔzhǎng	鼓掌	oklaskiwać	15
gùkè	顾客	klient, klientka	3
gùshi	故事	opowieść, opowiadanie, historia	
guà	挂	powiesić, wieszać, wisieć	
guài	怪	dziwny	
guàibùde	怪不得	nic dziwnego, że	9
guānxi	关系	znajomości, kontakty	
guānyú	关于	o	
guǎn	管	rura, rurka, tuba, tubka	
guānshǎng	观赏	patrzeć i podziwiać	15
guànjūn	冠军	mistrz, czempion	4
guāng	光	światło, promień	
guàng	逛	przejść się, przechadzać się, włóczyć się	10
guīlǜ	规律	prawo	4
guīmó	规模	skala, zakres	
guì	贵	drogi	
guō	锅	garnek	5
guó	国	kraj	
guójiā	国家	państwo	
guónèi	国内	w kraju	
guówài	国外	za granicą	
guò	过	przejść, minąć, przechodzić	1
guò	过	przez coś(czas, przestrzeń); spędzić wakacje	
guòchéng	过程	proces, przebieg, tok	
guòjiǎng	过奖	przechwalać, wychwalać	10
guòlái	过来	przyjść	
guòqu	过去	przeszłość, poprzedni, wcześniejszy	

H

hā	哈	używane zwykle jako 哈哈 samozadowolenie lub satysfakcję	
hāi	嗨	cześć, hej	12
hái	还	ciągle, jeszcze	
háishi	还是	lub; nie mniej jednak	
háiyǒu	还有	w dodatku, ponadto	
háizǐ	孩子	dziecko	

hǎi	海	morze	
hǎishuǐ	海水	woda morska	
hàipà	害怕	obawiać się, bać się	14
hánlěng	寒冷	lodowaty, zimny	7
hányì	含义	konsekwencja, znaczenie, implikacja	10
hǎn	喊	wykrzyknąć, krzyczeć	
Hànyǔ	汉语	język chiński	
hànzì	汉字	chińskie pismo	
hǎo	好	1. dobry; dobrze 2. użyty po czasowniku wskazuje na pozytywny koniec czynności	
hǎo chī	好吃	wyborny, wyśmienity	
hǎochù	好处	korzyść, pożytek	
hǎojiǔ	好久	dawno	
hǎokàn	好看	przystojny, miły	
hàoqí	好奇	być ciekawym, ciekawski; ciekawy	12
hǎoxiàng	好像	wygląda na to, że..., wydawać się	9
hào	号	numer, rozmiar, data	
hàomǎ	号码	numer	
hēhē	呵呵	ha ha	
hē	喝	pić	
hé	合	zamknąć; połączyć	
héshì	合适	odpowiedni, nadający się	
hé	河	rzeka	
hé	和	1. i, a 2. pokój, harmonia	
héhuā	荷花	lilia	
hēi	黑	czarny, czerń	
hēibái	黑白	czarne i białe	10
hěn	很	bardzo	
hěn duō	很多	bardzo dużo	
hěn kuài	很快	szybko, niebawem	
hóng	红	czerwony, czerwień	
hóng jiǔ	红酒	czerwone wino	6
hóngsè	红色	kolor czerwony	
hóuzi	猴子	małpa	
hòulái	后来	potem	
hòumian	后面	za; z tyłu	
hòutuì	后退	cofnąć	
hú	湖	jezioro	
huā	花	1. kwiat 2. koszt, wydatek	
huābàn	花瓣	płatek	7
huāpíng	花瓶	wazon na kwiaty	15
huāwén	花纹	wzór, wzór dekoracyjny	15

文化全景 (上)

huāyuán	花园	ogród	
huà	话	słowo; mówić, rozmawiać	
huà	画	1. malarstwo 2. rysować	
huàcè	画册	album na zdjęcia, album malarstwa	3
huàjiā	画家	malarz	7
huáiyí	怀疑	wątpliwość, podejrzenie; wątpić, podejrzewać	14
huài	坏	zły; zepsuty, popsuty	
huānyíng	欢迎	witać, powitać, przywitać	
huánjìng	环境	środowisko	
huàn	换	wymienić, zmienić	
huáng	黄	żółty	
huángdì	皇帝	cesarz, władca	
huī	灰	1. popiół 2. szary	10
huí	回	wrócić, powrócić	
huidá	回答	odpowiedzieć, odpowiadać	
huíwèi wúqióng	回味无穷	(o czymś, co pozostawia po sobie ślad) pogrążyć się w zadumie, głęboko się zamyślić	9
huì	会	1. móc, być w stanie 2. spotkanie	
huó	活	żyć	
huódòng	活动	działanie, aktywność; ruszać się, przenieść się	
huóli	活力	wigor, werwa, energia	
huǒ	火	ogień	5
huǒchē	火车	pociąg	
huǒguō	火锅	hotpot	5
huò	或	lub, albo	
huòzhě	或者	lub, albo	
huòdé	获得	zyskać, dostać	

J

jī	鸡	kurczak	
jīběngōng	基本功	podstawowe umiejętności	14
jīběnshàng	基本上	głównie, zasadniczo	13
jīdòng	激动	ekscytować się, pobudzić	15
jīpiào	机票	bilet lotniczy	2
jí	极	ekstremalny, skrajany	
...jile	...极了	nadzwyczajnie	2
jì	即	zbliżyć się, przybliżyć się	
jìshǐ	即使	nawet, nawet gdyby, chociaż	
jí	急	niepokoić się, być zatroskanym	
jílì	吉利	obiecujący, pomyślny	6
jíxiáng	吉祥	pomyślny	
jíqí	极其	niezmiernie, nadzwyczaj	

jǐ	几	kilka; ile	
jìhuà	计划	plan; planować	
jì	记	1. zapamiętać, pamiętać 2. zapisać, spisać	
jìde	记得	pamiętać	
jìhuà	计划	plan, projekt, program; planować	
jìniànpǐn	纪念品	pamiątka	12
jìshù	技术	technologia, technika	
jì..., yòu (yě)...	既..., 又(也)...	zarówno..., jak i ...; i..., i...	7
jìzhù	记住	zapamiętać	
jiā	加	dodać, dodawać, plus	
jiāshàng	加上	w dodatku; dodać	
jiā	家	rodzina, dom	
...jiā	...家	specjalista	11
jiācháng cài	家常采	prosta/niewyszukana potrawa	5
jiātíng	家庭	rodzina	
jiā yù hù xiǎo	家喻户晓	powszechnie znany	12
jiǎ	假	sztuczny, nieprawdziwy	
jiǎzhuāng	假装	udawać, udać, symulować	
jià	假	wakacje, wolne, urlop	
jiān	间	1. przestrzeń 2. rodzajnik dla pokoi	
jiānchí	坚持	upierać się, nalegać, domagać się	
jiānqiáng	坚强	mocny, solidny	7
jiǎndān	简单	prosty, nieskomplikowany	
jiàn	见	widzieć; spotkać	
jiànmiàn	见面	spotkać, widzieć	
jiànkāng	健康	zdrowie	
jiànyì	建议	1. sugestia, propozycja, porada 2. sugerować	
jiànzhù	建筑	budynek, budowla; budować, wznosić	3
jiànzhùqún	建筑群	kilka budynków o takiej samej architekturze	3
jiāng	江	rzeka	
jiānglái	将来	przyszłość, w przyszłości	
jiǎng	讲	mówić	
jiǎngjiū	讲究	przywiązywać dużą wagę do, być bardzo wymagającym jeśli chodzi o, skupiać uwagę na	
jiàng	将	general	
jiāo	交	powierzyć (coś komuś), złożyć, przekazać	
jiāo	教	nauczać, uczyć	
jiāoqū	郊区	dzielnica podmiejska	3
jiāotōng	交通	ruch uliczny, komunikacja	12
jiǎo	角	róg, narożnik	
jiǎozi	饺子	pierozki <i>jiaozi</i>	
jiǎo	脚	stopa	

jiào	叫	wołać, krzyknąć	
jiàozuò	叫做	być nazwanym, być znanym jako	
jiào	教	1. uczyć 2. religia	
jiào	较	porównywać; stosunkowo, porównawczo	
jiē	接	1. otrzymać 2. złapać	
jiēdào	接到	otrzymać, przyjąć, dostać do ręki	
jiēshòu	接受	przyjąć, zaakceptować	
jiē	街	ulica	
jiēshàng	街上	na ulicy	
jié	节	1. święto 2. część, odcinek, fragment	
jiémù	节目	program (np. seminarium, przyjęcia)	
jiérì	节日	pamiątny dzień	
jiézòu	节奏	rytm	4
jiégòu	结构	konstrukcja, struktura	11
jiéguǒ	结果	wynik, rezultat	
jiéhé	结合	złączyć, zjednoczyć, zintegrować	11
jiéhūn	结婚	ożenić się, wyjść za mąż, wziąć ślub, poślubić; małżeństwo, ślub	
jiéshù	结束	zakończyć; koniec, zakończenie	
jiějué	解决	rozwiązywać	
jiěshì	解释	objaśnić, wyjaśnić, interpretować	
jiè	借	pożyczyć	
jièshào	介绍	przedstawić, zaprezentować, rekomendować	
jīn	斤	jednostka miary 0,5 kg	
jīnnián	今年	w tym roku	
jīntiān	今天	dziś, dzisiaj	
jīn	紧	naciągnięty, naprężony, napięty	
jīnmì	紧密	nierozłączny	
jīnzhāng	紧张	spięty, nerwowy	
jīnguǎn	尽管	nie krępować się, nie wahać się	
jìn	近	blisko	
jìn	进	przesunąć się, posunąć się, ruszać się do przodu, wejść	
jìnbù	进步	zrobić postępy, postępować na przód	
jīng	惊	bać się, być przerażonym; być zaskoczonym	
jīngcháng	经常	często	
jīngdiǎn	经典	klasyka; świętość	3
jīngguò	经过	przechodzić, przejechać, przez	
jīnglì	经历	przechodzić, przejść, doświadczyć	
jīngyàn	经验	doświadczenie	
jīngjù	京剧	pekińska opera	
jīnghuá	精华	esencja, kwintesencja	14
jīngměi	精美	elegancki, piękny, wyjątkowy, niespotykany	3

jīngshén	精神	duch (czegoś lub w czymś), świadomość, mentalność	
jīngxǐ	惊喜	być mile zaskoczonym	10
jīngchá	警察	policejka, policjant	12
jǐngdiǎn	景点	malownicze miejsce	2
jǐngqū	景区	malowniczy obszar	
jìngzi	镜子	lustro	
jiǔ	九	dziewięć (9)	
jiǔ	久	dawno temu	
jiǔ	酒	wino, napój alkoholowy	
jiǔbā	酒吧	bar, pub	1
jiù	旧	stary, dawny	
jiù	就	natychmiast	
jiù yào	就要	zaraz zrobić, zamierzać	
jù	句	zdanie	
jù	据	zgodnie z	
jùchǎng	剧场	teatr	
jùshuō	据说	mówi się, że	
jùyǒu	具有	mieć, posiadać	
jùzhào	剧照	fotos	14
jué	觉	czuć	
juéde	觉得	sądzić	
juéding	决定	postanowić, zdecydować	
jūnduì	军队	wojsko	14

K

kāi	开	otwierać	
kāifàng	开放	kwitnąć, rozkwiatać	
kāilǎng	开朗	optymistyczny	11
kāimùshì	开幕式	ceremonia otwarcia	13
kāishǐ	开始	zaczynać, rozpoczynać	
kāi wánxiào	开玩笑	opowiedzieć dowcip	
kāixīn	开心	radować się, czuć się szczęśliwym	
kànjian	看见	widzieć, zobaczyć	
kàn shàngqù	看上去	wydaje się, że	2
kànwàng	看望	złożyć wizytę, spotkać się	12
kǎo	考	egzaminować, zdawać, sprawdzać	
kào	靠	opierać	
kě	可	1. móc	
		2. ale	
		3. dla podkreślenia czegoś w wypowiedzi	
kě'ài	可爱	słodko	
kěnéng	可能	może	
kěshì	可是	ale, jeszcze, jednak	
kěyǐ	可以	móc	
kè	课	lekcja	

kèqì	客气	uprzejmy
kèrén	客人	gość
kètīng	客厅	salon, pokój dzienny
kěn	肯	być chętnym, być skłonny, być gotowym
kěndìng	肯定	być pewnym, potwierdzić
kōng	空	pusty
kōngqì	空气	powietrze
kǒu	口	usta
kū	哭	plakać
kǔ	苦	gorzki
kuài	块	kawałek
kuài	快	1. szybki, szybko 2. 快...了 niebawem, niedługo, wkrótce
kuàilè	快乐	1. szczęśliwy, radosny 2. szczęście
kuàizi	筷子	pałeczki
kùnnán	困难	1. trudność 2. trudny
kuòhào	括号	nawias

L

lā	拉	ciągnąć	
là	辣	ostry, palący	5
lái	来	przyjść	
lán	蓝	niebieski	
lánsè	蓝色	kolor niebieski	
lǎngsòng	朗诵	czytać na głos, recytować	9
làngmàn	浪漫	romantyczny	1
lǎo	老	stary	
lǎobǎn	老板	szef	
lǎohǔ	老虎	tygrys	
lǎoniánrén	老年人	w podeszłym wieku	
lǎorén	老人	osoba w starszym wieku	
lǎoshī	老师	nauczyciel	
le	了	używane po czasownikach wskazuje, że dana czynność lub działanie miało już miejsce	
léi	雷	grzmot, uderzenie pioruna	
lèi	累	zmęczony	
lí	离	wyjść, odjechać, opuścić	
lǐ	里	w środku, wewnątrz	
lǐjiě	理解	pojąć, zrozumieć	
lǐmiàn	里面	wewnątrz; wewnątrz	
lǐwù	礼物	prezent	
lìhài	厉害	gwałtowny, radykalny	4
lìrú	例如	na przykład, dla przykładu	

lishǐ	历史	historia	
liyòng	利用	używać, korzystać, wykorzystać	
liǎ	俩	dwa	
lián	连	łączyć, połączyć	
liánxi	联系	1. nawiązać kontakt, skontaktować się 2. kontakty, relacje, znajomości	
liánxiǎng	联想	zadawać się z kimś, być związanym z czymś	13
liǎn	脸	twarz, pysk, buzia	
liǎn shàng	脸上	na twarzy, na buzi	
liàn	练	ćwiczyć	
liànxí	练习	ćwiczyć, gimnastykować się	
liángkuài	凉快	miły chłód	7
liǎng	两	dwa	
liàng	亮	jaskrawy	
liáotiān	聊天	pogawędka, rozmowa	8
liǎobuqǐ	了不起	zdumiewający, straszliwy, nadzwyczajny	4
liǎojiě	了解	rozumieć	
lín	林	las	
línjū	邻居	sąsiad	
lìng	另	inny, kolejny, następny	
lìngwài	另外	inny	
liú	流	płynąć	
liú	留	pozostać, pozostawać	
liúxuéshēng	留学生	student studiujący za granicą, studiować za granicą	
liúshuǐ	流水	woda bieżąca	
liù	六	sześć (6)	
lóng	龙	smok	
lǒu	楼	piętro w budynku	
lòu xiànr	露馅儿	wygadać się, wyjść na jaw	9
lòu yīshǒu	露一手	popisywać się	9
lù	录	nagrywać, zapisywać, rejestrować	9
lù	路	droga, ulica	
lùshàng	路上	na ulicy, na drodze	
lù	露	ukazywać, okazywać, okazać	
lùtiān	露天	na świeżym powietrzu, na zewnątrz	8
luàn	乱	chaos, bałagan, nieporządek	
luànqībāzāo	乱七八糟	bałagan, plątanina	12
luò	落	spadać	
lǚguǎn	旅馆	hotel	2
lǚxíng	旅行	podróżować; podróż, wycieczka	
lǚyóu	旅游	podróżować	
lǚxíngshè	旅行社	biuro podróży	3
lǜ	绿	zielony	
lǜchá	绿茶	zielona herbata	
lǜsè	绿色	kolor zielony	

M

ma	吗	używana na końcu zdania jako pytanie	
ma	嘛	używany na końcu zdania, wskazuje, że coś jest oczywiste	
māma	妈妈	mama, matka	
má	麻烦	poczuć ciarki; mrowienie	5
máfan	麻烦	kłopotliwy; przeszkadzać, kłopotać	
mǎ	马	koń	
mǎshàng	马上	natychmiast	
mǎi	买	kupić	
mài	卖	sprzedać, sprzedawać	
mǎn	满	pełny; zapełnić	
màn	慢	wolny, powolny	
mànmàn	慢慢	wolno, powoli	
máng	忙	zajęty	
máo	毛	włos, sierść	
màozi	帽子	kapelusz, czapka	15
me	么	przyrostek 怎么, 这么, 那么, 多么 itp.	
méi	没	nie	
méi guānxi	没关系	nic nie szkodzi, nic się nie stało	
méi wèntí	没问题	nie ma problemu, żaden problem	
méiyǒu	没有	nie ma, bez	
méiguī	玫瑰	róża	6
méihuā	梅花	kwiat śliwy	7
měi	每	każdy	
měidāng	每当	kiedykolwiek, o każdym czasie	1
měinián	每年	co roku	
měitiān	每天	codziennie	
měi	美	piękny, śliczny	
měihǎo	美好	(o abstrakcyjnych rzeczach) jasny, szczęśliwy	
měilì	美丽	piękny, pięknie	
měimào	美妙	wspaniały, świetny	13
mèilì	魅力	urok, powab, atrakcyjność	2
mén	门	drzwi, brama	
ménkǒu	门口	wyjście, drzwi	
men	们	przyrostek do rzeczowników dotyczących wyłącznie osób lub zaimków, wskazuje na liczbę mnogą	
míhuò	迷惑	skonstronować, wprowadzić w zakłopotanie	
mǐ	米	ryż	
miàn	面	1. twarz	
		2. powierzchnia; strona	
		3. mąka	
miànjù	面具	maska	12
miànmù	面目	rys, oblicze	9
miáohuì	描绘	namalować, przedstawić	14

miáoxiě	描写	opisywać, przedstawiać	7
mínzú	民族	narodowość	3
míng	名	1. imię 2. sława, reputacja	
míngchéng	名城	słynne miasto	
mínghuà	名画	słynny obraz	
míngqǔ	名曲	arcydzieło w muzyce, wspaniała kompozycja	13
míngshèng	名胜	miejsce słynące z pięknych krajobrazów, zabytków	2
míngshī	名诗	słynny wiersz	
míngzhù	名著	arcydzieło, słynna książka, słynne dzieło	
míngzì	名字	nazwisko	
míngbai	明白	1. jasny, oczywisty 2. mieć świadomość, rozumieć	
míngliàng	明亮	rozjaśnić; wypogodzić się	
míngtiān	明天	jutro	
míngxīng	明星	gwiazda (o słynnym artyście lub sportowcu)	4
míngzhù	名著	arcydzieło, słynna książka, słynne dzieło	12
mǔqīn	母亲	matka	
mùdì	目的	cel	
mùqián	目前	teraz, w tym momencie	

N

ná	拿	trzymać, brać, nieść, wziąć	
nǎ	哪	który, jaki	
nǎr	哪儿	gdzie	
nǎli	哪里	(używany w odpowiedzi na uprzejmość lub komplement) Ależ wcale nie!	
nà	那	tamto	
nàr	那儿	tam	
nàme	那么	1. w taki sposób, 2. mniej więcej tak	
nàxiē	那些	te	
nàyàng	那样	w ten sposób; tego rodzaju	
nǎinai	奶奶	babcia	
nán	男	męczyzna; samiec	
nánhái	男孩	chłopak	
nán	难	trudny, ciężki	
nào	闹	hałaśliwy; hałasować	
nào xiàohuà	闹笑话	zblaźnić się, zrobić z siebie durnia, popełnić głupi błąd	
ne	呢	cząstka używana na końcu zdań pytających	
nèi	内	wnętrze, wewnętrzna część	
nèiróng	内容	treść, zawartość	
néng	能	móc, móc coś zrobić	
ng	嗯	wskazuje na powtórzenie zdania, gdy się nie zrozumiało za pierwszym razem	

nǐ	你	ty	
nǐ kě bié	你可别	nie zrób czegoś (np. nie spóźnij się)	4
nǐmen	你们	wy	
nián	年	rok	
niàn	念	czytać na głos	
niǎo	鸟	ptak	
nín	您	pan, pani	
níngméng	柠檬	cytryna	8
niú	牛	krowa, wół	
niúǎi	牛奶	mleko	8
niúròu	牛肉	wołowina	
nóngcūn	农村	wieś	
nónglì	农历	tradycyjny chiński kalendarz, kalendarz księżycowy	
nóngmín	农民	chłop, wieśniak, rolnik	
nòng	弄	robić; zarządzać, kierować	
nǔlì	努力	podejmować wielki wysiłek, wysilić się	
nǚ	女	kobieta	
nǚ'ér	女儿	córka	
nǚhái	女孩	dziewczyna	

O

ō	噢	(wyraża zaskoczenie nagłą realizacją czegoś) O!	
ó	哦	(wyraża wątpliwość)	
ò	哦	(wyraża zrozumienie czegoś i realizację tego)	

P

pá	爬	wspinać się	
pà	怕	bać się	
páizi	牌子	tabliczka	11
pán	盘	talerz, półmisek	
pángbiān	旁边	strona, bok	
pǎo	跑	bieg; biegać	
pào	泡	zmoczyć, namoczyć	8
péi	陪	towarzyszyć	
péngyǒu	朋友	przyjaciel	
pèng	碰	stukać, uderzać	
pífū	皮肤	skóra	6
píláo	疲劳	zmęczony, wyczerpany; zmęczenie, wyczerpanie	8
piān	篇	utwór; kartka, arkusz	
piányi	便宜	tani; tanio	
piàn	片	kawałek, część, płat,	
piào	票	bilet	
piàoliàng	漂亮	piękny	
pīn chá	品茶	zapach/aromat herbaty	

pǐngé	品格	moralność, charakter moralny; jakoś i styl (o utworach literackich i artystycznych)	7
pǐnzhǒng	品种	rozmaitość, różnorodność, bogactwo	15
píngguǒ	苹果	jabłko	
píngjìng	平静	spokojny, cichy, pokojowy; równowaga	
píngshí	平时	w zwykłym czasie, normalnie	
pò	破	rozbity, złamany	1
pútáojiǔ	葡萄酒	wino	

Q

qī	七	siedem (7)	
qījiān	期间	okres, epoka	3
qīzi	妻子	żona	
qí	骑	jeździć, jechać (na rowerze, na koniu)	
qí	其	jego, jej, ich, swój	
qíshí	其实	właściwie	
qítā	其他	inny	
qízhōng	其中	pośród	
qízhōng zhī yī	其中之一	jeden z...	6
qíguài	奇怪	dziwny	3
qíguān	奇观	cud, piękno	
qītè	奇特	osobliwy, szczególny	8
qǐ	起	podnieść się, wstać	
qǐlái	起来	wstać	
qì	气	rozłościć się, rozgniewać się	12
qìchē	汽车	samochód, auto	
qìwēn	气温	temperatura powietrza	
qiān	千	tysiąc	
qián	前	przód, front	
qián	钱	pieniądze	
qiánmiàn	前面	przed, na przodzie; ponad	
qiǎn	浅	płytki	10
qiáng	强	potężny, silny	
qiáng shàng	墙上	na murze	
qiáo	桥	most	
qiē	切	kroić, pokroić	
qīnrén	亲人	krewni, rodzina, małżonek	
qīnzi	亲自	osobiście; się	2
qín	琴	ogólna nazwa dla niektórych instrumentów, jak: fortepian, skrzypce	
qīng	轻	lekki	
qīngqiǎo	轻巧	pomysłowy, praktyczny, przydatny	15
qīng	清	czysty, klarowny	
qīngchǔ	清楚	jasny	
qīngxiāng	清香	łagodny zapach, słaby zapach	7

qīngxīn	清新	świeży i czysty	7
qíngdiào	情调	sentyment, odczucie	8
qíngkuàng	情况	sytuacja, okoliczności, warunki	
qíngqù	情趣	wycucie smaku, mieć swój wdzięk	10
qǐng	请	prosić, poprosić	
qiūtiān	秋天	jesień	
qǔ	取	brać	
qǔzi	曲子	melodia	13
qù	去	1. iść, opuszczać 2. dać ulgę, usunąć, pozbyć się	
qùnián	去年	w zeszłym roku, ubiegły rok	13
qùshì	去世	umierać, umrzeć	
quán	全	pełny; cały; całość, wszystko	
quánguó	全国	ogólnokrajowy, w całym kraju	
quánjiā	全家	ogólno rodzinny, cała rodzina	
quán	拳	chiński boks; pięść	4
quàn	劝	doradzić, przekonać, nalegać	
què	却	ale, chociaż	
quèshí	确实	pewny, niezawodny	
qún	群	stado, gromada, grupa	

R

ránhòu	然后	potem, wtedy	
ràng	让	niech...	
rè	热	gorący, ciepły	
rèliè	热烈	entuzjastycznie, gorąco, żarliwie	
rènao	热闹	żywy, tętniący życiem	8
rèqíng	热情	entuzjizm, zapał; entuzjastyczny	
rén	人	człowiek, osoba; ludzie	
rénjia	人家	1. inni ludzie, ktoś 2. domownicy	
rénmén	人们	ludzie	
rénwù	人物	postać	12
rèn	认	rozpoznać, rozpoznawać	
rènshi	认识	znać, poznać	
rènwéi	认为	rozważać	
rènzhēn	认真	poważny, sumienny, rzetelny	
rènhé	任何	jakikolwiek	
rì	日	1. dzień 2. słońce	
rìzi	日子	data, dzień	
róngyì	容易	łatwy; łatwo	
ròu	肉	mięso	
rú	如	tak jak	
rúguǒ	如果	jeśli	

rúguǒ bù..., jiù bù... 如果不..., 就不... jeśli nie ..., to nie...	3
rúguǒ..., jiù 如果..., 就... jeśli..., to powinienes...	7
rù 入 wejść, wchodzić	

S

sān 三	trzy (3)	
sàn 散	rozproszyc, rozpędzić	
sècai 色彩	kolor, barwa	
sēnlín 森林	las	
shāmò 沙漠	pustynia	
shān 山	góra, góry	
shānshàng 山上	na górze, w górach	
shānzhōng 山中	w górach	
shànzi 扇子	wachlarz	14
shāng 伤	rana; zranić	
shānggǎn 伤感	przygnębiony, sentymentalny	13
shāngdiàn 商店	sklep	
shāngliáng 商量	poradzić się, zasięgnąć rady	
shāngpǐn 商品	produkty, towary	
shǎng 赏	docenić, zachwycić się	1
shàng 上	w górę, na	
shàngdàng 上当	dać się nabrać, dać się oszukać	14
shàngkè 上课	uczestniczyć w lekcji, być na lekcji	
shàngmiàn 上面	ponad, nad, na szczycie	
shàngwǔ 上午	rano	
shāo 烧	palić	9
shào 少	niewiele, kilka	
shé 蛇	wąż	
shěbude 舍不得	mieć urazę, mieć komuś coś za złe; uraza	9
shèhuì 社会	społeczeństwo	
shēn 身	ciało	
shēncái 身材	figura, postura	11
shēntǐ 身体	ciało; zdrowie	
shēn 深	głęboki, głęboko	
shēnkè 深刻	głęboki, przenikliwy	4
shēnqiǎn 深浅	głębka (np. koloru)	10
shēnyuǎn 深远	głęboki, dalekosiężny, daleko idący	
shēntǐ 身体	zdrowie, kondycja	
shénhuà 神话	mit	6
shénmì 神秘	tajemniczy, zagadkowy	4
shénqí 神奇	magiczny, mistyczny	6
shénme 什么	co	
shénme de 什么的	i tak dalej	8
shènzhì 甚至	nawet	6
shēng 生	urodzić, powić	

shēngchǎn	生产	produkcja; produkować	
shēngdòng	生动	ożywić	10
shēnghuó	生活	życie; żyć; środki do życia	
shēngmìng	生命	życie	
shēngqì	生气	być złym na coś lub kogoś, rozgniewać się	
shēngri	生日	urodziny	
shēngyì	生意	interes	5
shēngzhǎng	生长	rosnąć	7
shēng	声	dźwięk	
shēngyīn	声音	głos	
shěng	省	provincia	2
shèngdì	胜地	słynny krajobraz, wspaniały widok	
shībài	失败	zawieść, ponieść niepowodzenie/porażkę; niepowodzenie, porażka	
shīqù	失去	zgubić, stracić	
shī	诗	wiersz	
shī qīng huà yì	诗情画意	poetyckie piękno, wspaniała koncepcja artystyczna	13
shīrén	诗人	poeta	7
shīyì	诗意	poetycka atmosfera; poetyczny	2
shīzi	狮子	lew	
shí	十	dziesięć (10)	
shí'èr	十二	dwanaście (12)	
shí	时	czas	
shíhòu	时候	czas (w znaczeniu, że coś trwa)	
shíjiān	时间	czas (konkretna jednostka, np. 9.30)	
shítóu	石头	kamień	
shíwù	食物	jedzenie	
shíwù	实物	(istniejące fizycznie) rzecz, przedmiot	10
shǐ	使	spowodować, umożliwić	
shǐyòng	使用	stosować	
shì	是	tak, poprawnie; jest, być	
shì	事	sprawa	
shìqīng	事情	sprawa, kwestia	
shìwù	事物	rzecz, sprawa	10
shìyè	事业	przedsięwzięcie	
shì	试	próbować, testować	5
shìchǎng	市场	rynek	
shìhé	适合	shìhé (o aktualnych okolicznościach lub wymaganiach) pasować, odpowiadać	4
shìjì	世纪	wiek, stulecie	
shìjiè	世界	świat	
shìnèi	室内	wewnątrz, w środku	8
shìzǐjiāo	柿子椒	słodka papryka	6
shōuhuò	收获	zbierać, zebrać plony; żniwa	14

shǒu	首	pierwszy; głowa; lider, szef, wódz; klasyfikator dla wierszy i piosenek	
shǒu	手	ręka	
shǒuduàn	手段	podejście, sposób, metoda, droga	14
shǒufǎ	手法	umiejętności, technika	14
shǒugōngyìpǐn	手工艺品	wyroby rękodzielnicze; rękodzieło	
shǒulǐ	手里	w ręce	
shǒuxiě	手写	napisany odręcznie	
shòu	受	1. przyjąć, otrzymać 2. ponieść, cierpieć 3. wytrzymać, wytrzymywać	
shòu bù liǎo	受不了	nie móc znieść, nie móc wytrzymać	5
shòudào	受到	otrzymać	
shūcài	蔬菜	warzywa	5
shū	书	książka	
shūdiàn	书店	księgarnia	
shūfǎ	书法	kaligrafia	11
shūjí	书籍	książki, literatura, prace	6
shūshu	叔叔	wujek	
shūfu	舒服	przyjemny	
shúxī	熟悉	znać coś lub kogoś dobrze, być dobrze obeznanym w czym	9
shǔ	属	jeden rok z dwunastorocznego cyklu w chińskim zodiaku	10
shǔ	数	liczyć	
shù	树	drzewo	
shù	数	cyfra, liczba	
shuài	帅	piękny, ładny, przystojny, elegancki	
shuàn	涮	plukać, oplukać, wypłukać	5
shuāng	双	podwójny; para	
shuí	谁	kto, ktoś	
shuǐ	水	woda	
shuǐguǒ	水果	owoc	1
shuǐpíng	水平	poziom, standard	
shuì	睡	spać	
shuìjiào	睡觉	spać	
shuō	说	mówić	
shuōbùdìng	说不定	(być) może	
shuōhuà	说话	mówić, rozmawiać	
shuōmíng	说明	wyjaśniać, wytłumaczyć, zilustrować	
sī	丝	jedwab, nić jedwabna	5
sīchóu	丝绸	jedwab, jedwabny materiał	12
sīxiàn	丝线	nić jedwabna	15
sīniàn	思念	tęsknić; tęsknota	1
sīxiǎng	思想	myśl, idea, ideologia	

sì	四	cztery (4)	
sòng	送	dostarczyć, wysłać; dać jako prezent	
súhuà	俗话	powiedzenie	2
sùshè	宿舍	akademik	
suàn	算	kalkulować, ocenić, obliczyć	
suàn (shì)	算是	uważać (coś lub kogoś) za	9
suīrán	虽	chociaż, (po)mimo że, choć	
suīrán	虽然	chociaż, mimo że	
suīrán... dànshì / kěshì	虽然... 但是 / 可是	pomimo że...	1
suíchù kějiàn	随处可见	coś może być w każdym miejscu, coś może być wszędzie	15
suì	岁	lata, wiek np. mieć lat 23	
suǒ	所	1. miejsce 2. przyrostek wskazujący na: biuro, instytucję 3. rodzajnik dla budynków	
suǒyǐ	所以	dlatego, więc	

T

tā	它	to	
tā	他	on	
tāmen	他们	oni	
tā	她	ona	
tāmen	她们	one	
tái	台	rodzajnik dla maszyn	
tài	太	za, zbyt	
tài bàng le	太棒了	świetnie, doskonale, wspaniale	
tàiyáng	太阳	słońce	
tàidu	态度	postawa, nastawienie	
tán	谈	rozmawiać, dyskutować	
tánhuà	谈话	rozmawiać; rozmowa	
tánlùn	谈论	dyskutować, rozmawiać o	
tán qín	弹琴	grać na instrumencie (np. pianino, lutnia)	
tánzòu	弹奏	grać na instrumencie muzycznym	13
tāng	汤	zupa	8
tāng	躺	leżeć, położyć	
tàng	趟	czas (np. dla podróży)	
táocǐ	陶瓷	porcelana i ceramika	15
táoqì	陶器	ceramika	
táo zhìpǐn	陶制品	wyroby ceramiczne (garncarskie)	15
táoqì	淘气	nieposłuszny, psotny	12
tèbié	特别	specjalnie, szczególnie	
tècháng	特长	mocna strona, specjalność, mieć w czymś zdolność lub umiejętności	13
tèdiǎn	特点	cecha (charakterystyczna)	
tèsè cài	特色菜	specjalność lokalna, lokalne jedzenie	2

téng	疼	boleć	
tí	提	nieść	
tiān	天	1. niebo	
		2. dzień	
tiānkōng	天空	niebo	
tiānliàng	天亮	świt	
tiānqì	天气	pogoda	
tiānshàng	天上	na niebie	
tián	甜	słodki	
tiánkòng	填空	wypełnić puste miejsce np. w formularzu, zatrudnić kogoś na wolny etat	
tiáo	条	rodzajnik dla długich i cienkich rzeczy	
tiáojiàn	条件	warunek, czynnik, element	
tiào	跳	skoczyć	
tiē	贴	wkleić, przykleić	
tīng	听	słuchać	
tīngjiàn	听见	słyszeć	
tīngshuō	听说	słyszeć o (kimś/czymś)	
tíng	停	przerwać, zatrzymać, stanąć	
tíngzhǐ	停止	stanąć, zatrzymać, zahamować	13
tíngzi	亭子	pawilon	11
tǐng	挺	raczej	
tōng	通	prowadzić, poprowadzić	
tōngcháng	通常	ogólny, zwykły	8
tōngguò	通过	przez	
tóng	同	taki sam, tem sam, podobny; z, oraz	
tóngxué	同学	kolega (koleżanka) z klasy	
tóngyì	同意	ten sam, identyczny	
tòngkuài	痛快	bardzo szczęśliwy, uszczęśliwony, zachwycony	
tóu	头	1. głowa	
		2. rodzajnik dla zwierząt takich jak: wół, byk, świnia itp.	
tóufa	头发	włos (-y)	
tú	图	obrazek; mapa; wykres, diagram	
tú'àn	图案	wzór	
túhuàshū	图画书	książka z obrazkami	
túpiàn	图片	obrazek; fotografia	2
túshūguǎn	图书馆	biblioteka	
tǔdì	土地	ziemia, gleba	1
tuányuán	团圆	spotkanie, zjazd	
tuī	推	pchać	
tuǐ	腿	noga	
tuì	退	cofnąć	

W

wa	哇	(wykrz.) używane sytuacji zaskoczenia lub podziwu	
wài	外	zewnątrzny	
wàiguó	外国	zagraniczny kraj	
wàimian	外面	na zewnątrz	
wàiyǔ	外语	język obcy	
wán	完	zakończyć	
wánměi	完美	doskonały, perfekcyjny, wytrawny	
wán	玩	grać, bawić się	
wánjù	玩具	zabawka (-i)	12
wǎn	晚	wieczór; późno	
wǎnfàn	晚饭	kolacja	
wǎnshàng	晚上	wieczór	
wǎn	碗	misa, miska, miseczka	
wàn	万	dziesięć tysięcy	
wáng	王	1. król 2. chińskie nazwisko	
wǎng	往	1. w kierunku, do, ku 2. poprzedni, wcześniejszy	
wǎngwǎng	往往	często	
wàng	忘	zapomnieć	
wàngjì	忘记	zapomnieć, przeoczyć	
wàng	望	popatrzeć, spojrzeć	
wēixiào	微笑	uśmiechnąć się, uśmiechać się	
wěidà	伟大	potężny	
wèi	为	dla, aby, żeby	
wèile	为了	dla	
wèishénme	为什么	dlaczego	
wèi	喂	hej, halo	
wèi	未	nie, nie mieć	
wèi	位	rodzajnik dla osób	
wèiyú	位于	być położony w, być zlokalizowany w, znajduje się w, leży 2	
wèidào	味道	smak	
wén	闻	zwęszyć; wąchać	7
wén	文	literatura, język	
wénhuà	文化	kultura	
wénmíng	文明	cywilizacja	
wénxué	文学	literatura	
wèn	问	pytać, zapytać	
wèntí	问题	pytanie, problem, kwestia	
wǒ	我	ja, mnie	
wǒmén	我们	my	
wǔ	五	pięć	
wǔ	舞	taniec; tańczyć	
wǔjù	舞剧	balet	

X

xī	西	zachód	
xīfāng	西方	zachód, na zachodzie	
xīwàng	希望	nadzieja, życzenie; życzyć, spodziewać się	
xīyīn	吸引	przyciągać, zafascynować	
xíguàn	习惯	zwyczaj	
xǐ	洗	myć, prać	
xǐhuān	喜欢	lubić	
xǐqing	喜庆	pełen radości, cieszyć się, radosny	1
xì	细	cienki, smukły, delikatny	11
xìjù	戏剧	dramat (sztuka)	
xià	吓	przerazić się, wystraszyć się	
xià	下	pod, poniżej	
xiàmian	下面	poniżej, pod	
xiàwǔ	下午	popołudnie	
xiàtiān	夏天	lato	
xiān	先	pierwszy, przed	
xiān ránhòu, zài	先...然后, 再	pierwszy... następnie... oraz...	5
xiān..., ránhòu..., zài...	先..., 然后..., 再...	na pierwsze..., następnie...	
xiānsheng	先生	pan	
xiān	鲜	świeży	
xiàncún	现存	ocalały	3
xiànshí	现实	rzeczywistość; realny, rzeczywisty	
xiànxàng	现象	fenomen, zjawisko	
xiànzài	现在	teraz, obecnie	
xiàntiáo	线条	(w rysunku) linia	10
xiāng	相	nawzajem, wzajemnie	
xiāngchuán	相传	według legendy	15
xiāngtóng	相同	identyczny, taki sam	
xiāngyīng	相应	odpowiedni	
xiāng	香	pachnący, wonny	
xiāngwèi	香味	słodki zapach; zapach	
xiǎng	想	myśleć	
xiǎng dào	想到	myśleć o	
xiǎngqǐ	想起	pamiętać, przypominać sobie	
xiǎngxiàng	想象	wyobrażać; wyobraźnia	
xiǎngxiàngli	想象力	siła wyobraźni	6
xiàng	向	ku, do, w	
xiàngzhēng	象征	symbolizować; symbol	
xiàng	像	być podobnym, przypominać	
xiàng...yīyàng	像...一样	tak... jak...	7
xiāochú	消除	wyeliminować, zlikwidować	8
xiāoxi	消息	wiadomość (-ści), informacja (-je)	
xiǎo	小	mały; młody	
xiǎohái	小孩	dziecko	

xiǎohuǒzi	小伙子	chłopak	
xiǎojiě	小姐	panna, dziewczyna	
xiǎoshí	小时	godzina	
xiào	笑	śmiać się	
xiàohuà	笑话	dowcip, kawał, żart	
xiē	些	(o rzeczach) kilka	
xié	鞋	buty	15
xiéyīn	谐音	homofoniczny	1
xiě	写	pisać	
xiěfǎ	写法	charakter pisma	11
xiè	谢	dziękować	
xiè xiè	谢谢	Dziękuję	
xīn	心	serce	
xīnqíng	心情	nastrój, samopoczucie, humor	
xīnshì	心事	mieć ciężką głowę z powodu czegoś, problem który drażny myśli; niepokój	9
xīn zhōng	心中	w myślach, mieć czymś zaprzątnięte myśli	
xīnshǎn	欣赏	docenić, doceniać	11
xīn	新	nowy; nowość	
xīnnián	新年	nowy rok	
xīnqí	新奇	nowatorski	12
xīngqī	星期	tydzień	
xīngqīliù	星期六	sobota	
xíng	行	kompetentny	
xíngchéng	形成	kształtować	11
xíngróng	形容	opis	15
xíngxiàng	形象	wizerunek	11
xǐng	醒	obudzić, zbudzić	
xìng	姓	nazwisko	
xìngfú	幸福	szczęście	
xìnghǎo	幸好	na szczęście	11
xìnggé	性格	natura, usposobienie, temperament	
xìngqù	兴趣	zainteresowanie	
xióngmāo	熊猫	panda wielka	7
xiūxi	休息	odpocząć, odpoczywać, wypoczywać; odpoczynek	
xiūxián	休闲	czas wolny, czas odpoczynku, relaks	8
xiū	修	naprawić, zreperować	
xiù	绣	wyhaftować, wyszyć	15
xūyào	需要	wymagać, potrzebować; potrzeba	
xǔduō	许多	wiele, znacznie, dużo	
xuǎn	选	wybrać, wybierać	
xuǎnzé	选择	wybierać, dokonywać wyboru	
xué	学	uczyć się, studiować	
xuésheng	学生	uczeń, student	
xuéwen	学问	wiedza	14

xuéxí	学习	uczyć się, studiować	
xuéxiào	学校	szkoła	
xuě	雪	śnieg	
xuěshān	雪山	góra pokryta śniegiem	
xùnliàn	训练	szkolić, musztrować, trenować	8

Y

yā	呀	ach, och	
yánjiū	研究	studiować, badać	
yánsè	颜色	kolor	
yǎn	眼	1. oko 2. mała dziura	
yǎnjīng	眼睛	oko, oczy	
yǎn	演	grać, przedstawiać, występować	
yǎnyuán	演员	aktor, aktorka	
yǎnzòu	演奏	dać koncert, występować, grać na instrumentach	13
yáng	羊	owca, baran	
yáng ròu	羊肉	baranina	5
yángguāng	阳光	światło słoneczne	
yàngzi	样子	kształt, forma	
yāoqǐng	邀请	zaproszenie; zaprosić	6
yào	要	chcieć; prosić; życzyć	
yàobù	要不	w przeciwnym razie; albo też (tak samo: 要么)	11
yàoshì	要是	jeśli; w przypadku	
yě	也	też, także, również	
yěxǔ	也许	(być) może, prawdopodobnie	4
yè	夜	noc	
yèjǐng	夜景	nocny widok	9
yèwǎn	夜晚	noc	
yīfu	衣服	ubranie, strój	
yī	一	jeden (1)	
yībǎi	一百	sto (100)	
yībān	一般	przeciętny, średni, zwykły	7
yībān lái shuō	一般来说	ogólnie mówiąc	8
yībàn	一半	pół, połowa	
yībiān...yībiān...	一边...一边...	jednocześnie, w tym samym czasie	1
yīdiǎnr	一点儿	trochę, nieco	
yīdìng	一定	na pewno, z pewnością	
yīhuìr	一会儿	chwila, moment	
yī...jiù...	一...就...	nie wcześniej...niż...; jak tylko... to...	2
yījùhuà	一句话	jednym słowem	
yīqǐ	一起	razem, wszyscy	
yīxià	一下	używane po czasownikach wskazuje krótkie w czasie działanie	
yīxiàzi	一下子	nagle	

yīxiē	一些	trochę, kilka	
yī yán wéiding	一言为定	Obiecuję! Jesteśmy umówieni!	13
yīyàng	一样	jednakowy, jednakowo	
yīzhí	一直	wzdłuż, prosto	
yí	咦	(wskazuje na zaskoczenie) dlaczego	
yihàn	遗憾	żałować, współczuć	8
yǐ	已	już, przerwać, zatrzymać	
yǐjīng	已经	już	
yǐ	以	z, po	
yǐhòu	以后	potem, później	
yǐjǐ	以及	zarówno jak (i), wraz z, razem z	11
yǐmiǎn	以免	unikać, zapobiec	2
yǐqián	以前	przed, poprzednio, kiedyś	
yǐwài	以外	poza, ponad	
yǐwéi	以为	myśleć, rozważać, wierzyć, brać pod uwagę	11
yǐ...wèijīchǔ	以...为基础	na podstawie...	
yǐzi	椅子	krzesło	12
yìshù	艺术	sztuka	
yìshùpǐn	艺术品	wyroby artystyczne, dzieła, dzieło sztuki	
yīn	因	z powodu, na skutek, efekcie,	
yīncǐ	因此	dlatego	
yīnwèi	因为	dlatego, że; gdyż, ponieważ, bo, iż	
yìjìng	意境	atmosfera artystyczna, uczucia lub nastroj artystyczny w sztuce lub literaturze	9
yìsī	意思	znaczenie; opinia, pragnienie	
yìyì	意义	waga, znaczenie, sens	
yīnyuè	音乐	muzyka	
yìnxǐàng	印象	wrażenie	
yīng	应	powinien	
yīnggāi	应该	powinien	
yīngxióng	英雄	bohater	
yīngyǔ	英语	język angielski	
yǐngxiǎng	影响	wpływ; wpływać	
yìng	硬	sztwywny	7
yǒnggǎn	勇敢	dzielny, waleczny, odważny, śmiały	
yǒngyuǎn	永远	na zawsze, wiecznie	
yòng	用	używać, stosować	
yòngchù	用处	zaleta, atut, przewaga	7
yòng zuò de	用...做的	coś zrobione z...	6
yōuměi	优美	pełen gracji, pełen wdzięku, piękny	13
yōumò	幽默	humorystyczny, dowcipny	1
yōushāng	忧伤	zasmucony, przygnębiony	9
yóu	由	z	
yóulái	由来	pochodzenie, źródło, korzenie	
yóuyú	由于	dzięki czemuś/komuś, na skutek	

yóu zǔchéng	由...组成	składać się z..., być złożonym z...	3
yóu	游	pływać; podróżować	
yóukè	游客	turysta, zwiedzający	2
yóulǎn	游览	zwiedzać	2
yóurén	游人	turysta	
yóuxì	游戏	gra	
yǒuhǎo	友好	przyjazny, przyjacielski	
yǒu	有	mieć, posiadać	
yǒudé	有的	jakieś	
yǒudiǎnr	有点儿	trochę, jakieś	
yǒumíng	有名	znany, sławny	
yǒushíhòu	有时候	czasami	
yǒuyìsi	有意思	interesujący; przyjemny, miły	
yòu	又	znów	
yòu...yòu	又...又	zarówno..., jak i...	
yòu'éryuán	幼儿园	przedszkole	12
yú	于	w, na, przy	1
yúshì	于是	zaraz potem, po czym, odtąd, w rezultacie	
yúkuài	愉快	uradowany, szczęśliwy	
yú	鱼	ryba	
yǔ	与	i, oraz	
yǔzhòu	宇宙	wszechświat	4
yǔ	雨	deszcz	
yǔjù	雨具	sprzęt przeciwdeszczowy (np. parasol, płaszcz przeciwdeszczowy)	2
yù dào	遇到	spotkać	
yuán	圆	okrągły	
yuán	元	juan (chińska waluta)	
Yuándàn	元旦	Nowy Rok	6
yuánlái	原来	pierwotny, oryginalny	12
yuányīn	原因	przyczyna, powód	
yuánlín	园林	ogród, park	
yuǎn	远	daleko, daleki	
yuǎndà	远大	długofalowy, dalekosiężny, daleko idący	13
yuǎnfāng	远方	odległe miejsce	
yuàn	愿	pragnienie, życzenie	1
yuànwàng	愿望	ochota, chęć, pragnienie	
yuànyì	愿意	chcieć, pragnąć	
yuànzi	院子	podwórkó	
yuè	月	1. miesiąc 2. księżyc	
yuèbǐng	月饼	ciasteczko księżycowe	1
yuèliang	月亮	księżyc	
yuèqì	乐器	instrumenty muzyczne	13

yuè	越	1. przewyższać, przekraczać 2. im bardziej coś... tym bardziej coś	
yuè...yuè	越...越	im bardziej coś... tym bardziej coś	10
yuèláiyuè	越来越	coraz więcej, coraz bardziej	
yùndòng	运动	sport, ruch	
yùnqì	运气	szczęście, fortuna, przeznaczenie	6

Z

zài	在	w, na	
zài	再	znów, znowu	
zàijiàn	再见	Do widzenia	
zánmen	咱们	my	
zǎo	早	wcześniej, wczesny	
zǎochén	早晨	ranek	
zǎoshàng	早上	rano	
zěnmē	怎么	jak, co	
zěnmēbàn	怎么办	jak to jest zrobione	
zěnmeyàng	怎么样	jak	
zěnyàng	怎样	jak	
zhǎnlǎn	展览	wystawiać się, pokazywać; wystawa, pokaz	11
zhǎnxiàn	展现	pokazać, odsłonić, odkryć	13
zhàn	占	zająć, zajmować	
zhàn	站	1. wstać 2. przystanek, stacja	
zhàn	蘸	zanurzyć (np. w sosie)	5
zhāng	张	1. rodzajnik dla papieru, arkuszy, kartek, łóżka itp. 2. chińskie nazwisko	
zhǎng	长	1. starszy, strasza osoba, senior; szef 2. rosnąć	
zhǎngdà	长大	dorosnąć; dorastać, wychowywać się	
zhàngfū	丈夫	mąż	
zhǎngwò	掌握	zapanować, panować	
zhāo	朝	wczesne rano	
zhāojí	着急	odczuwać niepokój, niepokoić się	
zhāoliáng	着凉	przeziębic się	2
zhǎo	找	szukać	
zhǎo dào	找到	znaleźć	
zhào	照	1. oświetlić 2. odbić, odzwierciedlić 3. zrobić zdjęcie	
zhàopiàn	照片	zdjęcie	
zhéilǐ	哲理	filozofia	9
zhéxuéjiā	哲学家	filozof	4
zhè	这	ten, ta, to, taki,	
zhèr	这儿	tu, tutaj	

zhè jiùshì wèi shénme	这就是为什么	z tego właśnie powodu, z tej przyczyny	7
zhèlǐ	这里	tu, tutaj	
zhème	这么	tak, w ten sposób	
zhèxiē	这些	(o rzeczach) te	
zhèyàng	这样	tak, jak to, w ten sposób	
zhe	着	wskazuje na kontynuację działania lub stanu, że coś jest trwa, np. idę, spotkanie trwa	
zhēn	真	prawdziwy, realny; naprawdę	
zhēnzhèng	真正	prawdziwy, autentyczny, faktyczny, rzeczywisty	
zhěnggè	整个	cały	
zhèng	正	prosty	
zhènghǎo	正好	w samą porę, na czas	
zhèngshì	正是	właśnie, dokładnie	
zhèngzài	正在	coś trwa, jest w toku	
zhèngzhí	正直	szczerzy, prawy, prostolinijny	14
zhèngqián	挣钱	zarabiać pieniądze	1
zhījiān	之间	między, pomiędzy	
zhīyī	之一	jeden z	
zhīdào	知道	wiedzieć	
zhīshí	知识	wiedza	
zhīxīn	知心	serdeczny, bliski; wyrozumiały	13
zhīxīnhuà	知心话	rozmowa od serca, szczerza rozmowa	13
zhīyīn	知音	przyjaciel (przyjaciółka od serca); osoba, która jest pełna zachwytu dla czyjegoś talentu	
zhí	直	prosty	
zhíde	值得	być wartościowym	11
zhíwù	植物	roślina	
zhǐ	只	tylko	
zhǐhǎo	只好	musieć, być zmuszonym coś zrobić	
zhǐnéng	只能	nie mieć innego wyboru	
zhǐshì	只是	jedynie, tylko, po prostu	
zhǐyào	只要	tak długo jak	
zhǐyǒu	只有	tylko, samotnie	
zhǐyǒu..., cái...	只有..., 才...	tylko gdy, pod warunkiem, że	2
zhǐ	纸	papier	
zhǐ xiāng	纸箱	karton, pudełko	
zhǐ	指	1. palec 2. wskazać, pokazać (palcem)	5
zhǐ	指	(o potrawie) oznaczać, być dokładnie tym	
zhì	至	co najmniej, przynajmniej	
zhì	制	robić, produkować, wytwarzać	
zhìzuò	制作	produkować, wytwarzać	
zhōng	中	centrum, środek, środkowy, w, wśród	
zhōngjiān	中间	(po)między	
zhōng	钟	zegarek	

zhōngyú	终于	wreszcie, w końcu	13
zhǒng	种	rodzaj, gatunek	
zhòng	种	uprawiać ziemię	
zhòng	重	ciężki	
zhòngyào	重要	ważny, znaczący	
zhōumò	周末	weekend	3
zhōuwéi	周围	wokół	
zhōuyóu	周游	(w sensie do punktu A do punktu A) podróżować, np., podróż dokoła świata	12
zhū	猪	świnia	
zhūròu	猪肉	wieprzowina	
zhúsǔn	竹笋	pędy bambusa	7
zhúzi	竹子	bambus	7
zhǔ	煮	gotować, ugotować	
zhǔrén	主人	gospodarz	
zhǔyào	主要	główny	
zhǔyi	主意	idea, plan, zamiar, decyzja	
zhǔzhāng	主张	popierać, poprzeć	
zhù	住	1. mieszkać 2. używane po niektórych czasownikach dla wskazuje zatrzymanie działania	
zhù	祝	życzyć	
zhù míng	著名	znany, sławny	
zhùyì	注意	być ostrożnym, zwracać uwagę na, uważać	
zhuā	抓	trzymać, łapać, chwycić	
zhuānjiā	专家	ekspert, specjalista	
zhuānmén	专门	specjalny, wyspecjalizowany	6
zhuānyè	专业	specjalność	
zhuǎn	转	obrócić	
zhuàn	转	obrócić	
zhuāng	装	1. odzież, strój 2. załadować (np. statek, samochód)	
zhuàng	撞	wpaść, uderzyć	
zhuī	追	gonić, podążać, ścigać	
zhǔn	准	standard; kryterium	
zhǔnbèi	准备	przygotować, przygotowywać, planować	
zhǔnquè	准确	dokładny, precyzyjny	
zhuō	捉	łapać, schwytać, uchwycić, aresztować	
zhuōzi	桌子	biurko	
zǐxì	仔细	uważny	
zǐ	子	syn	
zì	字	litera, znak	
zìjǐ	自己	siebie, się	
zìrán	自然	natura	
zìyóu	自由	wolność, swoboda	

zìtǐ	字体	pismo, krój pisma	11
zǒng	总	zawsze	
zǒngshì	总是	zawsze	
zǒu	走	spacerować, chodzić	
zǔhé	组合	tworzyć, komponować; stanowić	
zuǐ	嘴	usta	
zuì	最	najbardziej, naj-	
zuìhǎo	最好	najlepszy	
zuìhòu	最后	na końcu	
zuìjìn	最近	ostatnio, niedawno	
zuóliào	作料	przyprawa, przyprawy	5
zuótiān	昨天	wczoraj	
zuǒbiān	左边	lewa strona	
...zuǒyòu	...左右	około	
zuò	作	napisać, skomponować	
zuòjiā	作家	pisarz, autor	
zuòpīn	作品	(w literaturze i sztuce) prace, twórczość, dorobek	
zuòwéi	作为	posłużyć się	
zuòyòng	作用	reakcja, działanie	
zuòzhě	作者	autor	
zuò	坐	siadać, usiąść	
zuòxia	坐下	usiąść	
zuò	座	miejsce	
zuò	做	robić; wykonywać, produkować	
zuòkè	做客	gościć (przyjmować gości lub iść w gości), ugościć	